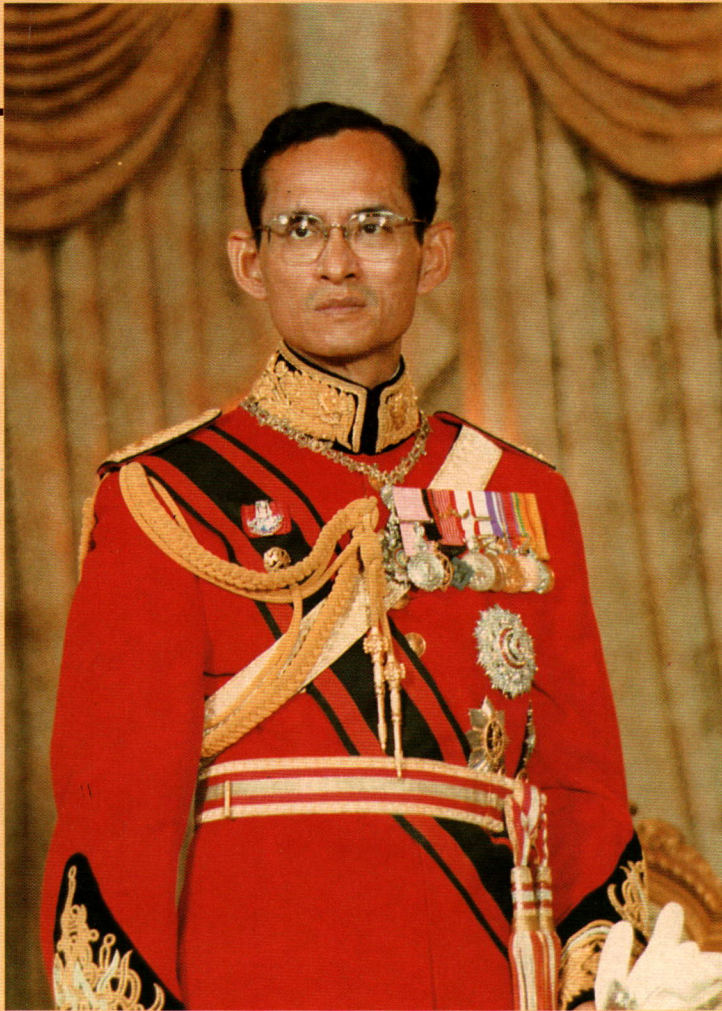

วารสารไทย

THAI JOURNAL

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒๐ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๘

อาศิรวาท

สัปดาห์ที่ ๑๕

สรวมชีพกัมสิระกราบพระบาทสุภกษัตริย์

ดำรงฉลกรัฐ

สยาม

ภ.ป.ร.ชลลศประเสริฐ สิริพระนาม

มิ่งขวัญ ณ เขตคาม

บุรี

ทรงบำเพ็ญกรณียกิจ นรบดี

ไพศาลพิศิษฐ์ศรี

ประณต

ทรงอุตสาหกรรมเสด็จประพาส ณ ชนบท

ดับทุกข์และรันทด

บมี

ห้านวาคมสมทวารดิถี

ไทยทั่วสยามปรีดี

กมล

อัญเชิญ รัตนดริย สฤษฏี วิวิธผล

พรชัย ณ เบื้องบน

ประสิทธิ์

ทรงเกียรติเดชะบวรจจรตฤทิส

ชนมายุยืนนิจ

นิรันดร์

พร้อมสิ่งสรรพสุขะเลิศพลารชวรณ

แด่องค์พระมิ่งขวัญ

บดินทร์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้า

นางดวงกมล พิทักษ์ดำรงกิจ

(ประพันธ์ในนามคณะผู้จัดทำวารสารไทย)

“วารสารไทย” เป็นวารสารเผยแพร่ข้อมูล ความรู้เชิงสารคดีที่เป็นประโยชน์ แก่ประชาชนชาวไทย เพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ที่ปรึกษา	ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	
	ศาสตราจารย์เสฐียร พันธงนี้	
	นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	
บรรณาธิการ	นายสตีลชัย เล็งไธสง	
กองบรรณาธิการ	นายประพัฒน์ ศรีณรงค์	นายชาคริต จุลกะเสวี
	นายวิจิตร อวทะกุล	นายแพทย์เทพพนม เมืองแมน
	นายสุวิทย์ ยอดมณี	นายเอ็นใจ เลาหวณิช
	นางกณิศา เลขากุล	นางสุนีย์ สินธุเดชะ
	นางศิริวิไลย์ เหมะจันทร์	นายพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา
ฝ่ายศิลป์	นางสาวชมภูภา หงษ์สุวรรณ	นายประยูทธ ปัญญาศิริ
ฝ่ายจัดการ	นางสาวสุมาลี จุกศรี	นายวรวิทย์ อังประทีป

สำนักงานวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ตึกบัญชาการ ชั้น 2 ทำเนียบรัฐบาล
โทร. ๒๘๑-๖๗๐๖, ๒๘๑-๖๘๕๕

วารสารไทย เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นอนันตนาการแก่ประชาชนทั่วไป
ทรงสนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความเห็นของบรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ

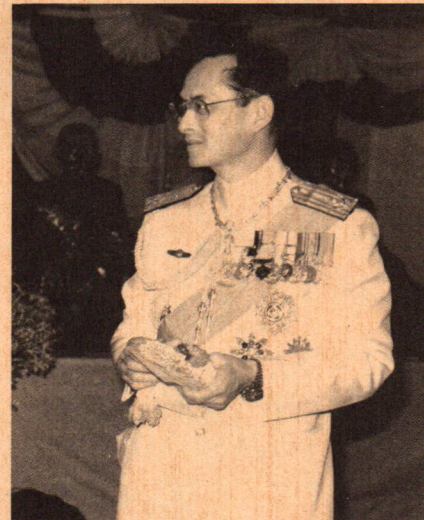
คณะอนุกรรมการจัดทำวารสารไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

นายสตีลชัย เล็งไธสง	นายเสฐียร พันธงนี้
นายชาคริต จุลกะเสวี	นายวิจิตร อวทะกุล
นายสุวิทย์ ยอดมณี	นายเอ็นใจ เลาหวณิช
นายประพัฒน์ ศรีณรงค์	นายแพทย์เทพพนม เมืองแมน
นางกณิศา เลขากุล	นางสุนีย์ สินธุเดชะ
นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	นายสมชาย ชูประดิษฐ์
นายภักดี รัตนผล	นางกรรณิการ์ อิศวรรเดชา
นายยศ สันตสมบัติ	นายทองทอง จันทรางศุ
นายอรุณ รักธรรม	นายบำรุง สุขพรรณ
นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์	นางศิริวิไลย์ เหมะจันทร์
นางดวงกมล พิทักษ์ดำรงกิจ	นางสาวอนงค์ ณ บางช้าง
นางสาวชมภูภา หงษ์สุวรรณ	นางกรรณิการ์ สัจกุล
นายพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา	นายจิรินทร์ ปัญญาศิริ
นางสาวสุมาลี จุกศรี	นายวรวิทย์ อังประทีป

พิมพ์ที่ บริษัททิวคอรี่ เพาเวอร์พอยท์ จำกัด

๔๔๐/๑๗-๑๕ ซ.ชัยสมรภูมิ ถ.ราชวิถี เขตพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

โทร. ๒๔๕-๔๔๒๗, ๒๔๕-๒๐๗๖ นางพนิดา ปทุมรักษ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ปก :

พระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพโปรดเกล้าฯ พระราชทาน

 วารสารไทย
THAI JOURNAL

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒๐ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๒๘

หมายเลขสากลประจำวารสาร ISSN 0125-572X

จากบรรณาธิการ

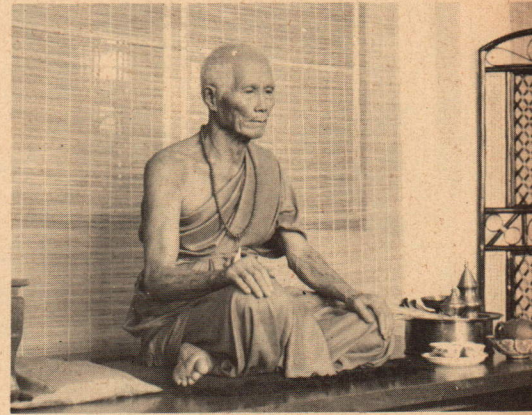
ปี ๒๕๒๘ นี้ถือกันว่าเป็นปีเยาวชนสากล คณะผู้จัดทำวารสารไทยได้จัดเล่มนี้เป็นเล่มเยาวชน เนื้อหาจึงหลากหลายไปด้วยเรื่องเกี่ยวกับบุคคลในวัยเยาว์ ซึ่งเราถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของชาติ ถ้าเขาเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ ก็เป็นอันหวังได้ว่าเขาจะช่วยชาติพัฒนา แต่ถ้าโตขึ้นมาเป็นคนพิการ หรือโหดร้ายกาจ ส่วนจิตใจไม่พัฒนา เป็นคนโง่ ก็รังแต่จะก่อปัญหาให้สังคมแก่

พลเมืองที่มีคุณภาพนั้นจะต้องมีร่างกายแข็งแรง และจิตใจมีคุณธรรม สำนึกในระเบียบวินัย ร่างกายจะเจริญได้ก็ด้วยอาหาร ไม่มีโรคภัย ไร้สิ่งเสพติด ส่วนใจนั้นดีได้ด้วยกรอบรม อาหารที่สำคัญสำหรับทารกได้แก่โปรตีน (เนื้อ นม ไข่ ถั่ว ฯลฯ) รวมทั้งนมแม่ โปรตีนนั้นนอกจากจะเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงแล้วที่สำคัญที่สุดก็คือ โปรตีนบำรุงมันสมองให้เจริญโตขึ้นฉลาด และจะต้องบำรุงระหว่างแรกเกิดถึงเข้าเรียน ไม่ใช่ว่าบำรุงเอาเมื่อโตซึ่งจะได้ผล ส่วนนมมารดานั้นมีคุณค่าทางอาหารสูงไม่มีนมอื่นใดที่จะเทียบเทียบ ทำให้เด็กมีความต้านทาน ไม่เจ็บไม่ไข้ด้วย พ่อแม่ส่วนใหญ่ทั้งที่มีการศึกษาแล้วก็ไม่ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้เท่าที่ควร จะเห็นได้ว่า มีการเลี้ยงลูกด้วยนมผงกันอยู่ทั่วไป ชำร่ายไปกว่านั้นก็คือบางรายใช้นมข้นหวานเลี้ยงลูก ซึ่งเท่ากับฆ่าแก่ทั้งเป็น ในต่างประเทศเขามีการณรงค์คัดค้านการโฆษณานมผงว่าใกล้เคียงกับนมมารดา จริง ๆ แล้วไม่มีทางเทียบได้เลย

สำหรับเรื่องระเบียบวินัยและใจสำนึกนั้นต้องอาศัยการอบรมเขาแต่เยาว์วัย ซึ่งต้องอาศัยทั้งในบ้านและนอกบ้าน พ่อแม่ต้องให้ความอบอุ่นแก่เด็ก และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก ไม่ระหองระแหงกันให้ลูกเห็น หรือใช้อารมณ์กับลูก ผมเห็นแม่คนหนึ่งปลอกส้อมให้ลูกกินบนรถเมล์ แล้วทิ้งปลอกส้อมลงบนถนนข้างรถนั่นเอง เด็กที่เห็นตัวอย่างเช่นนี้ โตขึ้นย่อมจะเป็นคนมักง่าย ไร้ระเบียบวินัย บังคับนอบน้อมที่สำคัญได้แก่ครูอาจารย์ ตลอดจนบุคคลที่อยู่ในสายตาของมหาชนทั่วไป เช่น นักแสดง นักพรต และนักเขียน ซึ่งจะต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ ต้องให้สาระข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน ไม่เอาแต่เร้าใจหรือเสี่ยงทาย เมื่อหลายปีก่อนผมไปอินเดีย ระหว่างที่เดินทางจากพาราณสีมาขึ้นเครื่องบินที่ลี้ภัยกลับประเทศไทยนั้น ก็มีพระสงฆ์ไทยรูปหนึ่งตามมาส่งผม เราแยกกันนอนคนละตู้ ผมนอนกับชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง ก่อนถึงเวลานอนเรานั่งคุยกัน พระองค์นั้นได้มานั่งคุยด้วย และสูบบุหรี่ไปด้วยมวนต่อมวน พอดคิดก็พระองค์นั้นได้แยกไปนอน ชาวฝรั่งเศสผู้นั้นได้ถามผมด้วยความประหลาดใจว่า พระสงฆ์ไทยทำไมจึงสูบบุหรี่ ที่เขามาอย่างนี้เพราะเขาสะดุดตาที่เห็นนักบวชสูบบุหรี่ เพราะนักบวชทั่ว ๆ ไปนั้นเขาไม่บริโภคสิ่งมีเมาเข้าไปในร่างกาย ในพุทธศาสนาเองก็ห้ามไว้ในเบญจศีลข้อที่ ๕ คือ มัชชะ นั่นเอง ผมเห็นว่าปุณนิยบุคคลอย่างเช่นครูอาจารย์ ตลอดจนพระสงฆ์ไม่ควรเสพสิ่งเหล่านี้นอนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เยาวชน

ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จฯ ผมเห็นป้ายแขวนไว้ที่โรงอาหารเป็นแถว ให้เด็กเข้าแถวซื้ออาหาร แล่มหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไปยังปล่อยให้เด็กศึกษาอ้อยอิ่งแอ้งแอ้งกันอย่างเสรี ผู้ใรวินัยนั้น แม้จะจบการศึกษาไปก็ไร้คุณค่า เพราะขาดคุณสมบัติที่เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ผมจึงขอวิงวอนผู้อ่าน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ช่วยกันหล่อหลอมเยาวชน ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งดอกไม้ของชาติ ที่จะให้ผลอันล้ำค่าในอนาคต ให้เขาเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ ช่วยสังคมพัฒนาประเทศชาติอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งของเราทุกคน ให้เจริญ ปราศจากความกักขฬะ ป่าเถื่อน สกปรก คอรั้น คุ้มภัยภัยไข้เจ็บ นานาอารยประเทศเขาบ้าง สำหรับผมเองเป็นบรรณาธิการมาครบวาระแล้ว จึงขอลาท่านผู้อ่านไปด้วยเวลาเพียงเล่มนี้ และขอแนะนำอาจารย์สุนีย์ สินธุเดชะ ผู้สืบทอดหน้าที่แทน ขอให้ผู้อ่านทุกท่านประสบแต่ความสุขและโชคดีสืบกาลนิรันดร์

สถิตย์ เล็งไธสง

สารบัญ

พระมหากษัตริย์คุณในด้านการศึกษา	๔
ทศพิธราชธรรม	๑๐
พระราชดำรัสพระราชทานแก่เยาวชนแห่งชาติของ- พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๓
เยาวชนกับปีเยาวชนสากล	๒๐
พระโปรดอนุญาตตั้ง "โรงสกุล"	๒๔
เยาวชนไทยในทัศนะของท่านกวีสุนทรภู่	๓๐
สถาปนิกผู้สร้างสังคมไทย	๓๔
เรื่องไทย ๆ : พานมะลิแบบต่าง ๆ	๓๘
เรียงความชนะการประกวด เรื่อง "ฉันภูมิใจที่เป็นคนไทย"	๔๑
ดาวดอกหญ้า	๔๓
หุ่นขี้ผึ้ง : ฝีมือคนไทย	๔๔
ภาษาไทยของเรา	๕๓
ศาสนา : การประชุมศาสนาและสันติภาพโลกที่นครไนโรบี	๕๔
การศึกษา : จิตโถม	๕๗
เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น : ลดต้นทุนการผลิตไม้ผล เยาวชนก็ช่วยได้	๕๘
การเกษตร : ศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด	๖๕
ยูวเกษตรช่วยพัฒนาการเกษตร	๖๗
กฎหมายสำหรับประชาชน : เยาวชนผู้กระทำผิดอาญาแผ่นดิน	๗๓
ปัญหากฎหมายครอบครัวและมรดก	๗๗
ประชาธิปไตย : สิทธิและหน้าที่ของเด็กและเยาวชนที่ควรรู้	๗๘
เศรษฐกิจ : "สมุดปกขาว : บทพิสูจน์ความจริงใจการค้ากับญี่ปุ่น"	๘๓
หน้าต่างสุขภาพ : การบาดเจ็บจากการวิ่ง	๘๕
น้ำใจคนไทย	๘๘
ข่าวรอบสามเดือนที่น่าสนใจ	๙๐
กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	๙๑
ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	๙๒
คุยกับวารสารไทย	๙๕
อนุสาวรีย์ "ย่าเหล"	๙๖

พระมหากรุณาธิคุณ ในด้านการศึกษา

ชำนาญ แยมผกา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระราชโอรสพระราชธิดาทุกพระองค์ ล้วนทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนชาวไทย เป็นอเนกประการ ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์และพสกนิกรชาวไทย ซึ่งสนิทแน่นแฟ้นมาแต่โบราณ จึงนับวันจะทวีมากขึ้น ฝ่ายหนึ่งนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจงรักภักดี ศรัทธาเชื่อมั่น และด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งก็ด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เต็มเปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรม และพระมหากรุณาธิคุณอันไม่มีที่สิ้นสุด ดังจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญอยู่เป็นประจำมิได้ทรงว่างวัน นับเป็นความโชคดีของประชาชนชาวไทย ที่นอกจากจะมีรัฐบาลรับผิดชอบในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แล้ว ยังมีองค์พระมหากษัตริย์ ทรงดูแลสอดส่องทุกข์สุขของประชาชน ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลอีกทางหนึ่ง พระราชกรณียกิจทั้งปวงจึงยิ่งใหญ่ไพศาล และได้เคยมีการประมวลเพื่อการเฉลิมพระเกียรติครั้งแล้วครั้งเล่า ในโอกาสนี้ จักขออัญเชิญมาเผยแพร่เพียงเฉพาะพระราชกรณียกิจในด้านการศึกษาพอเป็นสังเขป

นับแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการวางรากฐานเพื่อการศึกษาแก่กุลบุตรกุลธิดาอย่างทั่วถึง เมื่อประมาณกว่า ๑๐๐ ปีมาแล้ว การศึกษาของประเทศได้เจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ สามารถผลิตบุคคลากรออกมารับช่วงงานของประเทศชาติได้โดยไม่ขาดสาย ดังจะเห็นได้ว่า นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดสร้างสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาขึ้นมาเป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค เฉพาะระดับอุดมศึกษานั้น ได้มีการสถาปนาขึ้นมาในห้วงเวลาดังกล่าว เป็นจำนวนถึงกว่า ๑๐ แห่ง สามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการต่าง ๆ ได้รวมกันแล้วถึงปีละเป็นจำนวนหมื่นคน แม้กระนั้นก็ตาม การจัดบริการเพื่อการศึกษาแก่ประชาชนก็ยังหาทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม ตามอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาไม่ กล่าวคือยังมีเด็กและเยาวชนอีกเป็นจำนวนมาก ที่พลาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาตามสมควรแก่สภาพ ทำให้เดือดร้อนถึงเบื้องพระยุคลบาท ทรงรับเป็นภาระช่วยการศึกษาอีกส่วนหนึ่ง จึงจะขอยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา มาให้ทราบถึงพระมหากรุณาธิคุณดังนี้

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรนิคมสร้างตนเองศรีสาคร ตำบลศรีสาคร อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

๑. โครงการโรงเรียนร่มเกล้า

ตั้งขึ้นโดยพระราชประสงค์ที่จะให้ข้าราชการทหารที่เข้าไปตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ในท้องถิ่นชนบทห่างไกล ได้ร่วมมือกับราษฎรในท้องถิ่นก่อสร้างโรงเรียนขึ้น เพื่อให้บุตรหลานของราษฎรได้มีสถานศึกษาเล่าเรียนอย่างเพียงพอ ไม่ต้องเดินทางไปยังโรงเรียนอื่นที่อยู่ห่างไกลออกไปมาก ๆ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเฉพาะวัสดุก่อสร้างตามความจำเป็น นอกนั้นทั้งแรงงานตลอดจนช่างฝีมือในการก่อสร้าง ให้ฝ่ายทหารและราษฎรร่วมกันเสียสละเมื่อก่อสร้างขึ้นได้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว ก็

พระราชทานชื่อว่า “โรงเรียนร่มเกล้า” และพระราชทานให้เป็นของทางราชการ เพื่อให้ทางราชการรับผิดชอบดูแลในการบริหารงานต่อไป ผลแห่งพระมหากรุณาธิคุณในเรื่องนี้ นอกจากเป็นผลดีแก่การศึกษาโดยตรงแล้ว ยังทำให้ข้าราชการทหารและราษฎรในท้องถิ่นสามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดี เป็นการเอื้ออำนวยแก่การปฏิบัติหน้าที่ของทางฝ่ายทหารด้วย นับถึงปัจจุบัน ได้มีโรงเรียนร่มเกล้าเกิดขึ้นแล้วหลายต่อหลายแห่งทั่วประเทศ ทั้งในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

๒. โครงการโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน ด้วยทรงพระราชดำริ

เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร โรงเรียนร่มเกล้า และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านมูเกะปาระ อำเภอเชียง จังหวัดนราธิวาส

ว่าในชั้นเดิมนั้น การศึกษาของไทยเราเริ่มค้นขึ้นที่ศาลาวัด โดยมีพระภิกษุผู้ทรงความรู้เป็นผู้อบรมสั่งสอนทั้งวิชาการและศีลธรรม จรรยา เยาวชนในสมัยนั้นจึงได้รับการศึกษาทั้งพุทธศึกษาและจริยศึกษาไปพร้อมกัน เมื่อเติบโตขึ้นก็ได้เป็นพลเมืองดี เพราะมีทั้งความรู้และคุณธรรมในสภาพปัจจุบัน แม้บ้านเมืองจะได้รับการพัฒนาขึ้นมากแล้วในทุก ๆ ด้าน แต่ก็ยังปรากฏว่าในบางท้องที่ยังขาดแคลนสถานศึกษาสำหรับเยาวชนอยู่ จึงพระราชทานพระราชดำริให้จัดการเรียนการสอนขึ้นในบริเวณวัด โดยอาราธนาพระภิกษุที่มีความรู้มาสอนในวิชาสามัญที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย หากขาดแคลนพระภิกษุผู้สอนในวิชาใด ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เป็นค่าตอบแทนครูช่วยสอนที่เป็นฆราวาส กับทั้งได้พระราชทานเงินเริ่มต้น เพื่อให้จัดตั้งเป็นกองทุนมูลนิธิขึ้นสำหรับนำดอกผลมาใช้สนับสนุนกิจการให้ดำเนินไปได้โดยต่อเนื่อง และหากที่ใดสามารถดำเนินการได้กลมกลืนกับระบบที่รัฐจัดทำอยู่แล้ว ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ออนไปเป็นโรงเรียนในสังกัดของทางราชการต่อไป ปัจจุบันยังมีโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการอยู่ในจังหวัดน่าน จังหวัดนครพนม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ

๓. โครงการพระดาบส ในเรื่องนี้ ขออัญเชิญพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ทรงเล่าถึงโครงการดังกล่าวไว้ว่า “เนื่องด้วยมีบุคคลเป็นจำนวนมาก ที่มีความรักวิชาการ อยากหาความรู้ใส่ตน แต่ก็ไม่สามารถหาที่เรียนได้ โดยขาดแคลนทุนทรัพย์ บางคนก็ไม่มีคุณสมบัติที่จะเข้าศึกษาตามโรงเรียนทั่ว ๆ ไปได้ บางครั้งโรงเรียนในระบบก็มีข้อขัดข้องบางประการ ทำให้ครูไม่สามารถให้ความรู้แก่นักเรียนได้เต็มที่

จึงมีพระราชดำริที่จะจัดการศึกษานอกระบบขึ้น มีลักษณะเดียวกับการศึกษาในโบราณกาล (เช่นเดียวกับที่มีในหนังสือเก่า ๆ เช่น นิทานชาดกเป็นต้น) ผู้ที่ต้องการหาวิชาความรู้ มักจะค้นค้นไปหาพระอาจารย์ซึ่งมักจะเป็นพระดาบสตั้งสำนักอยู่ในป่าแล้วฝากตัวเป็นศิษย์ เมื่อพระอาจารย์เห็นว่าบุคคลนั้นมีความตั้งใจจริงก็รับเอาไว้ และถ่ายทอดวิชาให้โดยไม่ปิดบัง พร้อมกันนั้นก็อบรมสั่งสอนศีลธรรมจรรยาด้วย ลูกศิษย์ก็จะตอบแทนคุณพระอาจารย์ โดยการปรนนิบัติรับใช้ เช่น หาผลไม้ ดักน้ำ ทำความสะอาดอาสนมกุฎี จนกระทั่งเมื่อมีความรู้พอที่จะลาพระอาจารย์กลับสู่บ้านเมือง”

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสถานที่เป็น ‘อาศรม’ ของ ‘พระดาบส’ อาหารและเครื่องยังชีพของพระดาบสและศิษย์ในสมัยโบราณนั้น ย่อมได้จากป่า (ผลไม้ หน่อไม้ ฯลฯ) ในกรณีนี้จะต้องมี ‘ป่าสังเคราะห์’ กล่าวคือเงินทุนพระราชทานเป็นค่ากินอยู่ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซึ่งมีหลัก คือการดำเนินการของ ‘โรงเรียนพระดาบส’ นี้ จะต้องเป็นการดำเนินการสาธารณประโยชน์ และจะไม่จัดเป็นรูปงานธุรกิจโดยเด็ดขาด”

วิชาที่ “พระดาบส” สมัยใหม่เปิดสอนในระยะทดลอง เป็นวิชาช่างไฟฟ้า วิทยุใช้สถานที่ของสำนักพระราชวัง ณ บ้านเลขที่ ๓๘๔-๓๘๖ ถนนสามเสน ผู้ที่จะเข้าเรียนไม่จำกัดเพศ วัย และวุฒิความรู้หรือฐานะ หลายคนมาจากครอบครัวที่ยากจนและมีปัญหาชีวิตประจำวัน บ้างเป็นทหารตำรวจ พลเรือน ผ่านศึกทุพพลภาพ ส่วนครู เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอาสาสมัครสอน โดยมีศรัทธาที่จะเสียสละให้ความรู้ศิษย์เป็นวิทยาทาน โดยมีได้หวั่งค่าตอบแทน ผู้ดำเนินการคือองคมนตรี และผู้ทรงคุณวุฒิอื่น”

“เท่าที่ได้เปิดสอนตั้งแต่เดือนสิงหาคม

๒๕๑๕ (เป็นเวลาเกือบสองปีแล้ว) โดยมีนักเรียนรุ่นแรก ๖ คน นับว่าได้ผลดีมาก กล่าวคือ เดิมกำหนดไว้ว่านักเรียนจะมีความรู้ในการสร้างซ่อมแซมเครื่องรับวิทยุได้ในเวลา ๑ ปี เมื่อปฏิบัติจริง ๆ แล้ว ใช้เวลาเพียง ๘ เดือน และทางโรงเรียนจึงได้เปิดรับงานซ่อมเครื่องไฟฟ้า วิทยุ ติดตั้งไฟ ไฟอาคาร เป็นการหารายได้แก่นักเรียนในรูปสหกรณ์ด้วย เมื่อจบหลักสูตรข้างต้นได้ขยายเปิดสอนความรู้ที่สูงขึ้น รวมทั้งเปิดรับนักเรียนใหม่ในชั้นต้น และเปิดวิชาอื่นคือ ช่างเครื่องยนต์ และช่างประปา”

“เท่าที่เล่ามานั้น นักเรียนทุกคนเคารพรักเชื่อฟังอาจารย์ มีน้ำใจในการปรนนิบัติรับใช้ และมีศีลธรรมเป็นพลเมืองดีของชาติ สำหรับค่าใช้จ่ายในโครงการนี้นอกจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานแล้ว บริษัทห้างร้านและเอกชน ได้บริจาคสิ่งของ เครื่องมือเครื่องใช้ และแรงงาน โดยเสด็จพระราชกุศลตามกมัย ตามพระราชดำริอันมีมาแต่แรกนั้น “ดาบส” จะไม่สอนเฉพาะวิชาช่างวิทยุ ช่างเครื่องเท่านั้น ต่อไปเมื่อมีโอกาสจะมี “ดาบส” ที่ชำนาญในวิชาแขนงอื่น ๆ เช่น วิชาศิลปะ วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาประวัติศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งจะเปิดสอนตามความเหมาะสม”

“ถ้าโครงการ “โรงเรียนพระดาบส” นี้เจริญรุดหน้าไปด้วยดี ในอนาคตไทยเราอาจมีระบบการศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวก็ได้”

๔. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภว่า การเรียนรู้ในเรื่องราวและวิชาการสาขาต่าง ๆ โดยกว้างขวางเป็นเหตุให้เกิดความรู้ ความคิด และความฉลาด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถสร้างประโยชน์สุข สร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง ทั้งแก่สังคมและบ้านเมืองอัน

เป็นที่พึ่งอาศัยได้ ทุกคนจึงควรมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ได้ตามความประสงค์ และกำลังความสามารถโดยทั่วกัน ทรงพระราชดำริว่า หนังสือประเภทสารานุกรมนั้น บรรจุสรรพวิชาการอันเป็นสาระไว้ครบทุกแขนง เมื่อมีความต้องการหรือพอใจจะเรียนรู้เมื่อใด ก็สามารถค้นหาอ่านทราบโดยสะดวก นับว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์เกื้อกูลการศึกษา เพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญ โดยเฉพาะในยามที่มีปัญหาขาดแคลนครูและที่เล่าเรียนเช่นในขณะนี้ หนังสือสารานุกรมจะช่วยคลี่คลายให้บรรเทาเบาบางลงได้เป็นอย่างดี จึงมีพระราชดำริให้ตั้งโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ซึ่งดำเนินการสร้างหนังสือสารานุกรมฉบับใหม่อีกชุดหนึ่ง มีความมุ่งหมายที่จะนำวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่ควรศึกษา ออกเผยแพร่แก่เยาวชนให้แพร่หลายทั่วถึง เพื่อเยาวชนจะได้หาความรู้ช่วยเหลือตัวเองได้จากการอ่านหนังสือ และเพื่อให้ได้ประโยชน์อันกว้างขวางยิ่งขึ้น ทรงกำหนดหลักการทำคำอธิบายเรื่องต่าง ๆ แต่ละเรื่องเป็นสามตอนหรือ

สามระดับสำหรับให้เด็กรุ่นเล็กอ่านเข้าใจได้ระดับหนึ่ง สำหรับเด็กรุ่นกลางอ่านเข้าใจได้ระดับหนึ่ง และสำหรับเด็กรุ่นใหญ่รวมถึงผู้ใหญ่อ่านได้อีกระดับหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้บิดามารดาสามารถใช้หนังสือนั้นเป็นเครื่องมือแนะนำวิชาแก่นุตรธิดา และให้ที่แนะนำวิชาแก่น้องเป็นลำดับกันลงไป นอกจากนั้น เมื่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดมีความเกี่ยวพันต่อเนื่องถึงเรื่องอื่น ๆ ก็ให้อ้างถึงเรื่องนั้น ๆ ด้วยทุกครั้งไป ด้วยประสงค์จะให้ผู้ศึกษาทราบตระหนักว่า วิชาการแต่ละสาขามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน พึงจะศึกษาให้ครบถ้วนทั่วถึง นับถึงปัจจุบันได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนขึ้นแล้ว เป็นจำนวน ๘ เล่ม บรรจุวิชาการหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

สารานุกรมฯ เล่มที่หนึ่ง ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๑๖ มี ๘ เรื่อง คือ ดวงอาทิตย์ อูปราคา ท้องฟ้ากลางคืน นก ปลา เครื่องจักรกล พลังงาน อากาศยาน และดนตรีไทย

สารานุกรมฯ เล่มที่สอง ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๑๗ มี ๑๐ เรื่อง คือ การจำแนกและจัดลำดับหมวดหมู่ของสัตว์ เวลา บรรยากาศ

การตรวจอากาศ อุตสาหกรรม อุปกรณ์ ขยายขอบเขตของสัมพัทธ์ มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย การศึกษา กรุงเทพมหานคร และตราไปรษณียากรไทย

สารานุกรมฯ เล่มที่สาม ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๐ มี ๑๐ เรื่องคือ ข้าว ข้าวโพด ฝ้าย ยางพารา ทรัพยากรป่าไม้ ผลผลิตป่าไม้ การทำไม้ วัชพืช วัวควาย และช้าง

สารานุกรมฯ เล่มที่สี่ ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๑ มี ๑๐ เรื่องคือ การเรืองแสงของสิ่งมีชีวิต การหายใจ ความสมดุลของของเหลวในร่างกาย ไวรัส ปฏิกิริยาการของอากาศ ภูมิอากาศ รถไฟ การศาสนา การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ และลำดับพระมหากษัตริย์ไทย

สารานุกรมฯ เล่มที่ห้า ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๓ มี ๘ เรื่องคือ ผัก ไม้ผล อ้อย มันสำปะหลัง พืชหัว การขยายพันธุ์พืช เป็ดไก่ และพันธุ์ไม้ป่า

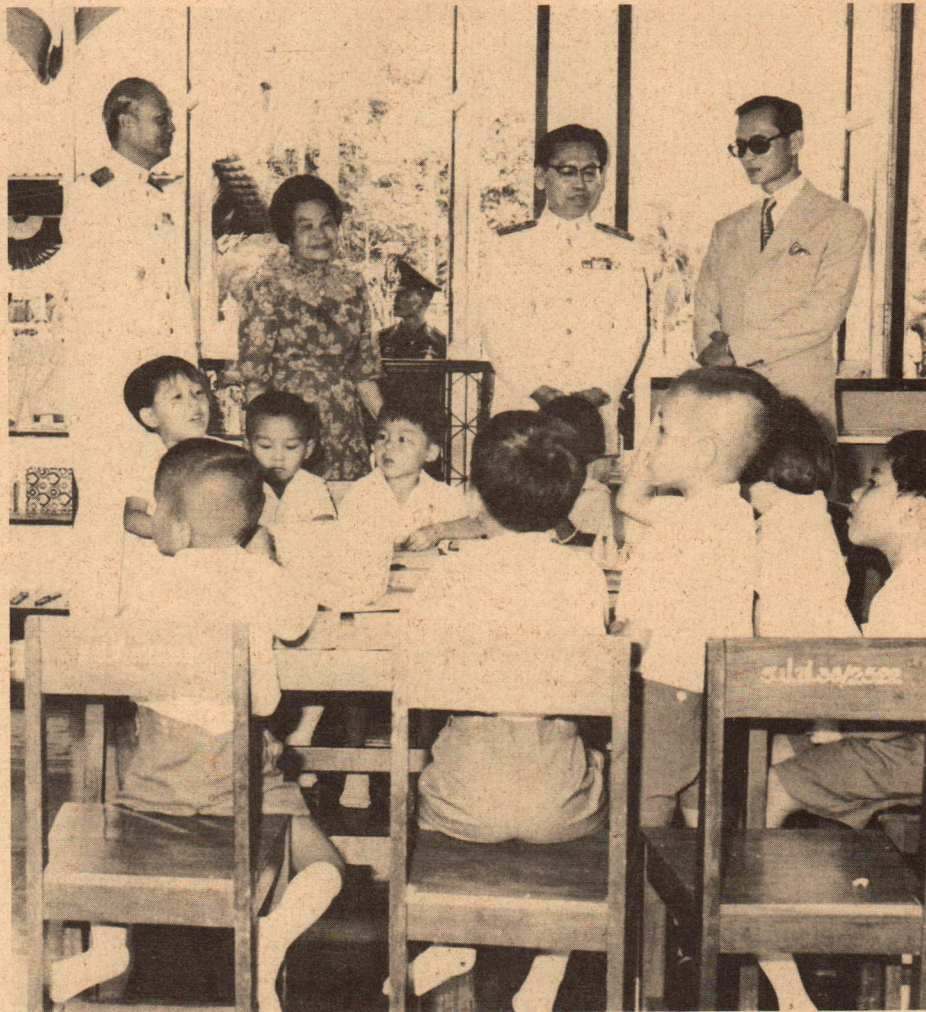
สารานุกรมฯ เล่มที่หก ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๕ มี ๑๕ เรื่องคือ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ประวัติและพัฒนาการเกี่ยวกับจำนวน เซต ตรรกวิทยา ฟังก์ชัน สมการและอสมการ จุด เส้น และผิวโค้ง ระยะทาง พื้นที่ ปริมาตร สถิติ ความน่าจะเป็น เมตริกซ์ กราฟ และคณิตศาสตร์ ธรรมชาติ และศิลปะ

สารานุกรมฯ เล่มที่เจ็ด ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๕ มี ๘ เรื่องคือ กล้วยไม้ ฝัสดื่อในประเทศไทย การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โรคพืช ครั้ง การเลี้ยงปลา การชลประทาน บ้านเรือนของเรา และโทรคมนาคมภาคแรก

สารานุกรมฯ เล่มที่แปด ได้พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๒๖ มี ๑๑ เรื่องคือ ประวัติการแพทย์และเภสัชกรรมไทย กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา การกำเนิดของโรค การบริหารทารกและโรคทางกุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์และวิสัญญีวิทยา เลือดและธนาการเลือดในประเทศไทย และอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล

๕. พระมหากษัตริย์คุณที่

พระราชทานแก่นักเรียน นิสิต และ นักศึกษา ที่ครอบครัวยากจน สาธารณภัย เมื่อปลายเดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ ได้เกิดมหาวาตภัยร้ายแรงขึ้นแก่พี่น้องชาวไทยทั่วทุกภาค จังหวัดนครศรีธรรมราช อันเป็นผลมาจากการที่พายุโซนร้อนได้พัดเข้ามาทางตอนใต้ของประเทศไทย ภัยพิบัติครั้งนั้นทำให้ประชาชนทั้งประเทศอดสู่นขวัญหายและเศร้าสลดใจ ด้วยไม่เคยพบเห็นภัยธรรมชาติที่ร้ายแรงเช่นนี้มาก่อน และแม้ทางราชการจะได้ออกประกาศเตือนภัยล่วงหน้าอยู่ตลอดเวลา แต่ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของพี่น้องประชาชนที่คาดไม่ถึงว่าอันตรายจะใหญ่หลวงเช่นนี้ ทำให้ชีวิตและทรัพย์สินต้องสูญเสียไปเหลือที่จะคณานับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ทรงนิ่งนอนพระราชหฤทัย ดังปรากฏว่าในทันทีที่มีความสูญเสียเกิดขึ้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ออกอากาศทางสถานีวิทยุ อ.ส.จากพระราชวังดุสิต ทรงแจ้งข่าวร้าย พร้อมทั้งทรงเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ ร่วมกันบริจาคเงินและสิ่งของ ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยครั้งนั้นเป็นการเร่งด่วน ซึ่งนอกจากจะได้รับบริจาคเสื้อผ้า สิ่งอุปโภคบริโภคเป็นจำนวนมากแล้ว เฉพาะที่เป็นเงินสด ได้มียอดเงินบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลเป็นจำนวนถึง ๑๑ ล้านบาท ในการนี้ทรงพระราชดำริว่า ภัยธรรมชาติเป็นอันตรายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และอาจประสบกับพี่น้องประชาชนในโอกาสใดโอกาสหนึ่งโดยไม่คาดคิด เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมก่อความเดือดร้อนขึ้นอย่างกว้างขวาง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๓ ล้านบาท เป็นทุนก่อตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ขึ้น โดยมีพระราชประสงค์ให้มูลนิธินี้ ใช้จ่ายผลช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนอันเนื่องจาก สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ในทันทีที่เกิดสาธารณภัยขึ้น

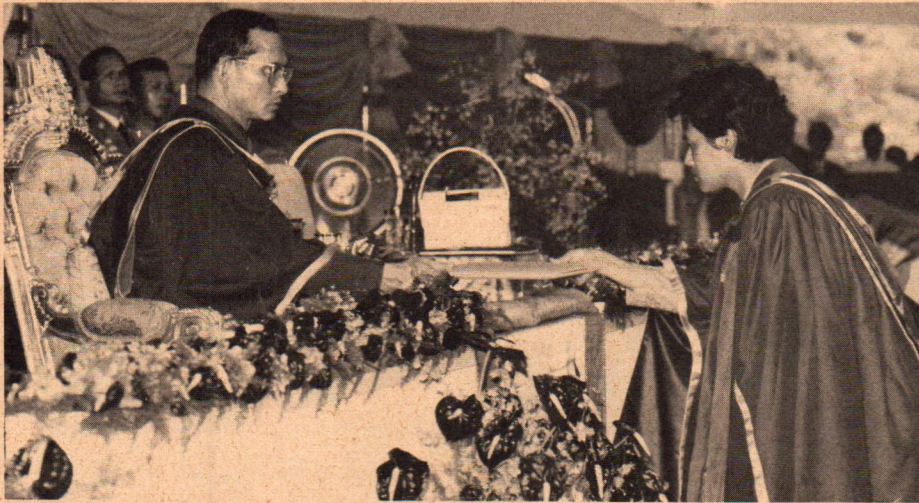

เสด็จพระราชดำเนินเปิดอาคารวัฒนธรรม และอาคารอนุบาลไม้สวนจิตร ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดสมุทรปราการ

และทรงรับมูลนิธินี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งการได้ดำเนินไปตามพระราชประสงค์ทุกประการ

มหาวาตภัยดังกล่าว ก่อให้เกิดเด็กกำพร้าอนาถาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำนึงถึงว่าเด็กและเยาวชนเหล่านั้นกำลังอยู่ในวัยศึกษา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งฝ่ายการศึกษาสงเคราะห์ขึ้น ในมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ นำดอกผลส่วนหนึ่งของมูลนิธิฯ ไปให้เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กกำพร้าอนาถาเหล่านั้น ให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนต่อไป เท่าที่ความสามารถของแต่ละคนจะอำนวยให้ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป

ฝ่ายการศึกษาสงเคราะห์ ได้ดำเนินการสนองพระราชประสงค์เป็นลำดับมานอกจากส่วนที่เกี่ยวกับทุนการศึกษาพระราชทานแล้ว ยังได้จัดหาเครื่องเขียนแบบเรียน แจกจ่ายให้บริการแนะแนวการศึกษา ติดตามดูแลผลการศึกษา และเยี่ยมเยียนผู้ได้รับพระราชทานทุนการศึกษาถึงที่พักอาศัย เป็นต้น นับแต่เริ่มดำเนินการมาถึงปัจจุบัน มีนักเรียน นิสิต นักศึกษา สำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญาบัตร ประกาศนียบัตรต่าง ๆ ไปแล้วเป็นจำนวนมาก แม้ว่าส่วนหนึ่งจะต้องออกจากการศึกษาแต่กลางคัน เนื่องจากประสงค์จะออกไปประกอบอาชีพ หรือสภาพร่างกายไม่อำนวยก็ตาม เป็นที่น่ายินดีว่าขณะนี้มิมีนิสิตนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ได้

เสด็จพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๖

รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณมาแต่ชั้นประถมศึกษา กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปริญญาโทและปริญญาเอกอยู่ในต่างประเทศ ด้วยทุนพระราชทาน “การศึกษาสงเคราะห์” นี้ด้วยและเนื่องจากเด็กกำพร้าอนาถาในครั้งมหาวาตภัยภาคใต้ ได้สำเร็จการศึกษาออกไป หรือลาออกไปประกอบอาชีพ ปัจจุบันเมื่อเกิดสาธารณภัยร้ายแรง ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานทุนการศึกษาสงเคราะห์แก่บุตรหลานของผู้ประสบภัยนั้นโดยทั่วถึง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่แผ่ไพศาลยิ่ง

๖. ทุนการศึกษาพระราชทาน
ด้วยทรงพระราชดำริว่า ยังมีนิสิตนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทำให้ไม่มี

โอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จัดตั้งเป็นกองทุนมูลนิธิ “ภูมิพล” ขึ้น เพื่อพระราชทานทุนการศึกษาให้แก่บัณฑิตที่ได้คะแนนยอดเยี่ยมในสาขาวิชาต่าง ๆ ไปศึกษาต่อในต่างประเทศในชั้นที่สูงขึ้นไป โดยไม่มีข้อผูกมัดแต่ประการใด ซึ่งก็ปรากฏว่านักศึกษาผู้ได้รับพระราชทานทุนดังกล่าวทุกคนพากันกลับประเทศไทยเพื่อช่วยกันพัฒนาประเทศ หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นสูงแล้วทั้งสิ้น นอกจากทุน “ภูมิพล” แล้ว ยังมีมูลนิธิอานันทมหิดล และมูลนิธินวฤกษ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันนี้ด้วย และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด

กระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้มีจิตศรัทธา มีโอกาสโดยเสด็จพระราชกุศลในมูลนิธิเหล่านี้ด้วย

นอกจากพระราชกรณียกิจที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่การศึกษาอีกเป็นอเนกประการ เช่นการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ซึ่งนับเป็นพระราชกรณียกิจอันบุคคลอื่นจะพึงปฏิบัติได้โดยยากยิ่งด้วยต้องใช้วิริยะอุตสาหะและขันติธรรมเป็นอย่างสูง ทั้งในโอกาสดังกล่าว ยังได้พระราชทานพระบรมราโชวาท เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตแก่บัณฑิตทุกครั้งด้วย ถึงแม้ว่าจะเคยมีผู้หวังดีกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานให้ทรงงดพระราชกรณียกิจในข้อนี้ด้วยเห็นว่าการทรงตรากตรำมาก ก็มีได้ทรงยินยอม เนื่องจากทรงมีพระราชดำริว่าการดังกล่าว นอกจากจะเป็นมิ้งขวัญและสิริมงคลแก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ยังเป็นโอกาสที่จะได้ทรงพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบรรดาคณาจารย์ในวงการศึกษา เป็นโอกาสให้ได้พระราชทานแนวทางพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อไปด้วย เช่นในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๖ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกป่าสามน้ำมัน ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับภูมิประเทศทางภาคใต้อย่างมากด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ในทุก ๆ ปีจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะครูอาวุโสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทบ้าง ให้นักเรียนที่เรียนดีจากทั่วประเทศเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานรางวัลบ้าง ซึ่งพระมหากรุณาธิคุณเหล่านี้ล้วนติดตาตรึงใจทั้งผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ให้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณไปจนชั่วชีวิต

ทศพิธราชธรรม

(ตอนจบ)

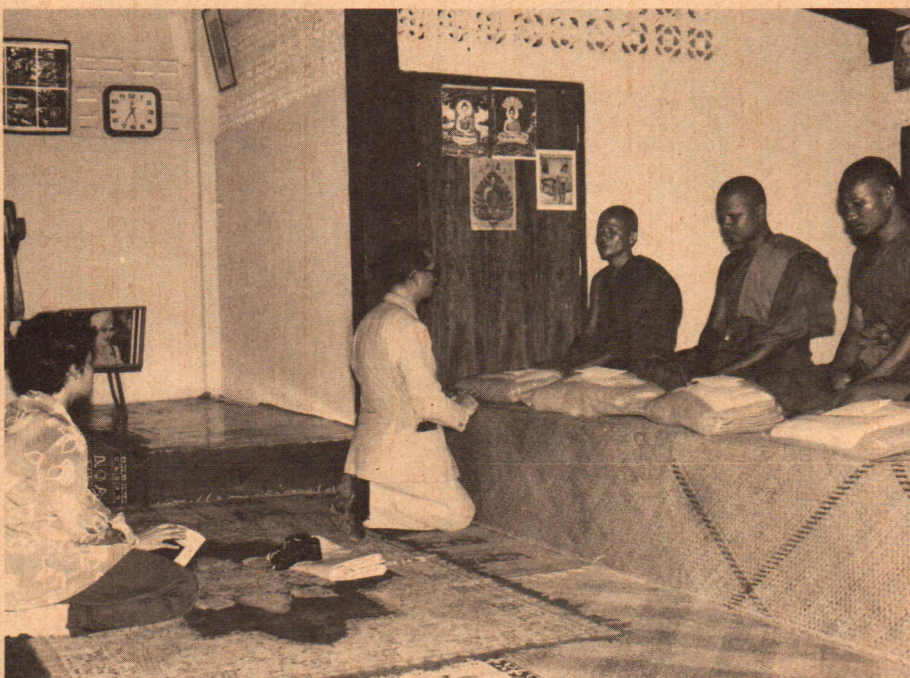
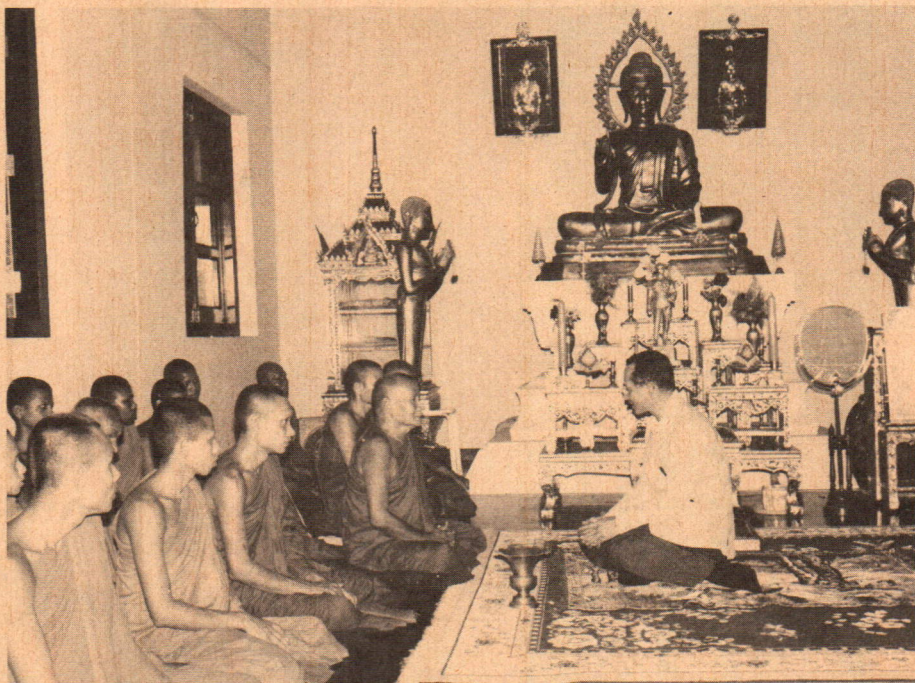
ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์

ในด้านการพระศาสนา พระองค์ท่าน
ในขณะนี้ ทรงศึกษาและปฏิบัติธรรมใน
พระพุทธศาสนา อย่างจริงจังและลึกซึ้ง
ซึ่งคนธรรมดาสามัญอย่างเราคาดไม่ถึงว่า
พระเจ้าแผ่นดินผู้ทรงมีพระราชภาระหนัก
หน่วง จะทรงรอบรู้หลักธรรมของพระ
พุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งเช่นนี้ ไม่ใช่เพียง
แต่ทรงรู้เฉย ๆ หากแต่ทรงปฏิบัติ ทรง
ปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัดและจริงจัง ข้อนี้นี้
เป็นที่ประจักษ์แก่คนทุกคน ซึ่งอยู่ในปริ-
มณฑลที่ใกล้ชิดพระองค์ การทั้งนี้เราจะ
เห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ทรงปฏิบัติพระองค์ต่อสมณะ คือพระภิกษุ
สงฆ์ด้วยคารวะนอบน้อม นอบน้อมยิ่งเสีย
กว่าเรากษัตริย์จะปฏิบัติเสียอีก คนที่
เห็นจะรู้สึกว่ามันอดูเสียเหลือเกิน เช่น
เวลาท่านทรงบำเพ็ญพระราชกุศลส่วนพระ-
องค์ ก็ทรงนั่งพับเพียบต่อหน้าพระ เวลา
พระสวดมนต์ ท่านนั่งพับเพียบไม่ได้เปลี่ยน
ท่า นั่งพระองค์ตรงไม่กระดุกกระดิกเลย
พระองค์สามารถทำได้อย่างไร เวลาภาพ
ออกมาเห็นในพิธีทางศาสนา หรือทรงเยี่ยม
วัดวาอาราม เมื่อพระองค์ท่านเข้าไปทรง
ทักพระสมณะผู้ใหญ่พระเถระที่เป็นหัวหน้า
ท่านทั้งหลายคงเห็นพระเจ้าอยู่หัวฯ ถูก
พระสงฆ์ลงไปกับพื้นเพื่อพุดกับพระ กระผม
เคยเห็นครั้งหนึ่ง ที่พระภิกษุที่ท่านอาราธนา
มาเจริญพระพุทธมนต์บำเพ็ญพระราชกุศล
ส่วนพระองค์ ท่านชรามาก อายุ ๘๐ เศษ
ท่านเดินไม่ไหว พระเจ้าอยู่หัวฯเราเข้าประคอง
แขน และประคองเดินผ่านพวกเราไปส่งพระ
จนถึงรถ ทรงทำเองแท้ ๆ ไม่ได้ใช้มหาดเล็ก
เลย อย่างนี้เป็นภาพที่กระทบเข้าไปในหัวใจ
ประทับใจเรา ว่าท่านทำอย่างนี้ก็ด้วยพระ
ราชศรัทธาปสาทะ ในพระพุทธศาสนาและ
พระภิกษุสงฆ์อย่างแนบแน่นยิ่ง ทั้งนี้เป็น
พระเจ้าแผ่นดินองค์เดียวในโลกของชาว
พุทธ ของชาวพุทธทั่วโลก เป็นพระเจ้าแผ่นดิน
องค์เดียวที่เป็นศาสนูปถัมภกโดยแท้จริง
และทรงเป็นพุทธศาสนิกชนที่แท้จริง ใน

โลกเวลานี้ ทั้งนี้เป็นพระราชจริยาวัตร ที่
ครึ่งเข้าไปในใจของประชาชนชาวพุทธทั้ง
หลาย ประเทศไทยเป็นชาวพุทธถึงร้อยละ
๕๐ เพราะฉะนั้น ความเคารพรัก นับถือ
ของชาวไทยจึงเพิ่มพูนขึ้นอย่างมหาศาล

ประเทศไทยเราเนี่ย ว่ากันความจริง
โดยใจบริสุทธิ์ เรามีศาสนา ที่มีพระมหา
กษัตริย์พระองค์นี้ ในยามนี้ ท่านลองคิดดู
ซิว่า จริงหรือไม่จริง ถ้าเราไม่มีอย่างนี้ ใน
ยามนี้เราจะสับสน วุ่นวายแค่ไหน เราดู
เหตุการณ์ไม่ไกลนักก็ได้เมื่อ ๕ ปีเศษมา
เนี่ย ถ้าเรามีได้มีพระมหากษัตริย์พระองค์นี้
อยู่ และถ้าพระมหากษัตริย์ของเราได้ทรง
ตัดสินพระทัยโดยทันทีที่ โดยพระองค์เอง
แล้ว อะไรระเกิดขึ้นแก่บ้านเมืองของเรา
ก็ไม่ได้ทราบได้ ยิ่งมาดูเหตุการณ์ในอิหร่านทุก
วันนี้ ใจเรายังหาย ถ้าไม่มีการตัดสินพระทัย
เมื่อครั้งกระนั้นโดยทันทีที่ อะไรระเกิด
ขึ้นแก่เรา นี่ขอให้ท่านทั้งหลายคิดย้อนหลัง
ดูก็ได้ โดยใจเป็นธรรม ไม่ต้องเป็นฝ่ายนั้น
ไม่ต้องเป็นฝ่ายนี้ ไม่ต้องเป็นซ้ายเป็นขวา
เป็นหน้าเป็นหลังทั้งสิ้น เป็นแต่ไทยเท่านั้น
ขอให้คิดอย่างนี้ โลกเราขณะนี้กำลังวุ่นวาย
ทั้งทางการเมืองระหว่างประเทศ การเศรษฐกิจ
การสังคม อีกทั้งลัทธิต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะ
ตรงกันข้ามกับความรู้สึกนึกคิดรักเสรีอิสร-
ภาพของประชาชนชาวไทย เพราะฉะนั้น
เราเนี่ยเคราะห์ดีที่ไม่ต้องระหกระเหิน ข้าม
แม่น้ำโขงมาหัวซุกหัวซุน ทั้งลูกทั้งเมีย ทั้ง
ทรัพย์สินสมบัติไว้ทางฝั่งโน้น เราไม่ต้องระห-
กระเหินลงเรือเล็ก ๆ มาหลาย ๆ ร้อยคน
เต็มไปด้วยภัยอันตรายจากคลื่นลม โรคภัย
ไข้เจ็บ ความขาดแคลนอาหารและยา ยาก
ลำบากแสนสาหัส ทรัพย์สินสมบัติต้องทิ้งไว้
ให้เขาหมด ดูใกล้ ๆ ขณะนี้ว่าเราเนี่ยเคราะห์
ดีแค่ไหนและทำไมเราถึงเคราะห์ดี ก็ท่าน
คิดดูเอง ก็ตอบดูเอง อาจจะเป็นได้หลาย
เหตุหลายประการ แต่ประการหนึ่งที่กระผม
เชื่อโดยบริสุทธิ์ใจของกระผมเองว่า เป็น
เพราะเรามีพระเจ้าอยู่หัวดี มีประมุขผู้นำ

ปาฐกถาเรื่องนี้ ท่านอาจารย์สัญญา แสดงไว้ที่
สโมสรโรตารีธนบุรีเมื่อ ๕ ปีก่อน กองบรรณาธิการ
ได้ขออนุญาตท่านนำมาลงในวารสารไทย ท่าน
อนุญาตให้ลงตามข้อความเดิมดังปรากฏอยู่

ที่ดี ที่ตรงเอาเราไว้ได้ไม่ให้อำนาจตัวเอง
นี่เป็นข้อที่กระผมขอกล่าวเช่นนั้นด้วยความ
จริงใจ

ท่านทั้งหลายคงประหลาดใจว่าทำไม
ผมพูด ยังไม่เห็นมีทศพิธราชธรรม ผมจะ
กล่าวอยู่เดี๋ยวนี้ว่า สมเด็จพระสัมมาสัม-
พุทธเจ้า ท่านสั่งสอนธรรมทุกประการ เพื่อ
ประโยชน์ เพื่อความสุขของมหาชนทั้งหลาย
ในส่วนที่เกี่ยวข้องพระมหากษัตริย์ หรือ
พระราช พุทธเจ้าท่านมีพระพุทธรูป
ไว้ อยู่ในพระไตรปิฎก อยู่ในมหาสังคยา
ถ้าจะให้อ้างอิงก็คือ พระไตรปิฎกภาษาบาลี
ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๒๘ หน้า ๘๖ เป็นต้น
ณ ที่นี้พระพุทธเจ้าได้มีพระพุทธรูปเรื่อง
ทศพิธราชธรรม คือธรรมของพระราช
๑๐ ประการ หมายความว่า พระราชาที่ดี
ทรงประกอบด้วยธรรม ๑๐ ประการนี้
ประชาชนที่ดีก็ต้องสนองตอบทศพิธราชธรรม
๑๐ ประการนี้ แล้วประเทศชาติจะมั่นคง
และมีความสุขความสงบโดยถาวร

เราลองมาดูทีละข้อว่า ทศพิธราชธรรม
ทั้ง ๑๐ ประการนี้ จะปรับเข้ากันได้กับที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราพระองค์
นี้ ทรงปฏิบัติพระองค์อยู่หรือไม่ อันนี้เรา
จะกระทำอย่างนักวิชาการ ไม่จำเป็นต้อง
เชื่อก่อน วิเคราะห์แล้วจึงเชื่อ หรือไม่เชื่อ
ก็สุดแล้วแต่ข้อพิจารณา

ทศพิธราชธรรม ประการที่หนึ่ง พระ-
พุทธเจ้าท่านสอนว่า คือ "ทาน" ซึ่งก็แปล
ว่าการให้ และอธิบายว่า จงเป็นผู้ให้ ให้
ทรัพย์ ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นทาน
ด้วยความเสียสละ

ทศพิธราชธรรม ประการที่ ๒ คือ
"ศีล" คือความประพฤติที่ดีงาม งดเว้นจาก
การทำชั่วเสียหาย ไม่ทำอะไรที่เป็นการไม่
เหมาะสมไม่ควร

ทศพิธราชธรรม ประการที่ ๓ คือ
"บริจาค" แปลว่า การบริจาค คือยอมสละ
เพื่อประโยชน์ที่ยิ่งกว่า ยอมสละประโยชน์
ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ทศพิธราชธรรม ประการที่ ๔ "อาช-
วะ" คือความเป็นคนตรง ไม่คิดคดต่อประเทศ
ชาติและประชาชน

ทศพิธราชธรรม ประการที่ ๕ "มัทวะ"
คือความสุภาพอ่อนโยนต่อชนทั้งปวง

ประการที่ ๖ "ตปะ" คือความเพียร
ปฏิบัติกรณียะต่าง ๆ ไม่ลดละเบือนาย

ประการที่ ๗ "อโกธะ" คือความไม่
โกรธ ไม่ลู่อ่านาจของความโกรธ และกระทำ
ไปด้วยอำนาจของความโกรธ

ประการที่ ๘ "อวิหิงสา" ไม่เบียด-
เบียน หมายความว่าไม่ทำอะไรเป็นการ
เบียดเบียนอาณาประชาราษฎร์ มีความกรุณา
แผ่ไปในอาณาประชาราษฎร์ทั้งปวง

ประการที่ ๙ "ขันติ" ความอดทน
มีความอดทนต่อปัจจัย ที่จะทำให้เกิดความ
โลก โกรธ ความหลงทั้งหลาย อดทนต่อ
ความลำบากตรากตรำทั้งปวง อดทนต่อ
ถ้อยคำที่จาบจ้วงล่วงเกิน

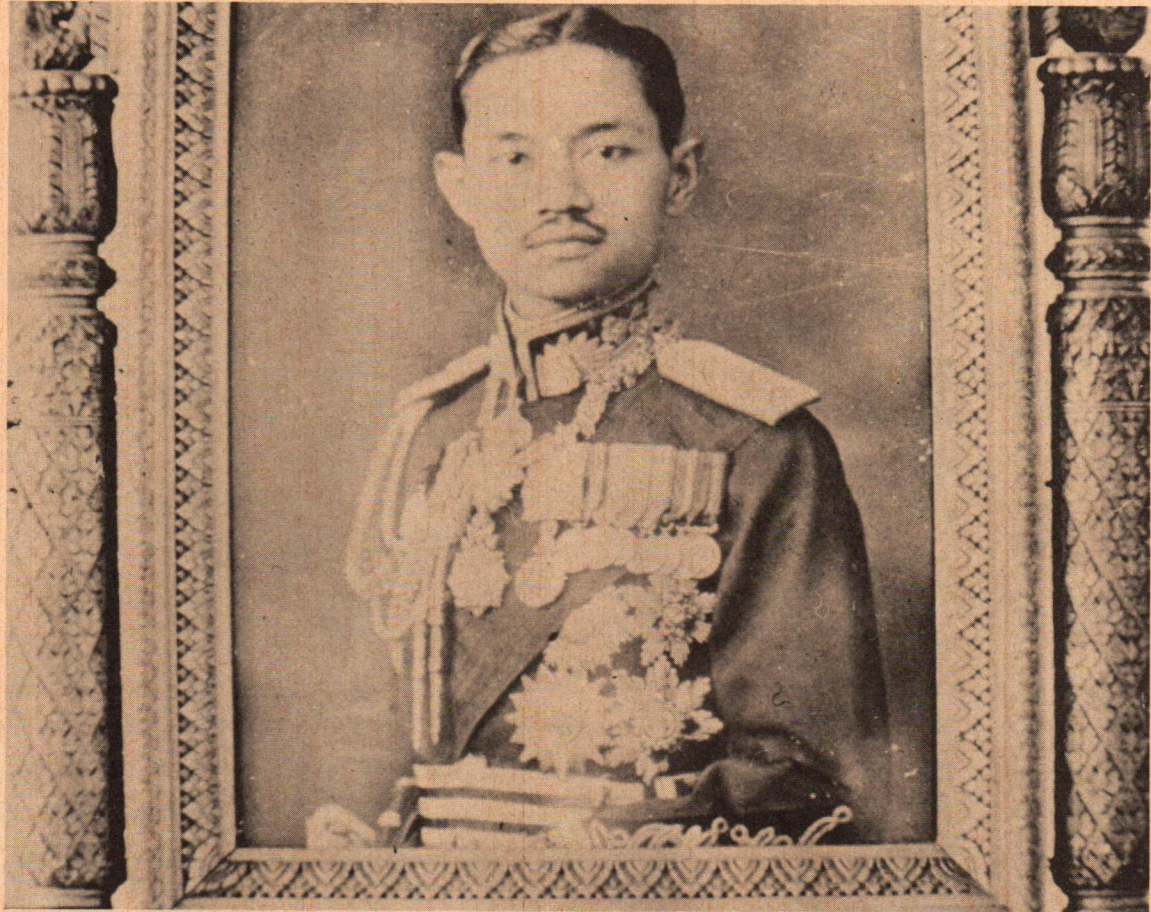
ประการที่ ๑๐ "อวิโรธนะ" คือความ
ไม่ผิด คือจะทำอะไรก็ศึกษาพิจารณาไตร-
ตรองให้มีความรู้ทั่วถึง รอบคอบเพื่อให้
เกิดความไม่ผิดพลาด และให้ถูกต้องใน
เรื่องทั้งปวง

นี้แหละคือทศพิธราชธรรมในพระ
พุทธทศวรรษ เราทั้งหลายผู้มีใจเป็นธรรม ขอ
จงพิจารณาด้วยความเป็นธรรมว่า ทศพิ-
ธราชธรรมอันประเสริฐ ๑๐ ประการนี้ สถิต
อยู่ในพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวของเราพระองค์นี้หรือเปล่า
ขอให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณาด้วยความ
เป็นธรรม

ผมคิดว่าเวลาหมดแล้ว เกินแล้ว ก็
เลยไม่มีเวลาพูดว่า ทศพิธราชธรรมนี้ เรา
ผู้เป็นประชาชนจะปฏิบัติตอบไปได้อย่างไร
ซึ่งข้อนี้จะใช้เวลาอีกมาก ฉะนั้นของคไม่
พูด และถ้าท่านจะหาอ่านเอง ก็ขอให้ไป
อ่านในพระธรรมเทศนาของสมเด็จพระ
ญาณสังวร วัดบวรนิเวศวิหาร ท่านแสดง
ไว้ชัดว่า ทศพิธราชธรรมนี้ ไม่ใช่เฉพาะ
แต่ที่พระมหากษัตริย์จะทรงปฏิบัติต่อประชาชน
เท่านั้น หากแต่ประชาชนเรานี้ก็ย่อมปฏิบัติ
ทศพิธราชธรรม ตอบเบื้องพระยุคลบาท
ของพระมหากษัตริย์ได้ด้วย ข้อนี้เป็นเรื่อง
ของวัฒนธรรมไทยแต่ครั้งดั้งเดิมมา เพราะ
ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่ควรแก่การพิจารณา
อย่างยิ่ง

ในที่สุด กระผมขอเชิญชวนท่านทั้ง
หลายน้อมจิตอธิษฐานด้วยความสะอาด
สว่าง สงบ ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชเจ้า จง
ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน และขอให้ประชาชน
ไทยทั้งชาติ มีความปลอดภัย มีความสมบูรณ์
และมีความสุขความสงบ ตลอดกาลนาน

พระราชดำรัสพระราชทานแก่เยาวชนแห่งชาติ ของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประพัฒน์ ตริณรงค์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระคุณอันประเสริฐ และได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ และปวงชนชาวไทยอย่างยิ่งใหญ่ไพศาลเพียงใด มีเอกสารสำคัญพิมพ์ออกมาอย่างแพร่หลายอยู่แล้วในขณะนี้มากมาย โดยเฉพาะในงานพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ ณ บริเวณหน้า

ตึกรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๕ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน สกนี้

แต่ยังมีเอกสารสำคัญของพระองค์ อีกด้านหนึ่งที่ยังมิได้แพร่หลายมากนัก คือ พระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่เยาวชนแห่งชาติ ดังนั้นในโอกาสปีแห่งเยาวชน

แห่งชาตินี้ จึงขออัญเชิญพระราชดำรัสที่พระราชทานไว้แก่เยาวชนแห่งชาติในโอกาสต่าง ๆ มาเผยแพร่อีกครั้ง เพื่อเทิดพระเกียรติของพระองค์ว่า ทรงมีพระมหากรุณาห่วงใยเยาวชนแห่งชาติเพียงไร และเพื่อให้เกิดความสำนึกว่าพระองค์ทรงมีพระบรมราโชบายเกี่ยวกับเยาวชนแห่งชาติอย่างไร

อนึ่งก่อนที่จะอัญเชิญพระราชดำรัส

ดังกล่าว ขอนำพระนิพนธ์ของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงศ์ ที่ทรงถวายพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ว่าทรงเป็น “พระนิติธรรมมิกมหาราช” มาลงไว้เป็นความนำเครื่อง คือ

“พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงเป็นมหาราชเหมือนกัน ทรงเป็นนิติธรรมมิกมหาราช เพราะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุมัติให้มีรัฐธรรมนูญขึ้น ทั้งนี้ ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานด้วยความเต็มพระราชหฤทัย เพราะพระองค์ได้ทรงนิยมแบบรัฐประศาสน์ทำนองนี้อยู่ก่อนแล้ว และได้ทรงสนพระราชหฤทัยในอันจะประสาทพระราชทานอยู่แล้วด้วย

อันว่ารัฐธรรมนูญนั้นจะมีชีวิตชีวาอยู่ได้ก็โดยอาศัยความเอาพระทัยใส่ของผู้นำเนินการ ถ้ามิฉะนั้นก็จะเป็นแต่เพียงเครื่องจักรกล ไก่พิสดารแต่ว่าดำเนินมิได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นองค์ดำเนินการพระองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นประมุขขององค์ดำเนินการทั้งหลาย ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่สุดส่วนหนึ่ง ถ้าข้างกลพระองค์นี้ไม่ทรงร่วมพระหัตถ์ด้วยอย่างเต็มที่ ก็ยากที่กลไกจะเดินไปได้โดยเรียบร้อย

ก็การที่เปลี่ยนจากราชธิปไตยสู่สิทธิขาดมาเป็นราชาธิปไตยจำกัด หรือราชาธิปไตยรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการเปลี่ยนกลับหน้าเป็นหลัง เป็นการปฏิวัติโดยแท้ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ทรงมีพระราชอัธยาศัยเสรีนิยมจริง ๆ แล้ว ก็คงจะไม่ทรงสามารถปฏิบัติพระราชกรณียกิจฐานพระเจ้าแผ่นดินรัฐธรรมนูญได้สนิท

แต่เราทั้งหลายย่อมทราบอยู่แล้วว่า ทรงมีพระราชอัธยาศัยเสรีนิยมจริง ๆ ทั้งทรงเปี่ยมไปด้วยพระเมตตากรุณาต่ออาณาประชาราษฎร์ ทรงใฝ่ดี หวังดี เจตนาดีต่อประชาชาติสยามอยู่เนืองนิตย์ ทรงสถิตอยู่ในรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญธรรม สมควรที่

ชาวเราทั้งหลายจะทูลเกล้าฯ ถวาย พระสมัญญาภิไธยว่ามหาราช พระนิติธรรมมิกมหาราช”

ส่วนพระราชดำรัสเพื่อเยาวชนแห่งชาตินั้นมีลำดับเรื่องดังนี้

วิธีใช้ความสังเกต

พระราชดำรัสเรื่องนี้ พระราชทานในการสวนสนามลูกเสือ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๔๗๐ มีข้อความว่า

“ข้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นเจ้าเดิรสวนสนามผ่านตัวข้าในวันนี้ ทั้งคราวนี้เป็นคราวที่มีลูกเสือมาบริบูรณ์กว่าทุกคราวหมด ได้มาครบถ้วนทุกมณฑล ยิ่งทำให้รู้สึกปลื้มใจยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ในโอกาสที่ได้พบลูกเสือพร้อมกันเช่นนี้ จึงอยากจะชักเตือนในหลักของลูกเสือบางอย่าง การลูกเสือนั้นมีประสงค์สำคัญเพื่อจะสอนให้พวกเจ้าทั้งหลายรู้จักรักษาดีและพระมหากษัตริย์ ให้มีความพร้อมเพรียงกัน และเมื่อจำเป็นก็ให้มีความกล้าหาญ มีวิชา, ที่จะสามารถต่อสู้ศัตรู เพื่อรักษาอิสรภาพของชาติเราได้ นั่นเป็นหลักสำคัญ นอกจากนั้นก็เพื่อจะให้พวกเจ้ามีความสามัคคีต่อกันและกัน ให้มีน้ำใจโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนกัน ในหลักเหล่านี้ เมื่อได้มีการข่มขู่ลูกเสือครั้งนี้ พวกเจ้าทั้งหลายได้แสดงให้เห็นความจงรักภักดี ความสามารถของลูกเสือ และความสามัคคีระหว่างลูกเสือด้วยกันให้ปรากฏแก่ตาโลกทั่วไปเป็นอย่างดีแล้ว นอกจากหลักเหล่านี้ยังมีอย่างอื่นอีกที่สำคัญมากเหมือนกัน การลูกเสือนั้นย่อมหวังจะฝึกฝนเจ้าทั้งหมด เมื่อโตขึ้นให้สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพให้เป็นประโยชน์ เพื่อบำรุงความเจริญของประเทศของเราให้ยิ่งขึ้นต่อไป

การสั่งสอนลูกเสือนั้น มีประสงค์นอกจากที่กล่าวมาแล้วอีก ให้รู้จักใช้ความสังเกต ให้รู้จักใช้ความคิด ความสังเกตเป็นของสำคัญอย่างยิ่ง การที่มนุษย์เรามีความเจริญเป็นลำดับมานี้ ก็ได้อาศัยความสังเกตตรองหาเหตุผลเป็นใหญ่ เป็นต้นว่าการที่มนุษย์เรารู้จักใช้กำลังไอน้ำ รู้จักใช้ไฟฟ้า ก็ด้วยอาศัยความสังเกตของคนบางคน และอาศัย

ความคิดความอ่านที่จะตรองหาเหตุผลนั้นแหละเป็นสำคัญ เราจึงรู้จักใช้ไอน้ำและไฟฟ้าให้ความเจริญแก่มนุษยโลกทั่วไป พวกเจ้าทั้งหลายที่เป็นลูกเสือต้องพยายามจะฝึกฝนใช้ความสังเกตให้เป็นประโยชน์ เมื่อเห็นอะไรองพยายามสังเกตค้นหาเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้น ๆ แล้วคิดการนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น นี่เป็นความหวังสำคัญในการฝึกฝนลูกเสือ

ข้าจะขอยกตัวอย่างง่าย ๆ สักอย่างหนึ่ง พวกเจ้าทั้งหลายคงชอบดูหนังฉายทุกคน การดูหนังนั้นถ้าดูแต่ว่าใครเป็นพระเอกนางเอก ดูเพื่อความสนุกสนานเท่านั้นหาเป็นประโยชน์ไม่ แต่ถ้าเจ้าดูด้วยความสังเกตอาจจะนำประโยชน์มาได้เป็นอันมาก เช่น เจ้าคงจะสังเกตเวลาดูหนังที่มาจากอเมริกา เพราะหนังโดยมากทำมาจากอเมริกา ว่าที่อเมริกาอันมีตึกงามใหญ่โตเจริญรุ่งเรือง เจ้าเคยนึกบ้างหรือไม่ว่า อเมริกาอันทำไมจึงเจริญได้อย่างยิ่ง เมื่อไม่นานมานี้ไม่กี่ร้อยปี ประเทศอเมริกาเป็นป่าเสียด้วยซ้ำ ทำไมบัดนี้จึงเป็นประเทศรุ่งเรืองยิ่งกว่าประเทศไหน ๆ เจ้าได้เคยนึกหรือเปล่า คำตอบอันนี้ไม่ต้องไปหาที่อื่น อยู่ที่การดูหนังนั่นเอง เจ้าคงเคยสังเกตหนังเรื่องพงศาวดารของอเมริกา เชื่อว่าจะเห็นชาวอเมริกันที่พยายามบุกป่าฝ่าดงเพื่อจะไปเปิดป่าอุตสาหกรรมทะเลทราย เพื่อจะได้เปิดป่าหาที่ทำเหมืองแร่ และเลี้ยงสัตว์ เหล่านี้เจ้าคงจะเห็นแล้วทั้งนั้น นอกจากนั้นบางที่อุตสาหกรรมบุกหิมะบนหาวตราบดร้า เพื่อหาแร่ หาทอง เป็นต้น พวกเหล่านั้นแหละที่ทำให้ประเทศอเมริกาเป็นประเทศที่เจริญอย่างยิ่งก็พวกที่ออกไปนั้นมีทุนรอนอะไร บางคนมีทรัพย์พอจะแบกไปบนบ่าของตนได้ บางคนมีรถคันหนึ่ง ม้า ๒ ตัว มีลูกเมียครอบครัว แต่เขาผู้นั้นออกไปบุกป่าฝ่าดง พยายามถากถางป่าด้วยแขนของตนเองเท่านั้น เขามีแต่ความเพียรพยายามและกล้าหาญนั้นแหละเป็นทุนสำคัญของเขา นี่เป็นตัวอย่างอันดี ถ้าเราสังเกต

เช่นนี้แล้ว จะเห็นว่าความเจริญของประเทศนั้นอยู่ที่ความเพียรของประชาชนอย่างเดียวเท่านั้นเป็นสำคัญ ถ้าประเทศไทยประชาชนมีความพยายามกล้าหาญจริงแล้ว ย่อมเจริญได้อย่างยิ่งทั้งนั้น พวกเจ้าทั้งหลายจงระลึกถึงตัวอย่างอันนี้ให้ดี ประเทศของเราจะมีที่ว่างเปล่าอยู่อีกมาก ถ้าเราใช้ความพยายามความเพียรช่วยกันอย่างพวกอเมริกันที่ในหนังสือเขาบ้างจะเป็นประโยชน์ใหญ่ยิ่ง เราจะสามารถบำรุงบ้านเมืองของเราให้เท่าเขาได้เหมือนกัน ไม่มีเหตุผลอะไรที่เราจะเป็นเช่นนั้นบ้างไม่ได้ นี่คือประโยชน์ของการรู้หนังสือให้ถูกทาง ถ้าเข้าไปหนังสือคราวหน้าจงใช้ความสังเกตระลึกถึงข้อนี้ให้อีก

ทั้งตัวข้าและสมเด็จพระบรมราชินีขอขอบใจเจ้าทั่วกัน ที่มาแสดงความจงรักภักดีและให้พรในวันนี้ ในที่สุดนี้ข้าขอให้พรแก่ลูกเสือทั้งหลาย ขอให้กำลังแข็งแรงให้มีสติปัญญาว่องไว ให้มีความเพียรสามารถทำนุบำรุงบ้านเมืองของเราให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป”

กำลังทรัพย์

พระราชดำรัสเรื่องนี้ พระราชทานแก่ลูกเสือในการสวนสนามถวายพระพรชัยมงคล เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๑ “ข้าขอขอบใจลูกเสือทั้งหลายที่ได้มาพร้อมกันสวนสนามและให้พรในวันนี้อีกปีหนึ่ง ตามที่เคยมาแล้วข้าได้ถือเป็นโอกาสที่จะชี้แจงในข้อความบางอย่าง วันนี้ก็จะขอสั่งสอนเช่นนั้นอีกเหมือนกัน ในคราวก่อนนี้ข้าได้เคยชี้แจงกับเจ้าว่า อะไรบ้างที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองของเราเจริญหรือมีความรุ่งเรืองต่อไป ข้าได้เคยอธิบายว่า ข้อสำคัญส่วนหนึ่งคือกำลังกายของพลเมือง พลเมืองต้องเป็นคนที่ปราศจากโรคมะเร็งกำลังแข็งแรงอันเป็นความมุ่งหมายอย่างหนึ่งของการลูกเสือที่จะหัดเด็กไทยให้เป็นคนมีกำลังแข็งแรงเช่นนั้น นอกจากนั้นต้องมีพลเมืองที่มีศีลธรรมอันดี ซึ่งเป็นความมุ่งหมายที่จะหัดลูกเสืออีกอย่างหนึ่งเหมือนกัน นอกจากนั้นได้เคย

บอกว่าความเจริญของบ้านเมืองนั้นอยู่ที่ความเพียรของพลเมือง ถ้าประชาชนมีความเพียรอุตสาหะทำงาน บ้านเมืองก็จะเจริญ แต่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่อยากจะพูดถึงในวันนี้ คือกำลังสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือกำลังทรัพย์ บ้านเมืองไหนพลเมืองมีเงินทองมากเป็นเศรษฐกิจมากบ้านเมืองนั้นก็ย่อมมีกำลังมีอำนาจมาก เจ้าทั้งหลายคงทราบแล้วว่าเวลานี้อเมริกาเป็นประเทศมีชื่อเสียงโด่งดังสำคัญที่สุดในโลกชาติ ๑ เพราะอะไร เพราะเขาเป็นเจ้าหนี้ของโลก เพราะพลเมืองของเขามีความขยันมีความเพียรรู้จักทำมาหากินอย่างดี นอกจากนั้นยังรู้จักรักษาทรัพย์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นข้อสำคัญส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นหวังว่าเจ้าทั้งหลายที่เป็นลูกเสือจะตั้งใจฝึกตนเองในเรื่องนี้ คือหัดให้รู้จักออมทรัพย์ ในขั้นต้นต้องรู้จักประมาณการใช้จ่ายรู้จักมีสติรู้จักว่าอะไรพอ อะไรไม่พอ พุทธศาสนิกมีอยู่ว่า “ความพอเป็นลาภอย่างยิ่ง” ถ้าเรารู้ได้ว่าอะไรพอนั้นแหละเป็นดี อยากรู้ได้อะไรก็แต่พอจะซื้อได้ ไม่ใช่อยากจนเกินหน้าเกินตา หรือเกินกำลังที่จะซื้อหาได้ เจ้าจงหัดทำความรู้สึกเช่นนั้น ทำอะไรอย่าให้ความกระหายเกินฐานของตัวไป นอกจากนั้นต้องนึกถึงภายนอกสุดสำหรับเก็บเล็กเก็บน้อย ขอให้ดูตัวอย่างพวกจีนบ้างซิ เขามาเมืองไทยมีแต่กางเกงขาก๊วยตัวเดียว อีกหน่อยเดียวเป็นเจ้าสัว นั่นก็เพราะเขารู้จักเก็บเล็กผสมน้อยรู้จักออมทรัพย์และขยายกิจการทีละน้อยจนลงท้ายเป็นเศรษฐีมีฐานะอะไร นี่เราควรจะเอาอย่างเขาบ้าง เมื่อต้องการจะออมทรัพย์อย่างนี้ ก็มิใช่สำคัญอย่างหนึ่งคือการพนัน พวกเจ้าทั้งหลายยังเป็นเด็ก ๆ อย่าให้มีนิสัยชอบการพนัน ถ้ามีนิสัยเช่นนั้นแล้ว อาจติดเหมือนติดฝิ่นลงท้ายก็ฉิบหายหมด การพนันถึงจะมีเวลาได้บ้างก็ประเดี๋ยวเดียวคราวเดียว แล้วภายหลังก็ต้องฉิบหาย การพนันเป็นข้อสำคัญอย่างใหญ่ของการออมทรัพย์ เพราะฉะนั้นต้องหลีกเลี่ยง ต้องพยายามหนีการพนัน ต้องเห็นว่าเป็นของเลวที่สุด ต้องอย่าให้ลูกเสือ

เป็นอย่างนั้นได้จึงจะดี ถ้าลูกเสือคนไหนจากการพนันแล้วจะเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้อัจฉริยะสามารถออมทรัพย์ต่อไป นอกจากนั้นการออมทรัพย์ยังมีทางที่จะออมอย่างอื่นอีก เช่นเราต้องงดเว้นจากการเสพล้างให้โทษต่าง ๆ เช่นการเสพล้างหรืออ้อมกอดล้างไม่ใช้ในทางที่จะให้เกิดโรคซึ่งย่อมไม่เป็นการประหยัด เพราะเราต้องเอาเงินให้หมอเปล่า ๆ ถ้าเราเป็นคนบริบูรณ์ ไม่เสพล้างเป็นโทษเหล่านั้น เราจะไม่เจ็บป่วย ไม่เสียเวลาทำงานไม่ต้องเอาเงินไปให้หมอ นั่นเป็นหนทางประหยัดทางหนึ่ง ทางเหล่านี้เป็นเรื่องที่ลูกเสือจะทำจะปฏิบัติได้ และควรตั้งใจเสมอไป จะเป็นผลดีแก่บ้านเมืองเป็นอันมากของเหล่านี้เป็นของทำได้ง่าย ๆ แต่ผลที่ได้แก่ประเทศจะเป็นของสำคัญใหญ่หลวงนัก เพราะฉะนั้นควรลูกเสือจะตั้งใจไว้ว่าเราจะต้องเป็นผู้รู้จักประหยัดเพื่อให้บ้านเมืองของเรารุ่งเรืองและมีกำลังในภายหน้า

ในที่สุดขอให้พรแก่บรรดาเจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือทั้งปวง ของเรามีความสุขสบายทั่วกัน”

ความเป็นนักกีฬา

พระราชดำรัสเรื่องนี้ พระราชทานแก่อาจารย์ ครู และนักเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ในวันงานรื่นเริงประจำปีของโรงเรียน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๗๑

“ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอันมากที่ได้มีโอกาสมาในการรื่นเริงของโรงเรียนในวันนี้ และให้รางวัลการกีฬาและการประกวดเรื่องวิชาหนังสือ ทั้งได้เห็นนักเรียนเข้ามาประชุมพร้อมกันด้วย

การที่มีงานรื่นเริงในวันนี้ นั่น เพราะเป็นวันที่ ๑๐ เพื่อจะให้ใกล้เคียงวันบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เพื่อจะได้เตือนใจให้เราทั้งปวงระลึกถึงสมเด็จพระมงกุฎเกล้าผู้ที่ได้พระราชทานชีวิตแก่โรงเรียนนี้ เราทั้งหลายควรจะระลึกถึงพระเดชพระคุณของท่านในการที่ได้พระราชทานพระราชทรัพย์สร้างโรงเรียนนี้ขึ้นให้เราได้

มาเล่าเรียน เพราะฉะนั้นควรทุกคนจะตั้งใจทำอะไรเพื่อฉลองพระเดชพระคุณท่าน การที่เราจะฉลองพระเดชพระคุณได้ดีที่สุดคืออะไร ก็จะต้องให้โรงเรียนนี้เป็นไปอย่างที่เราทรงสร้างโรงเรียนนี้ขึ้น ก็มีพระราชประสงค์ที่จะให้โรงเรียนนี้เหมือนโรงเรียนบิลิคสกูลของอังกฤษ ทำไมจึงได้มีพระราชประสงค์เช่นนั้น ไม่ใช่เพื่อจะเอาอย่างอังกฤษเล่นเฉย ๆ อย่างนั้นดอก มีพระราชประสงค์จะให้เหมือนกับบิลิคสกูล ก็เพราะว่าบิลิคสกูลของอังกฤษเขาไม่มีวิธีอบรมที่ดึกว่าโรงเรียนอย่างอื่น ๆ การอบรมนั้นอะไรบ้าง ถ้าเราได้สังเกตเห็นโรงเรียนบิลิคสกูลที่เมืองอังกฤษ จะสังเกตได้ว่า ข้อที่ ๑ เขาใช้วิธีให้เด็กปกครองกันเองมากที่สุด ครูของเขา

ฐานะต่ำไปก่อน พอขึ้นไปชั้นสูงขึ้น ก็ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ พิเศษเป็นชั้น ๆ ไป คนเราก็เหมือนกัน เมื่อแรกทำงานก็ต้องทำงานตั้งแต่ต่ำไปก่อนแล้วก็ได้เพิ่มฐานะและผลประโยชน์ไปตามลำดับ นี่เขาฝึกให้รู้ไว้เสียตั้งแต่เด็ก ๆ นั่นอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นถ้าเราไปเห็นจะสังเกตว่าการกีฬาเป็นของสำคัญที่สุด การเล่นเกมเขาออกจะกวัดขั่นยิ่งเสียกว่าการเล่น เขาเห็นประโยชน์ของการเล่นกีฬามาก เพราะว่าการกีฬานั้นมีประโยชน์ทางทัศนียภาพ โรงเรียนอังกฤษมุ่งฝึกทัศนียภาพยิ่งกว่าสิ่งใดหมด การเล่นเกมนั้นทำให้กำลังบริบูรณ์ และกล้าหาญเราย่อมทราบกันอยู่แล้ว แต่นอกจากนั้นยังมีผลยิ่งขึ้น ด้วยเกมที่เลือกนั้นมักต้องเลือกเกมที่ต้องเล่นหลายคน เช่น ฟุตบอลล์ คริกเก็ต

นึกถึงการช่วยเหลือเพื่อนของตน ไม่ใช่เอาเปรียบ เป็นของสำคัญมากเป็นการอบรมนิสัยอย่างดี ในโรงเรียนนี้หวังว่าครูจะตั้งใจอบรมให้นักเรียนที่นี้เป็นผู้มีนิสัยรู้จักเล่นเกม การอบรมอย่างนี้อังกฤษถือว่าทำให้ชาติอังกฤษเป็นชาติที่รุ่งเรืองมีอำนาจใหญ่โตในโลกได้จนมีประเทศราชทั่วไปทั้งโลก เพราะเหตุว่ามีนิสัย “รู้จักเล่นเกม” นี้เอง แม่ทัพสำคัญของอังกฤษคือ ดุ๊ก ออฟ เวลลิงตัน ที่เป็นผู้ชนะพระเจ้าเนโปเลียนที่ ๑ ในการยุทธที่วอเตอร์ลูนั้น ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้านชนะการยุทธที่วอเตอร์ลูบนสนามกีฬาที่โรงเรียนอิตัน” หมายความว่าข้าพเจ้ามีคุณวุฒิจนชนะการยุทธสำคัญคราวนั้นได้เพราะความอบรมที่รับมาจากโรงเรียนเป็นต้น เพราะการอบรมเหล่านี้เป็นทางฝึกหัดอบรมนิสัย

“การกีฬาเป็นของสำคัญที่สุด การเล่นเกมเขาออกจะกวัดขั่นยิ่งเสียกว่าการเล่น เขาเห็นประโยชน์ของการเล่นกีฬามาก เพราะว่าการกีฬานั้นมีประโยชน์ทางทัศนียภาพ โรงเรียนอังกฤษมุ่งฝึกทัศนียภาพยิ่งกว่าสิ่งใดหมด”

ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว การปกครองภายในห้องเรียนในคณะในบ้าน เขาปล่อยให้เด็กทำอะไร ให้เด็กโตดูแลเด็กชั้นเล็ก ฝึกหัดสั่งสอนบังคับกันเองเพื่อประโยชน์ให้เด็กรู้สึกมีความรับผิดชอบ ให้ได้เคยรับผิดชอบมาเสียแต่ยังเรียนหนังสือ เมื่อโตขึ้นแล้วจะต้องทำการงานต่อไป ก็ย่อมสามารถที่จะรับผิดชอบได้อย่างดี นั่นเป็นเหตุอันหนึ่งที่เขาใช้วิธีเช่นนั้นอีกอย่างหนึ่งถ้าเราได้ไปที่โรงเรียน เราจะเห็นของแปลกหลายอย่าง เช่น เด็กรุ่นเล็กเดินถนนข้างซ้ายไม่ได้ ใส่เสื้อผัดกับเด็กชั้นใหญ่ ใส่หมวกเหมือนกันก็ไม่ได้ และอะไรต่าง ๆ เช่นนี้ ถ้าเราคิดแต่ผิน ๆ ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงมีธรรมเนียมแปลก ๆ อย่างนั้น แต่เขาก็มีหลักที่จะทำเช่นนั้น คือเพื่อให้เด็กรู้จักฐานะของตน เมื่อเราอยู่ในชั้นเล็กก็ต้องมี

เป็นต้น เพื่อจะฝึกให้เด็กรู้จักการรักเหล่านักเรียนให้รู้จักช่วยเหลือเพื่อน การเล่นเกมไม่ใช่เล่นแต่ตัวคนเดียวให้นักถึงส่วนใหญ่ไม่ใช่ นักถึงแต่ตัวคนเดียว เช่น เล่นฟุตบอลล์ไม่ควรแย่งทุกลูกเสียคนเดียว ตรงกันข้ามถ้าเห็นคนอื่นอยู่ในที่ดึกว่าเราต้องส่งลูกไปให้นี้ฝึกหัดให้รู้จักประโยชน์ของส่วนใหญ่ยิ่งกว่าพยายามแสดงความเก่งของตัวเอง เรื่องเล่นเกมนี้เขากวัดขั่นที่สุดต้องเล่นเกมให้ทุกคนเดียว เรื่องเล่นเกมนี้เขากวัดขั่นที่สุดต้องเล่นเกมให้ถูกข้อบังคับจริง ๆ และจะโกงไม่ได้เลย เพราะฉะนั้นจึงมีศัพท์ที่เมืองอังกฤษว่า คนไหนที่มีน้ำใจซื่อสัตย์สุจริตทำอะไรตรงไปตรงมาเขาเรียกว่า เป็นผู้รู้จักเล่นเกม He plays the game. นี่เป็นศัพท์ที่อังกฤษใช้เสมอ แปลว่าเล่นเกมถูกต้อง รู้จักรักและ

อย่างสำคัญทางหนึ่งจะนี้เอง สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชประสงค์ให้โรงเรียนนี้ฝึกหัดอบรมให้คล้ายคลึงกับบิลิคสกูลของอังกฤษมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ ข้าพเจ้าหวังใจว่านักเรียนในโรงเรียนนี้ทั้งปวงคงจะตั้งใจประพฤติตนให้เป็นผู้ “รู้จักเล่นเกม” อย่างที่ได้อธิบายมานี้ และในที่สุดขอให้พรให้บรรดานักเรียนทั้งนักเรียนใหม่และเก่าจงมีความสุขสบายปราศจากโรคภัย จงมีสติปัญญาไหวพริบให้สามารถเล่าเรียนได้ดีและจะได้ประกอบการงานให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองของตนต่อไป เทอญ.”

เด็กในโรงเรียนมีหน้าที่ดูแลกันเพียงไร

พระราชดำรัสเรื่องนี้ พระราชทานแก่โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ในวันงานประจำปี

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

“ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาในการกีฬาของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย และได้มาให้รางวัลและประกาศนียบัตรเป็นครั้งที่ ๒ ในคราวนี้ เมื่อได้ฟังรายงานที่อ่านมาแล้วกระทำให้อุบัติว่าโรงเรียนนี้คงเป็นที่นิยมของชนทั่วไปมากขึ้น จึงได้มีนักเรียนเพิ่มจำนวนขึ้น ทำให้อุบัติมีความยินดีเป็นอันมาก ในคราวก่อนนี้ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงเหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าได้ทรงสร้างโรงเรียนนี้ขึ้นว่ามิพระราชประสงค์อย่างไร เพราะฉะนั้นไม่ต้องอธิบายละเอียดอีกทีหนึ่ง แต่จะขออธิบายซ้ำและย้ำสักข้อหนึ่งในคราวนี้ คือในเรื่องที่เราจะต้องพยายามอบรมเด็กให้สามารถปกครองตนเองได้ ให้รู้จักบังคับบัญชาตนเอง เพราะการอบรมอย่างนี้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนกินนอนโดยตรงทีเดียว การอบรมอย่างนี้ทำที่บ้านไม่ได้ ทำให้โรงเรียนชั่วแต่เข้ามาเย็นกลับก็ไม่ได้ เป็นเรื่องที่จะทำได้โดยดีแต่เฉพาะในโรงเรียนกินนอนเท่านั้น เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่สำคัญส่วนหนึ่งของโรงเรียนนี้ ที่จะต้องพยายามทำให้ได้ การอบรมเช่นนั้นจะสำเร็จได้ย่อมอยู่ที่ครูเป็นส่วนใหญ่ครูต้องสามารถเลือกดูเด็กที่มีอุปนิสัยมีคุณสมบัติเหมาะที่จะบังคับบัญชาเด็กอื่น ๆ ได้ และฝึกหัดสั่งสอนอบรมให้รู้จักความรับผิดชอบ แต่อีกส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญเหมือนกัน อยู่ที่ตัวเด็กเองต้องรู้สึกว่าการอบรมอย่างนั้นสำคัญเพียงไร ที่จริงการอบรมอย่างนั้นเป็นของสำคัญมากในชีวิตต่อไป แต่เมืองไทยเรายังไม่มีใครได้ทำกัน เพราะมีโรงเรียนกินนอนน้อย แต่เป็นวิธีฝึกหัดตัวที่สำคัญมากในการภายหลังเมื่อจะทำการใหญ่โต ย่อมต้องมีหน้าที่บังคับบัญชาคนอื่น แม้เราจะมีผลผลิตมีวิชาสูงสักเพียงไร ถ้าไม่สามารถจะบังคับคนอื่นได้ ไม่สามารถชวนใจคนอื่นให้ทำงานได้แล้ว เราก็ทำการไม่สำเร็จเป็นหัวหน้าเขาไม่ได้ ผู้มีวิชาอย่างเดียวไม่สามารถบังคับบัญชาคน มักจะทำงานแต่ในหน้าที่รอง ๆ ต่อเมื่อมีนิสัยดี

สามารถปกครองคนอื่นได้ จึงจะขึ้นสูงถึงกับบังคับบัญชาคนใหญ่โตต่อไป เพราะฉะนั้นการอบรมอย่างนี้จึงเป็นของต้องการทั้งทางรัฐบาลและพลนิยการด้วย เพราะฉะนั้นขอให้ครูในโรงเรียนนี้ถือว่า การอบรมอย่างนั้นสำคัญมาก ส่วนนักเรียนก็ต้องตั้งใจพยายามที่จะทำอย่างนั้นให้สำเร็จจงได้

ธรรมดาการปกครองคนนั้น มักจะบกพร่องอยู่ ๒ ทางคือทางหนึ่งอ่อนแอเกินไป นักเสียวว่าแต่จะให้เป็นคนในบังคับบัญชา รักตัวถ่วงเดียว เลยตามใจหมดทุกอย่าง ไม่ทำโทษไม่ว่ากล่าวตามใจตะบันไป นั่นเป็นความบกพร่องอย่างหนึ่ง มีผลตรงข้ามกับที่ประสงค์ คือเขาอาจจะชอบเราจริง แต่ลงท้ายเห็นว่าเป็นผู้ที่อ่อนแอเอาไว้มองอยู่ เลยดูถูก ภายหลังเราจะให้ทำอะไรก็ไม่สำเร็จเหมือนกัน เป็นอันว่าการปกครองอย่างหย่อนเกินไปไม่มีผลดีแน่ อีกอย่างหนึ่งที่มักบกพร่องและผิดบ่อย ๆ คือตรงกันข้ามทีเดียว แข็งเกินไป ดุดันเกินไป ไม่แต่เท่านั้นกลับกดขี่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่เป็นเรื่อง การที่จะเกี่ยวเชิญเกินไปจนถึงกดขี่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชานั้นกลับมีผลกลายเป็นเท่ากับอ่อนเกินไปเหมือนกัน ทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ทำอะไรจริงทำเพราะกลัว แต่ไม่ตั้งใจทำให้ดีจริง ๆ ถ้าจะให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำอะไรจริง ๆ แล้ว เราต้องทำให้เขานับถือ นั่นเป็นของสำคัญต้องให้รักโดยนับถือไม่ใช่อย่างอื่น ต้องให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชานับถือว่ามีคุณธรรมจริง เมื่อถึงเวลาควรหย่อนก็หย่อน ถึงเวลาตึงก็ตึง เช่นนั้นจะทำให้การปกครองสำเร็จดี สำหรับเด็กที่จะเป็นใหญ่ขึ้นจงระลึกถึงความบกพร่องที่กล่าวมานี้อย่าให้พลาดใน ๒ ทางนั้นได้ ส่วนเด็กเล็กที่เวลานี้ยังเล็กอยู่ อย่าลืมว่าต่อไปเมื่อตัวโตขึ้นจะต้องบังคับบัญชาคนอื่นเหมือนกัน เพราะฉะนั้นในระหว่างนี้มีหน้าที่จะช่วยผู้บังคับบัญชาที่เป็นเด็กชั้นใหญ่ ช่วยให้การปกครองง่ายอย่าแกล้งต่าง ๆ นานา จนไม่เป็นเรื่อง เพราะว่าต่อไปเราจะต้องเป็นผู้บังคับบัญชา

เขาเหมือนกัน ต้องตั้งใจปฏิบัติโดยสุจริตเสมอ ให้การบังคับบัญชาเป็นไปโดยเรียบร้อย ถ้าตั้งใจด้วยกันอย่างนี้ทั้งหมด จะได้ผลดีในทางนี้เป็นแน่แท้

ในประเทศอังกฤษเขามักกล่าวกันว่านักเรียนในบิสิกสกูลมักจะมีคุณวุฒิแปลกกว่าคนอื่น จนสำหรับการงานต่าง ๆ เขามักจะชอบเลือกบิสิกสกูลแมน เพราะมีความอบรมอะไรอย่างหนึ่งที่ผิดกับคนอื่น ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอบรมที่พูดนั้นคือความสามารถปกครองคน เพราะพวกที่ออกจากบิสิกสกูลไปแล้วนั้น เคยปกครองกันเองมาก่อนแล้ว ไปปกครองคนอื่นก็ง่ายและเป็นผลดีอย่างหนึ่ง ต่อไปในประเทศสยามนี้หวังว่าจะมีคนพูดว่าเด็กที่ไปจากโรงเรียนวชิราวุธจะมีคุณวุฒิพิเศษได้เหมือนกัน ถ้าสำเร็จอย่างนี้จะเป็นที่ยินดียิ่ง

ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอให้พรแก่โรงเรียนนี้ ขอให้ชื่อเสียงดียิ่งขึ้นต่อไป ขอให้บรรดาครูและนักเรียนเก่าตลอดจนนักเรียนใหม่ จงมีความสุขความเจริญปราศจากโรคภัยทั้งปวง ให้มีวิชาความสามารถดีเพื่อทำการงานให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศบ้านเมืองของเราต่อไปในภายหน้า”

ลักษณะเอาอย่าง

พระราชดำรัสเรื่องนี้ พระราชทานแก่นักเรียนที่เป็นอุปชาติ ปีมะเส็ง (คือนักเรียนที่เกิดปีมะเส็งเช่นเดียวกับพระองค์แด่นักเรียนมีอายุครบ ๑ รอบ ส่วนพระองค์มีพระชนมายุครบ ๓ รอบ) ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

“ข้าพเจ้าขอขอบใจบรรดานักเรียนทั้งหลาย และชายที่ไ้มาพร้อมกันอวยพรให้แก่ข้าในวันนี้ ในปี่นี้ข้าจะทำบุญอายุครบ ๓ รอบ กระทำให้ชวนรำลึกถึงพวกเจ้าซึ่งอายุเพิ่งครบหนึ่งรอบนี้ด้วย ตามธรรมดาคนเราจะมีชีวิตอยู่ได้ก็ราว ๖ รอบเศษเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่ออายุครบ ๓ รอบก็นับว่าเข้าเขตต์

ที่จะแก่งไป พวกเจ้านั้นฟังจะครบรอบเดียว ยังมีเวลาที่จะอยู่ทำประโยชน์ให้แก่ชาติได้อีกมากมาย พวกนักเรียนที่แก่กว่าตัวข้าหรือชั้นตัวข้าเองนั้น ต้องรีบร้อนศึกษาวิชาการใหม่ ๆ ต่าง ๆ นานา เพื่อจะนำมาใช้บำรุงฐานะของประเทศให้เทียมทันประเทศอื่น ๆ กันับว่าได้ทำการสำเร็จมาคิพอใช้จนเท่าที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ แต่จะนับว่าสำเร็จเรียบร้อยแล้วก็ยังไม่ได้ หน้าที่ของเจ้าชั้นเด็กที่จะต้องทำยังมีอีกมาก เช่นเป็นต้นที่ใครเขาว่ารู้วิชาอย่างฝรั่ง มีขนบธรรมเนียมอย่างฝรั่งนั้น จะแปลว่าเราเหมือนฝรั่งหรือดีเท่าฝรั่งไม่ได้ ประเทศที่เจริญถึงขีดเต็มที่คืออะไร คือประเทศนั้นต้องมีพลเมืองที่มีความคิดออกความคิดอะไรใหม่ขึ้นได้ สังเกตดูประเทศที่รุ่งเรืองนั้น ต้องเป็นประเทศที่ทำอะไรใหม่ขึ้นได้ในโลก เช่นวิชาใหม่ความรู้ใหม่ ประเทศนั้นจึงจะนับว่าเจริญถึงขีด แต่ก่อนนี้ประเทศญี่ปุ่นเมื่อเริ่มจะก่อร่างสร้างตัว วิชาวัฒนธรรมนิยมฝรั่งต่าง ๆ ก็เป็นแต่เอาอย่างเท่านั้น เรียนมาได้จริงเอาอย่างทำอะไรทำได้เหมือนฝรั่งจริงแต่คิดไม่ได้ เวลาญี่ปุ่นเขาขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งแล้ว เขาเริ่มจะมีนักวิทยาศาสตร์คิดสร้างเครื่องใช้ที่จะเป็นประโยชน์แก่โลกขึ้นแล้ว ส่วนประเทศสยามเราจะต้องมุ่งให้ถึงขีดเท่าเขาเหมือนกัน เราจะเรียนแต่เอาอย่างเท่านั้นไม่ได้ต้องเรียนคิดเองด้วยจึงจะเจริญแท้ สำหรับคนแก่อย่างตัวข้ากับพวกที่แก่กว่าข้านั้นออกจะเข้าไปเสียแล้ว มีหน้าที่ที่จะต้องเรียนอย่างรีบร้อน แต่พวกเจ้านั้นการศึกษาเจริญขึ้นมากแล้วควรจะมีทางใช้ความคิดให้เป็นผลดียิ่งขึ้นอีก ไม่ใช่แต่จะเรียนจำตามที่สอนเท่านั้น ต้องฝึกหัดใช้ความคิด ไม่ใช่เชื่ออย่างมงาย ไม่ใช่เรียนมาสำหรับทำตามไปอย่างลิงมันล้อคน หรือนกแก้วเลียนคนพูดเรียนมาสำหรับคิด ไม่ใช่เรียนมาสำหรับจำไว้เฉย ๆ เท่านั้น ต้องคิดอีกทีหนึ่งว่าจะทำอย่างไรจึงจะดีขึ้น ได้อีกต้องพยายามเรียนตลอดชีวิต ใครเขามีวิชาดีที่ไหนต้องพยายามเรียน เรียนมาแล้วต้อง

คิดต่อว่าจะหาวิธีอย่างไรมาใช้ให้เหมาะสมสำหรับประเทศของเรา ไม่ใช่จะเอาอย่างเขาตะบันไป เช่นจะนึกว่าพอแต่งตัวเป็นฝรั่งใส่หมวกทียบแฮดเข้าแล้ว จะกลายเป็นเจริญเท่าฝรั่งได้นั้น เป็นความคิดที่โง่ที่สุด การที่จะเจริญเท่าเขาได้จริง เราต้องเก่งเท่าเขา ต้องคิดอะไรให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ทั่วโลก ได้อย่างเขา จึงจะนับได้ว่าเป็นชาติเก่งจริง เจริญจริง ข้าหวังว่าพวกเจ้านั้น ต่อไปจะมีความสามารถทำเช่นนั้นได้ ไทยเราแต่ก่อนมามากจะขี้เกียจคิดขี้เกียจนึก เชื่ออะไรก็เชื่ออย่างง่าย ๆ เช่นยกตัวอย่างง่าย ๆ พวกเด็กคงเคยได้ยินทุกคนคือผู้ใหญ่เขาเล่าให้ฟังว่า ถ้าเราจับไส้เดือนมาเอากระดากครอบเข้าไว้มันจะกลายเป็นตะพานน้ำเป็นต้น เราขี้เกียจคิดก็เลยเชื่อเอาเลย ๆ เช่นนั้นบ้างที่จริงเราต้องคิดดูบ้างว่า จะเป็นไปได้ทีเดียวหรือ ไส้เดือนจะกลายเป็นตะพานน้ำไปได้อย่างไร อย่างน้อยก็ลงจบบั๊วไส้เดือนมาใส่กระดากครอบไว้ดูก็ได้ ไม่ใช่ว่าใครเขาบอกก็จะเชื่อไปอย่างมงาย นี่เป็นสิ่งที่ควรจะต้องใช้ความคิดเช่นนั้น เชื่อว่าต่อไปเราก็คงจะมีความสามารถที่จะคิดอะไรให้เป็นประโยชน์แก่โลกได้เสมอเหมือนชาติอื่น ที่จริงชาติไทยเราได้เคยรับความเจริญของประเทศอื่นมาดัดแปลงให้เป็นรูปร่าง ให้เป็นประโยชน์หรืองดงามขึ้นก็มีแล้ว เช่นแต่ก่อนเราได้รับอารยธรรมมาจากอินเดียและเขมร แต่เรามาดัดแปลงผสมผสานเป็นศิลปกรรมเป็นส่วนหนึ่งของไทย เป็นความงดงามพิเศษ ต่อไปถ้าเราได้เรียนวิชาพิเศษเช่นวิทยาศาสตร์แล้ว เราก็คงจะคิดดัดแปลงให้เป็นประโยชน์สำหรับประเทศสยามหรือเป็นประโยชน์แก่โลกทั่วไปได้เหมือนกัน ยังไม่ແเห็นเห็นว่าทำไมเราจะทำไม่ได้ ข้ายังเชื่อว่าคนไทยเราต่อไปจะมีความสามารถเช่นนั้นเหมือนกัน

เพราะฉะนั้นในที่นี้ข้าจะขอให้พรพวกนักเรียนทั้งชายหญิง เพราะพวกผู้หญิงก็คิดเช่นนั้นได้เหมือนกัน ขอให้มีความเจริญปราศจากโรคภัยทั้งปวง ให้มีความฉลาดเฉียบ

แหลม ให้สามารถคิดอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศสยามแก่มนุษย์ชาติทั่วไป และแก่โลกในภายหน้าด้วย”

สอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก

เรื่องนี้ มีใ้พระราชดำรัสที่พระราชทานแก่เยาวชนแห่งชาติ ดังเอกสารที่นำมาเสนอนั้น ๆ แต่เป็นพระราชนิพนธ์ที่ทรงแสดงถึงพระราชปรารภถึงเรื่องการสอนพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนคือ เด็กที่มีอายุขนาด ๑๐ ขวบอ่านได้ ซึ่งหนังสือสำคัญเล่มนี้มีชื่อว่า “หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก” เริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ ซึ่งยังออกอยู่แม้ในปัจจุบัน โดยราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ดำเนินการ

พระราชนิพนธ์อันเป็นพระราชปรารภนั้นมีว่า

“ในงานวิชาบูชาเมื่อศกก่อนนี้ ข้าพเจ้าได้ให้พิมพ์หนังสือพุทธมามกะ เพื่อแจกในงานนั้นและได้เขียนคำนำแสดงปรารภไว้ด้วยว่าเราควรพยายามชวนชววยสั่งสอนเด็กให้รู้จักพระพุทธศาสนา

ข้าพเจ้าได้ทราบว่ามีผู้ที่มีความเห็นพ้องด้วยกับข้าพเจ้าเป็นอันมาก ทั้งพระภิกษุสงฆ์และคฤหัสถ์ ทำให้ข้าพเจ้ามีความปิติเป็นอันมาก ข้าพเจ้าจึงได้ให้ราชบัณฑิตยสภาออกประกาศการประกวดแต่งหนังสือแสดงพระพุทธศาสนาสำหรับสอนเด็ก เพื่อจะได้มีหนังสือแจกได้ทุก ๆ ปี และเพื่อให้มีผู้เอาใจใส่ในกิจอันนี้มากขึ้น...

ข้าพเจ้าอยากจะได้ใครอธิบายลักษณะหนังสือที่ต้องการและวิธีใช้หนังสืออย่างนี้ไว้ในที่นี้ด้วย หนังสือที่ต้องการนั้นปรากฏในข้อบังคับการประกวดว่า “ต้องให้เด็กขนาดอายุ ๑๐ ขวบ อ่านเข้าใจได้” หมายความว่า ต้องให้เด็กอ่านเข้าใจได้เองโดยตลอดไม่ต้องถามผู้ใหญ่เลย แต่วิธีที่จะใช้หนังสือให้เป็นประโยชน์นั้น ไม่ใช่เอาส่งให้เด็กเขาไปอ่านแล้วไม่เอาธุระต่อไป ถ้าทำดังนั้นเด็กก็คงไม่อ่านหรืออ่านก็ยังไม่ตั้งใจจำข้อความเมื่อให้เด็กอ่านแล้วผู้ใหญ่ต้องซักถามสอบ

“คำสอนให้ถูกทางศาสนาจะเป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงน้ำใจ ให้ทนความลำบาก ได้ ให้มีแรงที่จะทำการงานของตนให้เป็นผลสำเร็จได้ และยังเป็นยาที่จะสมานหัวใจให้หายเจ็บปวดในยามทุกข์ได้ด้วย...”

ทวนความเข้าใจและความจำอีกทีหนึ่งจึงจะได้ประโยชน์...”

ข้าพเจ้าใคร่จะออกความเห็นไว้ในที่นี้ด้วย ถึงวิธีที่เราจะดำเนินการสั่งสอนศาสนาแก่เด็กได้ด้วยวิธีอย่างไรจึงจะได้ผลดีที่สุด การที่จะสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็กนั้นเป็นของยาก เพราะมีธรรมที่สูงเกินสมองของเด็กเสียโดยมากจึงต้องใช้วิจารณ์ญาณอย่างสุขุม เพื่อหยิบยกข้อความที่สมควรสอนให้เข้าใจได้ และให้ได้ผลจริง...

...สำหรับพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าก็เห็นว่าสิ่งที่เราควรสอนให้เข้าใจและให้เชื่อมั่นเสียตั้งแต่ต้นทีเดียวเหมือนกัน สิ่งที่เป็นหลักสำคัญของพระพุทธศาสนานั้นคือ วัฏฏะสงสาร การเวียนว่ายตายเกิด และกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว “วัฏฏะสงสาร” และ “กรรม” นี้ เป็นความเชื่อที่เก่ากว่าพระพุทธศาสนา และเป็นของพราหมณ์จึงจริงแต่ก็เป็นหลักสำคัญของพระพุทธศาสนา เพราะหนทางปฏิบัติของพระพุทธศาสนาก็เพื่อให้พ้นจากวัฏฏะสงสารอันเป็นความทุกข์ แต่สิ่งที่ดีประเสริฐยิ่งนั้นคือ ความเชื่อใน “กรรม” แต่จะสอนแต่เรื่องกรรมอย่างเดียว ไม่สอนเรื่องวัฏฏะสงสารด้วยก็ไม่สมบูรณ์ ความเชื่อในกรรมข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นของประเสริฐยิ่งควรเพาะให้มีขึ้นในใจของคนทุกคน และถ้าคนทั้งโลกเชื่อมั่นใน “กรรม” แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่ามนุษย์ในโลกจะได้รับความสุขใจขึ้นมาก ความเชื่อในกรรมนี้ไม่ใช่ความเชื่ออย่าง “Fatalist” และไม่ควรจะเป็นอย่างที่เราเรียกกันว่า “แล้วแต่บุญแต่กรรม” เลย ตรงกันข้ามควรเป็นสิ่งที่ทำให้คนขวนขวายทำแต่กรรมที่ดี โดยหวังผลที่ดี เรื่องวัฏฏะ-

สงสารและกรรมนี้ เป็นของต้อง “มีความเชื่อ” (faith) เพราะเป็นสิ่งที่ยังพิสูจน์ไม่ได้แน่ชัดว่าเป็นของจริง แต่ก็เป็นที่น่าเชื่อถือว่า “ความเชื่อ” (faith) อื่นหลายอย่าง...

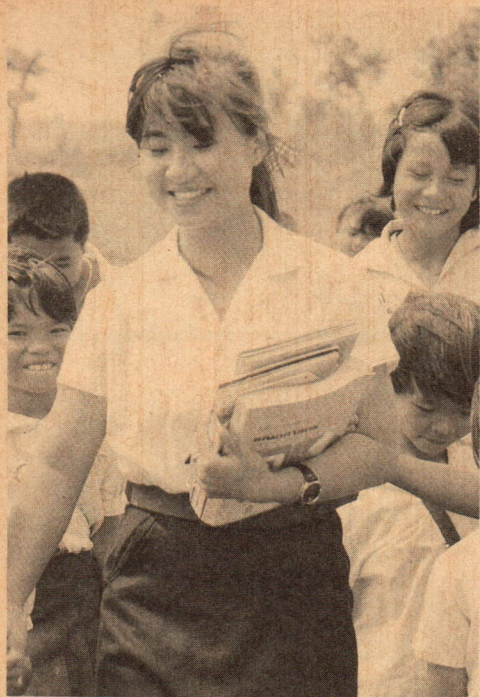
ส่วนความเชื่อในกรรมนั้นเราจะขัดใคร่ไม่ได้ นอกจากตัวเราเอง เราอาจเห็นได้ง่าย ๆ ว่า ความผิดของเรานั้นได้รับผลทันทีอย่างที่เรียกว่า “กรรมตามทัน” นั่นมีเป็นอันมาก ถ้าหากว่าเราได้รับทุกข์ที่เราแปลไม่ออกว่าเป็นผลไม่ดีของอกุศลกรรมอะไรที่เราได้ทำ เราก็ต้องเชื่อว่าเป็นผลของกรรมในชาติก่อน และพึงทำกรรมที่ดีเพื่อให้ได้รับความสุขในชาติหน้า ต่อไป (กรรมและวัฏฏะสงสารต้องสอนไปด้วยกันเพราะเหตุนี้) ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า ถ้าคนเราเชื่อกรรมจริง ๆ แล้ว จะได้รับความสุขใจไม่น้อย โดยที่ไม่ทำให้รู้สึกท้อถอยอย่างไรเพราะไม่ควรจะนั่งหาเรื่องขัดใคร ๆ หรืออะไรต่าง ๆ จนไม่เป็นเรื่อง

โดยเหตุต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างบนนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเราควรพยายามสอนเด็กให้เข้าใจและให้เชื่อมั่นในกรรมเสียตั้งแต่ต้นทีเดียว ยิ่งให้เชื่อได้เท่าไรยิ่งดี ควรให้ฝังเป็นนิสัยทีเดียว...

...ข้าพเจ้าเคยได้ยินมีผู้กล่าวอยู่เนือง ๆ ว่า ในสมัยนี้พระภิกษุสงฆ์ไม่ค่อยจะเอาธุระในการสั่งสอนเด็กเหมือนแต่ก่อน และถ้านิมนตร์ไปเทศน์ตามโรงเรียนเป็นต้น ก็มักจะใช้ถ้อยคำสำนวนที่ยากเกินไป เด็ก ๆ ไม่ค่อยเข้าใจ และด้วยเหตุเหล่านี้เด็กของเราจึงไม่ค่อยเอาธุระกับการศาสนาในสมัยนี้ที่จริงอย่าว่าแต่เด็ก ๆ เลย แม้ผู้ใหญ่ก็ร้องกันว่าฟังเทศน์ไม่เข้าใจอยู่บ่อย ๆ

หนังสือนี้ทำให้เห็นชัดว่า พระภิกษุก็สามารถแต่งหนังสือสอนเด็กได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าจึงยินดี และอยากจะขอวิงวอนอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ให้เอาธุระในการที่จะแนะนำสั่งสอนเด็ก ๆ ให้มาก เพราะการกายนหน้าของประเทศย่อมอยู่ในมือของเด็กที่เรากำลังอบรมอยู่ในเวลานี้ ถ้าเราอบรมดีให้อยู่ในศีลธรรมอันดี เราก็อาจมั่นใจในความเจริญและความมั่นคงของประเทศในภายหน้า มีบุคคลบางจำพวก เช่น พวกบอลเชวิกกล่าวว่ “ศาสนานั้น คือฝืนสำหรับประชาชน” คือ หว่านทำให้งมงายและมลายต่าง ๆ การสอนศาสนาในทางที่ผิด บางทีจะมีผลเช่นนั้นได้จริง แต่คำสอนให้ถูกทางศาสนาจะเป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงน้ำใจ ให้ทนความลำบาก ได้ ให้มีแรงที่จะทำการงานของตนให้เป็นผลสำเร็จได้ และยังเป็นยาที่จะสมานหัวใจให้หายเจ็บปวดในยามทุกข์ได้ด้วย...พวกเราทุก ๆ คนควรพยายามให้เด็ก ๆ ลูกหลานของเรามี “ยา” สำคัญ คือ คำสั่งสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าติดตัวไว้เป็นกำลัง เพราะ “ยา” อย่างนี้เป็นทั้ง “ยาบำรุงกำลัง” และ “ยาสมานหรือระงับความเจ็บปวด...”

พระราชนิพนธ์ที่อัญเชิญมานี้ ท่านจะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงวางแนวการสอนพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติแก่เยาวชนแห่งชาติอย่างไรจึงจะได้รับผลสำเร็จและได้ทรงวางแนวทั้งผู้สอนพระ-พุทธศาสนาแก่เยาวชนในทางที่ถูกต้องด้วยว่าควรจะเป็นไปในทางใด

เยาวชน กับปีเยาวชนสากล

ดร.สายสุรี จุติกุล

ปีเด็กสากลและปีเยาวชนสากล

องค์การสหประชาชาติแยกเด็กออกจากเยาวชน โดยให้ความหมายว่า เด็กคือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๔ ปี และเยาวชนหมายถึงผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕ ปี ถึง ๒๔ ปี โดยการกำหนดอายุสำหรับเยาวชนเป็นไปโดยสังเขป และให้ถือว่า แต่ละประเทศอาจกำหนดช่วงอายุสำหรับเยาวชนได้ตามความเหมาะสม

ประเทศไทย ถือว่า เยาวชน คือผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕ ปี ถึง ๒๕ ปี

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็นปีเด็กสากล และในปีนี้ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ได้ประกาศให้เป็นปี เยาวชนสากล

วันเยาวชนแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติเร็ว ๆ นี้ ประกาศให้วันที่ ๒๐ กันยายนของทุกปี เป็นวันเยาวชนแห่งชาติ

สาเหตุที่ต้องจำแนกวันเยาวชนออกจากวันเด็กหรือสัปดาห์เด็กแห่งชาติ ก็เนื่องจากเหตุผลเรื่องช่วงอายุวัยเด็ก ๐-๑๔ ปี และวัยเยาวชน ๑๕-๒๕ ปี ยิ่งไปกว่านั้นก็คือความสนใจของเด็ก และจุดเน้นด้านพัฒนาการของวัยเด็ก และแตกต่างกับความสนใจของเยาวชน และจุดเน้นด้านพัฒนาการของวัยเยาวชน ซึ่งเป็นคนหนุ่มสาว

วันที่ ๒๐ กันยายน เป็นวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ และของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลฯ ซึ่งทั้งสองพระองค์ได้ขึ้นครองราชย์ในฐานะยุวกษัตริย์ จึงถือได้ว่า เป็นวันสิริมงคลที่เยาวชนควรสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของล้นเกล้าทั้งสองพระองค์ ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ถวายเป็นพระราชกุศล

คำขวัญของปีเยาวชนสากล

องค์การสหประชาชาติให้คำขวัญสำหรับเยาวชนที่จะต้องเอาใจใส่คือ participation, development และ peace.

participation หมายถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงกิจกรรมที่ต้องการการตัดสินใจร่วมด้วย

development หมายถึงการพัฒนา กล่าวคือเยาวชนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งหมด และมีเจตคติเชิงพัฒนา

peace หมายถึงสันติสุข หมายถึงเยาวชนจะต้องแสวงหาสันติสุข และกระทำให้เกิดสันติสุขขึ้นในโลกนี้

สำหรับภาษาไทย ใช้คำขวัญดังนี้
“ร่วมแรงแข่งขัน ช่วยกันพัฒนา ฝ่าฟันสันติ”

ร่วมแรงแข่งขัน

การมีส่วนร่วมกับงานหนึ่ง ๆ หรือกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้งานนั้น ๆ เปรียบเสมือนจะเรียนว่ายน้ำ ก็ต้องลงว่ายน้ำเอง จะขับรถก็ต้องขับรถเอง เป็นต้น การเรียนรู้โดยยืนอยู่ห่าง ๆ จะไม่จริง และไม่เข้าใจปัญหาอันอาจเกิดขึ้น อันนำไปสู่วิบัติภัย

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างเสริมให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานนั้น ๆ ด้วย เช่น ถ้ามีส่วนร่วมในการทำกับข้าว ก็รู้สึกว่ามีส่วนที่สร้างสรรค์อาหารนั้น ๆ ขึ้นมา มี “ฝีมือ” ของเราด้วยส่วนหนึ่งในอาหารจานนั้น

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ หักให้เราเป็นคนรับผิดชอบขึ้น ถ้ามีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้สักต้น เราอาจอยากรับผิดชอบในชีวิตของตนไม้ต้นนั้น เช่น ให้แน่ใจว่า ต้นไม้จะอยู่รอด เป็นต้น

การมีส่วนร่วมสร้างนิสัยการรักษ

ผู้แทนเยาวชนนานาชาติในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แวะเยือนประเทศต่าง ๆ ในแถบเอเชียตามโครงการเรือเยาวชนสากล ซึ่งประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้สนับสนุน

ปฏิบัติ มิใช่ได้แต่พูดอย่างเดียว และจะมีส่วนเสริมให้เยาวชนซาบซึ้งในการปฏิบัติของคนอื่นด้วย

การมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือร่วมกันช่วยตัดสินใจ เช่น ร่วมกับครอบครัวคิดว่าฤดูร้อนนี้ควรไปทัศนศึกษาที่ใดดี ร่วมกับครอบครัวโดยวิธีปรึกษาหารือว่า มีเงินอยู่เท่านี้ ควรจะซื้อโทรทัศน์ดีหรือมุงหลังคาบ้านก่อนดี หรือมีส่วนร่วมในคณะกรรมการศูนย์เยาวชน หรือในคณะกรรมการกิจกรรมเยาวชน เป็นต้น

การมีส่วนร่วมเหล่านี้ จะช่วยให้เยาวชนพัฒนาตนเองได้เร็วขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งที่อยู่เฉย ๆ นั่งดูเขาอย่างเดียว หรือไม่แม้แต่ดูเขา ความเป็นผู้ใหญ่ทางปัญญาและความคิดส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนมี และประสบการณ์คือการมีส่วนร่วมนั่นเอง
ช่วยกันพัฒนา

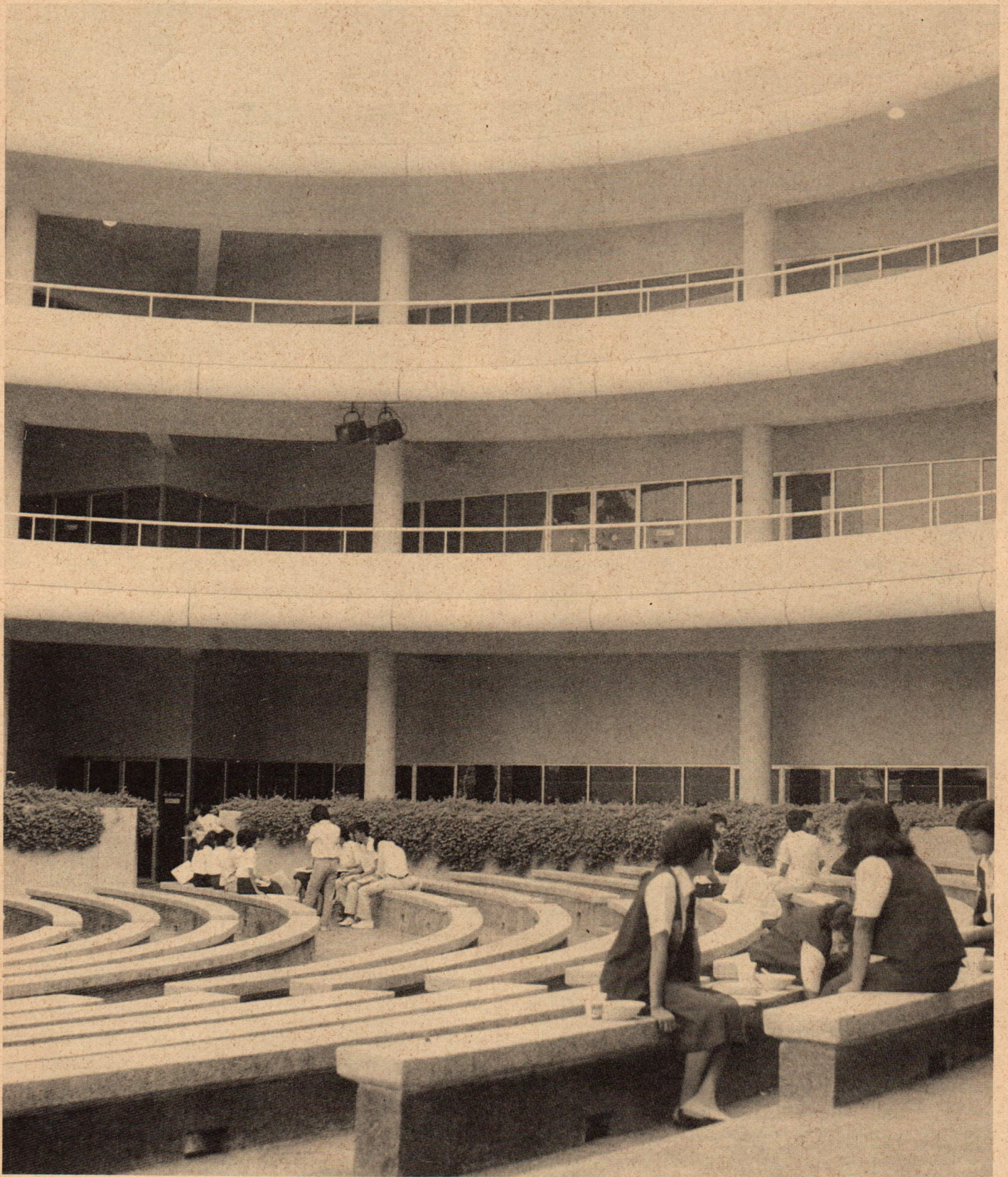
แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนานั้น ประการแรก จะต้องพัฒนาตนเอง ความเป็นอยู่ตามชะตากรรมจะต้องมีให้น้อยลง

ตามลำดับในฐานะเป็นมนุษย์ที่สามารถคิดเกี่ยวกับอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์วิพากษ์ สังเคราะห์ และบูรณาการได้

การพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากความตระหนักว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ การพัฒนาร่างกายที่เจริญสมบูรณ์และแข็งแรง การรู้จักป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อันพึงจะป้องกันได้ และการรู้จักป้องกันอุบัติเหตุและสภาพอันตรายต่าง ๆ การพัฒนาสติปัญญาให้เจริญเต็มที่ด้วยการใช้ปัญญาและความคิด การรู้จักพินิจพิเคราะห์และสังเกต การหาเหตุผลและใช้เหตุผล ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น การพัฒนาอารมณ์ไปในทางบวกให้มากที่สุด รู้จักรักตนเองและรักคนอื่น การซาบซึ้งในเรื่องสุนทรียต่าง ๆ การควบคุมอารมณ์ตนเอง การพัฒนาด้านความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ไปในทางที่ดี ในทางสร้างสรรค์ และในทางช่วยกันและกัน รวมทั้งการพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และการควบคุมพฤติกรรมตนเอง

การพัฒนาตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญ

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ไทย-ญี่ปุ่น

เรียน ท่านผู้อ่านวารสารไทย

คณะกรรมการจัดทำวารสารไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้จัดพิมพ์ วารสารไทย มาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อเผยแพร่ความรู้และความคิดที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เป็นการสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เราได้เปิดคอลัมน์ “คุยกับวารสารไทย” สำหรับท่านผู้อ่านโดยเฉพาะ เพื่อท่านจะได้แสดงความคิด ความเห็นในทุกด้านทั้งที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับวารสารไทยโดยตรง หรืออาจตั้งคำถามก็ได้ แต่ขอให้เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือหาคำบ้านเมือง เป็นเรื่องสร้างสรรค์ มิใช่ทำลายก็ใช้ได้ คอลัมน์นี้เป็นเวทีของท่าน ขอได้โปรดเสนอความเห็นส่งมาในใบตอบรับนี้ และกรุณาย่ำลิ้มปิดดวงตราไปรษณียากรด้วย

ขอขอบคุณ

ใบตอบรับ วารสารไทย	ได้รับ วารสารไทย ฉบับที่..... เรียบร้อยแล้ว	วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....
ชื่อผู้รับ :		
ที่อยู่/สถานที่ทำงาน :		
คำถาม/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นต่าง ๆ :		

กรุณาส่ง

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ตึกบัญชาการชั้น ๒

ทำเนียบรัฐบาล

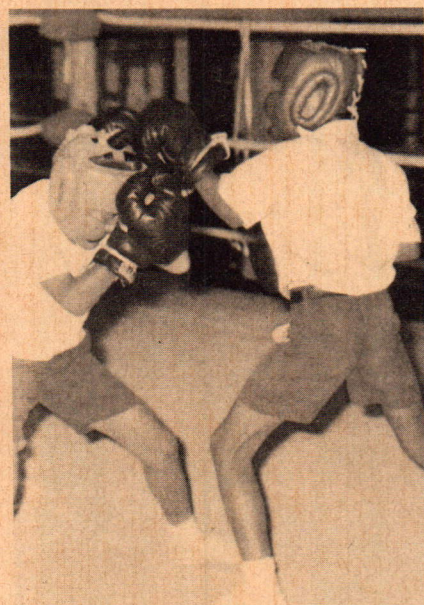
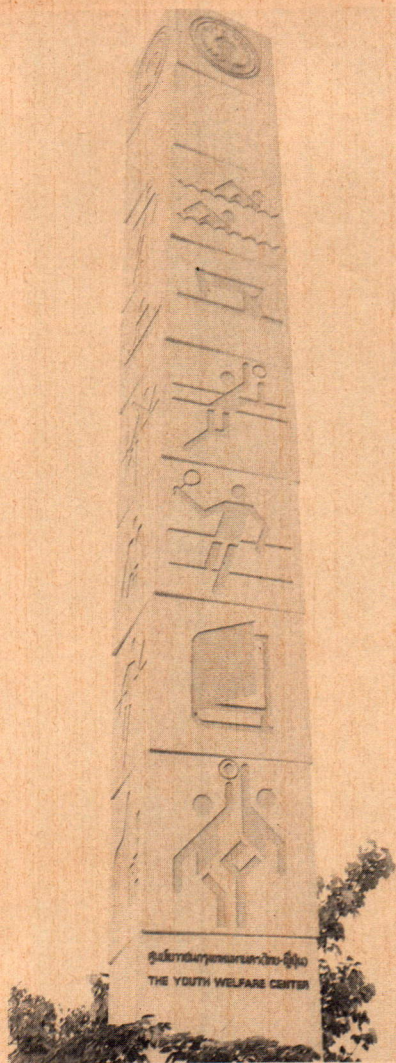
กทม. ๑๐๓๐๐

ปิดดวงตราไปรษณียากร

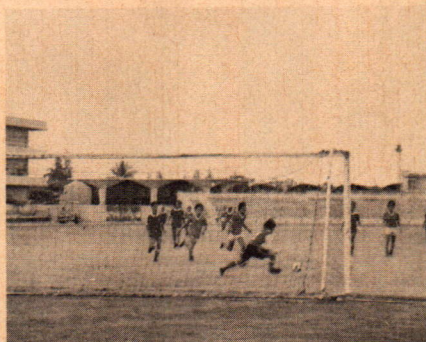
๕๐ สตางค์

(แนบพับ)

(แนบพับ)

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ไทย-ญี่ปุ่น (ดินแดง)
มีสนามกีฬาสำหรับให้เยาวชนฝึกซ้อมกีฬาต่าง ๆ
ทั้งประเภทกีฬากลางแจ้ง และในร่ม

ในการที่จะช่วยพัฒนาคนอื่น หรือพัฒนาสังคม หรือชุมชนและในที่สุดคือพัฒนาประเทศชาติ

และการพัฒนาทุกอย่าง ตัวเองจะต้องมีส่วนร่วมด้วยเป็นสำคัญ

ไฟหาสันติ

สันติตั้งต้นด้วยตัวเองเช่นกัน ถ้าตัวเองอยู่กับตัวเองไม่ได้อย่างสันติ ตัวเองก็จะเกลียดตัวเองแค้นตัวเอง และทำลายตัวเองในที่สุด

สันติอยู่ใกล้ตัว สันติอยู่ในบ้านในครอบครัว การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มิได้หมายความว่าไม่มีปัญหา แต่แก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ด้วยการปรึกษาหารือ ด้วยการร่วมกันคิดแก้ปัญหาด้วยความจริงและความจริงใจ มิใช่คิดจะโจมตีบุคคลเป็นส่วนตัว แต่ควรจะโจมตีตัวปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสันติ มักจะมีในเรื่องการแอบทำร้ายกันลับหลัง โดยไม่ต้องการพุดจาหรือเพื่อให้ได้ผลในทางสันติ ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า ทั้งหลายทั้งปวงเกิดขึ้นเพราะความเห็นแก่ตัวและการขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง หรือพุดง่าย ๆ ก็คือ ตัวเองในส่วนลึกของหัวใจแล้วยังคิดว่า ตัวเองมีคุณค่าไม่พอ การแสวงหาคุณค่าของตัวเองนั้นแท้ที่จริงเป็นเรื่องปกติ แต่การแสวงหาคุณค่าของตัวเองด้วยการทำลายผู้อื่นต่างหากที่ไม่ทำให้เกิดสันติ ความรู้สึกที่ว่าตัวเองยังมีค่าไม่พอนั้น สืบเนื่องส่วนหนึ่งมาจากการอบรมเลี้ยงดูในเยาว์วัย และ

ประสบการณ์การเติบโตทั้งกระบวนการที่ยังบกพร่อง ทำให้ไม่สามารถจะมีสันติกับตนเองได้

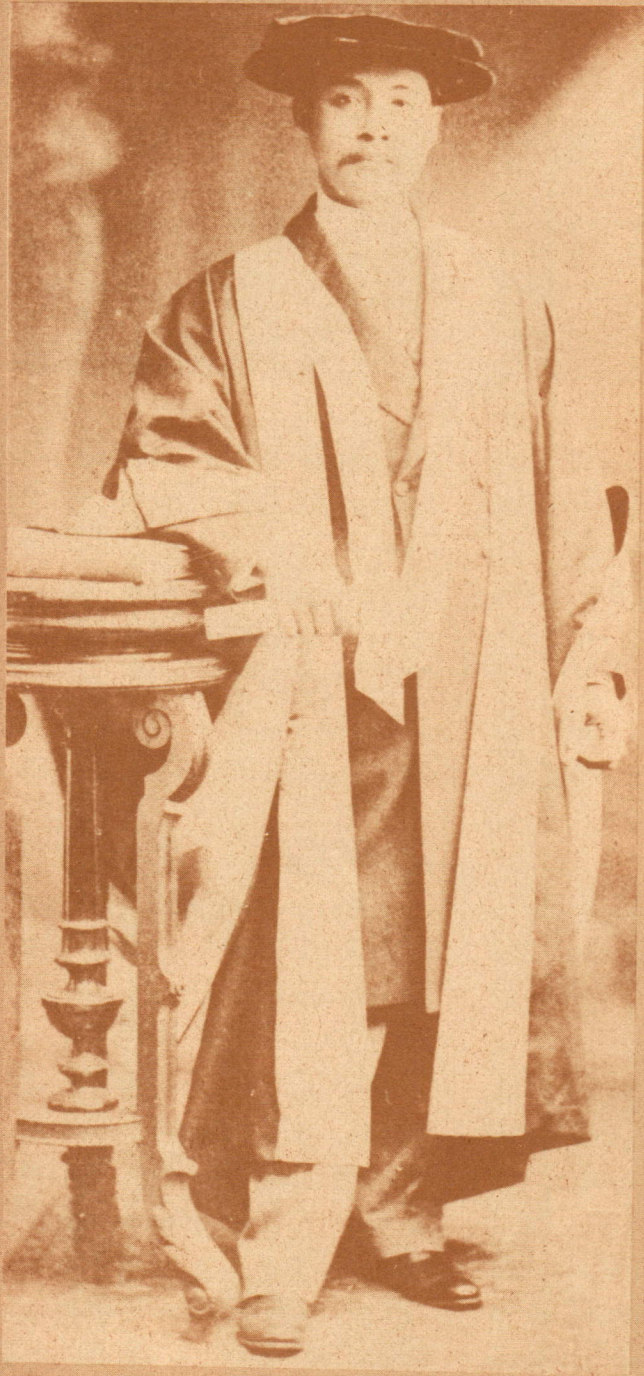
ความบกพร่องทางใจส่งผลไปถึงการรบบาฬ่าฝั้นระดับชาติก็มี ดังตัวอย่างของผู้นำในโลกที่แล้ว ๆ มาในประวัติศาสตร์สภาพในใจของคนส่งผลไปไกลกว่าที่เราคิด ดังนั้น สันติจึงต้องตั้งต้นที่ตัวเองเป็นสำคัญ

ความส่งท้าย

ปีเยาวชนสากล จะมีความหมาย ก็ต่อเมื่อมีการใช้ปีนี้ให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นโอกาสในการเริ่มกระทำและเริ่มปฏิบัติด้านต่าง ๆ ที่อาจมิได้คิดถึงหรือคิดทำมาก่อน และปีนี้จะไม่มีความหมาย ถ้าเพียงแค่เป็นการฉลองด้วยกิจกรรมต่าง ๆ อย่างผิวเผินหรืออย่างแกน ๆ ไปอย่างนั้น ใครจะได้อะไรไปจากปีนี้ ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง

เยาวชนต้องเข้าใจด้วยว่า ผู้ใหญ่นั้นมีทั้งดีและไม่ดี ผู้ใหญ่คน ๆ เดียวกันก็อาจมีทั้งดีและไม่ดีปนกันไป เยาวชนต้องอย่าอ้างว่าผู้ใหญ่ไม่ดีแล้วจะให้เยาวชนดีได้อย่างไร เยาวชนจะต้องเข้าใจว่าคนรุ่นใหม่จะต้องดีกว่าคนรุ่นเก่า มิฉะนั้นโลกก็จะดีขึ้นไม่ได้ คนรุ่นใหม่จะต้องเก่งกว่าคนรุ่นเก่าเช่นกัน มิฉะนั้นโลกก็จะหยุดวิวัฒนาการไป ในทางด้านความเจริญและความมั่งคั่งทั้งด้านวัตถุ ด้านวิทยาการ และด้านคุณธรรม

อย่าให้ปีเยาวชนสากลผ่านไปเปล่า ๆ โดยมีได้ประโยชน์อะไรเลยจากปีนี้

พระโปรดอนุญาตตั้ง “โรงสกูล”

ดร.กรรณิการ์ สัจกุล

“วิชาหนังสือเป็นวิชาที่น่านับถือ และเป็นที่สรรเสริญ แต่โบราณว่าเป็นวิชาอย่างประเสริฐ ซึ่งผู้ที่เป็นใหญ่ยิ่ง นับแต่พระมหากษัตริย์ เป็นต้น ตลอดจนราษฎรพลเมืองสมควรและจำเป็นจะต้องรู้ เพราะเป็นวิชาที่อาจทำให้การทั้งปวงสำเร็จไปได้ทุกสิ่งทุกอย่าง...

เพราะฉะนั้นฉันจึงได้มีความมุ่งหมาย ตั้งใจที่จะจัดการเล่าเรียนทั่วไปทั้งบ้านทั้งเมืองให้เป็นการรุ่งเรือง เจริญขึ้นโดยเร็ว...เจ้านายราชตระกูล ตั้งแต่ลูกฉันเป็นต้นลงไปตลอดจนถึงราษฎรที่ต่ำที่สุดจะให้ได้มีโอกาสเล่าเรียนได้เสมอกัน ไม่ว่าเจ้า ว่าขุนนาง ว่าไพร่ เพราะฉะนั้นจึงขอบอกว่า การเล่าเรียนในบ้านเมืองเรา นี้ จะเป็นข้อสำคัญที่หนึ่ง ซึ่งฉันจะอุตสาหะจัดให้เจริญขึ้นจงได้”

พระบรมราชาบาท ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้อุทิศเงินมา ก่อสร้างไว้ในตอนนี้ ทรงพระราชทานแก่ ข้าราชการ และนักเรียนในคราวที่เสด็จ ไปพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนที่สอบได้ ได้ ณ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๒๔ แสดงให้เห็นว่า พระองค์ได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญ ของการศึกษามาเป็นอันดับหนึ่งและทรง ตั้งไว้เป็นพระราชปณิธานและพระราชประสงค์ ในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ อันเป็น ประโยชน์แก่ชาติไทยอย่างใหญ่หลวง ทั้ง ในสมัยนั้นและสมัยต่อมา

ในการจัดการศึกษาแบบเดิม ก่อน สมัยปฏิรูปการศึกษานั้น กุลบุตรจะได้รับ การศึกษาโดย พ่อแม่จะส่งให้เป็นลูกศิษย์ พระ ได้เรียนหนังสือพออ่านออกเขียนได้ โดยที่นักเรียนเหล่านั้น มิใช่เป็นนักเรียน ที่มีเวลาเรียนสม่ำเสมอ จะได้เรียนก็คือ เมื่อพระภิกษุสงฆ์ท่านมีเวลาว่าง แต่ถ้าวิน โดจะต้องอยู่ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านก็ไม่ต้อง มาเรียนหนังสือกุลบุตรเหล่านั้นจะ “รับใช้ พระสงฆ์โดยการเป็นฝีพาย หรือถูกศิษย์วัด พระสงฆ์ก็แบ่งอาหารที่ได้รับบิณฑบาตรทาน ให้ แล้วก็สอนให้อ่านหนังสือไปวันละเล็กละน้อย” สำหรับเด็กผู้หญิงนั้นเมื่อไม่สามารถ รับใช้พระสงฆ์อย่างใกล้ชิดได้ ก็อยู่บ้าน ช่วยงานบ้าน เลี้ยงน้อง และหุงหาอาหาร ไปตามประเพณี

ในตอนต้นรัตนโกสินทร์ ก่อนที่จะ มีการปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น พ่อแม่ ยังคงนิยมส่งบุตรหลายไปเล่าเรียนหนังสือ ตามวัดอยู่เช่นเดิม

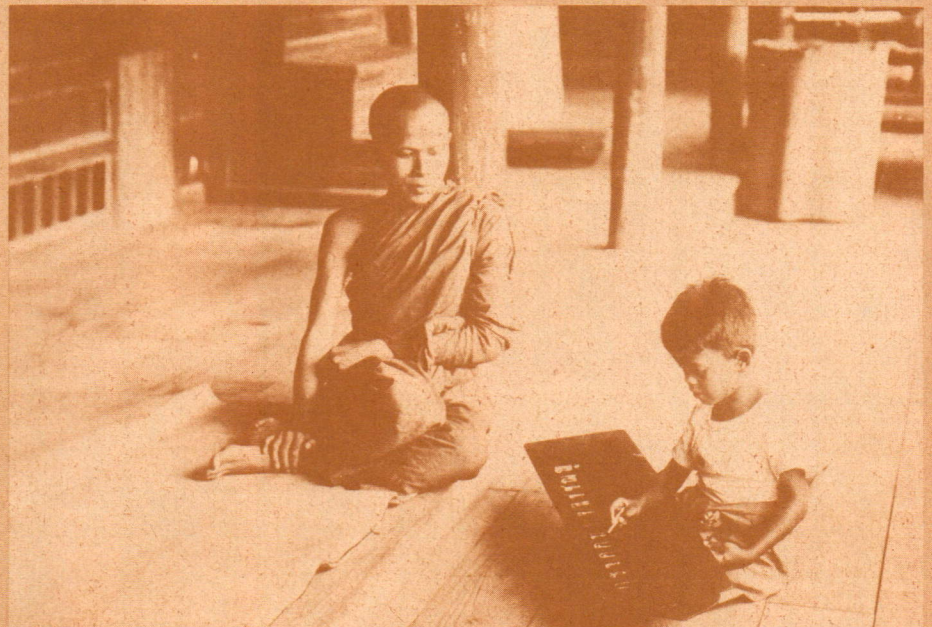
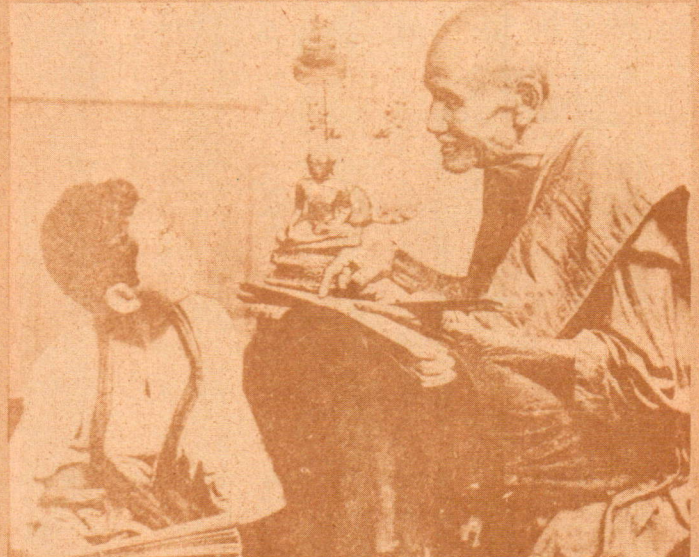
ก่อนจะเริ่มเข้าสู่เหตุการณ์ของการ ปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ ๕ มี หลักฐานว่า ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงจัดตั้ง “โรงเรียน” ขึ้นที่ประตูศรีสุนทร วังท่าพระ สาเหตุที่ได้ทรงจัดตั้ง “โรงเรียน” ขึ้นนั้น

เป็นเพราะเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๓ ในสมัย รัชกาลที่ ๒ ได้เกิดหิวดกโรคระบาด ครั้งใหญ่ทำให้ราษฎรเจ็บป่วยและล้มตาย เป็นอันมาก ทำให้เกิดข้าวยากหมากแพง จึงทรงพระกรุณาให้จัดตั้ง “โรงเรียน” เพื่อ พระราชทานอาหารเลี้ยงราษฎร และจาก หลักฐานเรายังได้ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ยังโปรดฯ ให้จัด ให้นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรมและเป็น ที่ “สอนหนังสือเด็ก” อีกด้วย “โรงเรียน”

นี้ได้ล้มเลิกไปเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๓ ดังข้อความในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

“มาบัดนี้แก่งโรงงานข้าวรดทรุดโทรม ไปเป็นอันมาก เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรเป็นที่ทรงสังเวชพระราชหฤทัย ครั้น จะให้ซ่อมขึ้นคงแก่ก็จะต้องบริจาคนพระราชมหัทธมามาก เพราะว่าแก่งโรงงานนั้นประกอบไปด้วยฝีมือช่างทำโดยประณีตทุกอย่าง ประการหนึ่งได้ทรงพระกรุณาให้ตั้งโรงพยาบาลรักษา

การจัดการศึกษาแบบเดิม กุลบุตรจะถูกส่งไปเรียนหนังสือกับพระ พอให้อ่านออกเขียนได้

คนป่วยไข้แฉะโรงเรียนสั่งสอนหนังสือเป็นวิชาการ
แก่ชนทั้งปวง ก็ได้จัดไปหลายแห่งหลายตำบล
แล้ว พระราชทรัพย์ที่ขอมโรงทานขึ้นให้ตี
ขึ้นคงเก่า จะต้องออกมาก ก็ไม่เป็นประโยชน์
แก่ชนทั้งปวงเหมือนโรงเรียนแฉะโรงพยาบาล
เพราะการเรียนหนังสือที่โรงทานก็ยกไปเรียน
ตามโรงต่าง ๆ แล้ว ยังคงอยู่แต่เลี้ยงพระสงฆ์
กับมีพระธรรมเทศนา แฉะเลี้ยงข้าราชการที่
ประจำของเท่านั้น อนึ่งเทศนาซึ่งมีที่โรงทาน
เท่านั้น ทรงพระราชดำริว่า เป็นที่ลำบากใจ
ของพระสงฆ์สามเณรที่มาเทศนา เพราะเป็น
การในพระบรมมหาราชวังไปมายาก จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเทศนาไปที่
วัดมหาธาตุ พระสงฆ์สามเณรจะไปมาได้ง่าย
ด้วยเป็นการในพระอารามอยู่แล้ว... ให้ชน
ทั้งปวงที่ได้ไปฟังพระธรรมเทศนาและสมทาน
ปัญญาจักจะคิดและอุบิสอดคิดไปที่วัดมหาธาตุ

อนึ่งข้าราชการที่ได้รับพระราชทาน
อาหารที่โรงทานเวลาเข้าเวลาเดียวแต่ก่อน ๆ
มานั้น จะโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานจัดการ
ให้ได้รับพระราชทานทั่วถึงดีขึ้นกว่าแต่ก่อน
จะได้จัดการใหม่ ณ วันที่ ๑ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๐๕ ให้ข้าราชการที่เคย
รับพระราชทาน ไปรับพระราชทานตาม
ปรารภนาเถิด ถ้าไม่รู้แห่งก็ให้ไปถามที่เวร
กรมวังเทอญ”

สำหรับโรงทานซึ่งได้ล้มเลิกไปเมื่อ
สมัยรัชกาลที่ ๕ นั้น สมเด็จพระเจ้า
บรมราชานุภาพ ทรงจัดให้เป็น “โรงเรียน
หลวง” แห่งแรก โดยได้ทรงอธิบายไว้ว่า

“ที่โรงเก๋งน้อยข้างริมประตูศรีสุนทร
เป็นที่สอนหนังสือเด็กนับว่าเป็นโรงเรียนหลวง
ที่ได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรก ข้าพเจ้าได้ทันเห็น
เพราะโรงทานเพิ่งรื้อในรัชกาลที่ ๕ ด้วย
ทรงพระราชดำริเห็นว่าการทั้งปวงเปลี่ยนแปลง
มา โรงทานเป็นประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน
ผู้จัดการ มิได้เป็นประโยชน์แก่ราษฎรจริง
ดังแต่ก่อน จึงโปรดให้เลิกเสีย ส่วนโรงเรียน
ซึ่งตั้งอยู่ที่โรงทานนั้น จะมีมาแต่ในรัชกาล

ที่ ๒ หรือมาขึ้นในรัชกาลที่ ๓ ขอนี้ข้าพเจ้า
ไม่ทราบ แต่เลิกเมื่อตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นแล้ว
จึงเอามารวมกับโรงเรียนหลวง”

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ “โรงทาน” จะ
จัดได้ว่าเป็น “โรงเรียนหลวง” แห่งแรก
แต่ก็เป็นลักษณะโรงเรียนแบบเดิมที่ไม่มี
ระเบียบแบบแผนตามหลักการจัดการศึกษา
สมัยใหม่แต่อย่างใด

ก่อนที่จะเริ่มมี “โรงเรียนหลวง” นั้น
สามัญชนจะเรียนกับพระดังที่กล่าวมาแล้ว
ส่วนพระเจ้าลูกเธอและพระบรมวงศานุวงศ์
นั้นจะแตกต่างกับการเล่าเรียนตามวัดโดย
ปกติดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา
คังสุวัฒนาเสนา ทรงเล่าไว้ในหนังสือ “ความทรงจำ” ว่า

“การศึกษาของพระเจ้าลูกเธอ ดูเหมือน
จะมีระเบียบมาแต่ในรัชกาลที่ ๑ (บางที่
จะตามอย่างครั้งกรุงศรีอยุธยา) ไข้มาจน
ในสมัยเมื่อฉันเริ่มศึกษา ถ้าเรียกตามคำที่
ใช้ในการศึกษาทุกวันนี้ ชั้นประถมศึกษา
เรียนต่อครูผู้หญิงที่ในพระราชวังเหมือนกัน
ทั้งพระองค์ชายและพระองค์หญิง พอพระ
ชันษาได้ ๓ ขวบ ก็ตั้งต้นเรียนภาษาไทย
ไปจนพระชันษาราว ๗ ขวบ จึงเริ่มเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาภาคต้นถึงชั้นมัธยมศึกษา
การเล่าเรียนของพระองค์ชายกับพระองค์หญิงเริ่มแรกกัน
พระองค์ชายเรียนต่อครูผู้ชาย พระองค์หญิง
คงเรียนต่อครูผู้หญิง เพราะวิชาที่เรียนตอนนั้น
ฝึกกับพระองค์ชายเริ่มเรียนภาษาบาลี พระองค์
หญิงก็เริ่มฝึกหัดการเรือน แฉะคงเรียนภาษา
ไทยด้วย อ่านหนังสือเรื่องต่าง ๆ เหมือนกัน
ทั้งพระองค์ชายและพระองค์หญิง การฝึกหัด
กิริยามารยาทก็วัดกันตั้งแต่ชั้นนี้ เขตของ
การเรียนชั้นมัธยมศึกษาภาคต้นไปจนถึงโสกันต์
(พระองค์ชายพระชันษา ๑๓ ปี พระองค์
หญิงพระชันษา ๑๑ ปี) แต่นั้นเรียนวิชา
ชั้นมัธยมศึกษาปลายคือพระองค์ชายทรงผนวช
เป็นสามเณรเรียนพระธรรมกับทั้งฝึกหัดปฏิบัติ
พระวินัย Discipline และเริ่มเรียนศิลปวิทยา
เฉพาะอย่างที่ชอบพระอริยาศัยทรงผนวช
อยู่พรรษา ๑ บ้าง กว้านั้นบ้าง จึงลาผนวช

(ที่ทรงผนวชอยู่นออุปสมบทเป็นพระภิกษุมี
น้อย) เมื่อลาผนวชแล้วต้องออกมาอยู่นอก
พระราชวัง แล้วเรียนวิชาเฉพาะอย่างแต่นั้น
มา การเรียนเฉพาะวิชาในสมัยนั้น อาศัย
ไปฝึกหัดอยู่ในสำนักผู้เชี่ยวชาญด้วยยังไม่มี
โรงเรียน...”

เจ้านายผู้ชาย จะได้ฝึกหัดวิชาเฉพาะ
อยู่ใน “สำนักผู้เชี่ยวชาญ” อยู่เป็นเวลา
ประมาณ ๖ ปี จนทุกพระองค์ มีพระชันษา
ครบ ๒๑ ปี จึงทรงผนวชเป็นพระภิกษุ
ในช่วงเวลานี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา
คังสุวัฒนาเสนา ทรงใช้คำว่าถึง “เขตอุดมศึกษา” และ
เปรียบเหมือนดังเข้า “มหาวิทยาลัย” เมื่อ
ศึกษาพระ “ธรรมวินัย” และวิชา “อาคม
ชั้นสูง” สำเร็จแล้ว ก็ลาผนวช และเข้ารับ
ราชการได้ตั้งแต่นั้นมา

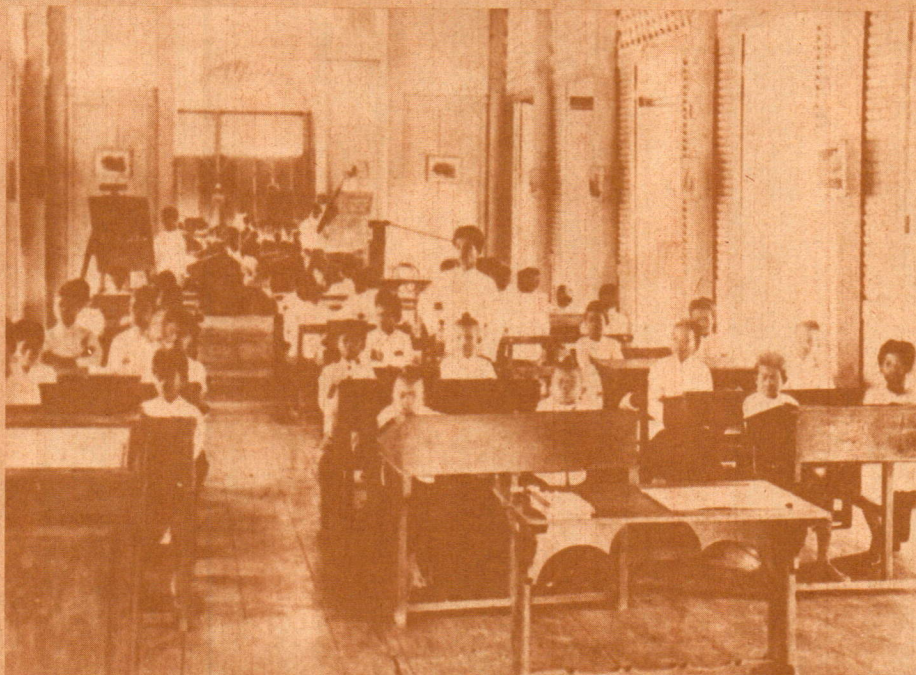
ในทำนองเดียวกัน เจ้านาย ฝ่ายหญิง
ก็ทรงได้มีโอกาสศึกษาวิชาความรู้ชั้นสูง
ตามลำดับดังที่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาคังสุวัฒนาเสนา ทรงเล่าเพิ่มเติมดังนี้

“ส่วนเจ้านายพระองค์หญิงนั้น ตั้งแต่
โสกันต์แล้วก็ทรงศึกษาวิชาความรู้ชั้นสูงขึ้น
ไปเป็นลำดับ นับแต่การศึกษาศีลธรรม และ
ฝึกหัดวิชาการเรือน และเริ่มเรียนวิชาเฉพาะ
ประเภทอันชอบพระอริยาศัยสืบเนื่องไป จน
อำนวยการต่าง ๆ ในหน้าที่ของขัตติยนารี
ได้โดยลำพังพระองค์ ข้อที่พระองค์ชายมี
โอกาสเรียนราชการเพราะเข้าเฝ้าในเวลา
เสด็จออกท้องพระโรง เจ้านายพระองค์หญิง
ก็มีโอกาสศึกษาทางฝ่ายใน ได้ความรู้ทั้ง
ราชประเพณีและระเบียบวินัยในสมาคมของ
กุลนารี จนสามารถรับหน้าที่ราชการฝ่ายใน
และฝึกสอนผู้อื่นสืบกันมาที่ในพระราชวังจึง
เป็นแหล่งสำหรับกุลสตรี เปรียบเหมือน
วิทยาลัยอันเป็นผู้มีบรรดาศักดิ์ชอบส่งธิดา
เข้าไปฝากให้ศึกษาในสำนักเจ้านาย และ
ผู้อื่นที่สามารถฝึกสอน คนทั้งหลายจึงชอบ
ชมผู้หญิงชาววังมาแต่โบราณเพราะการที่
ได้ศึกษานั้น”

จะเห็นได้ว่า การศึกษาของพระเจ้าลูกเธอ

“...ที่ในพระราชวัง จึงเป็นแหล่งสำหรับกุลสตรี
เปรียบเหมือนวิทยาลัยอันเป็นที่ผู้มีบรรดาศักดิ์
ชอบส่งธิดาเข้าไปฝากให้ศึกษาในสำนักเจ้านาย..”

ภายในห้องเรียนสมัยก่อน ห้องเรียนเดียวกันมีสองชั้นเรียน นักเรียนต้องนั่งหันหลังให้กันและกัน

ต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ตามช่วง
พระชันษา ดังนี้

๓-๗ ขวบ เรียนภาษาไทย

๗-๑๓ ปี (ชาย) เรียนมัธยมศึกษา
ภาคต้นกับครูชาย

๗-๑๑ ปี (หญิง) เรียนมัธยมศึกษา
ภาคต้นกับครูหญิง

๑๓-๒๑ ปี (ชาย)

- เรียนวิชามัธยมศึกษาภาคปลาย
โดยฝึกหัดอยู่ในสำนักผู้เชี่ยวชาญ

- บวชเณร

- บวชเป็นพระภิกษุ

๑๑-๒๑ ปี (หญิง)

- ศึกษาวิชาความรู้ชั้นสูงต่อไป เช่น
วิชาศีลธรรม ฝึกหัดวิชาการเรือน

- ความรู้ทางราชประเพณี และระเบียบ
วินัยในสมาคมของกุลนารี

การเรียนในสมัยนั้น ยังไม่มีวิชา
วิทยาศาสตร์ การคำนวณชั้นสูง คงมีแต่
วิทยาการตามแบบเก่าเท่านั้น หนังสือเรียน
ที่ใช้ได้แก่ ปฐม ก.กา หนังสือบทละคร
ต่าง ๆ เช่น อิเหนา รามเกียรติ์ และสามก๊ก
เป็นต้น สำหรับเลขนั้น “ไม่ได้สอนทีเดียว
เพราะในสมัยนั้น ยังถือกันว่าเป็นวิชาอัน
หนึ่ง ซึ่งต้องมีครูสอนต่างหาก” ส่วนวิชา
บังคับซึ่งพระองค์ทรงมีความเห็นว่า “ไม่รู้
ว่าจะมีประโยชน์อย่างไร” นั้น คือ การเรียน
“ภาคมคธ” โดยได้ทรงเล่าว่า

“เมื่อถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว
จึงได้รับคำสั่งให้ออกไปเรียนหนังสือขอม
(คือเรียนภาษาขอม) ด้วยกันกับเจ้านายพี่น้อง
ที่เป็นชั้นเดียวกันอีกสี่ห้าพระองค์ พระยา-
ปรีดิธรรมธาดา (เปี่ยม) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้เป็นอาจารย์
พระลูกเธอ นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุ-
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้น มาสอนที่แท่นทรงนก
ในเวลาเช้าแต่ ๕ จน ๑๑ นาฬิกาทุกวัน
เว้นแต่วันพระกัณฑ์โกน...วิธีเรียนภาษาขอม
ในสมัยนั้นยังไม่สิ้นสุดตำราเรียนฉบับพิมพ์
นักเรียนที่เรียนตามวัดต้องหัดเขียนและจาร

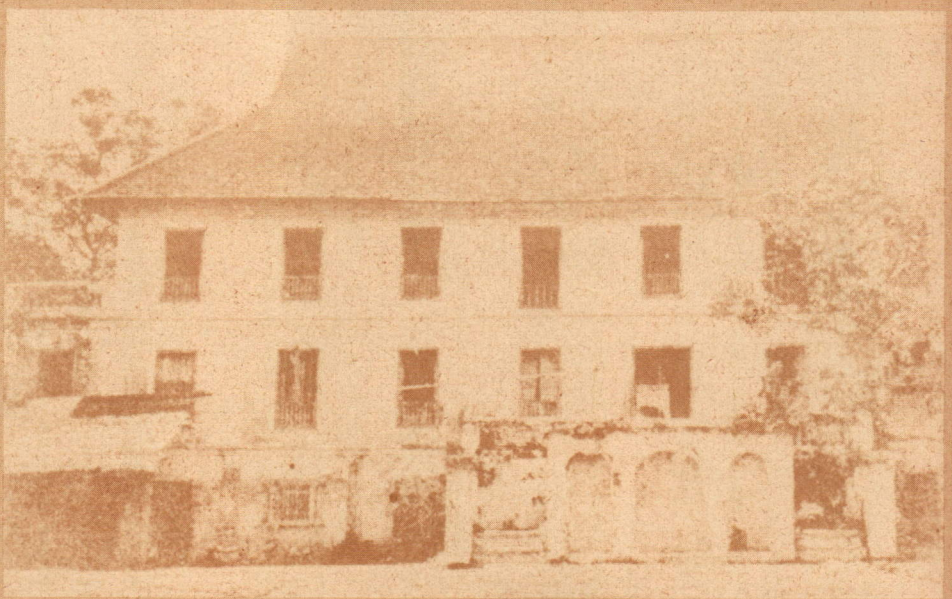
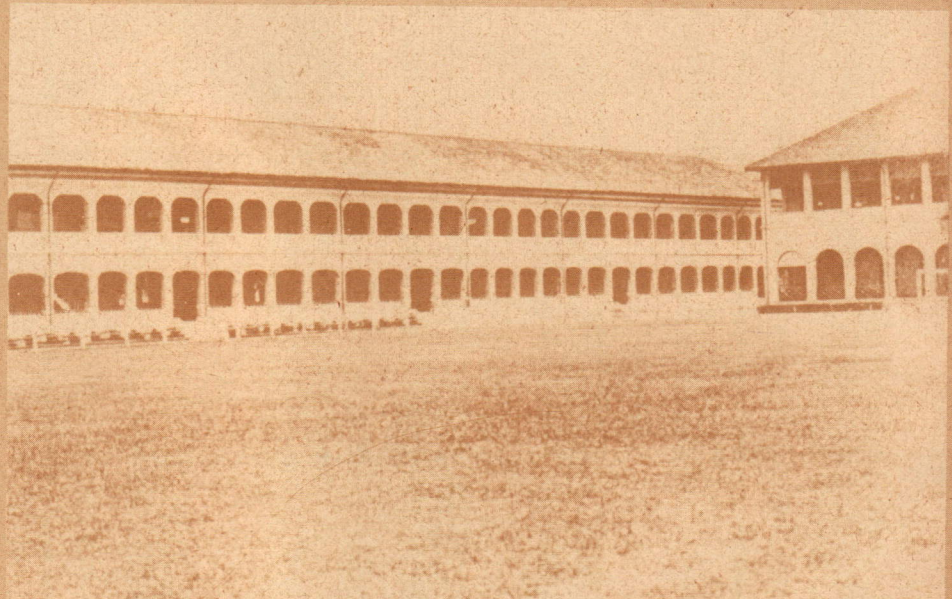
หนังสือเรียนของตนเอง (เพราะเหตุนี้พวกเปรียญจึงมักเขียนหนังสืองาม) แต่เจ้านายพวกฉันไม่ต้องหัดเขียน แรกเข้าเรียนอาจารย์เขียนตัวหนังสือขอมลงสมุดคำสอนให้อ่านก่อน เมื่ออ่านหนังสือขอมออกแล้วก็ให้ตั้งต้นเรียนไวยากรณ์ภาษามคธ...เมื่อเรียนไวยากรณ์ตลอดแล้วก็สอนให้แปลคัมภีร์ธรรมบทต่อไป เรียกกันว่า “ขึ้นคัมภีร์” เจ้านายที่ได้เรียนจนถึงขึ้นคัมภีร์ดูเหมือนจะมีน้อยพระองค์ เพราะการเรียนขั้นนี้กำหนดหมดเขตเพียงทรงผนวชเป็นสามเณร ถ้าทรงผนวชแต่พรรษาเดียวก็มักท้อภาษามคธ ไปเรียนวิชาอย่างอื่นต่อทรงผนวชอยู่หลายพรรษาจึงเรียนภาษามคธต่ออาจารย์อื่นสลับไป ส่วนตัวฉันเองไม่รักภาษามคธมาแต่แรก เพราะไม่รู้ว่าจะมีประโยชน์อย่างไร และไม่เข้าใจว่าเพราะเหตุใดจึงต้องเรียนไวยากรณ์ ถ้าหากยากเย็นต้องเรียนก็เรียนไปอย่างนั้น พอเรียนไวยากรณ์จบเล่มบทมาลา ก็พอถึงเวลาตั้งโรงเรียนหลวงสอนภาษาอังกฤษมีรับสั่งให้ส่งไปเข้าโรงเรียนนั้น”

ก่อนที่จะกล่าวถึง “โรงเรียนหลวงสอนภาษาอังกฤษ” ขอย้อนกลับไปสู่ “โรงเรียนหลวง” หรือ “โรงสกุลหลวง” ซึ่งเป็นไปตามความหมายของโรงเรียนที่ได้จัดตั้งขึ้นตามแบบแผนอย่างมีระบบนั้น คงเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดให้จัดตั้งโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๑๔ หลังจากที่พระองค์ทรงขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ ๔ ปี โดยให้ “มีสถานที่เล่าเรียนซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะมีนราวาสเป็นครูและมาทำการสอนตามเวลาที่กำหนด วิชาที่สอนมีภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและวิชาอื่นๆ ที่ไม่เคยมีสอนในโรงเรียนแผนโบราณ”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดฯ ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เมื่อครั้งยังเป็น หลวงราชประเสริฐ ปลัดกรมพระอดิศัย เป็นอาจารย์ใหญ่ ตัวโรงเรียนอยู่ในบริเวณ

พระโปรดอนุญาตตั้ง โรงสกุล
พระเดชพระคุณขุน เปี่ยมฟ้า
เจกัรชนิกกรสุรย์ สองโลก สว่างแฮ
ทวยราชฎรท้าวหน้า นอบเกล้า สรรเสริญ

(บน) โรงเรียนสวนกุหลาบเป็นโรงเรียนที่เริ่มแรกมีขึ้นที่พระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง
(ล่าง) พระตำหนักพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ ณ วังนันทอุทยาน คลองมอญ ที่พระราชทานให้เปิดเป็นโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ

โรงทหารมหาดเล็ก ในสนามต่อพระระเบียบ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ด้านตะวันตก และได้ทรงชักชวน พระราชวงศ์และข้าราชการ ได้ส่งบุตรหลานเข้าเล่าเรียน ตามความใน สำเนา “ประกาศเรื่องโรงเรียน” ที่ประกาศ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ดังมีความตอนหนึ่งว่า

“ทรงพระราชดำริว่า บุตรหลานของ ทานทั้งปวงบรรดาที่เข้ารับราชการตลอด พระเดชพระคุณอยู่นั้น แต่ล้วนเป็นผู้มีวิชา มี ตระกูลควรจะได้รับราชการในเบื้องหน้าต่อไป แต่ยังไม่รู้หนังสือไทยและขนบธรรมเนียม ราชการอยู่โดยมาก ที่รู้บ้างแต่ยังใช้อักษร เอกโทและตัวสะกดผิด ๆ ไม่ถูกต้องตาม แบบอย่างก็มีอยู่มาก และการรู้หนังสือนี้ ก็ เป็นคุณสมบัติสำคัญข้อใหญ่ เป็นเหตุให้ได้รับวิชา และขนบธรรมเนียมต่าง ๆ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้จัดโรงเรียนขึ้นไว้ที่ในพระ บรมมหาราชวังแล้วจัดคนในกรมพระอัครราชมนตรี ให้เป็นขุนนางพนักงานสำหรับเป็นครูสอน หนังสือไทย สอนคิดเลข และขนบธรรมเนียม ราชการ พระราชทานเงินเดือนครูสอนให้ สมควรพอใช้สอย ส่วนผู้เรียนหนังสือนั้นก็ จะพระราชทานเสื้อผ้าห่มห่มกับเบี้ยเลี้ยง กลางวันเวลาหนึ่งทุกวัน ครูสอนนั้นจะให้ สอนโดยอาการเรียนร้อย ไม่ให้ด่าตีทักทาย”

เมื่อได้ทรงตั้ง “โรงเรียนหลวง” สอน หนังสือไทยขึ้นแล้ว เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๔ ในปีต่อมา ทรงโปรดให้ จัดตั้งโรงเรียนสอน ภาษาอังกฤษขึ้นอีก โดยโปรดให้ นายฟรานซิส จอร์จ แปตเตอร์สัน ชาวอังกฤษ เป็นครู ผู้สอน ดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาต่อราชานุภาพ ทรงเล่าว่า

“มีการที่เกิดขึ้นในปีจอ พ.ศ. ๒๔๑๔ เมื่อเสด็จกลับจากอินเดียอย่าง ๑ ซึ่งภายหลัง มาเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและเป็นคุณ แก่ตัวฉันเองมาก คือเรื่องตั้งโรงเรียนสอน ภาษาอังกฤษแก่ลูกผู้ดี เรื่องนี้ได้ทรงพระ- ราชดำริมานานแล้ว แต่ยังหาครูไม่ได้ จึง ต้องรอมานเมื่อเสด็จกลับจากอินเดีย เพลิดเพลิน

ครูอังกฤษคน ๑ ชื่อ ฟรานซิส จอร์จ แปตเตอร์สัน เข้ามาเยี่ยม หลวงรัตนกิตติบาล บัญชา (กัปตันแอม) ผู้บังคับการพหุตระเวน ในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นน้ำชาย ได้ทรงทราบก็ โปรดฯ ให้ว่าจ้างไว้เป็นครู และโปรดฯ ให้ ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นในกรมทหาร มหาดเล็กอีกโรง ๑ เป็นคู่กับโรงเรียนภาษา ไทยที่ได้ตั้งมาแล้วก่อนมีรับสั่งให้สมเด็จพระเจ้า- น้อยยาเธอกับพระเจ้าน้องยาเธอเข้าเป็นนักเรียน เว้นแต่บางพระองค์ที่มีตำแหน่งรับราชการ แล้ว หรือที่เป็นนักเรียนอยู่แล้วในโรงเรียน ภาษาไทย พวกนายร้อยทหารมหาดเล็กก็ โปรดฯ ให้มาเรียนภาษาอังกฤษด้วย เจ้านาย เรียนตอนเช้า พวกนายทหารมหาดเล็กเรียน ตอนบ่าย เมื่อแรกตั้งโรงเรียน ดูเหมือนจะมี จำนวนนักเรียนสัก ๕๐ คน แต่ต่อมาจำนวน ลดลง...”

สำหรับการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป นั้น สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยา วชิรญาณวโรรส ได้ทรงเล่าไว้ว่า

“ครั้งนั้นเรามาอายุราว ๑๒ ปี ครูพูด ไทยไม่ได้สอนอย่างฝรั่งเขียน หนังสือเรียน ไข่แบบฝรั่ง ที่สุดแผนที่ใช้แผนที่ยุโรปสำหรับ สอน เรารู้จักแผนที่ของเมืองฝรั่ง ก่อนเมือง ไทยเราเอง หัดพูดหัดอ่าน เน้นให้เข้าใจ ความ ได้ถึงพงศาวดารอังกฤษสิ่งที่เราเข้าใจ ไม่ได้คือ ไวยากรณ์ คณิตเลขที่ใช้มาตราอังกฤษ แต่เราทำเลขไทยมาแล้ว เราคงรู้จักมาตราไทย มาก่อน แต่ผู้อื่นที่รู้จักมาตราอังกฤษก่อนมี มีรางวัลละมั่งๆ แต่ความรู้เหล่านั้นมาช่วยเรา เมื่อใดแล้ว”

โรงเรียนหลวงสอนภาษาอังกฤษนี้ ได้ผลิตบุคคลชั้นนำของประเทศ ทำคุณ- ประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองอย่างมาก โรงเรียน ยังเปิดทำการสอนอยู่จนกระทั่ง “จนถึง กลางปีจอ พ.ศ. ๒๔๑๖ ครบ ๓ ปี พอ สิ้นสัญญาครูก็ลากลับเมืองนอก โรงเรียน นั้นก็เป็นอันเลิก”

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๒ จึงโปรด- เกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ

ขึ้นใหม่ แต่ไม่ได้อยู่ในพระบรมมหาราชวัง ที่เดิม ย้ายไปที่วังนันทอุทยาน ฝั่งธนบุรี

การที่พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง ริเริ่มจัดตั้ง “โรงเรียน” หรือตามที่เรียกกัน ในสมัยนั้นว่า “โรงสกูล” ตามแบบโรงเรียน สมัยใหม่ขึ้นเพื่อทำให้ราษฎรของพระองค์ ได้มีโอกาสรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ ดังที่ ได้มีผู้เปรียบเทียบกับ พระมหากรุณาธิคุณ ของพระองค์คือราษฎรนั้น เปรียบได้กับ แสงพระอาทิตย์ที่ส่องมายังโลก เพื่อทำ ให้โลกพ้นจากความมืดมิด ราษฎรก็จะได้ พ้นจากความมืดแห่งอวิชชา มีความฉลาด เฉลียว พ้นจากความโง่เขลาทั้งปวง ดังโคลง ที่ว่า

ปวงข้าพระบาทมี	นักเรียน
ฝึกอ่านอักษรเขียน	ค่าเข้า
ขอถวายอภิวัตเศียร	ชรบบาท พระนา
แดบพิตรผ่านเกล้า	เกียรติกิจ กุศลยาม

พระโปรดอนุญาตตั้ง	โรงสกูล
พระเดชพระคุณปูน	เปี่ยมฟ้า
เจริญนิกรสุริย์	ส่องโลก สว่างแสง
ทวยราษฎร์ทั่วหน้า	นอบเกล้า สรรเสริญ

โคลงทั้งสองบทนี้ เป็นโคลงของ นายถึก อาจารย์โรงเรียนวัดจักรวรรดิราชาวาส ที่แต่งถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระ- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิม- พระชนมพรรษา ในปีใดปีหนึ่ง (ผู้ประพันธ์ ไม่ได้ระบุ วัน เดือน ปี ไว้) แต่จากโคลง ถวายพระพรนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ประพันธ์ ได้แสดงความรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณา- ธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า- เจ้าอยู่หัว เป็นอย่างยิ่งที่ได้ โปรดอนุญาต ตั้ง “โรงสกูล” เป็น “โรงเรียน” ตามแบบ สมัยใหม่ โดยต้องออกไปจากขอบเขตการ ศึกษาตามขนบประเพณีไทยโบราณ ทัดเทียม นานาอารยประเทศจวบจนทุกวันนี้

เยาวชนไทยในทัศนะของ

ท่านกวีสุนทรภู่

—สุนีย์ สินธุเดชะ

นับแต่พุทธศักราช ๒๓๒๕ กรุงรัตนโกสินทร์ของเราครบ ๒๐๐ ปี นอกจากจะมีการฉลองกรุงแล้ว ทำให้วงการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนต่างก็ร่วมมือกันที่จะศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ของบ้านเมืองของเราอันเป็นต้นแบบมาจนทุกวันนี้ แต่คิดว่าเพื่อกันลืมถึงวงการกวีของไทย ซึ่งนับว่าเป็นบรรพบุรุษทางสติปัญญา ที่ท่านได้แสดงฝีมือฝากไว้แก่บ้านเมือง และถือโอกาสเกริ่นกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์เป็นการล่วงหน้า นั่นก็คือ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๕ จะเป็นวันครบอายุ ๒๐๐ ปี ของท่านกวีสุนทรภู่ บรมครูแห่งกลอนสุภาพ เหตุการณ์ประกอบอีกนัยหนึ่งคือ ปี ๒๕๒๕ นี้เป็นปีเยาวชนสากล และรัฐบาลไทยท่านก็ได้มีประกาศให้ วันที่ ๒๐ กันยายน เป็นวันเยาวชนของชาติไทย วารสารไทย ฉบับสงฆ์ปี ๒๕๒๕ จึงถือโอกาสให้ท่านผู้อ่าน ที่เป็น พ่อ แม่ ลูก ได้ร่วมกันอ่านและพิจารณาว่า เรื่องของเด็ก ๆ นั้น มีใช่ว่าปัจจุบันนี้เท่านั้นที่จะมีการนำปัญหา มาอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง หากแต่ในอดีต บรรพบุรุษของเราท่านก็ได้พร่ำสอนลูกหลานให้ประพฤติดี ประพฤติชอบ เรามักจะคิดแต่เพียงผิวเผินว่า “วรรณคดีนั้นเป็นเรื่องเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนานเพียงประทีปอารมณ์เท่านั้น”

แต่โดยความเป็นจริง กวีท่านจะบรรจุเอาสภาพสังคมในยุคของท่านมาเป็นโครงเรื่อง และบทบาทของตัวละคร บทบาทของตัวละครที่น่าศึกษาจากวรรณคดีนั้นคือ บทบาทของเด็ก เรามาลองร่วมกันพิจารณากันว่า ท่านกวีสุนทรภู่ได้ตั้งความหวังอยากจะให้เด็กไทยเป็นอย่างไร โดยจะศึกษาจากบทนิพนธ์ของท่าน ทั้งพระอภัยมณี ขุนช้าง-ขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม หรือ แนวคิด

จากสุภาษิตสอนหญิง

การประพันธ์ เรื่อง พระอภัยมณี ของท่านกวีสุนทรภู่ ท่านจับเรื่องมาแต่พระอภัยมณี ศรีสุวรรณ สองพี่น้องเริ่มศึกษาเล่าเรียน นับแต่

“มีไอรสสององค์ล้วนทรงลักษณะ

ประไพพัคตร์เพียงเทพเลขา

ชื่ออภัยมณีเป็นพี่ยา

พี่งแสรุ่นขันขาลับห้าปี

อัน कुमारศรีสุวรรณนั้นเป็นน้อง
เนื้อดังทองนพคุณจำรูญศรี
พึงโสกันต์ชั้นขาสืบสามปี
พระชนนีนึกใคร่ดงนัยนา”

อายุสิบห้าปีกับสิบสามปี ถ้าจะเทียบกับปัจจุบันก็ไม่แตกต่างกันเลยคือเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนแสวงหาความรู้เพื่อความสำเร็จของแต่ละคน เพราะฉะนั้นถ้าจะกล่าวว่า การให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนนั้นเป็นความสำคัญและเป็นความจำเป็นที่พ่อแม่จะต้องวางแผนให้แก่ลูกหลานของตน การศึกษาเล่าเรียนวิชาการแขนงใดนั้นควรเป็นเรื่องของความสามารถความสนใจของแต่ละคน ซึ่งในปัจจุบันดูเหมือนว่าเด็กจะคิดอะไรด้วยตัวเองไม่เป็นเอาเสียเลย เพราะจะคิดอะไรก็จะต้องมีครูคอยแนะนำการศึกษา การแนะแนวในปัจจุบันจึงกลายเป็นกิจกรรมการสอนอีกสาขาหนึ่งแต่เรามาลองพิจารณาบทประพันธ์ต่อไปนี้ดูบ้าง

“อันท่านครูอยู่ตึกตำแหน่งนี้
ฝึกปากปีเสนอเพราะหนักหนา
จึงคำรัสตรัสแก่พระน้องยา
อันวิชาสิ่งนี้พี่ชอบใจ”

พระอภัยมณีคงได้พิจารณาตนเองแล้วว่า ตนเองมีความสามารถที่จะเรียนได้ และคงจะเรียนได้ดีด้วย เพราะถูก เหมาะกับนิสัยของตนเอง เพราะ

“แต่ใจพี่นักรักทางนักเลง
หมายว่าเพลงคนตรีนี้คือจริง
ดั่งการเล่นเป็นที่ประโลมโลก
ได้ดับโศกสูญหายทั้งชายหญิง

ส่วนศรีสุวรรณนั้นก็ติดตามความสามารถและความชอบของตนเอง จึงกล่าว

“อนุชาว่าการกลศึก
น้องนี้นึกรักมาแต่ไหนไหน
ถ้าเรียนรู้กระบองได้ว่องไว
จะชิงชัยข้าศึกไม่นึกเกรง”

ถ้าจะลองมาคิดกับสภาพการศึกษา

เล่าเรียนของเยาวชนในยุคปัจจุบัน โครงการศึกษามักจะนำมาเป็นข้ออภิปรายกันอยู่เสมอว่า ค่านิยมของสังคมทำให้เด็กไขว่ไขว่ไปจากการประเมินผลตนเอง เป็นต้นว่า จะต้องเรียนในสายสามัญต่อไปจนจบมัธยมปีที่ ๖ (หรือ มัธยมปีที่แปดหรือ ม.ศ. ๕ ของหลักสูตรเก่า) แต่ไม่ได้คิดว่าตนไม่สามารถจะสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้ แต่ถ้าเห็นตนเองได้เรียนทางวิชาชีพก็ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ไม่ทัดเทียมเพื่อนฝูง ซึ่งกลายเป็นการเริ่มต้นชีวิตด้วยความผิดหวัง และก็กลายเป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมในทางไม่งดงาม กลายเป็นปัญหาสังคมต่อไป ท่านกวีสุนทรภู่ได้ยกไว้เป็นข้อคิดทางการศึกษาเล่าเรียนว่า

“จงเรียนรู้รู้กระจำงแต่อย่างเดียว
แต่จงให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล”

เพียงสองวรรคของท่านกวีสุนทรภู่ดังกล่าวมานั้น น่าจะเป็นการเพียงพอที่จะยกมาให้ลูกหลานของเราได้เก็บไว้เป็นข้อคิด แทนการแนะแนวที่ยืดเยื้อและแนะนำจนกระทั่งผู้ได้รับการแนะนำเองก็แทบจะงง และในที่สุดก็ไม่รู้ว่า ตัวของตัวเองอยากเป็นอะไร และเรียนอะไร

ถึงตรงนี้อดมิได้ที่จะนำเอาเรื่องที่เป็นปัญหา เกือบจะกล่าวได้ว่า ของคนไทยครอบครัวไทยก็ว่าได้ นั่นก็คือ ความต้องการของพ่อแม่ที่อยากจะให้ลูกเรียนตามที่พ่อแม่ต้องการ เป็นปัญหาที่มีมาแต่ดั้งเดิมและก็ยังแก้ไขไม่ได้จนทุกวันนี้ ท่านกวีสุนทรภู่เป็นกวีที่ละเอียดรอบคอบที่จะเก็บเอาความเป็นไปของบทบาทชีวิตมาให้เราอ่านได้เปรียบกับชีวิตจริงในปัจจุบัน

เมื่อพระอภัยมณีกับศรีสุวรรณ ได้ศึกษาเล่าเรียนสำเร็จมาแล้ว ก็กลับมากรบทูล ท้าวสุทัศน์ พระราชบิดา แต่วิชาการที่พระราชโอรสทั้งสองร่ำเรียนศึกษามานั้น ไม่ต้องพระราชประสงค์ ถึงกับทรงพิโรธมากดังบทประพันธ์ตอนหนึ่งว่า

“ท้าวสุทัศน์พึงอรรถไธรสรา

บรมนาถขัดข้องให้หมองศรี
โกรธกระที่บาทาแล้วพาที่
อย่าอวดดีโดยดู ไม่พอใจฟัง
อันคนตรีที่พาหิระโพนเพลง
เป็นนักเลงเหล่าโตนเล่นโชนหนัง
แต่พวกกูผู้หญิงที่ในวัง
มันก็ยังเรียนร่ำได้ชำนาญ
อันวิชาอาวุธแลโล่เขน
ขอบแต่เกณฑ์ศึกเสือเขี้ยวทหาร
เป็นกษัตริย์จักรพรรดิพิสดาร
มาเรียนการเข่นนั้นด้วยอันใด”

ท่านกวีสุนทรภู่ได้ให้ทัศนะว่า เกิดเป็นลูกผู้ชายต้องต่อสู้ และรู้จักแก้ปัญหา หากเกิดขึ้นกับเรา ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ ลูกผู้ชายต้องไม่เป็นคนขี้เขลาค ดังศรีสุวรรณกล่าวกับพระอภัยมณีว่า

“พระอนุชาว่าพี่นี้ขี้เขลาค
เป็นชายชาติช้างงา ไม่กล้าหาญ
แม้ชีวิตยังไม่บรรลือลาญ
ก็เขชนาขอกขอนสัจจรไป
เพื่อพบพานบ้านเมืองที่ไทม่มั่ง
พอประทังกายอยู่อาศัย
มีความรู้อยู่กับตัวกลัวอะไร
ชีวิต ไม่ปลดปล่อยคงได้ดี”

ในทัศนะของท่านกวีสุนทรภู่ ท่านหวังให้เยาวชนได้ร่ำเรียน เพราะท่านได้ย้ำถึงการศึกษาหาความรู้ และประโยชน์ของการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม ท่านให้ทัศนะว่า “รู้สิ่งใด ไม่สู้รู้วิชา ไปเบื้องหน้าเติบโตใหญ่จะให้คุ้ม”

เมื่อสุดสาคร ต้องถูกขีเปลือยผลัดตกลงไปในเหว ในเวลาที่เราต้องตกอยู่ในที่คับขัน และต้องรักษาตนให้พ้นภัย ท่านสอนว่า

“รู้สิ่งใด ไม่สู้รู้วิชา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”

ท่านสอนลูกผู้ชายว่า “ลูกผู้ชายตายมีอนันต์ คือ ยศ”

การศึกษาเล่าเรียนให้มีความรู้ และ

มีวิชาพิเลียงดูตนเอง และเป็นผู้ดูแลวงศ์ตระกูลสืบต่อไปนั้นเป็นหน้าที่ของเยาวชนไทยทุกคน ภาระหน้าที่ที่เยาวชนพึงปฏิบัติ นั่นคือ เป็นบุตรที่ดี เป็นศิษย์ที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

ท่านกวีสุนทรภู่ได้วาดบทบาทสินสมุทรให้เป็นเด็กผู้ชายที่กล้าหาญ และมีความกตัญญูรู้คุณถึงแม้จะสร้างเรื่องให้สนุกสานตอบสินสมุทรพาพระอภัยมณีหนีจากนางผีเสื้อสมุทร แต่ไม่ทิ้งความมองอาจากลำหญาของสินสมุทรและมีแต่จะปกป้องคุ้มครองพระอภัยผู้เป็นบิดา และไม่ต้องการที่จะให้เด็กเป็นคนพาลเกร จะสู้รบกับใครเป็นการกระทำเพื่อป้องกันไม่ไร้ระราน เมื่อสินสมุทรมาพบกับศรีสุวรรณในขั้นต้นนั้นไม่รู้จักกัน จึงมีการรบเกิดขึ้น

“สินสมุทรพูดจาภาษาเด็ก
ถึงทั้งเล็กก็ไม่พรั่นประหวั่นไหว
เราซื้อสินสมุทรวุฒิไกร
พระอภัยบพิตรเป็นบิดา
สวนเหล่ากอหน่อเนื้อเชื้อกษัตริย์
ผ่านสมบัติบำรุงราชฤทธิ์ศาสนา
จะเล่นใบไปทางกลางคองคา
ชาวพารารบเรายังเข้าตี”

ความเป็นผู้มีกิริยาดี เคารพบนอบผู้ใหญ่ อันเป็นลักษณะที่จัดว่าเป็น เอกลักษณะของคนไทยก็ว่าได้ ท่านกวีสุนทรภู่จะให้ตัวละครของท่านได้เป็นแบบอย่างความเป็นคนมีกิริยาดี มีสัมมาคารวะ เมื่อสินสมุทรได้รู้ว่า ศรีสุวรรณเป็นอาของตน สินสมุทรถึงกับ...

“สินสมุทรทูลองค์ลองค์อภิวาท
เข้ากอดบาทพระเจ้าอนันตาทาไหล
สะอื้นอ้อนวอนว่าขออภัย
พระอย่าได้ถือโทษจงโปรดปราน
ต่อปิ่นเกล้าเล่าเรื่องจริงรู้เหตุ
ว่าทรงเดชเป็นอาข้าเป็นหลาน
เที่ยวตามติดพระบิดามาช้านาน
ไม่พบพานภูวนาถประหลาดนัก”

บทบาทของสุดสาครก็เช่นเดียวกัน

(ภาพการ์ตูนเรื่อง สุดสาคร ของ ประยูรธ เเงากระจำง)

พระดาบสหมั่นสอนให้สุดสาคร เป็นบุตรที่ดีของพ่อแม่และมีความรู้ที่จะรักษาตัวเองต่อไป....

“สอนให้หลานอ่านเขียนเรียนรำไป
แล้วก็ให้วิชาวิชาการ”

“พระดาบสอุตสาหให้เข้าปลดบว่าชอบอยู่
กตัญญูยอคคจะมีไหน”

ความมีจิตเมตตา กรุณา ไม่อาฆาตพยาบาท ทำให้เป็นคนมีอุปนิสัยอ่อนโยน เป็นอีกทศนะหนึ่งที่ท่านกวีสุนทรภู่ได้ฝากไว้กับบทบาทของสุดสาคร เมื่อเจ้าเมืองการเวกให้เอาชีเปลือยไปฆ่า สุดสาครก็ได้กล่าวขออภัยโทษชีเปลือยว่า

“สุดสาครอ่อนจิตคิดสงสาร
จึงทักทวนทูลท้าวเจ้ากรุงศรี
ว่าขอโทษโปรดอย่าให้ฆ่าตี
เหตุทั้งนี้เพราะว่ากรรมกระทำไว้
ไม่หุนหันฉันทาพยาบาท
นึกว่าชาติก่อนกรรมจะทำไฉน

จะฆ่าฟันมันก็ฆ่าเป็นกรรมไป
ต้องเวียนว่ายเวทนาอยู่ช้านาน
รูปบวชกายหมายใจจะได้ตรัส
ช่วยส่งสัตว์เสียให้พ้นวนสงสาร
จะเช่นฆ่าตาเผาไม่เข้าการ
ขอประทานโทษไว้อย่าให้ตาย”

ท่านกวีสุนทรภู่ ได้แต่ง ตอนกำเนิดพลายงาม ซึ่งเป็นตอนหนึ่งในบทพระราชนิพนธ์เรื่องขุนช้างขุนแผน ท่านก็ได้ฝากทศนะว่า เยาวชนไทย ควรจะต้องเป็นผู้มี สัมมาคารวะ นอบน้อมกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นผู้มีจิตใจกล้าหาญ แต่ไม่ก้าวร้าว ในบทพลายงามก็เช่นเดียวกัน มีหลายตอนที่ผู้อ่านควรศึกษา นับแต่ตอนขุนช้างจะเอาพลายงามไปฆ่า ก็อุตสาหกรรมเรื่องอ้อนวอนว่า

“มันห้ามว่าอย่าร้องก็ต้องรอ
เรียกหม่อมพ่อเจ้าขಾಯ่ามาเลย
จงเห็นแก่แม่วันทองของลูกบ้าง

พอขุนช้างใจบุญเจ้าคุณเอ๋ย”
และบทที่ว่า

“เที่ยวหาพ่อพอให้ปะเคชะบุญ
ไม่ลืมคุณมารดาจะมาเยือน
แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก
คนอื่นสักหมื่นแสน ไม่แน่นเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
จะก้มหน้าลง ไปมิได้กลัว
แม่อย่ามัวหมองน้อกหงอกใจ”

ท่านกวีสุนทรภู่เน้นลักษณะสังคมไทย ในเรื่องของความผูกพันของพ่อแม่ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติ พี่น้อง ซึ่งมีผลทำให้เด็กได้รับความรัก ความอบอุ่น ความเป็นลูกหลานที่ดี เคารพบนอบผู้ใหญ่ เป็นเรื่องที่ต้องกล่าวถึงอยู่เสมอ เมื่อพลายงามได้พบยาทองประศรี ซึ่งได้พบว่าเป็นคนดูตามที่เด็ก ๆ บอก แต่พลายงามก็อาศัยความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และก็สนใจเพราะ

“แล้วนึกว่าอย่าตัวกลัวอะไร
โอดลงไปกราบย่าที่ฝ้าดิน”
และผลที่ได้รับก็คือ

“ย่าเขม้นเห็นจริงทึงตระบอง
ทอดประคองรับขวัญลูกหลานน้ำตา”

การรู้จักฝากเนื้อฝากตัวกับผู้ใหญ่ เพื่อจะได้ศึกษาหาความรู้ และได้ทำงานไปด้วย เป็นข้อคิดที่ท่านกวีสุนทรภู่ได้ฝากให้เป็นข้อคิดไว้ แม้แต่ในสังคมปัจจุบัน ก่านิยมที่ยังไม่คลายไปจากสังคมไทยก็คือ เราอยากจะตั้งความหวังว่า อยากจะให้เยาวชนไทย “เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครู เป็นมิตรที่ดีของเพื่อนและสังคมของตน เป็นสาวกที่ดีของศาสนา เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต” หากเป็นได้เช่นนี้ เป็นอันวางใจได้ว่า ประเทศชาติของเราต้องมั่นคงสถาพรตลอดไป

บทเพลงของ

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

เพลงรักชาติ

ความรักอันใด	แม้รักเท่าไหน	ยังไม่ยั่งยืน
เช่นรักคู่รัก	แม้รักดังกลิ่น	
ยังอาจขมขื่น	ขึ้นได้ภายหลัง	
แต่ความรักชาติ	รักแสนพิศวาส	รักสุดกำลัง
ก่อเกิดมานะ	ยอมสละชีวัง	
รักจนกระทั่ง	หมดเลือดเนื้อเรา	
ชีวิตร่างกาย	เราไม่เสียดาย	ตายแล้วก็เผา
ทุกสิ่งยอมคลาด	เว้นแต่ชาติของเรา	
ไม่ให้ใครเข้า	เหยียบย่ำทำลาย	

เพลงอยุธยา

กรุงศรีอยุธยา	ราชธานีไทย
ถึงเคยแตกแหลกไป	ก็ไม่สิ้นคนดี
เราจะรบศัตรู	ต่อสู้ไฟริ
เราจะกู้เกียรติศรี-	อยุธยาไว้เอย ฯ
อยุธยารุ่งเรืองกระเดื่องนาม	
เมืองงามธรรมชาติช่วยสนอง	
บริบูรณ์ลุ่มน้ำและลำคลอง	
ท้าวอุทองทรงสร้างให้ชาวไทย	
ครั้งโบราณแพ้วมาเป็นข้าเขา	
พระนเรศวรเจ้าทรงกู้ได้	
ไล่ศัตรูไม่พินแผ่นดินไทย	
ศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี	
ชาวศรีอยุธยามาด้วยกัน	
เลือดไทยใจมั่นไม่พริ่นหนี	
ชีวิตเราขอน้อมยอมพลี	
ไว้เกียรติศรีอยุธยาคู่ฟ้าดิน ฯ	

สถาปนิก ผู้สร้างสังคมไทย

ศาสตราจารย์เสฐียร พันธรั้ง
ราชบัณฑิตประเภทปรัชญา สาขาวิชาศาสนา ศาสตร์

ปรัชญาและศาสนา คือ มูลฐานดั้งเดิมแห่งพฤติกรรมทางสังคม (social behavior) เป็นต้นเหตุให้เกิดระบบความคิด หลักเกณฑ์การดำเนินชีวิตและเป็นสถาปนิกในสังคมด้วย

ความขัดแย้งในสังคมไทย

ความขัดแย้ง (controversy) ในสังคมไทย เกิดจากปรัชญาและศาสนาตามระดับพุทธิปัญญาของผู้ประกาศ ๒ ประเภท คือ พุทธิปัญญาลงดา หรือ พุทธิปัญญาสมมติ (empirical wisdom) ฝ่ายหนึ่ง และพุทธิปัญญาสัจจะ (rational wisdom) อีกฝ่ายหนึ่ง

ฝ่ายใดมีพวกมาก มีสิ่งลงตามาก ฝ่ายนั้นเป็นผู้ชนะ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้แพ้ หลุดจากพื้นฐาน และสูญเสียจากอุดมการณ์พื้นฐานของสังคมไทย

ตามประวัติศาสตร์เชื้อชาติ สังคมไทย มีจริยธรรมทางจิต (Mental Ethics) จากพุทธธรรมประจำตระกูล เป็นพื้นฐาน

แยกส่วนโดยสถานภาพ (status) ออกเป็น ๓

ก. ฐานการอยู่ร่วมกันฉันพ่อลูก (Paternal organization) มีระบบครอบครัว (family system) เป็นหลัก

ข. ฐานของผู้รักอิสรภาพ (love of independence) ไม่ยอมตกเป็นทาสของผู้ใดสิ่งใด และทางใด

ค. ฐานการไม่เบียดเบียนใคร (love of tolerance) มีขันติธรรมไม่เบียดเบียนสัตว์ และบุคคล

อุดมการณ์ของสังคมไทย

ก. รักษาความเป็นชาติ

ข. รักษาศาสนาประจำชาติ

ค. รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

เหตุการณ์ร่วมสมัย (contemporary events) นับคร่าว ๆ แต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ไทยเปิดรับวัฒนธรรมแบบใหม่ด้วยศรัทธา-ญาณวิปยุต (empirical faith) พ่ายแพ้แก่พุทธิปัญญาแบบลงดา ซึ่งมาจากตะวันตก แล้วถูกสลัดตัวออกจากพื้นฐานและอุดมการณ์ดั้งเดิม

ปัญหาขัดแย้ง

แผนการศึกษาในปัจจุบันรับพุทธิปัญญาตะวันตกเข้ามาเป็นฐาน กลายเป็นตัวปัญหาและก่อให้เกิดปัญหา มีความขัดแย้ง ทำให้ตะวันตกกับตะวันออกพบกันไม่ได้สมดังคำ “East is the East, West is the West, never twain shall meet” ของ Rudyard Kipling ปราชญ์อังกฤษ (พ.ศ. ๒๔๐๘-๒๔๗๕)

แนวทางลดความขัดแย้ง

แนวทางลดความขัดแย้ง ตะวันตกกับตะวันออกจะมาพบกันได้ ตรงระหว่างทางด้วยวิธี

ก. สหพจนการ (inter-dialogue)

ข. สหวิทยาการ (inter-disciplinary)

ค. สหธุรการ (inter-functionary)

ข้อยุติความขัดแย้ง

ทุกอาการข้างต้น ต้องขึ้นอยู่ที่

ก. ความมีสัปปริสธรรม (virtues

of a gentleman) เป็นสัจบุรุษต่อเหตุผล บุคคล และวิชาการ

ข. ยอมรับแนวร่วมพื้นฐาน และอุดมการณ์ของชาติ

ค. ยอมรับสถานพฤติกรรมทางสังคมอดีตกับปัจจุบันในลักษณะประนีประนอม (middle ways)

ความนิพนธ์ (thesis)

ปรัชญาและศาสนา-สถาปนิกของสังคมนิพนธ์ความเรื่องนี้ กำหนดจากความจริงที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ๒ ประเด็นคือ

ก. อันตรายอันเกิดจากความขัดแย้งระหว่างสังคมเก่า (ตามพื้นฐานเดิมของไทย) กับสังคมใหม่ (ตามวัฒนธรรมของสังคมตะวันตก)

ข. การใช้ศาสนาและปรัชญา เป็นสถาปนิกคอยตกแต่งและแก้ไขอันตรายในสังคมนั้น ขอแสดงสัจจะในอดีตที่เป็นมาปัจจัยแห่งความขัดแย้ง

การมองปัญหาปัจจุบัน เพื่อยุติปัญหาในอนาคต ต้องย้อนดูอดีต เพราะอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นปัจจัยการ (the mode of dependency) ของกันและกัน

การมองปัญหา ต้องวางจิตให้เป็นอิสระ ไม่ขายตัว (อดทน น ทท โพโส) สลัดพุทธิปัญญาประเภทลงดาที่มีอามิสมาก (empirical wisdom) ออกไปเสีย ยอมรับพุทธิปัญญาที่มีเหตุผลเป็นสัจจะ (rational

สังคมไทยแต่เดิมมา มีฐานร่วมผูกพันกัน
เป็นครอบครัว เรียกผู้เป็นใหญ่
ในแผ่นดินว่า “พ่อ” “เจ้าชีวิต”
หรือ “เจ้าแผ่นดิน”

wisdom) อันเป็นมูลฐานของสังคม

ถ้าทำไม่ได้ วิทยาการที่สาธิตแสวงหา
จะเกิดไม่ได้ และระดับความขัดแย้งก็ลดลง
ไม่ได้

มูลฐานของสังคม

หลักสังคมศาสตร์ (social science)
แสดงพฤติกรรมทางสังคม (มนุษย์) (social
behavior) ที่ออกมาจากรากฐานต่างกัน
จากส่วนต้นที่มองเห็นด้วยมังสัจจะ (phy-
sical eyes) ลาดลึกลงไปสู่ปัญญาจักขุ
(mental eyes) ดังต่อไปนี้

ก. มูลฐานทางร่างกาย (physical
foundation) ฐานนี้ได้แก่ปัจจัย ๔ (อาหาร
เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค)
ซึ่งมนุษย์ต้องแสวงหามาเลี้ยงชีวิตให้เป็นอยู่
ได้ในสังคม

กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ความต้องการ
ทางร่างกาย (physical needs)

ข. มูลฐานทางสังคมสัมพันธ์ (social
related foundation) ได้แก่ พฤติกรรม
สัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์
อาทิ ระหว่างพ่อแม่กับลูก รัฐกับราษฎร
ศิษย์กับอาจารย์ สามีกับภรรยา ผู้ใหญ่กับ
ผู้เยาว์ และเพื่อนกับเพื่อน

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความต้องการ
ทางสังคม (social needs)

ค. มูลฐานทางศาสนาหรือจริยธรรม
(moral foundation) ฐานนี้คือฐานพยุ
หรือฐานรับร่างกาย (ก.) และรับสังคม (ข.)
ให้ตั้งอยู่ได้ ไม่ฉุนววย ไม่สับสน และไม่

ขัดแย้ง

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความจำเป็นทาง
ศาสนา หรือจริยธรรม (moral needs)

มองเป็นรูปเจดีย์ มีฐานล่างรองรับ
ฐานส่วนกลางและส่วนสูงโดยลำดับ ถ้า
สถาปนิกผู้สร้างเจดีย์ (ร่างกาย) วางรากฐาน
เจดีย์ (จิตใจ) ไว้ไม่มั่นคง ไม่เข้าเจดีย์ก็พัง
ตัวเจดีย์เป็นปัจจุบัน การสร้างเป็น
อดีต และการดำรงอยู่ของเจดีย์คืออนาคต
เป็นปัญหาการแก้กันดังนี้

ขอยกถ้อยคำว่าการรับรองลำดับแห่ง
มูลฐานดังกล่าวนี้ ต้องทั้ง empirical wisdom
และต้องรับ rational wisdom ทันทที ถ้ายัง
แยแสต่ออามิสอันเกิดจากมังสัจจะ ทาง
ลดระดับความขัดแย้งที่กำลังแสวงหา ก็
หลุดลอย เพราะปัญญาจักขุไม่มี
พื้นฐานและอุดมการณ์ของคนไทย

สังคมไทยแต่เดิมมา มีฐานร่วมผูกพัน
กันเป็นครอบครัว มีหัวหน้าหมู่ปกครอง
คนในหมู่ ควบคุมรักษากลุ่มกันไว้ได้ มี
แผ่นดินเป็นที่อาศัยของตนเอง เรียกผู้เป็น
ใหญ่ในแผ่นดินว่า “พ่อ” “เจ้าชีวิต” หรือ
“เจ้าแผ่นดิน”

สถาบันการปกครองของไทยแต่โบราณ
ยกพระเจ้าแผ่นดินเป็นพ่อของคนในแผ่นดิน
ประชาชนเป็นลูกของพระเจ้าแผ่นดินนั้น
การปกครองระหว่างเจ้าแผ่นดินกับข้าแผ่นดิน
เหมือนพ่อปกครองลูก โดยถือเอาลักษณะ
การปกครองสกุลและครัวเรือนเป็นคติว่า
พ่อเป็นผู้ปกครอง ครัวเรือนหลายครัวเรือน

รวมกันเป็นบ้านอยู่ในปกครองของพ่อบ้าน
ผู้อยู่ในปกครองเรียกว่าลูกบ้าน หลายบ้าน
รวมกันเป็นเมือง มีพ่อเมืองปกครองหมู่บ้าน
ทั้งหลายเหล่านั้น เป็นลำดับสูงขึ้นไปจน
ถึงเป็นประเทศ

การปกครองดังกล่าวคือ การปกครอง
ตามพื้นฐานอยู่ร่วมกันฉันพ่อกับลูก (pa-
ternal organization) พระเจ้าแผ่นดินหรือ
พ่อ ทรงถือหลักทำความดีต่อลูก ๑๐ ประการ
คือ ทศพิธราชธรรม นำประชาชนคือ
ครอบครัวใหญ่ให้มีความอยู่เย็นเป็นสุข
สืบมา

เมื่อกาลล่วงมา จะเห็นได้ว่า ครั้น
ไทยมาได้แผ่นดิน ได้เจ้าแผ่นดิน ตั้งขึ้น
เป็นชาติใหญ่ขึ้นในประเทศสยาม สามารถ
ปกครองร่วมเป็นร่วมตายกันมา ไม่ได้แตกแยก
แบ่งพวกแบ่งลัทธิกัน (จนถึงเวลาเปลี่ยน
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๕) เพราะไทยมีคุณ-
ธรรมประจำชาติเป็นพื้นฐาน คือการรัก
อิสรภาพ (love of independence) และ
การไม่เบียดเบียนใคร (love of tolerance)
เป็นสำคัญกว่าพื้นฐานอื่น

ที่กล่าวว่ามีคุณธรรม ความรักอิสรภาพ
เป็นพื้นฐานนั้น เห็นได้ตั้งแต่ไทยพากัน
ทอดทิ้งถิ่นเดิมมาไม่ต้องการตกอยู่ในอำนาจ
ของชาติอื่นใด แม้ต้องตกทุกข์ได้ยากเพราะ
ถูกย่ำยีจากชนชาติอื่นจนถึงยับยั้ง ก็ยัง
ร่วมกำลังกันเสี่ยงตายกู้อิสรภาพของชาติ
กลับคืนมาได้ทุกคราว

ส่วนคุณธรรมพื้นฐานคือ การไม่

ชาติไทยเป็นชาติประสานประโยชน์
มีความอารีไมตรีต่อผู้เข้ามา
ขอพักพิงอยู่อาศัย สืบมา
แต่สมัยกรุงสุโขทัย

เบียดเบียนใครนั้นเล่า เห็นได้จากความที่ ชาติไทยเป็นชาติประสานประโยชน์ (assimilation) มีความอารีไมตรีต่อผู้เข้ามา ขอพักพิงอยู่อาศัย สืบมานับแต่สมัยกรุง สุโขทัย คนไทยยอมแบ่งแผ่นดินให้ผู้มา ใหม่ทำมาหากิน ไม่รังเกียจเบียดเบียนพวก นับถือศาสนาอื่น พระเจ้าแผ่นดินทรงสงเคราะห์ ผู้นับถือศาสนานั้น ๆ ตามศรัทธาเหมือน กันทุกศาสนา

พื้นฐานจิตใจของคนไทยดังกล่าว ได้ สร้างเอกลักษณ์ หรืออุดมการณ์ขึ้นประจำ ชาติ ได้แก่ รักษาความเป็นชาติ รักษาศาสนา ประจำชาติ และรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ของชาติไว้เป็นชีวิต

พูดโดยเฉพาะ สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีและความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติไว้ได้

ความจริงอันนี้ มีเรื่องปรากฏชัดใน พงศาวดาร ดังพระราชนิพนธ์ของพระบาท- สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงไว้ ดังนี้

“ด้วยเหตุว่าคนไทยในเมืองไทย เคย รวบรวมกันเป็นความคิดอันหนึ่งอันเดียวกัน ถือเอากระแสพระราชดำริพระเจ้าแผ่นดิน เป็นประมาณ เมื่อกระแสพระราชดำริเป็น อย่างไร คนทั้งปวงเห็นตามโดยจริง เป็นตกลง ไปได้โดยง่ายเป็นธรรมยังยืนเคยฝึกมาหลาย ชั่วคนแล้ว...อาศัยพระเมตตากรุณาต่อประชา- ราชฎีอันแรงกล้า เป็นที่นิยมยินดีขอบใจ ของราชฎีทั้งปวง จึงได้เป็นที่เชื่อใจวางใจ

ของคนทั้งปวง เคยยอมขอมยอมตามมา ไม่มี ผู้ใดจะคิดฝ่าฝืน ไม่เหมือนในประเทศยุโรป ฯลฯ”

อย่างไรก็ดี นับแต่ไทยสร้างกรุงสุโขทัย เป็นราชธานี ชาติไทยรวมชาติด้วยคุณธรรม คือ ความสามัคคี เป็นอิสริยยศ มีขนบธรรมเนียม และการประสานประโยชน์มาได้นับพันปี ทศนะและวัฒนธรรมของชาติผู้เจริญทาง ตะวันตก ก็เริ่มแพร่หลายเข้ามายัยยีพิทา ไทยเริ่มสูญเสียจากความมีเอกราชเกือบ ทุกทางมาโดยลำดับ ภาพแห่งพื้นฐานและ อุดมการณ์ของไทยแต่โบราณ เริ่มมีดมัว มาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น ในการพิจารณาปัญหาปัจจุบัน ที่แตกออกจึงมีประเด็นที่ว่า “ความขัดแย้ง ระหว่างสังคมไทยแบบเก่า ตามพื้นฐานเดิม กับการพัฒนาสังคมไทยสมัยใหม่ ตามวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ของชาวตะวันตก เป็นการพัฒนา ที่ถูกต้องหรือไม่” และจะแสวงหาทางอย่างไร จึงจะให้การพัฒนาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ ถูกต้องได้ ควรจะกลับไปพิเคราะห์ถึงพฤติกรรม ในอดีตอันเป็นเครื่องชี้ปัจจุบันและอนาคต ตามสังจะที่ควรยอมรับดังต่อไปนี้

เบื้องต้น ควรรับเป็นสังจะว่า สังคม ไทยในปัจจุบันอาจแยกส่วนเป็นสถาบัน ทางการเมือง ทางทหาร ทางเศรษฐกิจ ทาง ศาสนา ทางสังคม หรือทางอื่นอีกที่อาจจำแนก ได้ก็ตาม เป็นภาพของความขัดกันและ “ขบ- กันเอง” เหมือนระเบียบแห่งดอกไม้ซึ่งถูก จัดวางไว้ด้วยฝีมือของนายมาลาการผู้โหด

เขลาเบาปัญญา

ภาพที่เห็นจึงเป็นภาพพรางรัง เกะกะ ขัดแย้งกัน เพราะอดีตประมาณครึ่งศตวรรษ ซึ่งนับเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัย (contemporary events) ได้ เป็นอดีตห่างเหินออกจากพื้นฐาน (organized institution) และ หลุดลอยไปจากอุดมการณ์ของชาติ (national ideal) ที่วางไว้แต่สมัยบรรพบุรุษ

ภาพแห่งสังคมอันบ้าหลังดังนี้ จะ ประคับประคองชาติให้อยู่รอดไปไม่ได้ใน อนาคต เหมือนร่างกายที่เป็นรังแห่งโรคหนัก ยากจะเยียวยา

จุดอันตรายของพื้นฐานและอุดมการณ์

อันตรายและความขัดแย้งทางสังคม ไทย พิจารณาได้จากพฤติกรรมสังคมทาง ประวัติศาสตร์และการเมือง ในอดีตบาง ประการ

ย้อนหลังไปถึงช่วงเวลาประมาณต้น รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๓๙๔-๒๔๑๑) ชาติฝรั่ง ฝ่ายตะวันตกเริ่มแสวงหาฐานอำนาจทาง การเมืองและตลาดการค้าโดยใช้ศาสนา เป็นแกนนำเข้ามาสู่ประเทศสยาม ราชสำนัก มีความจำเป็นต้องยอมรับวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ การศึกษา อันเนื่องจากศาสนา ของชาวตะวันตกในทำนองไม้อ้อถูไปตาม ลม (bend to the wind) เพื่อรักษาตัวรอด ไปชั่วระยะ จนหมดรัชสมัย

แต่สังคมไทยยังเคราะห์ดี เพราะพระ- มหากษัตริย์พระองค์นั้น ได้ทรงรับการศึกษา

“คิงมังกู ทรงเป็นกษัตริย์นักปราชญ์และนักธรรม
ทรงปกครองแผ่นดินไว้ได้ปลอดภัย
ด้วยธรรมที่ศึกษาอบรม
มาจากวัด”

อบรมตลอดเวลายาวนาน ทั้งส่วนที่เป็น
การเมือง และการปกครอง มาจากหลักธรรม
ในพุทธศาสนา

พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งขันติธรรม
(tolerance) ประนีประนอมยอมรับมิตร
และศัตรู (friends of all, foes of none)
เป็นผลให้พระมหากษัตริย์ทรงรับอุปถัมภ์
คำบูชาศาสนาทุกศาสนา ทรงปล่อยให้ศรัทธา
ของบุคคล ทั้งส่วนที่เกิดจาก empirical
wisdom และ rational wisdom เป็นเครื่อง
ตัดสินความผิดถูกด้วยปัญญาของตนเอง

ฝรั่งนักธรรมชาวอเมริกันชื่อ กริสวอลด์
(Griswold...A.B.) นิพนธ์หนังสือชื่อ
King Monkut กล่าวความรับรองว่า “คิง
มังกู ทรงเป็นกษัตริย์นักปราชญ์และนักธรรม
ทรงปกครองแผ่นดินไว้ได้ปลอดภัย ด้วย
ธรรมที่ศึกษาอบรมมาจากวัด”

แต่ทางการเมือง นักรัฐศาสตร์ถือว่า
จุดอันตรายเริ่มเกิดขึ้นบนพื้นฐานของชน
ไทยแต่เวลานั้น

ล่วงถึงกลางสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๔๑๑-
๒๔๕๓) การรุกรานทางศาสนาและวัฒนธรรม
ของชาวตะวันตกล้าลึกเข้ามามากขึ้น ราช-
สำนักเกิดความจำเป็นต้องรับและต่อสู้ด้วย
วิธีการศึกษาให้เทียบกับชาวตะวันตก พระ
มหากษัตริย์ทรงคัดเลือกพระบรมวงศานุวงศ์
และสามัญชนออกไปศึกษาในนานาประเทศ
โดยทรงกำหนดเป็นพระราชกุศโลบายไว้
๒ ประการ คือ

ก. ศึกษาให้รู้จักศัตรู

ข. ศึกษาวิถีกลืนศัตรู

แต่พระราชปราชญ์ของพระมหา-
กษัตริย์ มีความสำเร็จไม่มากนัก เพราะ
วัฒนธรรมของชาวตะวันตกมีรูปเป็นความ
เจริญสมัยใหม่ เป็นความสะอาด ความงาม
และความมีรส มีเครื่องล่อให้ติดสัมผัสได้
ง่าย

นักศึกษาเมืองนอกในสมัยรัชกาล
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เริ่มนำเอาวัฒนธรรมฝรั่งเข้ามา พุทธธรรม
อันเป็นฐานของอารยธรรมไทยเริ่มถูกวัฒนธรรม
ตะวันตกกระทบ ทำให้สังคมไทย
เคลื่อนออกจากพื้นฐานเดิม และเลื่อนกลาง
ไปจากอุดมการณ์ที่ละน้อยตามอำนาจของ
empirical wisdom ซึ่งมีทั้งความสะอาด
ความงดงาม และความมีรส

หลักฐานการไม่สมพระราชปราชญ์
ตามพระราชกุศโลบาย (ข้างต้น) และการ
ทรงเห็นภัยในเรื่อง “การขบและขัดแย้งกัน”
ในระหว่างพวกขุนนาง “หัวนอก” กับพวก
“หัวใน” ปรากฏความตามพระราชนิพนธ์
เรื่อง “วัฒนธรรมการเลียนแบบ” มีดังนี้

“เมืองไทยกับเมืองยุโรปนั้น ตรงกันข้าม
ฝ่ายประเทศยุโรปนั้น ราษฎรมีความปราชญ์
ที่เปลี่ยนแปลงง่ายไป ฝ่ายผู้ปกครองเป็นที่
กีดขวางต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จนมีเหตุการณ์
ใหญ่ ๆ โต ๆ เมือง ๆ แต่โบราณมา ส่วน
เมืองเรา ราษฎรไม่มีความปราชญ์จะเปลี่ยน-
แปลงอันใด นอกจากข้อความอันหนึ่งอันใด

ซึ่งมากระทบ ฯลฯ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านผู้ซึ่ง
มีความคิดอยู่ปลาย (extreme) ทั้งสองฝ่าย
ควรจะลดหย่อนความคิดของตนลงมา
ให้อยู่กลาง (moderate) เกิดความสามัคคี
พร้อมเพรียงกันได้อย่างกลางนี้แล้ว จะเป็น
ผลให้การทั้งปวงสำเร็จ ได้ดีกว่าที่อยู่หัวท้าย
(extreme right or extreme left) นั้นมาก

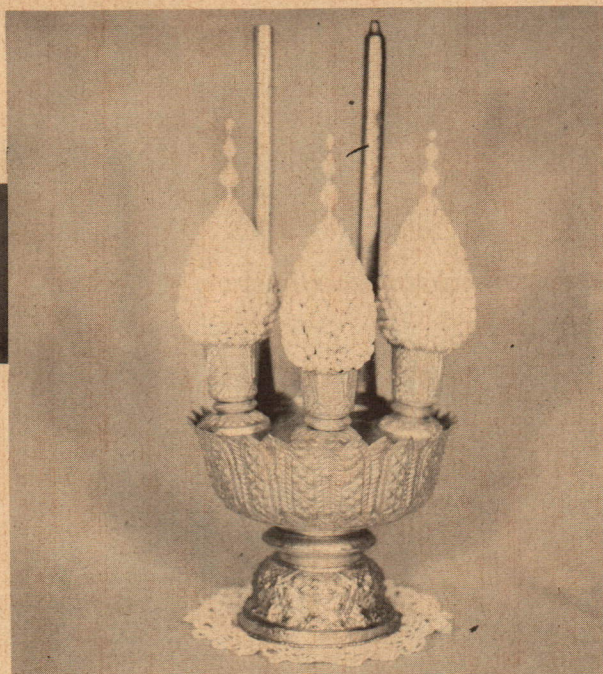
ในที่สุด ควรที่เราทั้งหลายอย่าพึง
ชอบใจไปอย่างเดียวในสิ่งซึ่งเป็นอย่างต่าง
ประเทศแล้วและไม่ชอบใจในสิ่งซึ่งเป็นอย่าง
ไทย หรืออย่าพึงชอบใจไปอย่างเดียวในสิ่ง
ซึ่งเป็นอย่างไทยแล้วและไม่ชอบใจในสิ่งซึ่ง
เป็นอย่างต่างประเทศ ด้วยเหตุว่าทุกคน
และทุกเมืองด้วยกันหมด ย่อมมีความดีและ
ความชั่วระคนปนกันอยู่ แล้วเราทั้งหลาย
ต้องพยายามเอาเพียงความดีมาแต่ที่อื่น ๆ
และในเวลาเดียวกันนั้น เราทั้งหลายไม่พึง
ควรเฉพาะแต่จะรักษา ยังควรจะทำให้เจริญ
ขึ้นในสิ่งที่ดี และสิ่งซึ่งเคารพนับถือว่าเป็น
อาการกิริยาและธรรมเนียมแห่งประเทศ
เราด้วย”

(คอลัมน์หน้า)

“
การปลุกฝัง
ระเบียบวินัย
เสริมสร้างให้ชาติเจริญ
”

เรื่องไทย ๆ

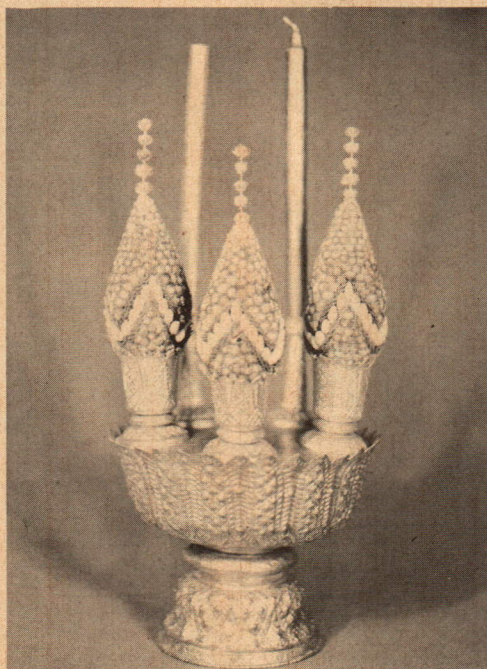
มณีรัตน์ จันทะนะผลิน

เครื่องนมัสการทองน้อยแบบเรียบ

พานมะลิแบบต่าง ๆ

การออกแบบพานมะลิแบบต่าง ๆ ทั้งตามแบบของโบราณและแบบประยุกต์ ขึ้นใหม่เพื่อให้ใช้มะลิได้ง่ายทำได้รวดเร็ว ขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบูชาพระบ้าง หรือ เพื่อประดับสถานที่บ้าง บางแบบเหมาะสำหรับเป็นเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย และพระมหากษัตริย์ เช่น เครื่องนมัสการทองน้อย พานมะลิแบบเรียบ พานมะลิแบบทึบตันแบบต่าง ๆ เพราะให้ความรู้สึกสงบนิ่ง หนักแน่น ดูแล้วเกิดความรู้สึกว่าต้องสำรวมอาการกิริยาของตนเอง ไม่เหมาะที่จะนำไปประดับโต๊ะอาหาร งานรื่นเริง ฯลฯ ถ้าต้องการแบบการจัดดอกไม้ที่เป็นบรรยากาศไทย ๆ ก็ควรจะเลือกให้เหมาะกับบรรยากาศของงานด้วย ดังนั้นจึงได้ออกแบบพานมะลิแบบโปร่งบางเบาไว้ให้ใช้ในการประดับตกแต่งสถานที่ในโอกาสงานประชุม สัมมนา พบปะสังสรรค์ งานรื่นเริง งานมงคลสมรส ฯลฯ แต่สำหรับฉบับนี้ ขอเสนอการจัดพานมะลิ “เครื่องนมัสการทองน้อย” ก่อนเป็นอันดับแรก และจะเสนอการจัดแบบอื่น ๆ ในฉบับต่อไป

เครื่องนมัสการทองน้อยลายคดกริชขวาง

เครื่องนมัสการทองน้อยแบบเรียบ

เครื่องนมัสการทองน้อยแบบเรียบ เป็นแบบแรกในเล่มนี้ใช้มะลิล้วนดูขาวสะอาดตาใช้เป็นเครื่องบูชาพระรัตนตรัยในพิธีสำคัญ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. พานชุดเครื่องนมัสการทองน้อย อันประกอบไปด้วย พานเล็ก ๆ ๓ ใบ และเชิงรูป เชิงเทียน ๑ คู่ รวมเป็น ๕ ชิ้น

วางอยู่บนพานใหญ่ บางคนเรียกเครื่องห้า

๒. ดินเหนียว มะละกอผลเล็ก มันเทศเผือก ฯลฯ ใช้เป็นแกน

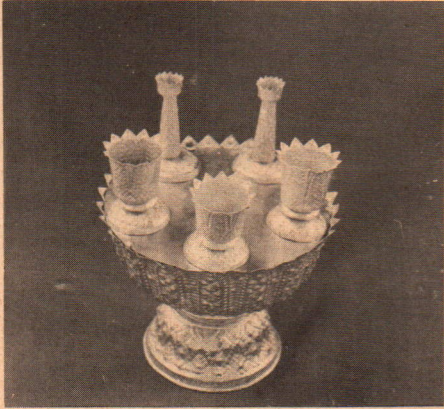
๓. รูปเงิน เทียนทอง ขนาดยาว ๕ นิ้ว

๔. ดอกมะลิ ๑ ลิตร

๕. ไม้กลัดขนาดเล็ก ๆ ยาว ๑/๒ นิ้ว ๑/๒ ถ้วยตวง

๖. ปากกีสบ (กนละ ๑ อัน) ใช้จับไม้กลัดกดลงไปที่พอดิ

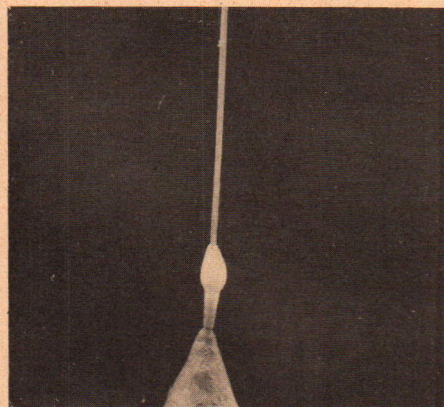
วิธีทำ

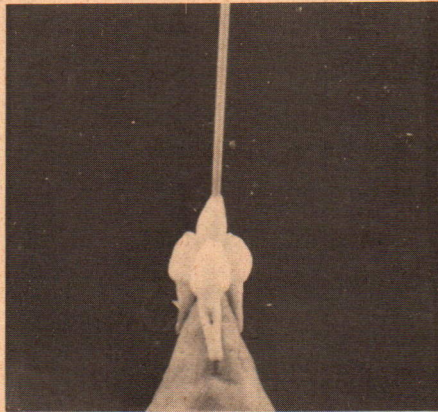
๑. ปานชุดเครื่องนมัสการนี้จะใช้
พานทอง เงิน มุก ลงยา ทองเหลืองก็ได้

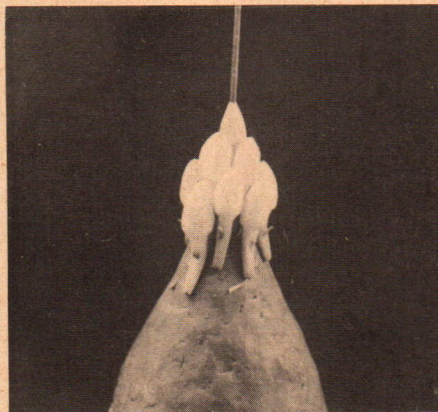
๒. ปั้นดินเหนียว หรือเกลาเผือก
มัน มะละกอ เป็นทรงดอกบัวตูมกะให้ส่วน
ที่ป่องเสมอกับปากพาน โคนดอกบัวเล็ก
กว่าปากพาน ค่ะเนดูว่าเมื่อปักดอกมะลิแล้ว
จะพอดีเต็มปากพาน เหลาไม้ไผ่ปักที่ยอด
เถิงให้ตรง

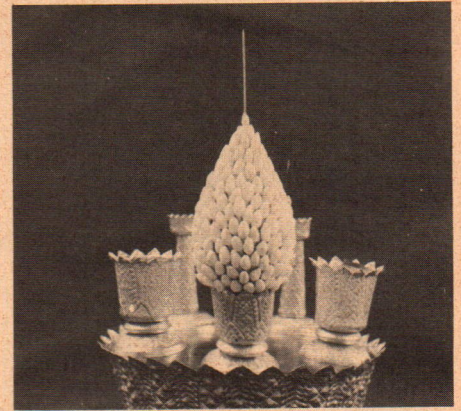
๓. ร้อยมะลิลงไปที่ไม่ไฟใช้ดอกตูม
ขนาดเล็ก รูปรี ปลายดอกเรียวแหลม

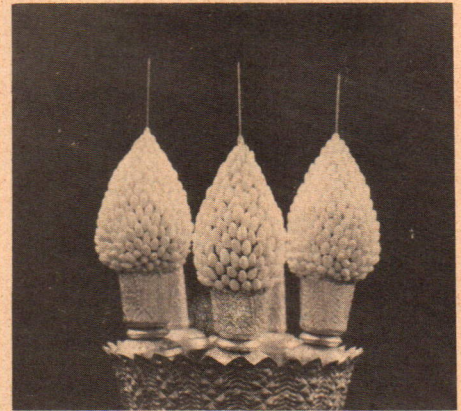
๔. เลือกมะลิขนาดเล็กทาบให้ชน
โคนดอก แนบกันให้ปลายดอกอยู่ใกล้ส่วน
นูนของดอกบน ชั้นที่ ๒ นี้ใช้ ๔ ดอก
รอบยอด ใช้ไม้กลัดปักทะแยงที่ก้นดังภาพ
เวลาทำใช้มือซ้ายจับหุ่นไว้

๕. แถวที่ ๓ ปักเรียงมะลิสลับหว่าง
และเพิ่มดอกขึ้น บางแห่งอาจจะเบียดดอก
เฉียงหว่างเพราะการขยายตัวของหุ่นต้อง
เพิ่มดอกมากขึ้น ข้อสำคัญรักษารูปที่
ปักดอกแล้วให้เรียบอย่าให้โหว่เห็นช่องว่าง
มองเห็นดินและไม่กลัด

๖. เมื่อปักใกล้โคนดอกต้องใช้ไม้ไผ่
ต่อเป็นก้านถือ จะช่วยให้สะดวกขึ้น ปัก
ลงลงไปจนลงวางคู่กับพานแล้วพอดี

๗. ทำทั้ง ๓ พุ่มเหมือนกัน ถ้าทำ
คนละพุ่ม ก็จะช่วยให้เสร็จเร็วขึ้นใช้เวลา
ปักประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง

๘. ร้อยดอกมะลิที่ยอดเป็นทรงคุ่ม ๓ ชั้น ๒ ชั้น และปลายสุดใช้ดอกป้อม ขนาดเล็กเพียง ๑ ดอก

ปักรูป และเทียนให้อยู่แน่น ปักรูป ด้านซ้าย เทียนอยู่ด้านขวา ตามลำดับเรียก

บางท่านหันรูปเทียนออกมาทางผู้จุด ก็ต้องกลับรูปเทียนให้เปลี่ยนที่กัน

แต่ถ้าจะยึดถือตามหนังสือวัฒนธรรม ไทยทางประณีตศิลป์ การจัดดอกไม้สด ซึ่ง ช่างดอกไม้ของสำนักพระราชวังเป็นผู้จัด ตั้งพานดอกไม้ไว้ด้านหน้าดังนี้ ดูสวยงาม กว่าตั้งไว้ด้านหลัง การจุดรูปเทียนก็ยังคง สะดวกเช่นเดียวกัน เพราะรูปเทียนสูงกว่า ยอดพุ่มอยู่แล้ว

เครื่องนมัสการทองน้อย ลายคคกริชขวาง

เครื่องนมัสการทองน้อยลายคคกริช ขวางนี้เป็นแบบที่ ๒ ใช้มะลิทำลวดลาย เพียงเล็กน้อยแต่ให้ความสวยงาม สะดุดตา สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. พานชุดเครื่องนมัสการทองน้อย
 ๒. ดินเหนียวสำหรับทำแกนพุ่ม
 ๓. ดอกบานไม่รู้โรยสีชมพู ๓ มัด
 ๔. ดอกมะลิ ๑๓๐ ดอก
 ๕. ใบสนฉัตร ๔๘ ใบ
 ๖. ไไม้กลัดขนาด ๑ นิ้ว ๑๒ ด้วยดวง ๒
 ๗. ลวดเล็กทำลวดด้วย ๑๒๐ อัน
 ๘. ปากกิบ ใช้หีบดอกไม้แทนมือ
- ขณะที่ปักลงไปในที่เล็ก ๆ
- วิธีทำ

๑. บันทุนดินเหนียวให้ได้ทรงดอกบัว ตามขนาดโคนดอกพุ่มกว่าปากพานเล็กน้อย ทำเช่นเดียวกับแบบแรก ปักไม้ไผ่เหลา ต่อ ยอด

๒. แบ่งลายเขียนลายหยักคคกริช ขวางรอบ พุ่ม ๓ หรือ ๔ หยัก

๓. ตัดใบสนฉัตรใช้ส่วนปลายใบ ทาบลงตรงปลายหยักแหลมส่วนบน เส้นบน

ของลายรอบ ๆ พุ่ม โดยใช้ลวดด้วยปัก กรอกลมลง

๔. เรียงดอกมะลิจากปลายหยักใน แนวตั้งเรียงทะแยงลงมาตามลายจนถึงปลาย หยักล่าง กระให้พอดีกับ ๑ ดอกที่หยักเช่น เดียวกับปลายหยักบน ทำไปรอบ ๆ พุ่ม

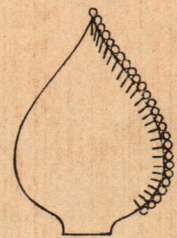
๕. ตัดใบสนฉัตรทาบทับก้านมะลิ ให้ทางปลายใบอยู่ปลายหยักบน เช่นเดียวกับ สนฉัตรแถวบน ตรงด้วยลวดด้วย ทำ โดยรอบ

๖. ตัดบานไม่รู้โรยให้มีขนาดเล็ก ปักก้านไม้กลัดต่อกันแบ่งขนาดเล็กลง เล็ก ลงไว้คนละพวก ก้านไม้กลัดต้องปักให้ ตรง ๆ

๗. ปักบานไม่รู้โรยรอบ ๆ ลายก่อน แล้วจึงปักลามขึ้นหอยอดโดยใช้ดอกเล็กลง แล้วปักบานไม่รู้โรยลามลงส่วนล่างจนจม เข้าไปในปากพาน

*วิธีปักดอกบานไม่รู้โรยนั้นต่างกับ มะลิโปรดสังเกตรูปล่างนี้สมมุติว่า เป็น พุ่มผ่าซีกให้มองเห็นก้านไม้กลัดที่เราปัก ในมุมต่าง ๆ กัน เพื่อให้หน้าดอกขนาดตาม พื้นผิวพุ่ม จึงจะได้พานดอกไม้ที่มีผิวเรียบ

๘. ร้อยดอกบานไม่รู้โรยเรียงจาก ขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็ก เว้นระยะให้ดู โปร่งเล็กน้อย

๙. นำไปปักใส่พานซึ่งใส่ดินเอาไว้ แล้วแต่แรก

๑๐. ปักรูป-เทียนให้แน่น จะใช้รูป เทียนธรรมดาก็ได้ถ้าเป็นงานพิธีทั่วไป

ฉันภูมิใจที่เป็นคนไทย

สมยศ ทาระมล

สมยศ ทาระมล

เกิดเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ ที่บ้านเลขที่ ๒๔ หมู่ ๑๑ ต.หนองแก้ว อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด บิดาชื่อนายพุทธา ทาระมล มารดาชื่อนางคำมี ทาระมล เป็นลูกคนที่ ๒ ในจำนวน ๕ คน

ประวัติการศึกษา

- ศึกษาในชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑-๖ ที่โรงเรียน ธรรมจารีนิवास
- ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียน ร้อยเอ็ดวิทยาลัยปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

นับแต่ฉันลืมตาดูโลกและจำความได้ฉันมีชีวิตอยู่ด้วยความสุข อบอุ่นในท่ามกลางญาติพี่น้องด้วยยึดมั่นในจริยะ ขนบประเพณีที่ดีงาม ตามเยี่ยงอย่างของบรรพบุรุษ เชื้อพ้องคำอบรมสั่งสอนของบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ จึงเป็นความดีงามที่ฉันได้รับนั้นเป็นสิ่งที่ฉันภาคภูมิใจเสมอมา บัดนี้

ฉันโตมากแล้ว การศึกษาเล่าเรียนทำให้ชีวิตฉันได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมาย ได้รู้เห็นเข้าใจในหลายสิ่งที่อยู่รอบตัวฉัน ฉันสามารถเรียนรู้ได้ และฉันเชื่อว่ายังมีอีกหลายสิ่งที่ยังฉันจะต้องศึกษาเพื่อเรียนรู้และเข้าใจให้มากที่สุด ด้วยฉันตั้งใจแน่วแน่ไว้ว่า โตขึ้นฉันจะต้องเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ ให้สมกับที่ฉันเกิดมาเป็นคนไทย มีชีวิตอยู่บนผืนแผ่นดินไทยที่ฉันรักและภาคภูมิใจ

ฉันภูมิใจที่เมืองไทยเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรในดินมีสินในน้ำ สมดังเพลง ๆ หนึ่งที่ฉันจำได้ขึ้นใจว่า "เมืองไทยเรานี้ แสนดีหนักหนา ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ทำมาหากินแผ่นดินของเราปลูกเรือนสร้างเหย้าอยู่ร่วมกันไป..." ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ภูมิประเทศจึงเต็มไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ร่มรื่นด้วยเงาไม้ สายน้ำ ลำคลอง ความงดงามแห่งธรรมชาติ ล้วนเป็นทรัพยากรที่อานวยประโยชน์ให้กับชาวไทยทั้งมวล..."อันเมืองไทยใหญ่อุดมด้วยสินทรัพย์ สุดจะนับเหลือคณานาอ้าย ทรัพย์ในดินสินในน้ำมากน้ำใจ แผ่นดินไทยขวานทองของเราเอย"

ฉันภูมิใจในประวัติศาสตร์ไทยอันยาวนานที่บรรพบุรุษของไทยได้ช่วยกันฟันฝ่าต่อสู้ข้าศึกศัตรู เพื่อปกป้องเอกราชของชาติไว้ให้ยืนยง ภาพแห่งความเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตอันแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของบรรพไทยเหล่านั้นยังจารึกอยู่ในความรู้สึกของลูกหลานไทยตลอดเวลาฉันขอตั้งปณิธานว่า คราใดที่ชาติประสบกับภาวะคับขันหรือเดือดร้อน ฉันก็จะกระทำเยี่ยงบรรพบุรุษไทย ยามใดที่ชาติบ้านเมืองอยู่ในภาวะแห่งสันติสุข ประชาชนต่างก็มีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข ใบน้ามีแต่รอยยิ้มเต็มไปด้วยไมตรีจิตอ่อนหวานนุ่มนวลในน้ำคำและท่วงที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เปี่ยมด้วยความเมตตาอันเป็นการแสดงออกถึง ความ

มีจริยธรรม คุณธรรม ทั้งนี้เพราะไทยเราเป็นเมืองแห่งพุทธศาสนา จึงมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีธรรมะเป็นหลักในการดำรงชีวิต นำปลื้มใจนักที่เราได้รับสมญานามจากชาวต่างชาติ เมื่อมีโอกาสดำเข้ามาสัมผัสบรรยากาศของไทยเราว่า “สยามเมืองยิ้ม” ความงามของชาวไทยแต่อดีตเป็นความงามที่ชาวไทยทั้งมวลพึงตั้งใจยึดถือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ จากประวัติศาสตร์คนไทยอ่อนน้อมถ่อมตน แต่เมื่อถึงคราวที่เมื่อใดชาติไทยตกอยู่ในภาวะคับขันมีชาติอื่นมาย่ำยี เมื่อนั้นบรรพบุรุษของเราก็ได้แสดงความองอาจกล้าหาญ พร้อมจะพลีชีพเพื่อชาติอันเป็นที่รักยิ่ง เราภูมิใจในวีรกรรมของชาวบ้านบางระจัน สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช...หรือแม้แต่ผู้หญิงที่มีร่างกายบอบบางเป็นตัวแทนแห่งความอ่อนหวาน แต่หญิงไทยก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า “มือก็ไกว คามก็แกร่ง” มาแล้ว ประวัติศาสตร์ได้จารึกความแข็งแกร่งของหญิงไทยที่ไม่เคยแพ้ชาย สมเด็จพระสุริโยทัย ท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร และท้าวสุรนารี บรรพบุรุษเหล่านี้ล้วนเป็นวีรบุรุษ วีรสตรี ที่ฉันทภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งนัก

ฉันภูมิใจในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่เป็นส่วนให้เราสามารถประกาศเอกราชของชาติมาช้านานแล้ว นับตั้งแต่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นให้เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ กระทั่งปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการให้ภาษามีความงามความไพเราะเป็นอย่างยิ่งนัก ด้วยภาษาไทยเป็นภาษาเสียงดนตรี เพราะมีวรรณยุกต์กำกับได้ทุกเสียง สามารถติดต่อสื่อสารในชนชาวไทยได้เป็นอย่างดี แล้วยังสามารถกลั่นกรองถ้อยคำให้งดงามด้วยการแต่งเป็นบทประพันธ์ที่ไพเราะสละสลวยทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และที่สำคัญ ภาษาไทยคือตัวสืบทอดให้เห็นถึงทุกสิ่งทุกอย่างแห่งความเป็นไทย ฉันทจึงภูมิใจที่ชาติไทยมี

ภาษาไทยใช้เป็นของไทยเราเอง

ฉันภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชาติไทย คนไทยที่มีภูมิปัญญาในท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ หรือภาคอีสาน ต่างก็มีวัฒนธรรมประเพณีที่ได้ร่วมกันยึดมั่นสืบทอดรักษาไว้ เราจึงกล้าคัดภาคกลาง หนังสือรำโนราห์ของภาคใต้ บายศรีพ้อนเล็บของภาคเหนือ หมอลำเสี่ยงแคนของภาคอีสาน กระทั่งศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณีอันเนื่องด้วยศาสนาเป็นความดีงามที่ปู่ย่าตายายได้ถ่ายทอดให้ลูกหลานร่วมกันยึดถือและปฏิบัติกันมา สิ่งทั้งหลายเหล่านี้รวมเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ซึ่งหมายถึงมรดกของชาวไทยที่เราภาคภูมิใจ จะร่วมกันจรรโลงรักษาไว้ตราบนานเท่านาน

ฉันภูมิใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นับได้ว่าเป็นการปกครองที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับประชาชนชาวไทย เราทุกคนมีสิทธิเสรีภาพทัดเทียมกัน มีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศสมกับหลักการของระบอบประชาธิปไตยคือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน เมื่อประชาชนอยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่าย่อมต้องมีผู้นำผู้บริหาร ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งทั้งสิ้น เห็นได้ว่า เรามีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล กำหนดผู้นำหมู่บ้าน หรือแม้แต่ในโรงเรียน ในชั้นเรียน ก็มีประธานนักเรียน ประธานชั้นเรียนที่ได้มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ ทั้งสิ้น ทำให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด ประเทศไทยจึงสามารถดำรงเอกราชของชาติไว้ได้อย่างมั่นคง ด้วยประชาชนต่างรู้จักสิทธิหน้าที่ของตน มีเสรีภาพในการครองชีวิตตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย อันเป็นการปกครองที่มุ่งส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ ทุกคนได้ตระหนักถึงการอยู่

ร่วมกันอย่างสันติ ชาติไทยจึงสามารถพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ได้ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเมือง สังคม หรือเศรษฐกิจ ระบอบการปกครองนี้ทำให้รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาชาติไทยให้ก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง ฉันทจึงภูมิใจนักกับการที่เมืองไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

องค์พระมหากษัตริย์ของไทย ทรงเป็นผู้นำของไทยทั้งมวล ด้วยพระบารมีปกเกล้าฯ ที่พระองค์ทรงปกครองประชาอาณาจักรให้ได้รับแต่ความร่มเย็นเป็นสุข และด้วยพระบรมเดชานุภาพขององค์พระมหากษัตริย์ไทย นับแต่ไทยได้รวมกันขึ้นมาเป็นชาติไทยได้ ก็ด้วยพระปรีชาสามารถขององค์พระปฐมกษัตริย์ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ทรงนำไทยให้เป็นชาติที่มีเอกราชมาช้านานแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๙๖๒ นับถึงปีนี้ก็ได้เจ็ดร้อยกว่าปีแล้ว และพระมหากษัตริย์ก็ทรงเป็นผู้นำของชาติไทยตลอดมาทุกพระองค์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการปกครองประเทศชาติให้ได้รับแต่ความเจริญรุ่งเรือง ทรงปกป้องรักษาเอกราชของชาติไว้ให้ไทย คงความเป็นไทยอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ และขณะนี้ฉันภูมิใจในองค์พระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันเป็นอย่างยิ่งนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระประมุขของประเทศที่มีพระจริยาวัตรอันงดงามด้วยทศพิธราชธรรม พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจอันมากมายในอันที่จะทรงทำนุบำรุงให้บ้านเมืองเจริญมั่นคง ประชาชนอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข พระองค์จึงทรงเป็นศูนย์รวมใจไทยทั้งชาติ คราใดที่พระองค์เสด็จเพื่อทรงเยี่ยมเยียนประชาชนยังท้องถื่นใด แม้จะเป็นถิ่นที่ทุรกันดารเพียงไหนก็จะมีประชาชนไปรอรับเสด็จอย่างล้นหลาม แสดงออกถึงความจงรักภักดีอย่างเปี่ยมล้น พระองค์ทรงเป็นขวัญและกำลังใจให้กับประชาชน

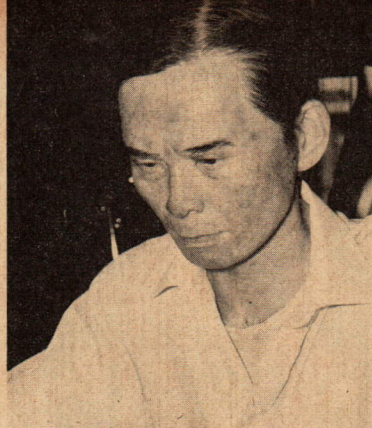
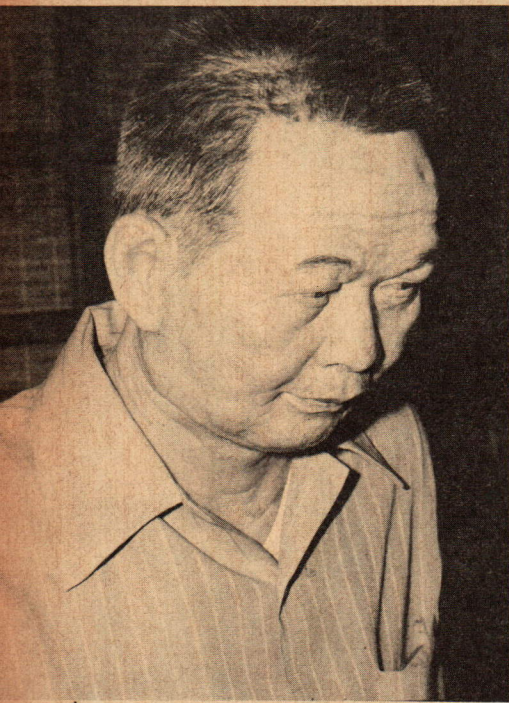
(อ่านต่อหน้า ๕๕)

ดาวดอกหญ้า

น้ำฟ้าหยาดหยดหยาดเพิงหมาดฟ้า
ค้างใบหญ้าค้อยหยาดด้วยหมาดฝน
กะครึมฟ้าคำรามสิ้นคำรณ
และลมบนรินระบายที่ชายคลอง
กระจิริดนิดเดียวเจียวดอกหญ้า
พืดพยับทักทำคราลมต้อง
ยิ่งฝนชะละถ้อยยิ่งร้อง
ยิ่งผุดผ่องเพียงดาวแห่งแผ่นดิน
คือชีวิตท่ามกลางทุ่งว่างเว้ง
โลดระเริงแรงใจอันไม่สิ้น
เมื่อฟ้าหม่นฝนมาท่วมธานี
เมื่อไฟแดงแผดกนันทนาการ
พอฝนสร้างซบฟ้าสิ้นฟ้าฝน
พอลมบนโบกระบายไลร้อนผ่าน
ระบัดใบเริ่มระบำเบิกรำบาย
แดนกันดารก็ประดังขึ้นพร่างพราว
เจ้าคือชัยชนะของแผ่นดิน
มีรูสิ้นรู้สุดที่สืบสาว
มิใช่ดาวแต่ก็เด่นเช่นดวงดาว
หยดดอกกราวดาวรุ่งฟุ้งพลิกฟ้า

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

หุ่นขี้ผึ้ง ฝีมือคนไทย

ศิริวัลย์ เหมะจันทร์

ท่านผู้อ่านหลายท่านคงจะเคยเห็นหุ่นขี้ผึ้งซึ่งมีขนาดเท่าตัวคนจริงในต่างประเทศ หรือเคยเห็นในรูปภาพมาบ้างแล้ว ท่านก็คงอดที่จะรู้สึกตื่นเต้นและแปลกใจไม่น้อยว่าเขาสร้างกันขึ้นมาได้อย่างไร แต่ท่านทราบไหมว่า เดียวนี้คนไทยเรากี่รายงานศิลปะด้านนี้ ก็สามารถทำหุ่นอย่างนั้นได้ และดูเหมือนธรรมชาติเหมือนจริงมากกว่าเสียอีก วารสารไทยฉบับนี้จึงขอนำเรื่องที่นำภาคภูมิใจอย่างยิ่งสำหรับพวกเราชาวไทยมาเผยแพร่ให้ท่านได้รับทราบ

เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๘ คณะ “วารสารไทย” เดินทางไปถึงดึกแถวเลขที่ ๑๑๑๖/๑ ป้ายหน้าร้านเขียนว่า ร้านพุทธปฏิมาพรเลิศ ร้านนี้ตั้งอยู่บนถนนพรานนก ลงจากสะพานพระปิ่นเกล้าตรงไปเรื่อย ผ่านสี่แยกพรานนก แล้วตรงไปอีกประมาณ ๒ ป้ายรถเมล์ มองไปฝั่งตรงข้ามจะเห็นดึกแถว ๔ ชั้น ๒ คูหา เป็นร้านหล่อพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ให้เช่าแนร้านไปหมด เราต้องเลี้ยวรถอ้อมเกาะกลางถนนกลับไปจอดรถหน้าร้านได้พอดี

คณะของเราได้นัดไว้กับเจ้าของร้าน คือ คุณไพโรจน์ ศิริพรเลิศ หนึ่งในสี่ท่านที่เริ่มบุกเบิกงานนี้มา เมื่อไปถึงคุณไพโรจน์เชิญให้ขึ้นไปบนชั้น ๒ ของดึก เมื่อขึ้นไปถึงเราจะเห็นว่าทุกอย่างดูเป็นระเบียบ สะอาดตา แสดงว่าเจ้าของเอาใจใส่ดูแลรักษาความสะอาดดีมาก และแต่งห้องไว้ให้หุ่นอยู่อย่างโอโถง กว้างขวางเป็นระเบียบ

ในขณะนั้น คุณดวงแก้ว พัทธยากรศิลป์ ผู้เริ่มอีกท่านหนึ่ง ที่ทราบขั้นตอนการทำหุ่นอย่างละเอียดยังไม่ถึง คุณไพโรจน์จึงพาพวกเราขึ้นไปชมหุ่นก่อนบนชั้น ๓ ซึ่งจัดห้องไว้อย่างสวยงาม ติดเครื่องปรับอากาศ หุ่นที่เห็นบนชั้น ๓ เป็นหุ่นหลวงปู่โตะ เมื่อแรกเห็น เราทุกคนถึงกับตะลึง เพราะเหมือนองค์ท่านที่มีชีวิตมานั่งอยู่บนอาสนะ ต่อจากนั้น คุณไพโรจน์ พาเดินกลับลงมาที่ชั้น ๒ พาชมหุ่นอาแปะนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่บนเก้าอี้รับแขก เราเข้าไปดูใกล้ ๆ ถ้าไม่จับตัวหุ่นจะดูไม่ออกจริง ๆ ว่าเป็นคนหรือหุ่น เพราะเหมือนคนมีชีวิตจริง ๆ ต่อมาห้องกลาง เห็นหุ่นผู้ชาย ๓ หุ่น ๒ หุ่นแรก นั่งอย่างใช้ความคิด กำลังขบเคี้ยวเล่นหมากรุกกันอยู่ อีกหุ่นหนึ่งยืนดูอยู่ สายตาของหุ่นที่กำลังเล่นหมากรุกอยู่นั้น บอกความรู้สึกออกมาว่ากำลังครุ่นคิดอยู่ว่า “เอ จะเอาชนะยังได้?” แวดตาแสดงออกอย่างนั้นจริง ๆ

ถัดเข้าไปห้องข้างใน เป็นหุ่นหลวงปู่ครูบา นั่งอยู่บนอาสนะ มีชุดน้ำชาวางถวายอยู่ข้างหน้า เหมือนกับท่านกำลังจะดื่มน้ำชา ผู้ใกล้ชิดบอกว่าเคยนิมนต์องค์จริงมานั่งอยู่กับหุ่น ถ้าไม่บอก จะไม่ทราบเลยว่าองค์ไหนหุ่น องค์ไหนองค์จริง

ชื่นชมหุ่นด้วยความตื่นเต้นสักพักหนึ่ง คุณดวงแก้วก็มาถึง เราเห็นคุณดวงแก้วครั้งแรก ก็นึกชื่นชมในทันที เพราะลักษณะของคุณดวงแก้วสมกับเป็นผู้ที่มีใจรักงานด้านศิลปะจริง ๆ เพราะมองดูเป็นคนอารมณ์เย็น ละเอียดย่อน สุขุม ช่างสังเกต มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และเข้าใจอะไร ๆ ได้เร็วและง่าย เชื่อว่าท่านผู้อ่านก็คงอยากจะรู้จักคุณดวงแก้ว และอยากจะทราบเหมือนกันใช่ไหมคะว่าคุณดวงแก้วทำหุ่นขี้ผึ้งเหล่านี้ขึ้นมาได้อย่างไร

คุณดวงแก้ว “เชิญนั่งครับ”

คุณดวงแก้วเชิญพวกเราที่นั่งที่เก้าอี้รับแขกมุมตรงข้ามกับที่หุ่นอาแป๊ะนั่งอ่านหนังสือพิมพ์

วารสารไทย ขอบคุณค่ะ วันนี้เรามารบกวนเวลาของคุณดวงแก้ว เพราะผลงานของคุณน่าสนใจจริง ๆ สมควรจะได้เผยแพร่ให้ประชาชนชาวไทยได้รับทราบใน “วารสารไทย” ฉบับใหม่นี้ค่ะ

คุณดวงแก้ว ยินดียอย่างยิ่งครับ ไม่เป็นการรบกวนอะไรเลยครับ

วารสารไทย ก่อนอื่น ขอให้คุณดวงแก้วกรุณาแนะนำตัวเองได้ไหมคะ

พูดง่าย ๆ คือประวัติส่วนตัวย่อ ๆ นะคะ

คุณดวงแก้ว “ยินดีครับ”

คุณดวงแก้ว ค่อย ๆ เล่าประวัติส่วนตัวและความ เป็นมาในการทำหุ่นขี้ผึ้งให้พวกเราฟังอย่างช้า ๆ เนิบ ๆ แต่ทว่ามั่นใจและรอบคอบว่า “ผมชื่อ ดวงแก้ว พิทยากรศิลป์ อายุ ๔๑ ปี เป็นชาว สุราษฎร์ธานีโดยกำเนิด ผมเรียนจบชั้นมัธยมปลาย ที่นั่น แล้วเข้ากรุงเทพมาเรียนเพาะช่าง จบปี ๓ แล้วเข้าเรียนต่อในคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ สมรสแล้ว มีบุตรชาย ๒ คน”

วารสารไทย อยากทราบความเป็นมาเบื้องต้นว่า คุณดวงแก้วและพรรคพวกมีแรงบันดาลใจอะไรถึงได้คิดสร้างหุ่นขี้ผึ้ง มาคะ

คุณดวงแก้ว เนื่องจากผมมีความสนใจเรื่องการทำเทียนขี้ผึ้งมาก คือเมื่อ ๑๐ กว่าปีก่อน ตอนนั้นผมยังรับราชการ อยู่ที่กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร ผมเคยทำเป็นของ ขำรวยเป็นพวกผลไม้แจกคนคุ้นเคยเป็นงานอดิเรก เพราะใจชอบมาก และรู้สึกว่ามันสนุกดี ต่อมาระยะ หนึ่งจึงมีความคิดว่าจะนำขี้ผึ้งนี้มาทำเป็นหุ่นคน จึงพยายามศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองมาเรื่อย ๆ

วารสารไทย เทียนขี้ผึ้งที่ทำของขำรวยที่ว่านี้ มีส่วนผสมและคุณสมบัติ พิเศษอะไรหรือไม่คะ

คุณดวงแก้ว ก็เป็นพาราฟิน มีส่วนผสมของขี้ผึ้ง (WAX) ด้วย มีคุณสมบัติให้จุดไฟได้ทนนาน ๒๐ ชั่วโมง ละลาย ช้า และไม่มีควัน

วารสารไทย ตอนที่คุณดวงแก้วเริ่มศึกษาค้นคว้าทำหุ่นขี้ผึ้งนี้ยัง รับราชการอยู่ที่กรมศิลปากรหรือไม่คะ และได้รู้ ตัวอย่างจากที่ไหนบ้าง

คุณดวงแก้ว ตอนนั้นผมลาออกจากราชการแล้ว คือประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๐ ผมทำงานส่วนตัวเกี่ยวกับประติมากรรม

(จากซ้าย) คุณไพโรจน์, คุณดวงแก้ว, คุณพิฑูรย์ และ “อาแป๊ะ” หุ่นขี้ผึ้ง หุ่นแรกของพวกเขา

และได้เคยเห็นหุ่นขี้ผึ้งของต่างประเทศจากรูปบ้าง เหมือนกัน แต่ขี้ผึ้งแบบนั้นถ้ามาอยู่ในสภาวะอากาศ เมืองไทยจะไม่คงทน ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอนุรักษ์ มาก จึงหันมาค้นคว้าดูว่า ทำยังไงที่จะทำหุ่นขี้ผึ้งให้ คงทนอยู่ได้ในอุณหภูมิและความชื้นของเมืองไทย

วารสารไทย ตอนที่ค้นคว้ามักมีคนอื่นช่วยคิดช่วยค้นคว้าบ้างหรือเปล่าคะ

คุณดวงแก้ว ก็มีบ้างครับ คือเมื่อผมเริ่มคิดจริงจัง ตอนแรกเลย มีผม พี่ชายผม คุณพิฑูรย์ พิทยากรศิลป์ และผู้ ร่วมงานอื่น คือ คุณไพโรจน์ ศิริพรเลิศ และ คุณ สมศักดิ์ คงรัตนสมบูรณ์ ช่วยกันคิด ช่วยกันศึกษาค้นคว้า ช่วยกันลงทุนลงแรงหลายอย่าง เพราะเรา ไม่มีนายทุน ตอนนั้นผมหยุดงานอย่างอื่นหมด หัน มาค้นคว้าเรื่องนี้เรื่องเดียว

วารสารไทย แล้วผลเป็นอย่างไรคะ

คุณดวงแก้ว คือตอนเริ่มแรกนี้ เราทั้ง ๔ คน ยังมีดเปดดัน

“ผมและเพื่อนไม่ได้ทำเพื่อการค้าเป็นจุดใหญ่ แต่เราทำด้วยใจรักด้านนี้จริง ๆ และอยากจะพิสูจน์ สิ่งที่เราศึกษาค้นคว้าว่าเราจะทำได้สำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ ซึ่งนั่นก็คือเราคนไทยก็มีฝีมือไม่แพ้ คนต่างชาติเหมือนกัน ผลตามมาก็คือความภาคภูมิใจ ของพวกผมครับ...”

ยังไม่ทราบอะไรทั้งสิ้นว่างานชิ้นนี้จะสำเร็จหรือไม่ และผลจะเป็นอย่างไร เรามุ่งศึกษาค้นคว้าร่วมแรง
ทุน สมอง และฝีมือ กันด้วยใจจริงจัง ๆ

วารสารไทย และในที่สุดคุณดวงแก้วกับเพื่อน ๆ ก็ประสบผล
สำเร็จอย่างที่เราเห็นผลงานออกมาหลายชิ้นอย่าง
น่าชื่นชม ไม่ทราบว่าหาวิธีอย่างไรที่ทำหุ่นขี้ผึ้งให้
คงทนกับสภาวะอากาศเมืองไทยได้คะ

คุณดวงแก้ว ก็ศึกษาค้นคว้าคิดสูตรขึ้นเอง ใช้เวลาไม่น้อยกว่า
๖-๗ ปี หลักจริง ๆ ก็คือ งานนี้เป็นงานปั้นหล่อ
ด้วยดินเหนียวก่อน แล้วทำพิมพ์จากดินเหนียวเป็น
ขี้ผึ้ง และจากพิมพ์ขี้ผึ้ง ถึงขั้นสุดท้ายเป็นไฟเบอร์กลาส
ซึ่งมีลักษณะเป็นแผ่นใยแก้ว มีคุณสมบัติทนความ
ร้อนถึงอุณหภูมิ ๑๐๐ องศา ไม่สลายตัวทำลายยาก

วารสารไทย เพื่อท่านผู้อ่านจะได้ทราบถึงขั้นตอนการทำหุ่นขี้ผึ้ง
ตามสูตรของคุณดวงแก้วและเพื่อน จึงขอให้คุณดวงแก้ว
กรุณาอธิบายวิธีทำตั้งแต่ต้นจนขั้นสุดท้ายด้วยคะ

คุณดวงแก้ว ยินดีครับ เริ่มเลยก็ต้องมีรูปแบบก่อนว่าจะทำหุ่น
คนไหน ยิ่งถ้ามีตัวจริงก็ยิ่งดีใหญ่ ก็ต้องไปพบผู้ที่
เราจะทำหุ่น ไปพูดคุยทำความเข้าใจสนทนากัน เพื่อจะ
ได้รู้จักนิสัยใจคอของท่าน และพยายามรวบรวม
รูปถ่ายของท่านให้มากที่สุด เมื่อแน่ใจแล้วจึงเริ่ม
เสกีดซ์ก่อน ไม่สวยไม่พอใจ ก็เปลี่ยนเสกีดซ์ได้
จนพอใจ แล้วจึงเริ่มปั้น ในการปั้นนั้น ใช้ดินเหนียว
ปั้นก่อนขั้นแรก และไม่ได้คำนึงเฉพาะให้เหมือนแต่
รูปร่างและหน้าตาเท่านั้น บุคลิกก็ต้องคำนึงถึงด้วย
เช่น บางท่านหน้าตาดี หรือใจดีมีเมตตา ก็ต้องปั้นให้
ออกมาเป็นอย่างนั้น ให้เหมือนมากที่สุด

ขั้นตอนไปเป็นการพิมพ์จากรูปปั้น เมื่อถอด
พิมพ์ออกมาแล้วก็ถึงขั้นการหล่อเป็นหุ่นขี้ผึ้ง ตอน
นี้จะเป็นการเก็บงานละเอียดได้ถึง ๘๐% ซึ่งต้อง
ใช้ฝีมือนะครับ ต่อจากนั้นก็นำพิมพ์นั้นไปหล่อเป็น
ไฟเบอร์กลาส ซึ่งต้องมีการตกแต่ง ลงสี เก็บ
รายละเอียดได้ถึง ๑๐๐%

วารสารไทย ในการหล่อที่ว่านี้ มีวิธีการเหมือนกับการหล่อพระ
ไหมคะ

คุณดวงแก้ว ไม่เหมือนครับ การหล่อพระนั้นต้องใช้ความร้อน
ให้ทองละลาย และใช้เหล็กหนามมีไส้ใน แต่หล่อหุ่น
นี้เราหล่อแบบเย็น ไม่ต้องใช้ความร้อนใด ๆ เพราะ
ไฟเบอร์กลาสนี้เป็นแผ่นใยแก้ว ผสมกับของเหลว
(น้ำยา)

วารสารไทย วัสดุที่คุณดวงแก้วใช้นั้นเหมือนกับที่ใช้ในต่างประเทศ
ใช้ไหมคะ และเป็นวัสดุที่ไทยผลิตเองหรือจากต่าง
ประเทศ

คุณดวงแก้ว ไม่เหมือนครับ แต่ผมเองก็ไม่เคยไปเมืองนอก เคย
เห็นแต่ในรูป เท่าที่ทราบเขาใช้ขี้ผึ้งล้วน เพราะอากาศ
ของเขาเย็น ขี้ผึ้งจึงอยู่ได้ สำหรับวัสดุทั้งหมดที่
ผมใช้นี้เป็นของไทยผลิตทั้งสิ้น นอกจากไฟเบอร์-
กลาสซึ่งมีโรงงานอยู่ในไทย แต่เป็นของบริษัท
ต่างประเทศ

วารสารไทย อายุใช้งานของไฟเบอร์กลาสนั้นนานแค่ไหนคะ

คุณดวงแก้ว ก็ขึ้นอยู่กับการใช้งาน ถ้าถูกแดดถูกฝนก็อยู่ได้
ประมาณ ๕๐ ปี แต่ถ้าอยู่ในอาคาร ก็จะมีควม
คงทนมาก คงทนยิ่งกว่าโลหะเสียอีก เพราะว่าโลหะ
นั้นเกิดออกไซด์ได้ มีสนิมกรัดกร่อนตลอดเวลา
สลายได้ แต่ไฟเบอร์กลาสไม่สลาย ทำลายไม่ได้
จึงคาดว่ามีอายุตั้งแต่ ๑๐๐-๑,๐๐๐ ปี ทั้งนี้ ต้อง
ขึ้นอยู่กับ การดูแลรักษาด้วยนะครับ

วารสารไทย ถ้ามีอายุยาวนานขนาดนั้น ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น
เสื้อผ้า เส้นผม ก็ต้องเปลี่ยน จะมีปัญหาอะไรไหมคะ

คุณดวงแก้ว ก็ต้องเปลี่ยนถ้ามีการชำรุด เราเรียกว่า “ซ่อม” ก็
ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะหุ่นไม่เหมือนคน แต่ทำได้

วารสารไทย การแต่งผม คิ้ว ดวงตา แต่งตอนไหนคะ?

คุณดวงแก้ว ตอนเป็นไฟเบอร์กลาสครับ ผมก็ใช้ผมของคนจริง ๆ
นำมาติดที่ละเส้น คือเราต้องเจาะรูรอบศีรษะนั้นเอง
ครับ เนื้อที่ติดก็คือเนื้อของไฟเบอร์กลาสเอง เส้นผม
๑ ศีรษะนั้นจำนวนหลายแสนเส้น ใช้เวลาประมาณ
๓ เดือนต่อ ๑ ศีรษะ

วารสารไทย ต้องใช้ความพยายามจริง ๆ นะคะ แล้วดวงตาละคะ?

คุณดวงแก้ว ดวงตาที่ทำขึ้นมา เรียกว่าจำลองจากตาคนจริง ๆ
นั่นแหละครับไม่ได้มาเขียนขึ้น เพราะเราทำทุกอย่าง
ให้เหมือนดวงตาคนจริง ๆ มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

วารสารไทย นั่นซิคะ เพราะเห็นบางหุ่นเหมือนมีแววดาด้วย

คุณดวงแก้ว ครับ เราแต่งดวงตานี้ที่สุดท้ายของหุ่นเลย คือเรา
ทำให้มีเรตินา มีกระจกแสง มีสีของดวงตาด้วย เพราะ
สีตาของแต่ละคนนั้นไม่เหมือนกัน เมื่อเราทำหุ่นคนไหน
ก็ต้องเทียบสีดวงตาให้ถูกหลักด้วยเหมือนหมอดา
มิฉะนั้น ถ้าใส่ไม่เป็น ตาจะเหล่หรือไม่ก็ตาไม่มอง
ได้

วารสารไทย นับว่าเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายเลยนะคะ ถ้าเช่นนั้น คุณ
ดวงแก้ว ก็ต้องศึกษาละเอียดทุกจุดในตัวคนทั้งภายใน

หุ่นขี้ผึ้ง “อาแป๊ะ” ซึ่งเป็นหุ่นแรกที่ทำขึ้น

และภายนอกเลยซิคะ

คุณดวงแก้ว ครับ ทุกจุด เพราะผมเรียนประติมากรรมก็ต้องศึกษาเรื่องกายวิภาค เรื่องระบบต่าง ๆ เรื่องฟิสิกส์ด้วย เกือบจะเหมือนแพทย์แล้ว และผอเชิญผมเป็นคนชอบอ่านหนังสือ วัน ๆ หนึ่งอ่านหนังสือมาก

วารสารไทย แล้วฟันล่ะคะ เพราะทุกหุ่นที่เห็นยังไม่เห็นหุ่นยิ้มเลย

คุณดวงแก้ว ผมขอเชิญมาดูอีกทีตอนปลายปีนี้ จะมีหุ่นยิ้ม ใช้ฟันทำขึ้นแบบฟันปลอมแต่ทำให้เหมือนของจริง

วารสารไทย การที่คุณดวงแก้วจะคิดสร้างหุ่นขึ้นมาแต่ละครั้งนั้นมีแรงบันดาลใจอะไรที่จะสร้าง หุ่นคนนั้น คนนี้ขึ้นมาคะ เป็นเพราะว่านับถือคนนั้นหรือมีเหตุผลอื่นคะ

คุณดวงแก้ว ก็ไม่มีอะไรมาครับ เพียงแต่ชอบท่าน นับถือท่าน และรู้จักส่วนตัวด้วย ก็สร้างหุ่นท่านขึ้นมา แต่บาง

หุ่นก็เกิดจากจินตนาการ

วารสารไทย ตั้งแต่หุ่นแรกจนถึงปัจจุบัน ได้สร้างมากี่หุ่นแล้วคะ มีอะไรบ้าง

คุณดวงแก้ว ๖ หุ่นครับ ก็มีหุ่นอาแป๊ะอ่านหนังสือพิมพ์ ชุดเล่นหมากรุก (มี ๓ หุ่น) หุ่นพระครูบา และหุ่นหลวงปู่โตะ และมีอีก ๒-๓ หุ่น ที่อยู่ระหว่างการสร้าง

วารสารไทย หุ่นไหนเป็นหุ่นแรกคะ

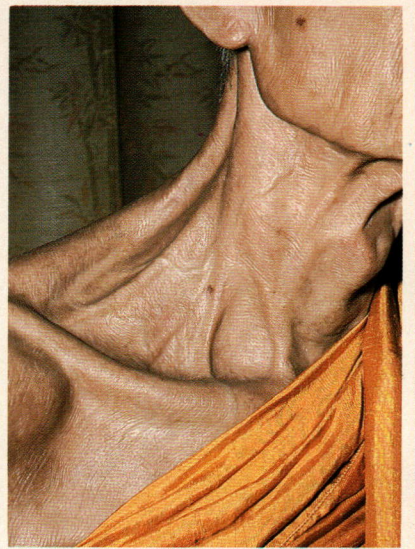
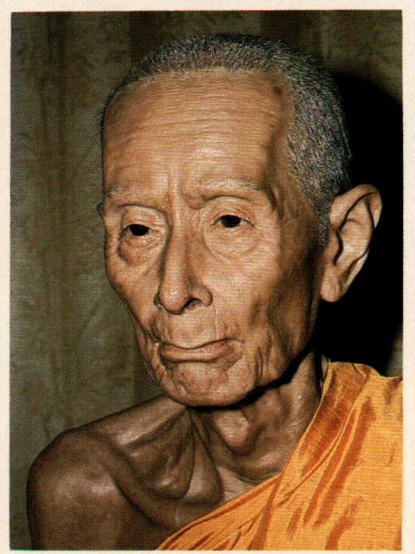
คุณดวงแก้ว หุ่นอาแป๊ะอ่านหนังสือพิมพ์ครับ ที่พอคุณเดินเข้ามาในห้องนี้ ก็จะเห็นอาแป๊ะนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่เก้าอี้้นวม นั้นแหละครับ หุ่นแรก และห้องที่เรานั่งคุยกันนี่ก็เป็นห้องให้หุ่นอยู่ เครื่องใช้ไม้สอยในนี้ก็ให้หุ่นอยู่ไม่ใช่ของบุคคล อาแป๊ะและพระรพพวกเป็นเจ้าของ

วารสารไทย เหมือนคนจริง ๆ นะคะ ตอนที่พวกเราเข้ามาในห้องนี้ ก็เห็นหุ่นนี้แล้ว แต่ไม่ทราบหรอกคะว่าเป็นหุ่นนี้กว่าคุณพ่อคุณดวงแก้ว หรือผู้ใหญ่ในบ้านนี้ นั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ จนกระทั่งพอนั่งไปนาน ๆ เอ ทำไมไม่เปลี่ยนอิริยาบถเลย เราจึงสังเกตดู จึงทราบว่า เป็นหุ่น ไม่น่าเชื่อเลยจริง ๆ นะคะถ้าอย่างนั้น ขอเรียนถามต่อไปเลยว่า ที่คุณดวงแก้วสร้างอาแป๊ะฯ ขึ้นมานี้ อาแป๊ะนี้มีตัวตนหรือไม่คะ เป็นใครอยู่ที่ไหนคะ

คุณดวงแก้ว ไม่มีตัวตนครับ ผมสร้างขึ้นมาจากจินตนาการของผมเอง ไม่มีแบบหรือรูปใด ๆ ทั้งสิ้น คือเราสร้างสรรค์บุคคลผู้นี้ให้มีหน้าตา บุคลิก ท่าทางแบบนี้ จากจินตนาการของเรา ถ้าจะว่าไปแล้ว ก็ง่าย ๆ ครับ คือถ้าเราไปบ้านใคร โดยทั่วไปเราก็มักจะเห็นคนแก่ หรือผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ที่บ้านและอ่านหนังสือพิมพ์ ผมจึงทดลองทำ หุ่นนี้เรียกว่าเป็นหุ่นทดลองทุกส่วน ตอนที่ผมเริ่มทำ ผมไม่ได้คิดถึงหน้าตาเป็นสำคัญ แต่ผมก็จะทำบุคคลใดบุคคลหนึ่งขึ้นมา โดยทดลองทำสีผิวพรรณอะไรต่าง ๆ พอทดลองออกมาเป็นบุคคลผู้นี้แล้วก็ขึ้นอยู่กับการที่เราจะแต่งอย่างไรให้เข้ากับหน้าตาและบุคลิกอย่างนี้

วารสารไทย หุ่นตัวแรกนี้ใช้เวลาทำนานแค่ไหนคะ?

คุณดวงแก้ว ใช้เวลาค้นคว้ามานานมาก กว่าที่จะทดลองเสร็จก็ประมาณ ๕ ปี เพราะต้องทดสอบทุกด้าน คือผมเริ่มสร้างตั้งแต่ ๒๕๑๑ จนสำเร็จประมาณ ๒๕๑๖ ถ้าไม่ได้ทดลองค้นคว้า ก็คงใช้เวลาประมาณปีครึ่งถึง ๒ ปีเท่านั้น

หุ่นขี้ผึ้ง "หลวงปู่โต๊ะ"

หุ่นขี้ผึ้ง “หลวงปู่ครูบาชัยวงศา”

ผลที่เกิดขึ้น คือ...

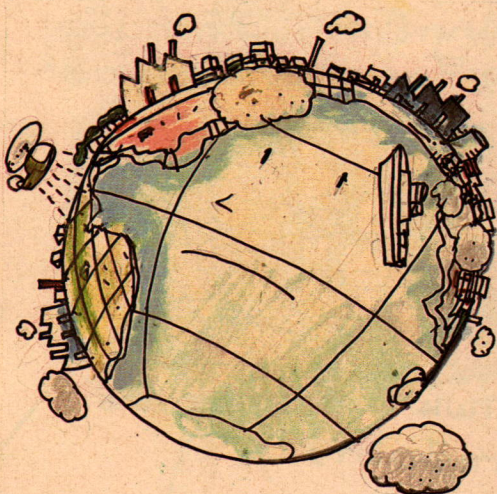
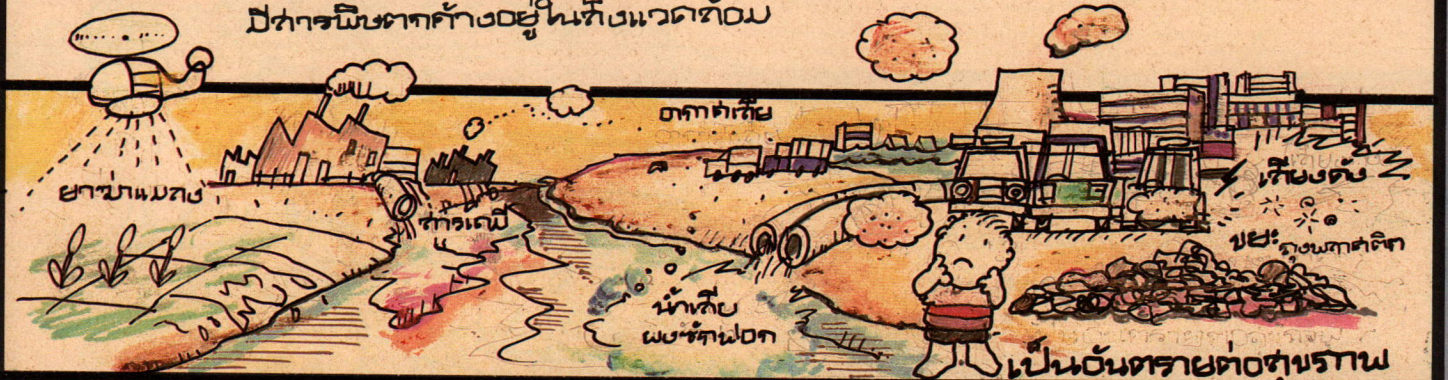
1 สถาปัตยกรรมของทรัพยากร

จากการที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้จำนวนมากอย่างรวดเร็ว

2 ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

เนื่องจากการที่ปล่อยทิ้งของเสียมากเกินไป
จนธรรมชาติไม่สามารถปรับตัวได้
มีสารพิษตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อม

ปัญหาเหล่านี้คือรบกวนกัน

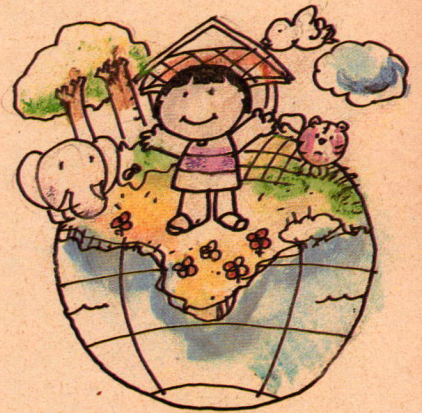
เพราะถ้าให้เกิดผลกระทบต่อเนื่อง
จนบางกรณีแทบจะคาดเดาไม่ได้
ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่
ซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ จากผลกระทบ
และ ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน

วิธีป้องกันหลีกเลี่ยงมิให้เกิด ปัญหา สิ่งแวดล้อม เป็นวิธีที่ดีกว่าการตามแก้ปัญหารายหลัง

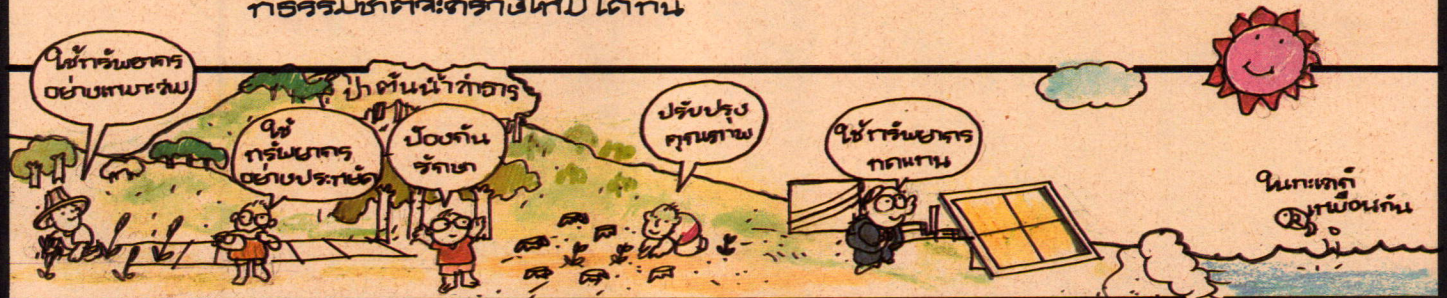
การป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทุกคนทำได้ คือ...

1

ทุกคน จะต้องเข้าใจว่าโลกเปรียบเสมือนบ้านของเรา
ควรจะร่วมมือกันระวังกฎาไม่ให้เกิดสกปรก หรือ
เสื่อมโทรมต่อไปได้ กรัพยากรธรรมชาติ นั้น
เป็นของพวกเราทุกคน จึงต้องช่วยกันดูแล

พยายามใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ได้
คุณค่าสูงที่สุดเท่าที่ทุกคน จะต้องมีการควบคุม
มิให้เกิดการบริโภคทรัพยากรมากเกินไป
ที่ธรรมชาติจะสร้างใหม่ได้ทัน

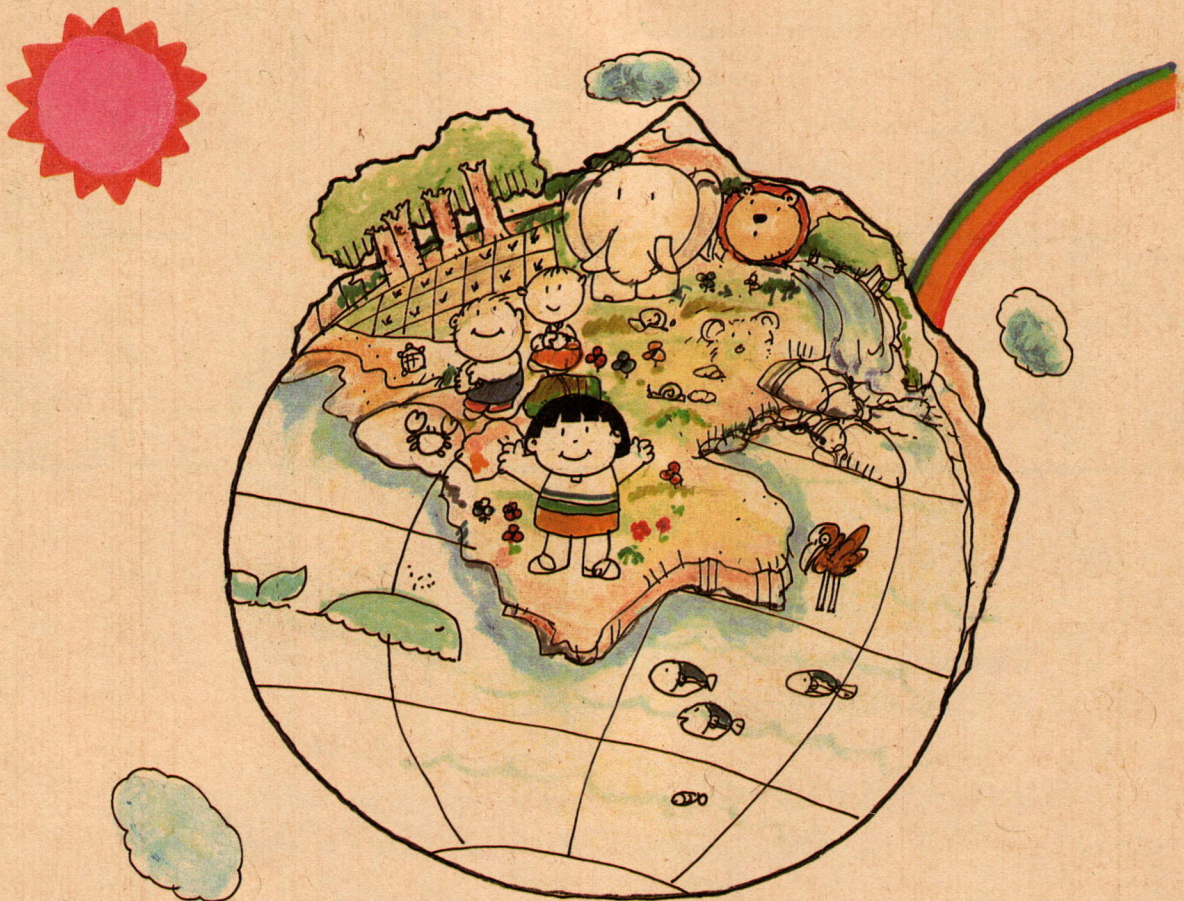

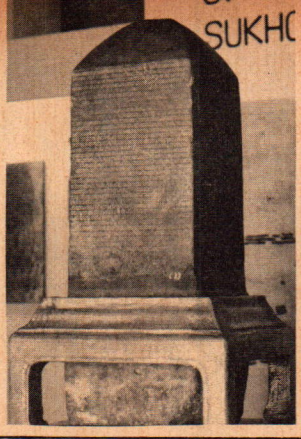
2

ทุกคน ควรระมัดระวังในการทิ้งของเสียของสิ่งของ
เพื่อไม่ให้ธรรมชาติต้องรับภาระหนักในการกำจัด
โดยเฉพาะการเผาทิ้งหรือทิ้งลงแหล่งน้ำที่ไม่อยู่ในธรรมชาติ
อันเป็นการยากที่จะกู้กลับคืนมาได้
ของเสีย ก้นถ้วยอาหารผ่านนั้นตอนทำกิน
ไม่เป็นพิษก่อนที่จะปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม
เพราะบางอย่างก็สามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้

เรายังสามารถมีชีวิต
อยู่ในโลกที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีได้
หากพวกเราทุกคนลงมือทำอย่างจริงจัง .

ภาษาไทยของเรา

แต่ก่อนนั้นภาษาเขียนและภาษาพูดระดับแบบแผนของคนไทยเคยนิยมใช้ประโยคสั้น ๆ มีเนื้อความชัดเจน แต่ก็มีใช้ห้วน ๆ ไม่นิยมใช้คำฟุ่มเฟือยเยิ่นเย้อ เช่นในหนังสือสามก๊กว่า “โจโฉได้ฟังดังนั้นก็โกรธ” เสฐียรโกเศศ เขียนว่า “ข้าพเจ้าสอดสายตาไปที่ใต้ถุนกุฏิ ภูสะอาดเตียนมนั่งเล่น ไม่สกปรกโสมมมีน้ำครำฉ่ำและ” แต่ภาษาไทยปัจจุบันเปลี่ยนวิธีผูกประโยคสั้นมานิยมประโยคยาว ๆ และซับซ้อนเห็นที่จะได้แบบมาจากภาษาไทยที่แปลจากภาษาฝรั่งเศสซึ่งฟังกันจนเคยชิน จึงกลายเป็นแบบนิยมกันโดยมาก ดังนั้น การเขียนการพูด ภาษาไทยสมัยนี้มักจะอ่านยาก ฟังยาก หากว่าผู้ใช้ไม่คำนึงถึงถ้อยคำที่ใช้ศัพท์ที่ใช้ ไม่คำนึงถึงรูปประโยคและการเรียงลำดับความที่ขยายให้ถูกที่ ใช้คำฟุ่มเฟือยเกินไปจนวกวน ทำให้ฟังกันวุ่นวายเป็นอุปสรรคต่อการสื่อความหมาย เพราะจับความไม่ถูกย่อใจความก็ลำบากผู้อ่านก็ลำบากที่จะแบ่งวรรคตอนให้ถูก เช่น “ภาวะสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นพิษในบริเวณที่บ้านเรือนกระจุกตัวอยู่อย่างแออัดเพิ่มอัตรามากขึ้นเนื่องจากยังไม่มีระบบการจัดน้ำเสียที่ดี” ปัจจุบันมีวิธียึดประโยคให้ยาวอยู่วิธีหนึ่ง คือวิธีทำกริยาให้เป็นอาการนามเสีย

ก่อนจะเข้าประโยค แล้วก็ใช้คำอาการนามนั้นตามหลังกริยา “ให้” อีกทีหนึ่ง ประโยคสั้น ๆ ที่แต่ก่อนเคยใช้ว่า “ฉันสนใจหนังสือเล่มนี้” ปัจจุบันมักจะใช้ว่า “ฉันให้ความสนใจแก่หนังสือเล่มนี้” แต่ก่อนใช้ว่า “ครูรักและเอ็นดูศิษย์ตัวเล็ก ๆ” เดียวนี้มักใช้ว่า “ครูให้ความรักและความเอ็นดูแก่ศิษย์ตัวเล็ก ๆ” แต่ก่อนใช้ว่า “ประชาชนต้อนรับแขกเมืองอย่างชื่นบาน” เดียวนี้มักใช้ว่า “ประชาชนให้การต้อนรับแขกเมืองอย่างชื่นบาน” คำว่า “ต้อนรับ” แทบจะใช้เป็นกริยาไม่ได้เลย นิยมใช้ว่า “ให้การต้อนรับ” หรือ “ถวายการต้อนรับ” ดังที่เรามักได้ยินอยู่เสมอ ๆ ดังที่กล่าวไว้ในบทความ “ภาษาไทยของเรา” ครั้งที่แล้วว่า อันที่จริงคำใดที่เป็นกริยาอยู่แล้ว ใช้ได้สะดวกดีและไม่ขัดหู ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนเป็นอาการนามแล้วก็ต้องหากกริยา “ให้” ใส่ลงไปแทน ให้ฟังยึดยาคดูไม่เป็นสำนวนโวหารไทย

คำว่า “ให้” พาให้นึกถึงคำว่า “ให้เสียง” ซึ่งปัจจุบันนิยมใช้ในวงการภาพยนตร์จะแปลจากคำฝรั่ง sound-effect ซึ่งหมายถึงการจัดใส่เสียงประกอบภาพก็อาจจะไม่ถูกนักเพราะคำว่า “ให้เสียง” เท่าที่สังเกตการใช้ ดูจะหมายถึงการพูดบทเจรจาแทนตัวละคร ซึ่งมีได้เสียงเจ้าตัวลงไว้ในฟิล์ม ถ้าคำ “ให้เสียง” มีความหมายดังนี้ไทยเราก็คงมีคำว่า “พากย์” ใช้มาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา “พากย์โฆษณพากย์หนัง” (หนังใหญ่, หนังตะลุง) ก่อนหน้านี้นราว ๒๐-๓๐ ปี ก็ยังใช้คำว่า “พากย์” กับผู้ที่เจรจาแทนผู้แสดงภาพยนตร์ คำว่า “นักพากย์ภาพยนตร์” ก็ยังใช้กันอยู่ตามชนบทเวลานี้

บังเอิญผู้ที่พูดคำว่า “ให้เสียง” ในความหมายของ “เจรจาแทนตัวละคร” และเคยใช้ว่า “พากย์” มานมนานนั้น อาจไม่ทันนึกถึงคำว่า “ให้เสียง” ซึ่งเป็นสำนวนไทยเก่าและหมายความถึงการกระแอม-กระไอให้เสียงให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ตัวเสียก่อน เช่น ถ้าเราจะเข้าไปเยี่ยมเยียนหรือต้องการพบใครในห้องของเขา เราก็จะแคะประตูลูกให้เขารู้ตัวเสียก่อนโดยมารยาท ด้วยเกรงว่าผู้นั้นซึ่งอาจอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมจะรับแขกได้ทันที จะได้มีเวลาเตรียมตัวทัน หรือบ้านไทยในชนบททางไกลมักเลี้ยงสุนัขดูไว้เฝ้าบ้าน ใครมาหาจะต้องตะโกนเรียกเจ้าของบ้านให้รู้ตัวเสียก่อน ชื่นพรวดพรวดเปิดประตูรั้วเข้าไปถูกสุนัขกัดเข้า ก็เจ็บตัวเปล่า ๆ แล้วยังจะถูกเจ้าของบ้านต่อว่าว่า “จะเข้าบ้านก็ไม่ให้สุนัขให้เสียงเสียก่อน” อีกด้วย

ดังนั้นคำว่า “ให้เสียง” ในความหมายว่า “พากย์” จึงเป็นคำใหม่ที่เกิดขึ้นให้ภาษาไทยองกวม แต่ก็บังเอิญไปเข้ากับสำนวน “ให้เสียง” ของเก่าอันเป็นคนละความหมาย การบัญญัติคำขึ้นใช้จำต้องพิจารณาก่อนให้รอบคอบ จึงต้องมีคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของวงวิชาการต่าง ๆ ขึ้นในปัจจุบันนี้

ท่านผู้หญิง สมโรจน์ สวัสดิกุล
ณ อยุธยา

ศาสนา

การประชุมศาสนาและ สันติภาพโลก ที่นครไนโรบี (ตอน ๒)

— สติธีย์ เล็งไธสง

สภาพบ้านเมืองและกระบวนการยุติธรรม

บ้านเมืองของชาวเคนยาอยู่ในระหว่างพัฒนา ได้รับการช่วยเหลือจากต่างประเทศ ในหลายเรื่อง เช่น แคนาดาช่วยสร้างวิทยาลัยครูเทคนิคให้ แล้วยังนำเอาถนนแคนาดามาปล่อยไว้ในบริเวณวิทยาลัยให้มันร้องเป็นที่ระลึกสนั่นบึงอยู่ทุกคืน ทางองค์การสหประชาชาติได้ไปสร้างสำนักงานที่ไนโรบี นอกจากนั้นยังมีผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศไปให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อีกมากมาย ที่เป็นบุตรเขยของคนไทยก็มีไนโรบีนั้นชาวต่างประเทศชอบอยู่ เพราะอากาศคล้ายกับเมืองหนาว และค่าครองชีพไม่แพงจนเกินไป แม้จะเป็นเมืองท่องเที่ยวก็ตาม จึงมีชาวแอฟริกันจากประเทศข้างเคียงแอบเข้ามาทำมาหากินอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ที่ผู้รู้จักก็มีหลายคน เป็นหมองจากอูกานดาก็มี เป็นพลเมืองก็มี สอบถามได้ความว่า เหตุการณ์ทางการเมืองในอูกานดาไม่แน่นอน จึงเข้ามาอาศัยอยู่ในเคนยาซึ่งสงบว่า ชาวอพยพพวกนี้ชาวเคนยารับรู้ และรับไว้ แต่ให้ทำมาหากินเอง เมื่อเขาพูดมาถึงตรงนี้ เขาก็กล่าวคำขอบคุณรัฐบาลไทยที่ให้ความ

ช่วยเหลือผู้ลี้ภัยเป็นอย่างดีในทุกทาง การค้าที่นั่นตกอยู่ในมือของชาวอินเดีย ซึ่งอพยพไปอยู่เป็นหลักแหล่งตั้งแต่สมัยอังกฤษสร้างอาณานิคม สร้างทางรถไฟ โดยให้ชาวอินเดียเป็นผู้คุมงาน คหบดี หมอ นักกฎหมาย และชนชั้นปกครองมักจะเป็นชาวอินเดียและฝรั่งเป็นส่วนใหญ่ ชาวพื้นเมืองเองส่วนใหญ่รับจ้างทำงาน ซึ่งได้ค่าแรงน้อยเหลือเกิน เงินเดือนคราว ๆ ๔๐๐ ชิลลิง สำหรับงานบ้าน และ ๕๐๐ ชิลลิง สำหรับงานหลวง ต่อเดือน ๑ ชิลลิงเท่ากับ ๑.๕๐ บาท (โดยประมาณ) นับว่าเป็นอัตราที่ต่ำมากผมถามพนักงานอนามัยหญิง ๒ คน ที่หมู่บ้านพัฒนาแห่งหนึ่งก็ให้ความว่าได้เงินเดือน ๆ ละ ๕๐๐ ชิลลิง แสดงว่าทุกแห่งได้เงินเดือนไร้อย่างไรกันในทุกท้องที่ ประชาชนอยู่ในฐานะลำบากมาก การเกษตรก็ไม่ค่อยจะบริบูรณ์นัก เพราะฝนน้อยกว่าเรามาก ทำได้แค่เลี้ยงสัตว์และปลูกพืชบางอย่างเท่านั้น แต่เป็นที่น่าชมเชยอย่างยิ่ง แม้เขาจะลำบากยากจนอย่างไรเขาก็มีความดีที่น่ายกย่อง คือมีความเคารพกฎหมาย เขาไม่ลักลอบตัดต้นไม้ทำลายป่า เขารักษาธรรมชาติไว้ได้เป็นอย่างดี มีสัตว์นับร้อยชนิด มีนกเต็มทะเลสาบให้ประชาชนทั่วโลกไปดู เขาไม่จับหรือผิดกฎหมายเหมือนอย่างบ้านเรา คุณบุญไทยกล่าวกับพวกเราว่า อังกฤษวางรากฐานไว้ให้ดีมาก ในเรื่องระเบียบวินัย การที่มีรถชนกันเขาถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นถึงเขาจะยากจนรายได้น้อย แต่เขาก็ไม่ต้องแก้ปัญหามา มีเวลาตั้งหน้าทำมาหากิน มีน้อยกินน้อย อยู่ได้ไม่ขัดสน

กฎหมายและศาลที่นั่นใช้ระบบอังกฤษ เช่นเดียวกับสิงคโปร์และมาเลเซียเซีย คือระบบคอมมอน ลอว์

อาคารที่ทำการศาลตั้งอยู่กลางกรุงไนโรบี ทั้งศาลสูงที่เรียกว่า ไฮคอร์ต กับศาลสูงสุดที่เรียกว่า คอร์ตออฟแอฟฟิเลส์ ใช้อาคารเดียวกัน มีประมุขตุลาการเรียกว่า ชิฟเจสติส ชื่อ ชิมสัน อายุ ๗๔ ปีแล้ว เคยเป็นผู้พิพากษาที่สิงคโปร์มาก่อน ท่านได้เปิดประตูเดินออกมาต้อนรับผมด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดียิ่ง ท่านกล่าวกับผมว่า เสียคายตอนนี้ศาลอยู่ในระหว่างพักร้อนกัน ไม่มีผู้พิพากษาอยู่ที่ทำงานได้คู่ด้วย ห้องทำงานของท่านปูด้วยพรมอันสวยงาม กว้างใหญ่แต่ค่อนข้างมืด ดีว่าตัวท่านขาวทำให้มองเห็นได้ชัดเจน

ผมถามว่า ผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ตของท่านมีเท่าใด ท่านบอกว่ามี ๒๑ คน ถามว่ามีคนขาวมากหรือคนดำน้อย ท่านนับนิ้วมืออยู่พักหนึ่งแล้วบอกว่า มีผู้พิพากษาดำอยู่เพียง ๘ คน ส่วนศาลสูงสุดนั้นมีผู้พิพากษา ๖ คน อันนี้ผมเข้าใจว่าไม่นับตัวของท่านเอง ผมจึงถามว่า “มีคนขาวกี่คนครับได้เท่า” ท่านก็บอกว่ามีคนดำ ๓ คน ขาว ๓ คนเท่ากัน ถามถึงจำนวนคดีได้ความว่า สำหรับไฮคอร์ตนั้นมีคดีประมาณ ๓,๐๐๐ เรื่องต่อปี และศาลสูงสุดของท่านเองมีเพียงประมาณ ๔๐๐ เรื่องต่อปี ต่อพลเมือง ๑๘ ล้านคน

ศาลมีเพียง ๒ ชั้นก็ว่าได้ เพราะอุทธรณ์ครั้งเดียวก็จบ ไม่ต้องฎีกาต่อไปยังประเทศอังกฤษเหมือนเมื่อก่อน ได้ทราบว่าเลิกมาตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๖๔ หรือ พ.ศ.

๒๕๐๗ เขามีศาลแขวงที่เรียกว่าศาลเมยส์-เดรคก็อุทธรณ์ได้แค่ศาลไฮคอร์ตเท่านั้น ระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตกอยู่ในราว ๖-๘ เดือนโดยเฉลี่ย แต่คดีในศาลชั้นต้นช้าเอามาก ๆ ที่ช้าไม่ใช่เพราะการพิจารณาไม่อำนวยความสะดวกแต่เป็นเพราะระบบการนัดความของเขาล่าสมัยเอง คือ เมื่อมีคดียื่นฟ้องแล้วเขาก็รับไว้ ไม่ได้นัดพิจารณาไปเลยอย่างของเรา แต่เขารอพิจารณานานเป็นปี อย่างเร็วก็ตก ๑๘ เดือนจึงจะได้พิจารณา บางเรื่องกินนานถึง ๒ ปี เมื่อได้พิจารณาแล้วไม่ช้ำก็ตัดสินได้ เพราะเขาพิจารณารวดเดียวจบไปเลยเขาบอกว่า จะพิจารณาแบบผ่อนส่งอย่างของเราได้อย่างไร พยานเบิกความไปว่าอย่างไรประเดี๋ยวก็ลืมหมด ผมไม่ได้ได้ตอบอะไรท่าน เป็นแต่เชิญผู้พิพากษาศาลท่านให้มาเยี่ยมศาลไทยบ้างเมื่อมีโอกาส โดยคิดในใจว่า อาจจะมีทางกลับใจในเรื่องการนัดความนาน ๆ ของท่านได้บ้าง ผมได้คุยกับอาจารย์มหาวิทยาลัยชาวอินเดียคนหนึ่งซึ่งไปด้วยกันว่า มันจะมีประโยชน์อะไรเมื่อเป็นความในศาลนานขนาดนั้นอาจารย์ท่านนั้นหัวเราะแล้วตอบผมว่า ประเทศคอมมอนลอร์นั้น ถือเป็นของธรรมดาสำหรับการนัดความนาน ๆ แล้วท่านก็หันมายกตัวอย่างคดีแย่งสุหร่าเรื่องหนึ่งเกิดขึ้นในอินเดีย กินเวลานานถึง ๑๐๐ ปี

ผมได้ถามท่านชิมสันถึงการบันทึกคำพยานว่าศาลของท่านทำกันอย่างไร ท่านรีบตอบทันทีว่า ลองแฮนด์ ซึ่งแปลว่า มือยาว ซึ่งตรงกันข้ามกับคำว่า ซอร์ตแฮนด์ ซึ่งแปลว่ามือสั้น ที่เขาใช้กันอยู่ในหลาย ๆ ประเทศ แม้แต่ในสหราชอาณาจักรเอง ที่ว่ามือสั้นนั้นมิได้หมายความว่ามือกุด หรือแขนหดแต่อย่างใด หากแต่หมายถึงการจดด้วยระหัดสั้น ๆ แทนคำพูดยาว ๆ ที่ไทยเราเรียกว่า ชวเลขนั่นเอง ประเทศเคนยาไม่ได้ใช้ชวเลขเขาบอกว่าบประมาณไม่อำนวย ผมก็เลยถามท่านว่า เวลาสำนวนขึ้นมาสู่ศาลสูงทำอย่างไร ไม่อ่านกันลำบาก

หรือ ท่านบอกว่า สบายมาก เพราะก่อนส่งขึ้นมานั้น ศาลล่างเขาพิมพ์เป็นตัวพิมพ์ดีดอย่างสวยงาม

ผมจึงขอฝากความคิดนี้ไว้กับศาลชั้นต้นทุกศาล ขอให้เห็นใจศาลอุทธรณ์ ฎีกาบ้าง บางสำนวนลายมืออ่านยากจริง ๆ ขอให้จัดการพิมพ์อย่างประเทศเคนยาเขาบ้าง แล้วจะได้กุศลมากมาย

ก่อนอำลา ผมได้แสดงวิธีบันทึกคำพยานด้วยเครื่องบันทึกเสียงของเราให้ท่านฟัง รู้สึกท่านสนใจมาก ผมจึงเชิญท่านให้มาดูของจริงที่เมืองไทยในโอกาสพักร้อนจะได้ประโยชน์มากกว่าไปนอนในเตียงกลางซาฟารี ท่านหัวเราะใหญ่ ลงท้ายด้วยขบใจผม จากนั้นผมและเพื่อนก็กราบลาท่าน

ชมวิหคในทะเลสูง

วันหนึ่ง คุณบุญไทย และคุณสุทธิศักดิ์ (เจ้าหน้าที่สถานทูตพม่าธิชัย) ได้พาพวกเราไปดูนกที่นากรู ซึ่งเป็นอีกเมืองหนึ่ง ห่างในโรบีประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร นกมัน

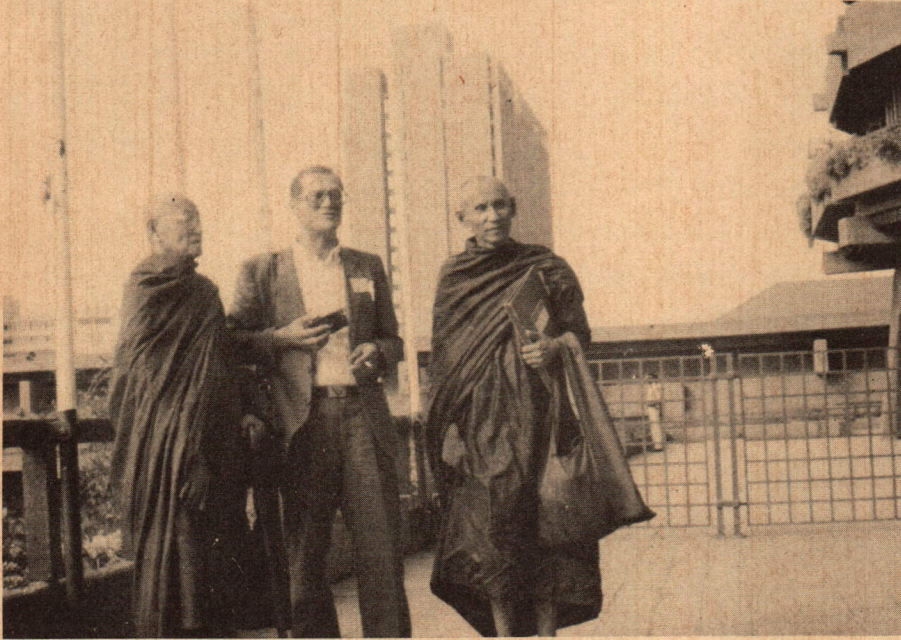
อยู่ในทะเลสาบน้ำจืดนับล้านตัว ที่น่าสนใจก็คือ มันเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่สูงที่สุดในโลก ตั้งอยู่ระหว่างหุบเขาหลายลูกเหมือนกะทะบนเส้า

ถนนจากไนโรบีราดยางตลอดจนถึงนากรู ถนนดี สองข้างทางประกอบด้วยฟาร์มกสิกรรมเลี้ยงสัตว์ พืชหญ้า ป่าสน และขุนเขา ชาวชนบทนำเอาของพื้นเมืองที่ตนผลิตออกมาแขวนบ้าง วางบ้าง เพื่อล่อขายให้อาคันดูกะอย่างพวกเราเป็นระยะ ๆ ตลอดทาง ที่น่าซื้อที่สุดก็คือ ขนแกะปูกุญราคาไม่แพง แต่ซื้อมาก็ไม่ได้ เพราะขนไม่ไหว ที่นั่นต่อราคากันเหมือนสำเพ็ง บอก ๒๕๐ ชิลลิง ต่อ ๕๐ ชิลลิงก็ได้ มีเกลืออยู่อย่างก็คือ ต่อพลางดินหนึ่งพลาง ประเดี๋ยวก็วิ่งตามไปขายให้จนได้

ถึงข้างทางแห่งหนึ่งเป็นป่าสนบนเนินเขา ซึ่งผมดูเป็นป่าปลูก แต่มีอายุนับสิบปี สนขึ้นงามลำต้นเท่าตัวคน แน่นชนิด แสงแดดส่องไม่ถึงพื้นล่าง พวกเราพากันจอดรถถวายอาหารเพลพระ อาภากริมป่าสนหนาวเย็นขึ้นใจมาก แม้จะเป็นเวลาเที่ยงวัน

สถิติย เล็งไรสง ผู้แทนไทยถ่ายภาพร่วมกับผู้แทนจีน ในคราวประชุมศาสนาและสันติภาพ ที่นครไนโรบี ประเทศเคนยา ระหว่าง ๒๓-๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๓

ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม และท่านอาจารย์มหานคร เขมปาลี ถ่ายภาพร่วมกับผู้แทนต่างประเทศ ในการประชุมศาสนาฯ ที่นครไนโรบี

ก็ตาม มันต่างกับที่ถนนอย่างมาก ทำให้นึกถึงบ้านเรา ถ้าปลูกต้นไม้กันมาก ๆ คงลดความร้อนได้มากมาย นับว่าเป็นโชคปากของพวกผมที่ได้รับประทานอาหารไทย หลังจากขนมปัง – เนย ๆ แกะแคง – แคงแกะ มาเป็นเวลา ๓ วันแล้ว หลวงพ่อฉันไปพูดเล่นกับพวกเราไปว่า กล้วยมันขุ้ยแดงกว่าก็ขุ้ย ไม่กรอบเหมือนของบ้านเรา ความจริง กล้วยลูกมันนิคเดียวก่อนข้างจะออกรสเปรี้ยวเอาด้วย อร่อยไม่ถึงครึ่งกล้วยบ้านเรา กล้วยหอมก็ถูกเท่านั้นมือ หรือเท่า ๆ กล้วยเล็บมือของชาวใต้ของเรา เห็นจะเป็นเพราะว่าอากาศบนที่สูงมันเย็น กล้วยมันไม่ชอบอากาศเย็น ที่มันขึ้นให้ได้รับประทานแค่นั้นก็นับว่าบุญคุณนักหนาแล้ว

หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว พวกเราได้เดินทางต่อโดยด่วน เพราะเกรงว่าจะมีเวลาอยู่กับกันน้อยไป ข้างทางแห่งหนึ่งผมได้กลิ่นตุ ๆ คล้ายกลิ่นสัตว์ตาย มองออกไปเห็นม้าลายตัวหนึ่งนอนตายขึ้นอืดอยู่ข้างทาง คงถูกรถชนตอนเดินข้ามถนนไม่ระวัง แร้งมันก็ไม่กิน มันคงกินไม่หवादไหว เพราะที่เสือกินไม่หมดอยู่ตามที่ต่าง ๆ

ก็เหลือเฟือ ประมาณชั่วโมงเศษ ๆ เราก็มาถึงนากรู ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของเรา คุณบุญไทยและคุณสุทธิศักดิ์ต่างหักพวงมาลัยรถเลี้ยวซ้ายเข้าไปยังทะเลสาบอันเป็นที่ที่นกอยู่ ปีนีฝนแล้งน้ำงวดลงไปมาก เราขับรถกันลงไปจนใกล้ชายน้ำซึ่งเต็มไปด้วยขี้ก ในน้ำเต็มไปด้วยนกนานาพันธุ์ ยืนในน้ำก็มี ที่ชายน้ำก็มาก บินอยู่บนอากาศลวดเจียนปีกยาวข้างละเมตรก็มี ที่มากที่สุดก็คือนกเฟลมมิงโก สีออกชมพู เต็มทะเลสาบอันกว้างใหญ่ ลางตัวบินตกลงอียปากกริดไปบนผิวน้ำที่ระริกด้วยสายลมอ่อน ๆ พวกที่อยู่บนบกไม่ยอมให้เราเข้าไปใกล้สักหรอก พอเข้าไปห่างสักวาสองวามันก็จัดแจงเดินหนีคน นกอะไรมากอย่างนั้น เจ้าหน้าที่เขาบอกว่ามีกว่า ๔๕๐ ชนิด ทั้งตัวเล็ก ตัวใหญ่ หัวล้าน ปากยาว มีหมด เฉพาะนกเฟลมมิงโก ตัวเท่าหัวคนตัวเขื่อง ๆ มีจำนวนประมาณหนึ่งล้านหกแสนตัว กินพืชในน้ำเป็นอาหาร พวกที่อยู่ไกล ๆ พวกเราต้องใช้กล้องส่องทางไกลส่องดู แต่ก็เห็นลาง ๆ เพราะไกลเหลือเกิน เกินกว่ากำลังกล้องจะอำนวย บริเวณ

ข้างทะเลสาบนั่นเชื่อว่าจะมีแต่นก แต่เป็นสวนสัตว์เปิดหรือซาฟารีอีกด้วย ผู้ใดสนใจจะพักผ่อน เจ้าหน้าที่ก็จัดที่ให้ แต่อยู่ในสายตาของเขา ฝรั่งบางคนก็ไม่พอใจ โกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยงที่ไม่ได้ตั้งต้นที่ตามใจตัวเอง ขับรถหนีไม่ยอมนอน พวกพักผ่อนนั้นชอบดูสัตว์ป่าออกหากินกลางคืน ทั้งหว่าดเสียวและสวยงามน่าตื่นตื่น พวกเราขับรถไปจอดดู ๒ – ๓ แห่ง แล้วก็พากันกลับ เพราะตะวันร้อนมากแล้ว เกรงว่าจะไม่ทันเวลาอาหารเย็นสำหรับผมและคุณกาญจนา หลวงพ่อพูดมาตลอดทางว่า คนเราน่าจะเอาอย่างนกมันบ้าง มันอยู่กันนับล้านตัวด้วยความสามัคคี ทั้ง ๆ ที่ต่างเผ่าต่างพันธุ์ ผมรู้สึกเหนื่อยอ่อน ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ขับรถ ค็นนั้นผมหลับสบาย ในบรรยากาศอันเย็นเยือกของนครไนโรบี

ชาวริเบตคิดถึงบ้าน

เช้าวันที่ ๒๒ พวกสถานทูตมารับหลวงพ่อกับอาจารย์มหานครไปดูสัตว์ป่าอีก แต่ผมไปไม่ได้ เพราะต้องอยู่ดูการประชุมของพวกผู้หญิง ซึ่งเขาจัดให้มีประชุมพิเศษก่อนเริ่มสมัชชาในวันที่ ๒๓ ผมอยากจะดูว่าผู้หญิงของประเทศต่าง ๆ เขาพกน้ำยาอะไรมาบ้าง ก่อนอาหารเช้าทุกวันผมจะต้องออกไปเดินออกกำลังกาย จนกระทั่ง ๗.๓๐ นาฬิกาไปร่วมกับชาวพุทธจากประเทศอื่นสวดมนต์ทำวัตรเช้า ๘.๐๐ นาฬิกา รับประทานอาหารเช้า ๘.๓๐ นาฬิกา ทุกศาสนาสวดมนต์ร่วมกัน อย่างนี้ตลอดเวลาประชุม

วันนั้น ผมเดินออกกำลังไปพบผู้แทนริเบต ชื่อ นัมกีลด์ กำลังเดินทอดน่องอยู่ ดาคนนี้ลึกลับมาอยู่ในอินเดียพร้อม ๆ กับองค์ดาไลลามะ เมื่อครั้งเงินเข้ายึดครองประเทศหลายปีมาแล้ว รูปร่างแก่ค่อนข้างบอบบาง หน้าตาละม้ายชาวเกาหลี ผมจึงแวะเข้าไปคุยด้วย ผมถามว่า “ทำไมจึงใส่เสื้อบางนัก ไม่หนาวหรือไง” แกตอบผม

(อ่านต่อหน้า ๕๘)

การศึกษา

จิตโถม

—ดร.เย็นใจ เลหาวิช*

จิตโถมไม่ใช่จิตทรม จิตตัวหลัง หมายถึง จิตเลว ทางการแพทย์หมายถึง โรคชนิดหนึ่ง เรียกว่า โรคจิตทรม คือ คนที่จิตใจผิดปกติธรรมดา ชอบทำสิ่งที่สังคมรังเกียจ โดยเฉพาะเรื่องความผิดปกติทางเพศ แต่จิตโถมที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ หมายถึงจิตที่เสื่อมไปจากสภาพเดิมทำนองเดียวกับบ้านเรือนที่โถมลงเพราะขาดการดูแลเอาใจใส่ หรือรถยนต์ที่เจ้าของบางคน รู้จักแต่ “ใช้” ไม่รู้จัก “บำรุงรักษา” ถึงจะเป็นรถใหม่เยี่ยมขับออกมาจากโรงงานผลิต ก็รับรองได้ว่าไม่นานจะโถมอย่างรวดเร็ว

ร่างกายเราก็คงเช่นเดียวกัน ถ้าเจ้าของปล่อยปละละเลยไม่สนใจใยดีไม่ทำความสะอาดเลยเพียงวันเดียวก็สกปรกมอมแมม สกปรกเหม็นสาบคละคลุ้ง ถ้าขาดอาหาร ขาดน้ำมาบำรุงก็จะโถมลงโดยเร็ว ยิ่งถ้าขาดอากาศด้วยแล้วทนอยู่ได้ไม่กี่นาทีก็ทรุดโถมลงเป็นซากศพทันที

วัตถุสิ่งของหรือร่างกาย ซึ่งความจริงก็คือ วัตถุที่มีชีวิตชนิดหนึ่งเมื่อเกิดโถมลงจะสังเกตเห็นได้ชัด เพราะเป็นรูปธรรม

แต่สิ่งที่เป็นนามธรรมเช่นจิตใจนั้น สังเกตเห็นโดยตรงไม่ได้ว่าจิตนั้นโถมลงหรือไม่ เพราะมองไม่เห็น จับต้องไม่ได้ จึงยากที่จะค้นพบว่าจิตนั้นกำลังโถม กำลังมีปัญหา อันที่จริงคนส่วนมากก็ไม่ค่อยสนใจในเรื่องจิตใจกันอยู่แล้ว เพราะคิดวัตถุ ไม่คำนึงถึงจิตใจ ถ้าจะสังเกตบ้างก็มักจะกลายเป็นสังเกตจิตใจของผู้อื่นมากกว่าจิตใจของตนเอง เมื่อไม่เคยสังเกตก็ไม่บำรุงรักษาจิตของตนเอง เมื่อไม่บำรุงรักษาจิตที่เคยบริสุทธิ์ ก็เริ่มเศร้าหมอง เสื่อมโทรมลงทุกวันโดยที่เจ้าของไม่รู้ตัว เมื่อคนส่วนใหญ่จิตโถมลง สังคมของคนจิตโถมก็กลายเป็นสังคมโถมไปอย่างช่วยไม่ได้

อาการจิตโถมของคนไทยในปัจจุบันที่สำคัญมี ๖ ประเภท คือ

“ไม่จริงจัง ไม่จริงใจ
เอาแต่ได้ ริษยา
บ้าอวดตา อบายมุข”

ไม่จริงจัง สังเกตได้จากลักษณะหรือวิธีการทำงานประเภทวันละ ๒ ชม คือ เช้าสาม-เย็นสาม ขาดความสำนึกในหน้าที่ ไม่อดทน ไม่สู้งาน ชอบเลื่องงาน ถ้าจำเป็นจะต้องทำงานก็จะต้องเกียจคร้านมีเงื่อนไขมากมาย ขาดวินัย ไม่เคารพกฎหมาย มักง่าย ทำงานไม่มีระเบียบ

ไม่จริงใจ สังเกตได้จากอาการหน้าไหว้หลังหลอกทำงานแบบผักชีโรยหน้า ป้อนแต่คำหวานฟังเพราะให้หัวหน้า ปกปิดความจริงที่ฟังแล้วไม่สบายใจทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเจ้านายเป็นคนหูเบาหรือทำไม่คิดคิดก็เลยพาลตัดสินใจผิดพลาด เห็นกงจักรเป็นดอกบัวไปได้ง่าย ๆ กว่าที่จะรู้

ความจริงก็สายเสียแล้ว

เอาแต่ได้ ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ถ้าจะให้ชัดกว่านี้ก็ต้องกลับข้อความเป็น “ได้แต่เอา” คือไม่มีการ “ให้” ใครทั้งสิ้น คนสมัยนี้เป็นประเภทนี้กันมาก ไม่ต้องดูอะไรมา ดูเพียงการขบถยนต์ตามท้องถนน จะเห็นว่าคนขับร้อยละ ๘๘ เป็นพวกนี้ทั้งนั้น ร้อยละ ๑ ที่เหลือคือพวกรถเสีย แต่ก็ไม่ว่า ยอดขวางถนนเกะกะการจราจรทั้ง ๆ ที่พอจะเห็นรถหลบไปข้างทางได้

ริษยา เป็นเรื่องปกติในหน่วยงานต่าง ๆ ทุกแห่งเห็นใครดีกว่าตัวไม่ได้ ต้องกระชากลงมาแล้วเหยียบให้ล้มเพื่อถีบตัวเองให้สูงขึ้น จนคุณหลวงวิจิตรวาทการทนไม่ได้ต้องรำพึงว่า “จงทำดี แต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน”

บ้าอวดตา อวดตาตัวตน หรือที่ท่านพุทธทาสภิกขุเรียกว่า “ตัวกูของกู” นี้สำคัญมาก เพราะเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคม ร้อยแปดประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการราชการ ข้าราชการแต่ละคนพยายามสร้างอาณาจักรของตนเอง ไม่รวมมือกับใคร ถ้าไม่เคารพกราบไหว้เข้ามาหรือไม่ใช้พรรคไม่ใช้พวกของตัว กลไกสำคัญของรัฐติดขัดเพราะอวดตาตัวเดียว

อบายมุข ใครมีสิ่งนี้จิตจะโถมทันที มีผู้เปรียบเทียบกับคนคิดอบายมุขไว้ว่าเหมือนมีผีมาสิงร่าง ผีทั้งหมดมี ๖ ตัว คือ

“ตัวที่หนึ่งชอบสุราเป็นอาณิน
ไม่ชอบกินข้าวปลาเป็นอาหาร
ตัวที่สองชอบเที่ยวยามวิกาล
ไม่รักบ้านรักลูกเมียตน
ตัวที่สามชอบดูการละเล่น

* อดีต บรรณาธิการวารสารไทย ปัจจุบันรองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ไม่ละเว้นบาร์คลับละครโขน
ตัวที่สี่คบคนชั่วมั่วกับโจร
หนีไม่พ้นอาญาตราแผ่นดิน
ตัวที่ห้าชอบเล่นม้าก็พาบุตร
สารพัดถั่วไปโง่โลลิ้น
ตัวที่หกชอบเกียจคร้านการทำงาน
มีทั้งสิ้นหกผี อัปปริยเอย"

อบายมุขเป็นสิ่งเสียดสี ยิ่งเสียดยิ่ง
คิด แก่ยาก แต่ถ้าไม่แก่เลยทั้งตัวนุกกล
และประเทศชาติก็จะพากันพินาศสิ้น ไม่
ต่างอะไรกับเพื่อนบ้านบางประเทศที่หลง
ผิดมาแล้ว

การแก้ปัญหาคิดโถม ซึ่งนำไปสู่
การแก้ปัญหาสังคมโถมนั้น โดยหลักการก็
แก้ได้ คือ พยายามทำทุกอย่างให้เกิดการ
ฟื้นฟูทางจิตใจ เพื่อให้จิตมีอาการตรงกัน
ข้ามคือ "จริงจัง จริงใจ รู้จักให้ มีเมตตา
ลดอัตตา มีปัญญาและสติ" การฟื้นฟู
จิตใจเป็นเรื่องใหญ่ และควรถือเป็นนโยบาย
สำคัญของรัฐที่จะต้องกระทำอย่างรีบด่วน
จริงจัง ต่อเนื่องตลอดไป และด้วยความ
จริงใจของผู้นำทุกระดับ โดยเริ่มจากระดับ
สูงมาสู่ระดับต่ำ

ถ้าไม่แก้ไข ไม่รีบดำเนินการ ก็
เข้าทำนองที่ว่า "จะทำอะไรก็ติด ถ้าจิต
ไม่พัฒนา" เพราะธรรมชาติของคนก็คือ
"ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว" แต่ถ้าเข้าใจ
กลับตาลปัตรเปลี่ยนบ่าวเป็นนาย เปลี่ยน
นายเป็นบ่าว บ้านเมืองก็คงยุ่งเหยิงไม่ผิด
กับทุกวันนี้เป็นแน่ ความเข้าใจอย่างนี้ก็
เป็นอาการ"จิตโถม"อีกประเภทหนึ่ง

การประชุมศาสนาและสันติภาพโลกฯ (ต่อจากหน้า ๕๖)

"ผมชื่นต่อความหนาว คุณรู้ไหม ยอด
เขาในธิเบตนะ หิมะไม่เคยละลายเลย อากาศ
ที่นั่นเย็น ไปถึงหนาว ตลอดทั้งตาปี หนาวกายนี้
เรื่องเล็กมาก แต่หนาวใจคิดถึงบ้านนี้ซึ่งรับ
มันสุดแสนจะทน" ว่าแล้วแกก็จัดแจงควัก

เอาเข็มกลัดรูปธงธิเบตออกจากย่ามมามอบ
ให้กับผม พร้อมกับขอความสนับสนุน ขอ
ให้พูดกับผู้แทนจีนบ้าง ถ้ามีโอกาส ผมรับ
ปาก และแสดงความเห็นใจว่า ไม่มีที่ใดใน
โลกนี้จะเหมือนบ้าน แก่ที่ผมไปประชุม
ยังไม่ถึงสัปดาห์ผมก็คิดถึงบ้านจะตายอยู่
แล้ว ใครจะจ้างให้ผมทำงานอยู่ต่างประเทศ
เงินเดือนเป็นแสน โดยที่ไม่ให้ผมอยู่กับ
ลูกเมีย พี่น้อง ผมอยู่ไม่ได้เด็ดขาด

ผมได้ถามแกว่า ในธิเบตครั้งโน้นมี
พระสงฆ์มากหรือไม่ แกบอกผมว่า ตอนนั้น
มีวัดอยู่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ วัด มีพระอยู่
วัดละ ๓ - ๔ รูป โดยเฉลี่ย ผมจึงถามว่า
พลเมืองเท่าใด ก็ได้รับคำตอบว่าประมาณ
๕ ล้านคนเศษ ผมจึงอยู่พักหนึ่ง เพราะนึก
ไม่ถึงว่าชาวธิเบตจะเลื่อมใสในศาสนา
มากมายเพียงนั้น แกบอกว่ามีวัดทุกหนทุกแห่ง
ชาวธิเบตเป็นคนชอบความสงบ เกรงใน
การปฏิบัติตามหลักศาสนา ซึ่งก็น่าจะจริง
อย่างแกบอก เพราะเท่าที่ผมพบในอินเดีย
แถว ๆ สารนาถ ชาวธิเบตบวชกันมากเหลือ
เกิน ตัวเล็กตัวน้อยบวชหมด สาวดมนต์ทำ
วัตรกันเป็นประจำ แต่ก็อดคิดไม่ได้ว่า เขา
จะต้องเสียเวลาและกำลังส่วนหนึ่งในการ
พัฒนาบ้านเมือง ต่างกับญี่ปุ่น ซึ่งเขาตัด
แปลงหลักธรรมให้เข้ากับชีวิตประจำวัน
นอนน้อย มีระเบียบวินัย และพัฒนาชาติ
สร้างสังคมไปพร้อม ๆ กัน ผมชวนแกเดิน
รอบ ๆ บริเวณ จะได้คุยกันไปด้วย และ
ออกกำลังไปด้วย ผมเห็นปลวกที่นั่นมาก
เหลือเกิน เข้าใจว่าเขาไม่ใช้ยาฆ่าแมลงกัน
พวกนกทั้งหลายก็จับกินบ้าง แต่ไม่หมด
ต้นไม้ถูกปลวกแทะกินเปลือกกรอบต้นสูง
ขึ้นไปจากพื้นดินเป็นฟุตก็มี ผมอัสจรรย
ใจว่าทำไมมันไม่ตาย

(ต่อฉบับหน้า)

ฉันภูมิใจที่เป็นคนไทย

(ต่อจากหน้า ๕๒)

ทุกสูนยามไม่ว่ายากดีมีจน ทำให้เขาไม่ย่อท้อ
ต่อการดำเนินชีวิต และที่สำคัญพระองค์

ทรงดำรงอยู่ในฐานะเป็นจอมทัพไทย จึง
ทรงเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ของทหารหาญที่
กำลังปฏิบัติหน้าที่ปกป้องผืนแผ่นดินไทย
มิให้ใครมารุกล้ำทำลายได้ ทหารทั้งหลาย
เหล่านี้สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้า
หาญเด็ดเดี่ยวยอมพลีได้แม้กระทั่งชีวิต
ประชาชนทั้งหลายปฏิบัติหน้าที่ของตนได้
อย่างเต็มความสามารถ ส่งผลให้ประเทศ
ชาติมีความเจริญมั่นคง ก็เพราะไทยมีที่ยึด
เหนี่ยวในสิ่งเดียวกันคือ ชาติ ศาสนา และ
พระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ไทยจึง
ทรงเป็นผู้นำให้ประเทศไทยดำรงความเป็น
ชาติที่มีเอกราชตลอดไปได้ "...องค์มา
กษัตริย์ชาติยา ชาวประชาทูนเทิดประเสริฐศรี
เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรประชาราช ทรงเป็นศรีเอกราช
ของชาติไทย..."

เราจึงเห็นได้แล้วว่า ชาติไทยเป็นชาติ
ที่มีเอกราชมาช้านาน เอกราชที่บรรพบุรุษ
ไทยได้ร่วมกันต่อสู้เพื่อปกป้องรักษาไว้ให้
ไทยคงความเป็นไทยอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้
ท่านได้สร้างสรรค์สะสมสิ่งที่ดีงามเอาไว้
สามารถสืบทอดมาให้ชนรุ่นหลังได้ยึดถือ
และปฏิบัติ เป็นศิลปะขนบประเพณีและ
วัฒนธรรมอันสูงส่ง แสดงความเป็นเอก
ลักษณะของชาติที่ชาวไทยทุกคนภาคภูมิใจ
มรดกอันล้ำค่าเหล่านี้ ฉะนั้นในฐานะที่เป็น
ลูกหลานไทย จะขอยึดมั่นให้รำงไว้คู่กับ
ชาติไทยตลอดไป ไม่มีผืนดินใดอีกแล้วที่จะ
ให้ความสงบร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์
เท่าผืนดินนี้ ผืนดินที่มีชาติเป็นเอกราชอัน
คงมั่น มีศาสนาเป็นร่มเงาแห่งความสงบ
สันติ มีพระบารมีปกเกล้าฯ ของพระมหา
กษัตริย์ให้ความร่มเย็นเป็นสุข ฉะนั้นจึงภูมิใจ
นักที่ฉันเกิดมามีชีวิตบนผืนดินนี้ "ผืนดิน
ไทย" ที่ฉันรักเทิดทูนและหวงแหนไว้ยิ่ง
ชีวิต

ฉันภูมิใจที่ฉันเป็นไทย

ฉันภูมิใจในชาติ ศาสนา

ฉันภูมิใจในองค์กษัตริยา

เมืองล้ำค่าภูมิใจคือ "ไทย" เอย

เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

ลดต้นทุนการผลิตไม้ผล เยาวชนก็ช่วยได้

ชาคริต จุลกะเสรี

ท่านผู้อ่าน “วารสารไทย” ปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่ก็ยังคงสนับสนุนนโยบายใช้ของไทย เมคอินไทยแลนด์กันตึกคักเข้มแข็งดีอยู่ ผมจึงอยากจะขอเปิดเผยให้ได้ทราบกันอีกสักนิดด้วยว่า ในแต่ละปีนั้นประเทศไทยเราได้สั่งซื้อผลไม้จากต่างประเทศ เข้ามามากินกันถึงปีละประมาณสองร้อยกว่าล้านบาท ก็ไม่น้อยเลยนะครับ

เฉพาะผลไม้สดอย่างเดียว ก็ปาเข้าไปถึงปีละ ๑๖๕ ล้านบาทแล้ว ถ้ารวมไปถึงผลไม้แห้งและผลไม้กระป๋องด้วย ก็จะอยู่ในราวปีละ ๒๑๕ ล้านบาท ด้วยเฉพาะแอปเปิ้ลอย่างเดียวก็เกือบ ๑๐๐ ล้านบาทแล้ว รองลงมาเป็นลูกสาละก็เกือบ ๕๐ ล้านบาทแล้วยังมีพลับ และอะไรต่ออะไรอีกหลายอย่าง ล้วนแต่เป็นของฟุ่มเฟือยทั้งนั้น

ทั้ง ๆ ที่ในเมืองไทยเราเอง ก็มีผลไม้เศรษฐกิจมากมายหลายชนิด แถมยังมีให้หากินกันได้ตลอดทั้งปีไม่มีขาดแคลน และในราคาไม่แพง ดีกว่าผลไม้นอก พอหมดหน้าทุเรียนหน้าเงาะ ก็ยังมีลิ้นจี่ ลำไย มะม่วงฝรั่ง ชมพู่ พุทรา กล้วย อ้อย ส้มตูกลูกไม้ต่าง ๆ จาระนัยกันแทบไม่หวัดไม่ไหว ก็มิให้เลือกกินได้ดี ๆ ทั้งนั้น

ต่อไปนี้จึงไม่ควรที่จะไปอุดหนุน

ผลไม้นอก ให้เสียดุลการค้าไปอีกเปล่า ๆ ควรจะหันมาช่วยกันผลิตช่วยกันใช้ผลไม้ไทย ๆ เรากันให้มากขึ้น และหาทางส่งออกขายต่างประเทศเขาให้มากขึ้นด้วย ก็จะช่วยแก้การขาดดุลการค้าได้อีกทางหนึ่งดีเหมือนกัน

ปัจจุบันผลไม้ไทยเรา กำลังได้รับความนิยมซื้อหากันในตลาดต่างประเทศดีขึ้นมากแล้ว เมื่อทางคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือ กรอ.นั้น ได้ประสานงานกับหน่วยงานทางภาครัฐบาลกับเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้ระดมความคิดและความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ขบคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ลุกลงไปได้มากแล้ว การบุกเบิกตลาดผลไม้ไทยในต่างประเทศ จึงได้รับความสำเร็จก้าวหน้าไปเป็นอันมาก

ทั้งผักและผลไม้ไทย จึงเริ่มมีเค้าที่จะทำเงินเข้าประเทศ ดึงเงินตราต่างประเทศกลับเข้ามาเมืองไทยเรา ปีละนับเป็นพันล้านบาทได้บ้างแล้วละครับ ขอแต่ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพี่น้องเกษตรกรผู้ผลิตพึงให้ความร่วมมือร่วมใจกันต่อไปอย่าได้หยุดยั้ง ความหวังอันแจ่มจรัส ย่อมจะเป็นของไทยเราได้ในอนาคตอันใกล้

เดี๋ยวนั้นนอกจากฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย ได้หวัน ญี่ปุ่น และอีกบางประเทศในเอเชียเราด้วยซึ่งเป็นผู้ผลิตผลไม้ที่สำคัญ เป็นคู่แข่งกับเมืองไทยเราแล้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ก็เป็นอีกแห่งหนึ่งซึ่งเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวที่สุด

แต่โชคยังดีอยู่มาก ที่สภาพทางภูมิศาสตร์ของไทยเรา มีระดับเส้นรุ้งเส้นแวง

ความร้อนหนาวและสภาพฝนฟ้าอากาศ ยังช่วยเป็นใจทำให้ไม้ผลบางอย่างของไทยเราได้เปรียบเมืองจีน ชนิดที่จีนยังจะพัฒนาไม้ผลมาแข่งกับไทยเราโดยตรงนั้นยังคงจะทำได้ยาก ไม่เหมือนกับพืชไร่ ซึ่งนับวันพืชไร่ของจีนมีทางที่จะเข้ามาแข่งขันและแย่งตลาดพืชไร่ของไทยเราไปได้มากขึ้นแน่ ๆ

ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาการทำสวนผลไม้กันให้จริงจังยิ่งขึ้นได้แล้ว วิธีที่ดีและปลอดภัยที่สุด แล้วก็จะมีทางจะได้รับผลกำไรได้ดีที่สุดด้วยนั้น ก็คงจะเป็นการทำสวนผลไม้ในแบบไร่นาสวนผสม ซึ่งมีโอกาสที่จะใช้พื้นดินและแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่ในแต่ละครอบครัว ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่ มีผลกำไรได้ดีขึ้นด้วย

การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม ทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไปด้วยนี้ จะเปิดโอกาสให้เยาวชนในแต่ละครอบครัวมีโอกาสแสดงฝีมือ ช่วยเหลือการดำเนินงานไร่นาได้อย่างเป็นผลดียิ่งขึ้นด้วย

เพราะว่าการที่จะลดต้นทุนในการผลิตไม้ผลเหล่านั้น เยาวชนของเราก็จะมีส่วนเข้าช่วยเหลือ เป็นกำลังสำคัญของแต่ละครอบครัวได้อย่างสบายมาก

เยาวชนหรือยุวเกษตรกรไทยเรา เดียวนี้มีขีดความก้าวหน้าสมบุรณ์ขึ้นมาก ทางราชการก็พยายามสนับสนุนผ่านกลุ่มยุวเกษตรกร มีการคัดเลือกตัวแทนนำไปเยี่ยมศึกษาและดูงานการเกษตร ในครอบครัวเกษตรกรของประเทศต่าง ๆ เป็นครั้งคราว อย่างครั้งล่าสุดนี้ก็ได้ออกไปเยือนประเทศแคนาดาอีกหนึ่งคณะหนึ่งแล้ว ก็นับว่ามีโอกาสได้เปิดหู

เปิดตาดีกว่าสมัยก่อน ๆ มากทีเดียวละ

คุณณัฐภูมิ สุขมล นักวิชาการของ
กองยุวเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ตัวเลข
มาว่า ขณะนี้ (กันยายน ๒๕๒๘) ใน ๗๓
จังหวัด ๖๐๔ อำเภอและ ๗๖ กิ่งอำเภอ
ได้มีกลุ่มยุวเกษตรกรไทยเราอยู่ถึง ๕,๗๓๘
กลุ่ม มีสมาชิกยุวเกษตรกรอยู่เป็นจำนวน
ถึง ๑๕๑,๒๘๐ คน

คือในภาคกลาง ๕ จังหวัด มีสมาชิก
ยุวเกษตรกร ๑๐,๕๒๑ คน ภาคเหนือ ๑๗
จังหวัด มีสมาชิก ๔๓,๘๒๒ คน ภาค
ตะวันออก ๘ จังหวัด มีสมาชิก ๑๒,๘๔๗
คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๗ จังหวัด
มีสมาชิก ๕๓,๕๒๕ คน ภาคตะวันตก ๘
จังหวัด มีสมาชิก ๑๒,๓๐๗ คน และใน
ภาคใต้ ๑๔ จังหวัด มีสมาชิก ๑๕๑,๒๘๐
คน

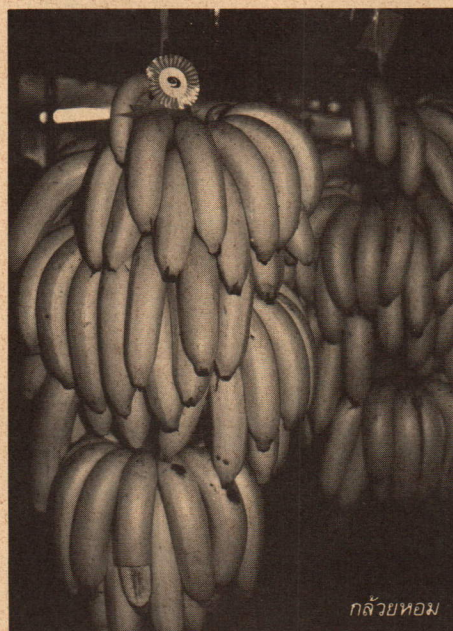
และนอกเหนือจากยุวเกษตรกรที่เข้า
สังกัดกลุ่มดังกล่าวแล้วนี้ ก็ยังมีเยาวชน
อีกส่วนหนึ่งที่ได้เข้ากลุ่มโดยตรง แต่บุตร
หลานเกษตรกรทั้งหลายเหล่านี้ ต่างก็มี
บทบาทอย่างสำคัญยิ่ง ในการช่วยลดต้นทุน
การผลิต และช่วยในการเพิ่มผลผลิตของ
ไม้ผลได้อย่างดียิ่งเช่นกัน

ในปัจจุบันก็เป็นที่น่าชื่นใจนะครับ
ที่ผลไม้ของไทยเราหลายชนิดได้เป็นที่ยอมรับ
กันแล้วในตลาดต่างประเทศ และมีที่ทำ
ว่ายังจะสามารถขยายตลาดออกไปได้อีก
ด้วย จึงทำให้มีผู้สนใจในการปลูกหรือสร้าง
สวนผลไม้กันเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ บางราย
ก็ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ แต่บาง
รายปลูกแล้วก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่า
ที่ควร

ทั้งนี้ ก็เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ
และบางรายก็ขาดแรงงาน อีกทั้งวิธีการ
ปฏิบัติที่ใช้ในสวนไม่ถูกต้องตามจังหวะ
เวลา ดังนั้น เยาวชนในแต่ละครอบครัวของ
พี่น้องเกษตรกร จึงมีประโยชน์ช่วยเหลือ
ในกิจการนี้ได้เป็นอย่างดี

การประชุมกรรมการยุวเกษตรกร

มีเกษตรกรชาวเมืองบางรายทำสวนผลไม้เพื่อเป็นงานอดิเรก เพราะเห็นว่าการอื่นเขาทำแล้วรวยกันมากก็เลยแห่มาทำบ้าง ทั้ง ๆ ที่ขาดทั้งความรู้และประสบการณ์ มีเพียงแต่เงินทุนเท่านั้น ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็อย่างเช่นการสร้างสวนส้ม ซึ่งได้กลับมานิยมทำกันอีกเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง เรียกว่าปลูกกันอย่างมากมายเหลือเกิน ลองคำนวณดูว่าถ้าทุกสวนที่ลงทุนไปแล้วประสบความสำเร็จในการผลิต เราก็คงจะมีปัญหาเรื่องส้มล้นตลาดมาให้ขบคิดแก้ไกันแน่ ๆ แต่ในปัจจุบันนี้ที่ผลผลิตส้มโดยเฉพาะอย่างยิ่งส้มเขียวหวานยังไม่ล้นตลาด ก็เพราะแต่ละสวนที่ลงทุนปลูกกันไปแล้วนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จดีเท่าที่ควร จึงมีบางรายก็ถึงกับประกาศขายสวนเอาเลยก็มีแล้วละครับ

เมื่อมาดูกันอย่างนี้แล้ว การตัดสินใจสร้างสวนผลไม้ จึงเป็นเรื่องที่ต้องทำการศึกษาค้นคว้าความรู้กันเสียก่อนที่จะลงมือ หรือผู้ที่ได้เริ่มลงมือไปแล้วในระยะเริ่มต้น ก็ควรจะเตรียมแผนการดำเนินงานเอาไว้ให้ดีกว่าก่อนนะครับ จะได้ไม่ต้องสูญสิ้นเงินไปโดยได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านที่สนใจการทำสวนผลไม้ “วารสารไทย” จึงใคร่ขอนำเอาข้อคิดเห็นและปัญหาบางประการมาเสนอแนะ พอเป็นแนวทางช่วยในการตัดสินใจ และปฏิบัติแก่ต้นไม้ที่ปลูกกันเอาไว้แล้ว หรือที่กำลังคิดจะปลูกกันต่อไปนี้ได้บ้างตามสมควร

สิ่งจำเป็นอันดับแรก สำหรับผู้ที่จะทำสวนผลไม้ นั่นก็คือ การเลือกทำเลพื้นที่ที่จะสร้างสวน ซึ่งนับได้ว่าเป็นส่วนที่สำคัญมาก เพราะถ้าได้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ที่จะติดตามมาก็มีมากมายเสียละครับ

ดังนั้น ก่อนที่จะลงมือเลือกพื้นที่ใดนั้น จะต้องคิดกันให้ถี่ถ้วน โดยอาศัยดูจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ

สภาพของที่ดิน แหล่งน้ำ ทางคมนาคม และที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ เรื่องการตลาด เหล่านี้เป็นต้น

และนอกจากนั้นก็ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยไว้ด้วยนะครับ เพราะปัญหาเรื่องการรบกวนจากเพื่อนบ้านที่มีได้รับเชิญนี้ มักจะมีอยู่เสมอ ๆ ไม่ว่าจะที่ใดก็ตาม จนบางครั้งอาจจะทำให้เจ้าของสวนหลายรายถึงกับต้องเลิกล้มความพยายาม ที่จะอยู่ในสถานที่นั้นอีกต่อไปก็มีนะครับ

เมื่อเราดกลงปลงใจในการเลือกทำเลที่ตั้งของสวนได้แล้ว ก็จะต้องมาถึงเรื่องการหาพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูก การเลือกพันธุ์ไม้ที่จะมาปลูกนี้ ก็จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากอีกขั้นตอนหนึ่ง ที่จะต้องคัดเลือกพันธุ์ที่ดีและเหมาะสมเอาไปปลูก จึงจะได้ผลสำเร็จที่ดีสมหวัง

เมื่อเราได้กิ่งพันธุ์ที่ต้องการมาแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการเตรียมพื้นที่ปลูก ซึ่งเราจะศึกษาเปรียบเทียบได้ง่าย ๆ จากสวนที่อยู่ในละแวกเดียวกัน ว่าเขาทำกันอย่างไรบ้าง และใช้วิธีไหน ข้อดีข้อเสียอย่างไร ทำไมเขาจึงทำกันเช่นนั้น?

เช่น ทำไมเขาจึงปลูกโดยวิธีการยกร่อง เพราะว่าเขาต้องการควบคุมระบบการให้น้ำแล้วใช้ประโยชน์จากร่องน้ำนั้นด้วย หรือเป็นเพราะระดับน้ำใต้ดินนั้นอยู่สูงมาก จึงจำต้องปลูกโดยวิธีการยกร่องปลูก เมื่อเราเข้าใจได้ถึงขั้นนี้แล้ว การลงทุนในเรื่องการของเตรียมพื้นที่ภายในสวนของเราก็จะให้ผลคุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนไปนั้นได้ดีขึ้น

แล้วที่นี้ก็มาถึงเรื่องของฤดูปลูก แม้ว่า การปลูกต้นไม้ผลนี้ จะไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องของฤดูปลูก ให้มากเท่ากับพวกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ ก็ตาม แต่ปกติเราก็คงจะทำการปลูกในช่วงต้นฤดูฝน หรือช่วงกลางฤดูฝนก็ได้ เพื่อให้ต้นไม้ผลนั้นได้รับน้ำฝนก่อนสัก ๓-๔ เดือน ซึ่งจะทำให้ต้นไม้ที่เราปลูกไว้นั้นเจริญเติบโตได้ดี และตั้งตัวได้เร็ว ทำให้มีความแข็งแรง เพียงพอที่จะต่อสู้กับ

ความแห้งแล้งในฤดูแล้งต่อไปได้ดีขึ้น

ที่สำคัญก็คือ ในกรณีที่เราไม่แน่ใจว่าจะสามารถให้น้ำแก่ต้นไม้ผล ที่เราเพิ่งปลูกลงได้อย่างเพียงพอหรือไม่ ก็ไม่ควรจะปลูกลงไม้ผลในช่วงปลายฤดูฝนเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ต้นตายเป็นจำนวนมาก หรือบางครั้งอาจจะตายทั้งหมดเลยก็ได้ นะครับ เมื่อต้นไม้ผลนั้นต้องพบกับสภาพที่แห้งแล้ง หากเราได้กิ่งพันธุ์มาในช่วงนี้ ถ้าปลูกไม่ทันตามเวลาดังกล่าว ก็ควรนำกิ่งพันธุ์เหล่านั้นมาปลูกลงเอาไว้ก่อน หรือนำมาเลี้ยงดูเอาไว้ในเรือนเพาะชำก่อนก็จะเป็นการดี รอเอาไว้ปลูกในช่วงต้นฤดูฝนปีหน้ายอมเสียเวลา ๑ ปี ดีกว่าที่จะไปเสี่ยงปลูกเอาไว้ต้อนรับฤดูแล้ง จริงไหมละครับ

ในการนำเอาต้นไม้ผลไปปลูกในแปลงนี้ ต้นไม้ผลหรือกิ่งพันธุ์ที่เราใช้ปลูกในแปลง ก็ไม่ผิดอะไรกับเด็กอ่อนแรกเกิด เราจึงจำเป็นที่จะต้องดูแลเอาใจใส่กันเป็นอย่างดี เพื่อให้ต้นสามารถตั้งตัวได้อย่างรวดเร็ว พอที่จะทนต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ สำหรับพวกต้นไม้ผลที่ปลูกในระยะ ๑-๒ ปีแรกนี้จึงควรจะมีต้นไม้อื่นคอยให้ร่มเงาบังแดดในฤดูแล้งไว้บ้าง แม้ว่าเราจะมีน้ำรดให้ด้วยในฤดูแล้งก็ตาม ร่มเงาก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่อีกด้วย จนกว่าต้นไม้ผลนั้นจะเติบโตใหญ่สมบูรณ์

การเตรียมพื้นที่โดยการไถพรวนดินแล้วขุดหลุมปลูกลงต้นไม้ผลลงไปโดยไม่มีไม้บังร่มให้เลยและแถมยังปล่อยให้หน้าดินระหว่างแถวปลูกลงนั้นโล่งเตียน พอถึงฤดูแล้งก็จะเกิดผลเสียหายขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะต้นไม้ผลที่ปลูกเอาไว้วันนั้นจะตายกันมาก เนื่องจากการขาดน้ำ แม้ว่าเราจะมีการให้น้ำแก่ต้นไม้ผลนั้นก็ตาม แต่ก็ดูเหมือนว่าจะไม่เพียงพอกับความต้องการน้ำ ของต้นไม้ผลที่แรกปลูกลงนั้นเสียแล้วละ

การพิจารณาว่าเราควรจะใช้พืชอะไรปลูกบังร่มกันดีนั้น ความจริงก็มีอยู่หลายพืช แต่ก็ยากจะขอเสนอต้นกล้าที่ว่านี้เป็น

ยุวเกษตรกรช่วยกันเตรียมหลุมปลูกต้นไม้

การใส่ปุ๋ยหมักในสวนผลไม้

ตัวอย่างมาให้พิจารณากันด้วย เพราะเป็นพืชที่โตเร็ว ดูแลง่าย และสามารถให้ร่มเงาแก่ต้นไม้ผลในระยะแรก ๆ ได้ดีมาก

การปลูกกล้วยน้ำว้านี้ ก็ให้ปลูกแทรกสลับระหว่างแถวของต้นไม้ผลที่เราปลูก จะทำการปลูกไปก่อนที่จะปลูกต้นไม้ผล หรือจะปลูกไปพร้อม ๆ กันเลยก็ได้ เมื่อปลูกไปแล้วเก็บผลขายได้สัก ๒ ปีแล้ว ก็ทำการรื้อต้นกล้วยออกทิ้งได้แล้ว คงเหลือไว้เพียงแต่ต้นไม้ผลที่ต้องการ ซึ่งในช่วงระหว่างที่ยังไม่ได้รื้อกล้วยทิ้งไปนั้น เราอาจจะต้องตัดหน่อกล้วยทิ้งไปเสียบ้าง เพื่อจะได้ไม่มาเบียดบังต้นไม้ผลที่เราปลูกไว้นั้นจนเกินไป และนอกจากการที่เราได้ร่มเงาจากต้นกล้วยน้ำว้าให้กับต้นไม้ผลที่ต้องการแล้ว เรายังสามารถขายผลกล้วยเป็นรายได้ด้วยอีกทางหนึ่งนะครับ

นอกจากเรื่องของไม้บังร่มนี้แล้ว การปลูกพืชช่วยบังดินนี้ ก็จะเป็นทางที่จะช่วยลดความสูญเสีย อันเนื่องมาจากลมได้ดีที่สุดทางหนึ่ง ซึ่งปัญหาเรื่องแรงลมนี้ ชาวสวนในบ้านเรามักจะละเลยกัน ความสูญเสียของสวนผลไม้ อันเนื่องมาจากแรงลมในแต่ละปีจึงมีมาก ควรระวังรักษาให้ดีเป็นพิเศษด้วย

ไม้บังลมที่เราอาจใช้กันได้นั้นก็มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด เช่น สนประดิพัทธ์ ฝรั่งใหญ่ ฝรั่งเล็ก ฝรั่ง กระทิงณรงค์ หรือไม้ยืนต้นอื่น ๆ ที่มีลักษณะของกิ่งก้านข้างเหนียว และไม่มารบกวนต้นไม้หลักมากนัก ถ้าเรามาคิดกันถึงผลดีของไม้บังลมนั้น ก็มียู่มากมาย เช่น ในสวนทุเรียน ขั้วใบของทุเรียนนั้นออกจะอ่อนแอมาก แม้มันพัดผ่านไม่แรงมากนัก ก็สามารถทำให้ใบร่วงหล่นได้ และกิ่งทุเรียนที่ใบร่วงหมดแล้ว กิ่งนั้นก็มักจะตาย ถ้าเราปลูกไผ่เป็นไม้บังลมให้บ้างแล้ว ก็ยังสามารถใช้ลำไผ่เป็นไม้สำหรับค้ำต้นไม้และหน่อไผ่ก็ยังใช้เป็นอาหารได้อีกด้วย

สรุปแล้วไม้บังลม ก็น่าจะเป็นประโยชน์มากกว่าส่วนของพื้นที่ที่ต้องสูญเสียไป เพื่อใช้ในการปลูกไม้บังลมเหล่านี้มากทีเดียวครับ

และปัญหาสุดท้ายที่จะขอยกมาพูดกันก็คือ ปัญหาเรื่องแรงงานที่จะใช้ภายในสวน ซึ่งตามธรรมดาแล้ว คนงานเหล่านี้หายากเหลือเกินที่จะทำงานให้ถูกใจนายจ้างได้เต็มที่ และมีใจรักงานของนายจ้าง ในกรณีนี้เจ้าของสวนหรือนายจ้างไม่ได้อยู่ประจำที่สวน งานที่สั่งไว้กับคนงานก็มักไม่เป็นไป

ตามความต้องการ ทางแก้ไขที่จะขอแนะนำไว้ในที่นี้ก็คือ การจ้างหัวหน้างานที่ดีไว้สักคนหนึ่ง หรือหาญาติพี่น้องที่ไว้ใจได้มาช่วยดูแลแทน ก็จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ ซึ่งในการนี้เขาชวนลูกหลานของตนเอง ก็มี ส่วนจะเข้าเรียนรู้และเป็นการกำลังสำคัญของสวนผลไม้ต่อไปได้อย่างไรดี

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การเตรียมดินปลูกไม้ผลเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเตรียมดินหลุมปลูกได้ดี ก็จะช่วยให้ต้นไม้ผลนั้นเติบโตแข็งแรงสมบูรณ์ดี มีดอกมีผลให้ได้เต็มที่ ลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาลงได้ไม่น้อยเลย ซึ่งเขาชวนในครอบครัวของท่าน ก็สามารถจะช่วยในการเตรียมหลุมปลูกนี้ได้เป็นอย่างดี

แต่ใครจะปลูกต้นไม้ผลในที่ลุ่มละก็โปรดคิดถึงเรื่องระดับน้ำให้ดีด้วยนะครับ ถึงอย่างไรก็อย่าลืมเตรียมดินในหลุมปลูกให้ดีเข้าไว้ก่อนด้วย ถ้าเป็นการปลูกในที่ดินบนแปลงยกร่อง ที่มีดินผิวแปลงสูงกว่าระดับน้ำเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ก็อย่าขุดหลุม

ลึก หรือถ้าเป็นดินเปิดป่าใหม่ ๆ ที่ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ดีอยู่เหลือหลายแล้วละก็ อาจใช้การขุดหลุมปลูกต้น ๆ ได้เช่นกัน แต่ถ้าหากเป็นที่ดินแลวและบนที่ดอน ก็จำเป็นจะต้องเตรียมหลุมปลูกให้ลึกหน่อยจะดีกว่า

ด้วยถ้าเป็นดินตื้น ๆ ไกลระดับน้ำ จะขุดหลุมลึกกว่าหน้าจอบไม่ค่อยสะดวก มันก็จำเป็นอยู่เองแหละครับที่จะต้องขุดตื้น ๆ เพียงประมาณจอบเดียวหรือสองจอบเท่านั้น แล้วปลูกต้นไม้ผลนั้นลงไปเลย ซึ่งมันก็ขึ้นได้ในระยะ ๓-๕ ปีแรก จะยังดีอยู่หรอก แต่ในระยะปีหลัง ๆ ชักจะแย่ ด้วยมีอาหารในดินเหลืออยู่จำกัด ก็จะต้องเสียเงินค่าปุ๋ยและอาหารเสริม ใส่บำรุงเลี้ยงต้นไม้ผลนั้นกันเป็นการใหญ่แน่ ๆ ละครับ

แต่ถ้าหากเป็นที่ดินดอน ที่สูงกว่าระดับน้ำมากเพียงพอ เราก็ควรใช้วิธีเตรียมหลุมปลูกไม้ผลนั้นให้ลึกสักหน่อย แล้วใส่ปุ๋ยคอกลงรองก้นหลุมให้ด้วย จะช่วยให้ได้ผลในระยะยาวนานได้ดีกว่ากันมากแน่นอนครับ

สำหรับในดินที่เหนียว ควรขุดหลุมปลูกต้นไม้ผล ให้มีขนาดกว้าง ๕๐ ซม. ๕๐ เซนติเมตร และลึก ๕๐ เซนติเมตร ก็พอไหว แต่ถ้าเป็นพื้นที่ดินทรายควรให้หลุมปลูกนี้กว้าง ๑ เมตร ๑ เมตร และลึก ๑ เมตร จะดีกว่า

โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ไม่ว่าจะปลูกต้นไม้ผลอะไร เมื่อขุดหลุมแล้วก็ควรเอาดินชั้นบนแยกไว้ต่างหากจากดินก้นหลุม

และเมื่อขุดหลุมได้ขนาดที่ต้องการอย่างนั้นแล้ว ก็ควรหาเศษไม้ใบหญ้า หรือวัชพืชที่ผุพังแล้ว เอามาใส่ลงรองก้นหลุมให้เสียชั้นหนึ่งก่อน ใส่แล้วย่ำให้อัดแน่น ๆ หน่อยก็ได้ สำหรับหลุมลึก ๕๐ เซนติเมตร ก็ควรใส่รองก้นหลุมให้หนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร แล้วหาปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยมูลสัตว์หรือปุ๋ยหมักจากวัชพืชที่มีอยู่นั้น และถ้าได้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๐

นำน้ำเชื้อสารตัวเร่งรากให้ทั่วกอง

ผสมลงให้ลึกนิดหน่อยด้วยละก็ จะยิ่งดีใหญ่ ขั้นที่ ๒ นี้ใส่ลงให้หนาได้ประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตรก็จะดี

ในที่ดินดอนหรือทรายจัด ก็ยังจำเป็นต้องใส่เศษใบไม้ ๆ ๆ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ลงรองก้นหลุมไว้ให้มากกว่าปกติ เพื่อช่วยให้ดินอุ้มน้ำได้ดีขึ้นด้วย

ขั้นต่อไปก็ให้เอาดินดีหรือดินบน ที่ขุดกันเอาไว้ปากหลุมนั้นแหละ เอาใส่ลง ไปจนเกือบเต็มหลุม

เมื่อวางต้นไม้ผลลงปลูกในหลุม ควรวางให้อยู่ตรงกลางหลุม และให้โคนต้นไม้อยู่พอดีกับระดับพื้นดิน อย่าให้โคนต้นไม้ต่ำกว่าระดับพื้นดินบริเวณนั้นเกิน ๕ เซนติเมตร ได้ก็จะได้ ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหาย อันอาจเกิดจากน้ำท่วมโคนต้นไม้เสียหายแก่ระบบรากได้ง่าย

คือถ้าปลูกไว้ตื้น ๆ หน่อยอย่างนี้ แล้วเอาดินชั้นล่างที่กันไว้ เอามาคลุมโคนให้จะได้ผลดีกว่าปลูกลึก ๆ ด้วยเมื่อเกิดน้ำท่วม ถ้าปลูกตื้นเราก็มีทางระบายน้ำออกได้ง่ายดี ถ้าปลูกลงลึกเกินไปจะระบายน้ำออกได้ยากกว่า เรื่องนี้จึงควรพิจารณาปฏิบัติให้ดีด้วย

การปลูกต้นไม้ผลควรกระทำในช่วง

ตอนเย็น เมื่อแสงแดดเริ่มรำไรแล้วต้นไม้จะไม่เหี่ยวเฉาง่าย เมื่อปลูกต้นลงแล้ว ในฤดูฝนควรคลุมพูนโคนเป็นหลังเต่าให้เรียบร้อยด้วย แต่ถ้าในฤดูร้อน ๆ ควรคลุมให้เป็นแอ่งเล็กน้อยจะดีกว่า ควรกลบดิน โหรง ๆ ให้แน่นพอสมควร อย่าให้ดินอัดแน่นเกินไปจะไม่ดีนะครับ

และเมื่อทำการปลูกต้นไม้ลงหลุมเรียบร้อยแล้ว ก็ควรปักหลักให้แน่น ผูกยึดตรึงลำต้นเข้ากับหลักนั้นให้ดีด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้ลมโยกต้นไม้ที่ปลูกใหม่นี้ เพราะช่วงแรก ๆ นี้ ถ้าถูกลมโยกต้นไม้จะกระทบกระเทือนเสียหายได้ง่าย จึงควรป้องกันไว้ก่อนจะดีกว่า

สำหรับเรื่องแสงแดด ในช่วงแรกของการปลูกต้นไม้ผลนี้ที่สำคัญนะครับ คือถ้ามีแดดจัด ๆ ก็ควรหาทางมะพร้าว หรือ กิ่งไม้ที่มีใบ มาช่วยทำบังไพรกันแดดให้ร่มเงา ในระยะแรกปลูกนี้ให้ด้วยต่อไปพอรากจับดินปลูกได้ดีแล้ว จึงค่อยเอาสิ่งบังแดดนั้นออกได้

เรื่องปุ๋ยหมักซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ที่ต้องใช้ใส่รองก้นหลุมปลูกไม้ผลด้วยนั้น เขาชวนในครอบครัวของท่านเจ้าของสวน ก็จะมีส่วนช่วยเหลือในการทำปุ๋ยหมักใช้ตัวเอง

ในไร่ในสวน ช่วยให้ประหยัดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีลงได้ไม่น้อยเลย

วิธีการทำปุ๋ยหมักใช้เองในไร่นานั้น “วารสารไทย” ฉบับก่อน ก็ได้เคยเสนอให้ทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างง่าย ๆ ไว้บ้างแล้ว ผู้สนใจโปรดหาอ่านจาก “วารสารไทย” คู่นี้ครับ

เรื่องการขยายพันธุ์ไม้ผลด้วยวิธีการต่าง ๆ นั้น ตั้งแต่การเพาะเมล็ด การตอนกิ่ง และการปักชำอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงการติดตาต่อกิ่ง และการขยายพันธุ์ไม้ผลด้วยวิธีการใหม่ ๆ อีกหลายวิธีนั้น ชาวชนในไร่นาผู้สนใจ ก็สามารถจะเรียนรู้วิธีการปฏิบัติได้จากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบลที่อยู่ใกล้ท่านได้ไม่ยากเลย

ในปัจจุบันนี้ วิทยาการเกษตรแผนใหม่ ได้มีส่วนช่วยให้ชาวสวนผลไม้ได้บังเกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจการได้ดียิ่งขึ้นมาก ที่สำคัญก็คือว่า ได้ช่วยสอนให้เกษตรกรเรามีทางเลือกที่จะปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้หลายวิธีทางขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพหรือฐานะของแต่ละครอบครัวได้ด้วย

คือไม่จำเป็นจะต้องใช้วิธีที่ต้องสิ้นเปลืองทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากเสมอไปอีกแล้วละ อย่างเช่นการเพาะเมล็ดมะม่วง ซึ่งแต่ก่อนก็ทำการเพาะทั้งเม็ด กว่าที่จะงอกก็ต้องใช้เวลาเพาะนานหน่อย ต้องให้น้ำกันมากมายกว่าจะงอกต้นอ่อนขึ้นมาได้ แต่เดี๋ยวนี้ให้เด็ก ๆ ทำก็ได้ คือใช้วิธีสับเปลือกแข็งที่หุ้มเมืมนั้นที่ส่วนหัวและท้าย โดยให้สับเฉียง ๆ เปิดเป็นช่องให้น้ำเข้าได้ง่ายขึ้น ระวังอย่าสับให้ถูกเนื้อในเม็ดได้ละครับ แล้วทีนี้ก็ให้ลอกเอาเปลือกแข็งนั้นออกหรือไม่ลอกออกก็ได้ เอาไปเพาะชำจะงอกต้นอ่อนได้รวดเร็วขึ้นมาก ทั้งยังทำการแยกต้นอ่อนได้สะดวกขึ้นด้วย

หรือถ้าไม่เพาะเมล็ด ก็ยังสามารถจะทำการขยายพันธุ์ด้วยวิธีอื่น ๆ ได้ดี ซึ่งเด็ก ๆ ในครอบครัวของท่าน ก็จะเป็นผู้

ช่วยเหลืองานนี้แก่ท่านเจ้าของสวนได้ไม่ยาก ถ้าได้ฝึกสอนให้เรียนลัดเพียงนิดหน่อย ก็พอจะช่วยปฏิบัติกันได้แล้ว

เรื่องการกำจัดศัตรูสำคัญของไม้ผลอย่างเช่น พวกหนู และกระรอก กระแต เหล่านี้แม่อเล็กเล็ก ๆ ก็ถนัดนัก ที่จะสนุกสนานกับเกมปราบศัตรูไม้ผลประเภทนี้ด้วยวิธีง่าย ๆ

แม้แต่การปราบแมลงวันทอง “โอเรียนตัลฟรุตฟลาย” หรือแมลงวันผลไม้ ศัตรูสำคัญที่ทำลายผลไม้ให้เสียหายได้ปีละมากมาย และตลาดต่างประเทศเขาดังซื้อรังเกียจ เจ้าแมลงชนิดนี้รุนแรงมากนั้นเด็ก ๆ ในไร่ในสวนของเรา ก็สามารถจะช่วยเป็นกำลังสำคัญ ในการป้องกันและกำจัดมันได้ดีมาก

ผมก็อยากจะขออนุญาตบอกเล่าแถมไว้อีกสักนิดหนึ่งด้วยว่า วิธีการป้องกันและกำจัดเจ้าแมลงวันทองนี้พี่น้องชาวสวนอาจจะเลือกกระทำได้หลายวิธีดังนี้ คือ

๑. เก็บผลไม้ที่ถูกแมลงวันทองทำลายหล่นอยู่โคนต้น และที่ค้างอยู่บนต้นนำไปฝังดินทำลายเสีย

๒. ห่อผลไม้ด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษสีน้ำตาล หรืออื่น ๆ เพื่อป้องกันการวางไข่ที่ผิวผลไม้ นั้น ๆ มิให้มันเกิดขึ้นได้

๓. ทำเหยื่อพิษเพื่อกำจัดตัวเต็มวัย โดยใช้ผลไม้ที่ถูกทำลายแล้ว เก็บมากองเป็นจุด ๆ ล่อแมลงไว้ แล้วใช้ยาไปกองอัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ฉีดพ่นที่ผลไม้ นั้น ทำติดต่อกันอาทิตย์ละครั้ง ตั้งแต่เริ่มฤดูการระบาดของแมลงนี้ จะช่วยทำลายแมลงวันทองลงได้มาก

๔. ในพื้นที่ซึ่งมีการระบาดเป็นประจำ ให้พ่นด้วยมาลาไธออนชนิดผง หรือโดเมท-โรเอ พ่นให้ทั่ว ๔-๕ วันต่อครั้งกำลังดี

๕. ใช้กับดัก โดยใช้สารเมทิลยูจินอลผสมสารฆ่าแมลง เป็นสารล่อทำลายแมลงวันทองเพศผู้ โดยวางกับดักก่อนฤดูการระบาดสัก ๑ เดือน กับดักนี้ควรวางที่กิ่ง

กลางทรงพุ่ม และวางห่างกันประมาณ ๑๐-๒๐ เมตร หรือไร่ละ ๕-๑๖ จุด ทำการผสมสารล่อสารฆ่าแมลงทุก ๓-๔ อาทิตย์ต่อครั้ง สารฆ่าแมลงที่ใช้ได้แก่ นาเลด หรือเฟนิโตรไธออน และมาลาไธออนตามแต่จะสะดวก

๖. ใช้ยีสต์โปรตีนไฮโดรไลเสท ๒๐ กรัม ผสมมาลาไธออน ๘๓% ในอัตรา ๑๒ ซีซี. ผสมน้ำ ๑ ลิตร พ่นเป็นจุด ๆ ไร่ละ ๘ จุด จุดละ ๑๐๐ ซีซี. พ่นให้ทุก ๗ วันต่อครั้ง

หรือเราอาจเลือกใช้วิธีง่าย ๆ และประหยัดที่สุด โดยการปลูกต้นเดหลีใบกล้วยไว้ในบริเวณสวนผลไม้ของเราให้มาก ๆ ดอกเดหลีใบกล้วยมีกลิ่นหอม เป็นที่ชื่นชอบของแมลงวันผลไม้ตัวผู้มากเป็นพิเศษ มีอยู่ที่ไหนมันก็จะบินไปตอมดมกลิ่นกันเป็นประจำ เราก็ใช้วิธีเอาสารฆ่าแมลงพวก “ดีดีพีวี” หรือพวก “ออกซิโนฟอสเฟต” ฉีดพ่นที่ดอกเดหลีนี้ให้สักนิดหนึ่งในตอนเช้ามืด ก็จะทำลายแมลงที่มาสัมผัสได้โดยเราไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยเลย

อีกวิธีหนึ่งซึ่งง่ายและประหยัดมาก คือใช้ปลูกต้นกะเพราชนิดใบเล็กเอาไว้ในสวนให้มาก ๆ ใช้ใบและดอกของต้นกะเพรา นี้แหละ เอามาขยี้ทาลงบนแผ่นไม้ล่อแมลงวันผลไม้ ซึ่งมันจะชอบมาตอมกลิ่นกะเพรา ไม่แพ้กลิ่นดอกเดหลีหรือกลิ่นสารเมทิล-ยูจินอลนั้นเลย พอแมลงวันผลไม้มาตอมมาก ๆ ก็ให้เด็ก ๆ กอยเอาไม้ที่ตีแมลงวันตีแมลงนี้ทำลายโดยตรงก็ได้ผลดีและประหยัดที่สุด โดยไม่ต้องเสียค่ายาใด ๆ เลยก็ได้ รับผลสำเร็จดีมากเช่นกัน

ซึ่งงานเหล่านี้ชาวชนไทยเรา ที่มีอยู่มากมายในชนบททั่วไป ก็สามารถจะช่วยเหลือผู้ปกครองของเขาปฏิบัติงานต่าง ๆ เหล่านั้น ให้ได้รับผลสำเร็จในการทำสวนผลไม้ได้ขึ้นทั้งนั้น

ผลไม้ไทยยังคงมีโอกาสดีกว้างขวาง

(อ่านต่อหน้า ๘๔)

ระบาดรุนแรง เข้าใช้ในการควบคุมผักตบชวาในประเทศไทย โดยด้วงงวงเหล่านี้เป็นศัตรูธรรมชาติของผักตบชวาและสามารถสร้างสภาพสมดุลไม่ให้ผักตบชวาระบาดรุนแรงดังที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้

เทคนิคการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี

การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี เป็นวิธีการที่ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อมและไม่เกิดอันตรายแต่อย่างใดทั้งสิ้น การควบคุมโดยชีววิธีมีประสิทธิภาพสูง และด้วยเหตุนี้แมลงศัตรูพืชส่วนใหญ่จะไม่ระบาดทำความเสียหายอย่างรุนแรงให้เราเห็นได้ แต่การทำงานของวิธีการนี้เราไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และผลที่ได้รับก็ไม่สามารถที่จะมองเห็นได้เช่นกัน จึงทำให้คนส่วนใหญ่มองข้ามความสำคัญของการควบคุมโดยชีววิธี และคิดว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เทคนิคการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี

การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี เป็นวิธีการที่ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อมและไม่เกิดอันตรายแต่อย่างใดทั้งสิ้น การควบคุมโดยชีววิธีมีประสิทธิภาพสูง และด้วยเหตุนี้แมลงศัตรูพืชส่วนใหญ่จะไม่ระบาดทำความเสียหายอย่างรุนแรงให้เราเห็นได้ แต่การทำงานของวิธีการนี้เราไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และผลที่ได้รับก็ไม่สามารถที่จะมองเห็นได้เช่นกัน จึงทำให้คนส่วนใหญ่มองข้ามความสำคัญของการควบคุมโดยชีววิธี และคิดว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เทคนิคที่สำคัญของการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี อาจดำเนินการเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ คือ

๑. การศึกษาเบื้องต้น
๒. การนำศัตรูธรรมชาติเข้ามาใช้
๓. การแผ่ขยายและเพิ่มพูนปริมาณศัตรูธรรมชาติ
๔. การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

การศึกษาเบื้องต้น

เพื่อให้รู้ว่าศัตรูพืชมีอย่างไร และจะควบคุมอย่างไร ในขั้นต้นเราจะต้องตรวจสอบว่าแมลงศัตรูพืชมีศัตรูธรรมชาติประเภทใดบ้าง แล้วรวบรวมศัตรูตามธรรมชาติของแมลง เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียน ในระยะต่าง ๆ ของการเจริญเติบโตมาเพาะเลี้ยงเพื่อนำไปปล่อยให้เป็นตัวทำลายแมลงศัตรูพืช

ตัวห้ำที่เราพบมักจะเป็นตัวห้ำทั่วไป ซึ่งอาจจะกินหรือทำลายแมลงศัตรูพืชในระยะต่าง ๆ เช่น แมงมุมจะกินตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยต่าง ๆ ด้วงเต่าลายและแมลงวัน ดอกไม้จะกินเพลี้ยอ่อน กบ เขียด และคางคก จะกินแมลงตัวเต็มวัยชนิดต่าง ๆ ส่วนศัตรูธรรมชาติประเภทตัวเบียนนั้น จะช่วยทำลายหนอนและแมลงผลไม้ เราอาจจะพบว่ากลุ่มไข่ของแมลงศัตรูพืชจะไม่ฟักออกเป็นตัวหนอน แต่จะกลายเป็นแตนเบียนตัวเล็ก ๆ ออกมาแทน ซึ่งแมลงเหล่านี้คือแตนเบียนไข่ ตัวหนอนของหนอนใยผักอาจจะเกาะนิ่งอยู่กับที่และมีดักแด้เล็ก ๆ ปกคลุมตัวอยู่ ดักแด้เหล่านี้จะออกมาเป็นแตนเบียนตัวหนอน หรือในดักแด้ซึ่งแทนที่จะฟักออกมาเป็นผีเสื้อตัวเต็มวัย แต่จะเกิดรูเล็ก ๆ ออกมาเป็นแมลงวันก้นขน ซึ่งเป็นแมลงวันเบียนทำลายดักแด้ เป็นต้น หนอนกระทุ้งบางชนิดอาจจะแห้งตายติดอยู่กับต้นพืช หรือเน่าละ ซึ่งอาการเช่นนี้เกิดจากโรคของหนอนซึ่งอาจจะเป็นเชื้อรา หรือไวรัส ทำให้หนอนตาย

การนำศัตรูธรรมชาติเข้ามาใช้

ถ้าจากการศึกษาเบื้องต้นในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง เราไม่พบศัตรูธรรมชาติ เราอาจนำศัตรูธรรมชาติของแมลงศัตรูพืชชนิดนั้น จากท้องถิ่นอื่นหรือต่างประเทศมาใช้ก็ได้ ซึ่งโดยปกติในทางปฏิบัติจะต้องมีการสำรวจในท้องถิ่น หรือบ้านเดิมของแมลงศัตรูพืช ว่ามีแมลงศัตรูธรรมชาติอะไรบ้างที่สามารถจะนำมาใช้ในการควบคุมโดยชีววิธีได้ เช่น การนำด้วงเต่าลายหลายชนิด

จากฮาวายเข้ามาใช้ในการควบคุมเพลี้ยหอยชนิดต่าง ๆ ในประเทศไทย การนำหอยทากตัวห้ำจากแอฟริกา ฟลอริดา และฮาวายมาใช้ควบคุมหอยทากยักษ์แอฟริกาในประเทศไทย หรือการนำแมลงบางชนิดเข้ามาใช้ในการควบคุมวัชพืชในประเทศไทย เป็นต้น ศัตรูธรรมชาติต่าง ๆ ที่จะนำมาจากต่างประเทศนั้นเราจะต้องมีการทดสอบให้เป็นที่มั่นใจอย่างแน่วแน่ว่าปลอดภัยแล้วเราจึงนำเข้ามาใช้

การแผ่ขยายและเพิ่มพูนปริมาณศัตรูธรรมชาติ

เมื่อเราสามารถค้นพบศัตรูธรรมชาติของแมลงศัตรูพืชได้แล้ว หรือเมื่อนำเข้ามาจากท้องถิ่นอื่นหรือต่างประเทศก็ตาม เรามีความจำเป็นที่จะต้องเพาะเลี้ยง ขยายพันธุ์และเพิ่มปริมาณให้มากขึ้นเพื่อการนำไปปลดปล่อยในการควบคุมแมลงศัตรูพืช การเพาะเลี้ยงอาจทำในห้องปฏิบัติการโดยการหาอาหารของตัวห้ำหรือตัวเบียน ซึ่งอาจจะเป็นระยะการเจริญเติบโตระยะใดระยะหนึ่งของแมลงศัตรูพืชนั่นเอง ถ้าเป็นแตนเบียนไข่ก็ต้องใช้ไข่ของแมลงศัตรูพืชเป็นอาหารให้แตนเบียนนั้น ถ้าเป็นแตนเบียนตัวหนอนก็ต้องใช้ตัวหนอนของแมลงศัตรูพืชเป็นอาหาร เมื่อทำการเพาะเลี้ยงศัตรูธรรมชาติเหล่านี้จนได้ปริมาณเพียงพอแล้ว เราก็จะนำศัตรูธรรมชาติเหล่านี้ไปปลดปล่อยในพื้นที่ซึ่งมีแมลงศัตรูพืชอยู่ การปลดปล่อยอาจทำได้ ๒ วิธี ขึ้นอยู่กับปริมาณของศัตรูธรรมชาติที่เราเพาะเลี้ยงได้ คือ

๑. ปล่อยครั้งเดียวใช้ปริมาณมาก
๒. ปล่อยเป็นช่วงระยะเวลาใช้ปริมาณน้อย

การปล่อยครั้งเดียวแต่ใช้ปริมาณมาก จะใช้กับศัตรูธรรมชาติที่เราสามารถทำการเพาะเลี้ยงและเพิ่มปริมาณได้ง่าย แตนเบียนไข่บางชนิดเราสามารถเพาะเลี้ยงได้เป็นจำนวนมากเป็นแสนหรือเป็นล้านตัว เมื่อเราปล่อยแล้วเราคิดว่าแตนเบียนไข่เหล่านั้นจะ

ยุวเกษตรกร ช่วยพัฒนาการเกษตร

วิจิตร อาวะกุล

ไปทำลายไข่ของแมลงศัตรูพืชและให้ผลในการควบคุมรวดเร็ว คล้ายกับการใช้ยาฆ่าแมลง และหลังจากนั้นตัวของมันเองก็จะตั้งรกรากอยู่ในสภาพนิเวศวิทยานั้น ๆ ขยายพันธุ์ และเพิ่มปริมาณสูงขึ้นเองในธรรมชาติ ถ้าไม่ถูกทำลายเสียก่อน และคงอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เพื่อการรักษาสมดุลย์ตลอดไป

การปล่อยเป็นช่วงระยะเวลาใช้ปริมาณน้อย จะใช้กับศัตรูธรรมชาติที่มีอัตราการขยายพันธุ์ที่ค่อนข้างต่ำหรือเราไม่สามารถที่จะเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ และเพิ่มปริมาณให้ได้จำนวนที่สูงได้ เมื่อเราทำการเพาะเลี้ยงศัตรูธรรมชาติได้ปริมาณเพียงพอก็จะนำไปปลดปล่อยในพื้นที่ซึ่งมีแมลงศัตรูพืชอยู่ ต่อจากนั้นเราก็จะเพาะเลี้ยงเพิ่มเติมเมื่อได้ปริมาณเพียงพอ ก็จะนำไปปลดปล่อยต่อเนื่องกันไปเป็นเวลานานจนกว่าศัตรูธรรมชาติเหล่านั้นสามารถที่จะตั้งรกรากของมันเองและแพร่ขยายพันธุ์และปริมาณในธรรมชาติด้วยตัวของมันเองได้ ในวิธีการนี้เราไม่คาดหวังของการควบคุมที่รวดเร็ว แต่จะปล่อยให้ศัตรูธรรมชาติที่ปล่อยออกไปสามารถปรับตัว และเพิ่มจำนวนเองในธรรมชาติจนสามารถที่จะรักษาสภาพสมดุลย์กับแมลงศัตรูพืชได้ วิธีนี้เป็นวิธีการที่จะใช้เวลานานพอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการแรก

การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

ศัตรูธรรมชาติทั้งตัวห้ำและตัวเบียนเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ามหาศาล แต่ไม่ได้รับการอนุรักษ์หรือการใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ศัตรูธรรมชาติทั้งที่มีอยู่แล้วในสภาพนิเวศวิทยาต่าง ๆ หรือที่นำมาจากท้องถิ่นอื่น หรือจากต่างประเทศ รวมไปถึงศัตรูธรรมชาติต่าง ๆ ที่เราได้เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ เพิ่มปริมาณ แล้วนำไปปลดปล่อย ถ้าไม่มีการอนุรักษ์ที่ดีแล้วก็จะถูกทำลายโดยการละเลยและรู้เท่าไม่ถึงการณ์

(อ่านต่อหน้า ๘๒)

การส่งเสริมการเกษตรนั้น มิใช่เพียงแต่การแนะนำ แจกเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ปศุสัตว์ ฯลฯ เท่านั้น ถ้าหากจะได้ลองพิจารณาถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของการส่งเสริมการเกษตร จะเห็นว่าได้ครอบคลุมภารกิจไว้กว้างขวางหลายประการด้วยกัน คือ

๑. จัดให้มีการส่งเสริมการปลูกพืชเป็นอาหารให้เพียงพอกับการใช้บริโภคในท้องถิ่น และภายในประเทศ กับจัดหาอาหารบางชนิดที่ต้องสั่งซื้อมาจากต่างประเทศ

๒. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการอุตสาหกรรมในประเทศ ให้มีความพอดี ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ

๓. จัดให้มีการส่งเสริมการปลูกพืชและผลิตสินค้าเกษตรกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณภาพ ปริมาณ ตลอดจนต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่ายเป็นองค์ประกอบ

๔. แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกร สามารถดำเนินกิจการเกษตรได้อย่างมั่นคง ได้ผลผลิตต่อเนื่องที่สูงสุด และทำรายได้ให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นการยกมาตรฐานการครองชีพเกษตรกรให้ดีขึ้น

๕. สนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวขึ้นเป็นกลุ่มหรือสถาบันเพื่อมีโอกาสขยายกำลังผลิตของท้องถิ่นให้มีขนาดใหญ่ พอดีจัดเป็นธุรกิจเกษตรหรือการเกษตรอุตสาหกรรม และเพื่อเป็นอำนาจต่อรองในการขายผลผลิต ตลอดจนเพื่อความสะดวกในการกู้ยืมเงินจากธนาคารต่าง ๆ อีกด้วย

๖. ร่วมประสานงานกับสถาบันราชการและสถาบันเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท พัฒนาชุมชน พัฒนาโครง-

สร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตรเป็นการส่งเสริมคนให้ช่วยตนเองได้ และมีใจมุ่งส่งเสริมสั่งสอนให้การศึกษาแก่ตัวเกษตรกรเองเท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายการส่งเสริมนั้นมุ่งส่งเสริมทั้งครอบครัว เพราะอิทธิพลของคนในครอบครัว อันมีแม่บ้านเกษตรกร ลูกหลาน ซึ่งมีจำนวนมากมาช่วยกันทั้งญาติพี่น้อง พี่น้าอา พ่อตาย แม่ยาย ฯลฯ ที่อยู่รวมกันในหมู่บ้าน ย่อมมีผลต่อการพัฒนาให้ก้าวหน้า หรือเป็นอุปสรรคขัดขวาง นโยบายด้านครอบครัวเกษตร ที่การส่งเสริมการเกษตรดำเนินการอยู่ก็คือ

๑. สนับสนุนให้สมาชิกครอบครัวเกษตรกร ทั้งตัวเกษตรกร สตรีเกษตรกร และเยาวชนเกษตรกร ให้ได้รับความรู้ทางการเกษตรและเทคนิคเกษตร

๒. สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวเกษตรกรได้มีโอกาสรวมตัวกันเป็นสถาบัน เพื่อเป็นช่องทางทางดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และเพื่อเป็นพื้นฐานของสหกรณ์การเกษตรที่ดีในอนาคตต่อไป

๓. ผสมผสานโครงการ และกิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาทางสังคมให้เกษตรกรมีคุณภาพของชีวิตดีขึ้น

๔. พัฒนาเกษตรกรและสมาชิกในครอบครัวให้มีความคิดก้าวหน้า มีระเบียบวินัยและมีทัศนคติถูกต้อง เพื่อให้สามารถวางแผนพัฒนาครอบครัวและชุมชนได้

๕. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่มีกิจกรรมในด้านพัฒนาสังคม

“จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งกลุ่ม
ยุวเกษตรกร ก็เพื่อการได้เรียน
รู้เกี่ยวกับวิชาการเกษตรแผนใหม่
และเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่าง
ให้เป็นประโยชน์”

งานส่งเสริมยุวเกษตรกร

การดำเนินงานในการปลูกฝัง และ
ถ่ายทอดอาชีพการเกษตร ไปยังเยาวชนที่
สนใจหรือเป็นบุตรหลานเกษตรกร เพื่อให้
รักการเกษตร เพื่อให้เป็นผู้ผลิตอาหารสำหรับ
เลี้ยงพลเมืองและส่งออกไปจำหน่ายยังต่าง
ประเทศ ได้มีผู้ริเริ่มทำกันมาเป็นเวลานาน
แล้ว แต่ยังไม่ได้จัดรูปขึ้นเป็นทางการใน
สมัยก่อน

งานพัฒนาเยาวชน ชนบทได้เริ่มขึ้น
อย่างจริงจังในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้มีผู้เชี่ยวชาญ
จากสหรัฐอเมริกา มาทำงานร่วมกับผู้
เชี่ยวชาญไทย โดยเริ่มงานทดลองที่โรงเรียน
พรหมานุเคราะห์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็น
การฝึกหัดให้เด็กนักเรียนรู้จักการทำสวนครัว
และเลี้ยงสัตว์ โดยได้นำแนวความคิดและ
วิธีการ “การส่งเสริมการเกษตร” “4-H Club”
ของสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการสนับสนุน
จากองค์การช่วยเหลือระหว่างประเทศของ
สหรัฐอเมริกา ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญด้านยุว-
เกษตรกรมาช่วยเหลือและดำเนินการร่วม
กับข้าราชการไทย เริ่มดำเนินกิจการเป็น
“4-H Club” ขึ้นก่อน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
และชลบุรี ภายหลังจึงเปลี่ยนชื่อมาชื่อไทย
ว่า “หน่วยยุวกสิกร” โดยมอบหมายให้กอง
ส่งเสริมและเผยแพร่ กรมกสิกรรม กระทรวง
เกษตร เป็นผู้รับผิดชอบในงานดังกล่าว

ต่อมาได้มีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการ
เกษตรขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๐
ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ งานของ
หน่วยยุวกสิกร จึงได้โอนจากกองส่งเสริม
และเผยแพร่กรมกสิกรรม มาอยู่ในความ
รับผิดชอบของกองพัฒนาการบริหารงาน

(บน) ในแต่ละพื้นที่จะมีศูนย์กลางของกลุ่มยุวเกษตรกรอำเภอ

(ล่าง) งานส่วนตัวของยุวเกษตรกร

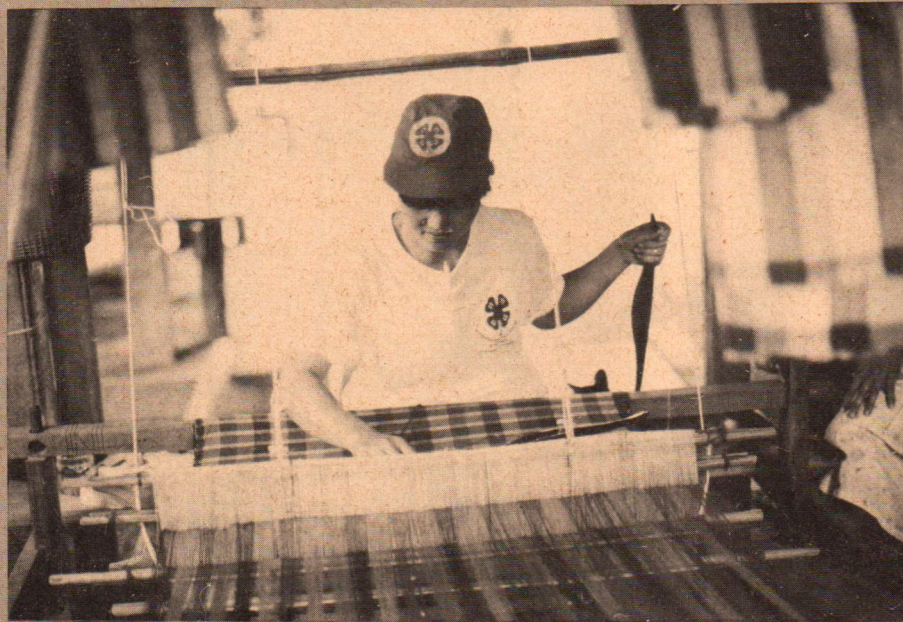
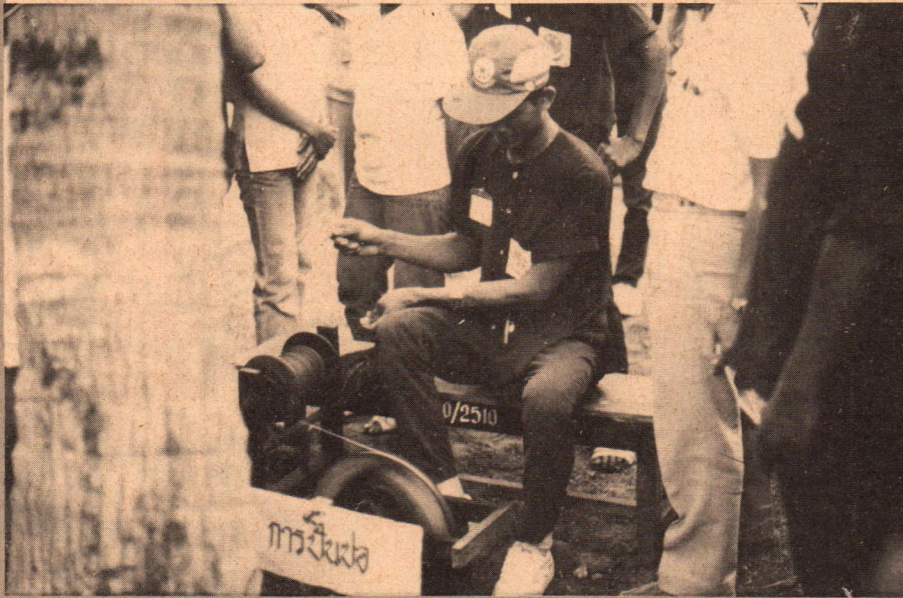
เกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรและเปลี่ยน
ชื่อใหม่อีกครั้งว่า “กลุ่มยุวเกษตรกร”
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม
ยุวเกษตรกร

๑. เพื่อปลูกฝังและฝึกอบรมให้เยาวชน
ชนบท ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องวิชาการเกษตร
แผนใหม่ และเล็งเห็นเกษตรด้วยการทำจริง
รู้จักการใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
สามารถนำไปประกอบสัมมาชีพได้อย่าง

เหมาะสมตามสภาพท้องถิ่น

๒. เพื่อสร้างทัศนคติให้เยาวชนชนบท
เห็นคุณค่าของการเกษตร รู้สึกภูมิใจและ
ยอมรับว่าอาชีพเกษตรกรรม มีความสำคัญ
ต่อการดำรงชีวิตมนุษย์และต่อเศรษฐกิจ
ของประเทศ

๓. เพื่อให้เยาวชนชนบทได้ใช้เวลา
ว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้ใฝ่หาความรู้
อยู่เสมอ รู้จักหารายได้ช่วยตัวเอง การ

กิจกรรมของยุวเกษตรกรสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามต้องการ และความเหมาะสม

ประหยัดและการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

๔. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนชนบทได้มีการพัฒนาทางด้านความคิดและสุขภาพร่างกายได้ปฏิบัติตนให้เป็นผู้อยู่ในศีลธรรม กฎหมาย เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศ

๕. เพื่อเร่งเร้าให้เยาวชนชนบทได้มีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการพัฒนาสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

๖. เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนชนบท

ตระหนักถึงความมั่นคง และปลอดภัยของประเทศ ยึดมั่นในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของชาติ

ทั้งนี้ โดยปฏิบัติตามแนวทางของข้อบังคับและวิธีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรสมาชิกยุวเกษตรกรและที่ปรึกษา

ผู้ที่จะเป็นสมาชิกยุวเกษตรกรได้แก่เยาวชนหญิง ชาย ที่มีอายุระหว่าง ๑๐-๒๕

ปี มีความสนใจในเรื่องการเกษตรและเคหกิจเกษตรจะรวมกันประมาณ ๑๕-๓๐ คน สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ที่สำนักงานเกษตรอำเภอในท้องถิ่นของตน ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองของตนแล้ว และต้องมีบุคคลในท้องถิ่นอาสาสมัครเป็นที่ปรึกษาจำนวน ๑ คน ต่อสมาชิก ๑๐ คน

สมาชิกยุวเกษตรกรจะได้รับการฝึกฝนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการเป็นผู้นำ โดยสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะมีการเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ปฏิคม เพื่อดำเนินการบริหารงานของกลุ่ม คณะกรรมการนี้จะต้องได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกในกลุ่ม เมื่อครบ ๑ ปี ก็จะทำการเลือกตั้งใหม่ กรรมการชุดนี้เรียกว่า "คณะกรรมการสภายุวเกษตรกร"

งานของยุวเกษตรกร

งานที่สมาชิกจะต้องปฏิบัติกิจกรรมทางเกษตรอย่างใดอย่างหนึ่งจะเป็น งานส่วนตัว หรือ ส่วนบุคคล ที่สมาชิกแต่ละคนสนใจ และเลือกทำตามถนัดเป็นส่วนแยกจากงานของผู้ปกครองอาจดำเนินการที่บ้านของตนหรือที่หนึ่งที่ใดก็ได้

งานรวม คืองานที่เกี่ยวกับการเกษตรหรือเคหกิจเกษตรที่สมาชิกทั้งกลุ่ม หรือ แบ่งเป็นกลุ่มย่อยร่วมกันทำและรับผิดชอบสถานที่ดำเนินการอาจเป็นที่บ้านของสมาชิกหรือที่ปรึกษาคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นที่สาธารณะภายในหมู่บ้าน

การสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรโดยจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดตั้งกลุ่ม จัดการฝึกอบรมดำเนินโครงการฝึกปฏิบัติงานหรือกิจกรรม โครงการฝึกอาชีพและอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละปี

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนอีกด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น

แหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับให้ยูวเกษตรกร
กู้ยืมไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งจะ
มีผลต่อการเพิ่มรายได้ และยึดเป็นอาชีพ
ต่อไป

กิจกรรมของยูวเกษตรกร

ยูวเกษตรกรนอกจากจะต้องทำกิจกรรม
ทางเกษตร หรือเคหกิจของตนเป็นประจำ
ภายใต้การแนะนำปรึกษา ของที่ปรึกษา
ประจำหน่วยแล้วยังได้รับการแนะนำ ส่งเสริม
สนับสนุนจากเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ
เกษตรจังหวัด อยู่เป็นประจำ

นอกจากนั้นยังฝึกหัดการเป็นผู้นำ
การประชุมในระบอบประชาธิปไตย ทั้ง
การประชุมของหน่วย ของอำเภอ ของ
จังหวัด และการประชุมสภายูวเกษตรกร
แห่งชาติ ซึ่งจัดชุมนุมปีละครั้ง

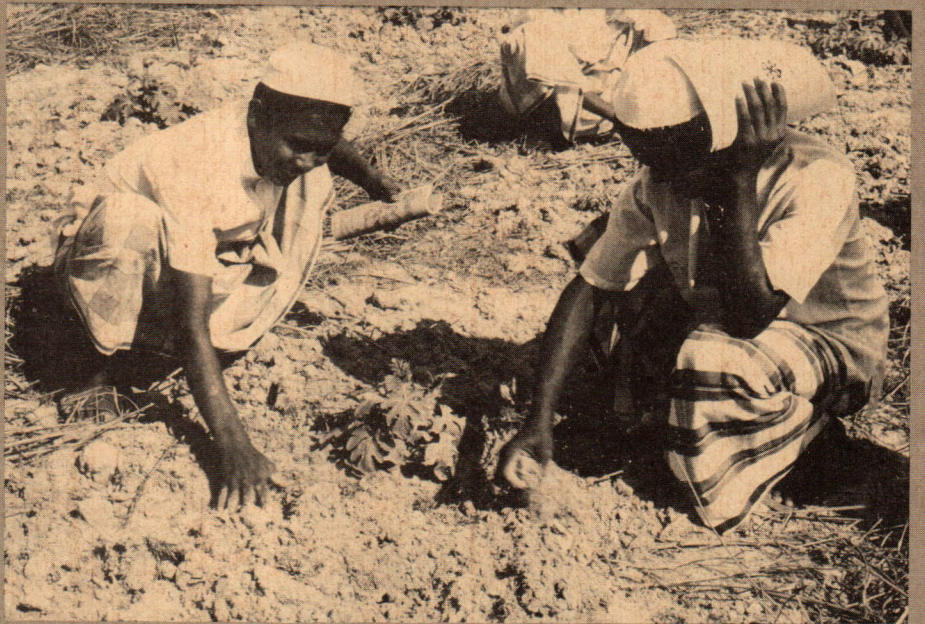
การเข้าค่ายยูวเกษตรกร การฝึกทำ
กิจกรรมของยูวเกษตรกร การสาธิตวิธีการ
ทางเกษตรต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้
การนำชมแปลง ผลงานยูวเกษตรกรที่ได้
ผลดี การประกวดพืช สัตว์ การจัดงาน
ออกร้านในงานประจำปี การแข่งขันตอบ
ปัญหาการเกษตร เคหกิจเกษตรและความรู้
ทั่วไป การประกอบอาหารการประดิษฐ์
หัตถกรรมเกษตร การตัดเย็บเสื้อผ้า การพูด
ในที่ชุมนุมชน การได้วาทะ การทัศนศึกษา
และนันทนาการต่าง ๆ

เครื่องหมายยูวเกษตรกร

เครื่องหมายยูวเกษตรกร เป็นเครื่อง-
หมายสากลเหมือนกันหมดโดยใช้รูปใบ
โคลบเวอร์ ๔ แฉกสีเขียว ส่วนตัวอักษร
นั้นก็ใช้อักษรของชาตินั้น ๆ ของประเทศ
ไทยเราใช้ “ก” ซึ่งมีความหมายและใช้
เป็นคติประจำใจของยูวเกษตรกรทั่วโลกคือ

๑. ก. ตัวแรกหมายถึง “เกศ” สมอ (Head) คือ มีสมองอันปลอดโปร่ง แจ่มใส
ในความคิดสร้างสรรค์และพัฒนา

๒. ก. ตัวที่สอง “กมล” จิตใจ (Heart)
คือ มีจิตใจที่จงรักภักดีต่อมิตรสหาย เพื่อน
ร่วมงาน สังคมและประเทศชาติ

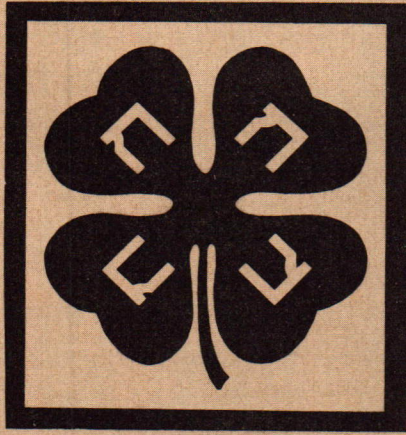
(บน) ที่ปรึกษาและสมาชิกยูวเกษตรกรกับกิจกรรม

(ล่าง) ยูวเกษตรกรที่นับถือศาสนาอิสลามในภาคใต้

๓. ก. ตัวที่สาม “กร” มือทั้งสองข้าง
(Hands) คือ ด้วยมือทั้งสองข้างที่เต็มไปด้วย
ความขยันขันแข็งในการทำงาน การเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่ช่วยเหลือและการบริการต่อผู้อื่น

๔. ก. ตัวที่สี่ “กาย” สุขภาพ (Health)
คือ หมายถึงว่ายูวเกษตรกรจะต้องพัฒนาพลานามัย
ให้แข็งแรง สมบูรณ์เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
เพื่อบริการสังคม กลุ่ม ชุมชน ที่เขามีส่วน
อยู่ร่วมจะพัฒนาถาวรยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ไม่ใช่ทุกคนอยากจะเป็นแพทย์ เป็น
วิศวกร เป็นนักกฎหมาย เป็นนักบริหาร
นักปกครอง ฯลฯ เสมอไป มีคนอื่นเป็น
จำนวนมากต้องการประกอบอาชีพที่เป็น
ธรรมชาติ อิสระ มีความสุข เช่น อาชีพ
การเกษตรนี้ยังมีอีกมาก รัฐบุรุษ ประธานาธิบดี
นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดี นักบริหาร
ที่ทำงานคร่ำเคร่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่
แล้วมักจะออกมาประกอบอาชีพทำสวน

เครื่องหมายยุวเกษตรกร

ทำไร่ เลี้ยงสัตว์กันเป็นส่วนใหญ่ เพราะอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่เป็นหลักของชาติไทย เป็นธรรมชาติ อาภาศตขึ้นบริสุทธิเป็นอาชีพที่มีความสุขของมนุษย์

มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากผลการดำเนินงานยุวเกษตรกรที่ผ่านมาปรากฏว่าสมาชิกของกลุ่มยุวเกษตรกร ประสบปัญหาด้านเงินทุนในการเริ่มต้นประกอบการของตนหรือกิจการของกลุ่มซึ่งได้แก่การฝึกปฏิบัติงานปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ และเคหกิจเกษตรและทางราชการก็สามารถช่วยในเรื่องทุนประกอบกิจการนี้ได้ไม่เพียงพอ กรมส่งเสริมการเกษตรมองเห็นความจำเป็นในเรื่องเงินทุนดังกล่าว และเห็นว่าภาคเอกชนน่าจะมีบทบาทและความสามารถในการช่วยเหลือสนับสนุนยุวเกษตรกรในชนบทได้มากกว่า จึงได้สนับสนุนจัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยขึ้น เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๓ และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านทรงโปรดเกล้าฯ รับมูลนิธิฯ อยู่ในพระอุปถัมภ์ของท่าน เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๔ นับเป็นสิริมงคลที่ดีของอาชีพยุวเกษตรกรทุกคนของชาติ

นโยบายและการดำเนินงานของมูลนิธิฯ

มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีนโยบายดังนี้

๑. พัฒนาเยาวชนเกษตรให้เป็นผู้นำที่ดีของชาติ
 ๒. ช่วยเหลือสนับสนุนสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรผู้มีประสิทธิภาพ
 ๓. สนับสนุนกิจกรรมที่เผยแพร่วิชาการเกษตรและเคหกิจเกษตร
 ๔. ร่วมมือกับองค์การกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
 ๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด
 ๖. แสวงหาเงินทุนเข้ามูลนิธิฯ เพื่อดำเนินงานสนับสนุนกิจกรรมและโครงการของสมาชิกยุวเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร
- การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์**
- มูลนิธิฯ เป็นองค์การการกุศลที่จะช่วยสนับสนุนสมาชิกยุวเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร โดยมุ่งดำเนินการดังนี้
๑. จัดหาและสนับสนุนเงินทุนให้สมาชิกยุวเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอาชีพแล้วนำไปเป็นทุนเริ่มต้นในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมขนาดย่อมในลักษณะธุรกิจเกษตร
 ๒. สนับสนุนการฝึกอบรมที่ปรึกษา
- ยุวเกษตรกรประจำท้องถิ่น และผู้นำกลุ่ม

ยุวเกษตรกรให้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการเกษตรแผนใหม่ เคหกิจเกษตร และธุรกิจเกษตรเพื่อถ่ายทอดไปสู่สมาชิกยุวเกษตรกร

๓. เผยแพร่กิจกรรมของมูลนิธิฯ และยุวเกษตรกร

ในการดำเนินงานของมูลนิธิฯ จำเป็นที่จะต้องเงินลงทุนหมุนเวียนจำนวนมากในการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมของยุวเกษตรกร เนื่องจากสมาชิกยุวเกษตรกรจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และทางราชการมีงบประมาณให้ความช่วยเหลือจำกัด มูลนิธิฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านที่มีจิตศรัทธาในการที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้เยาวชนของชาติผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนรู้อะไรในระบบการศึกษาของชาติ ผู้ที่ต้องสืบทอดอาชีพทางการเกษตรต่อไปได้มีโอกาสฝึกฝนประกอบอาชีพเกษตรกรรมอันเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในประเทศเพื่อเป็นเกษตรกรที่ดีในอนาคตและเป็นพลังที่สำคัญของประเทศชาติในภายหน้า

ยุวเกษตรกรช่วยพัฒนาการเกษตรของชาติ

ปัจจุบันมีหน่วยยุวเกษตรกรอยู่ทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ตำบล ถึง ๕,๒๐๐ กว่ากลุ่ม มีสมาชิกยุวเกษตรกร ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งแต่ละกลุ่มยังประกอบด้วยที่ปรึกษา ประธาน รองประธาน เลขานุการ

เหรียญกษาปณ์ สมาชิกร เพื่อเรียนรู้การเป็นผู้นำ การทำงานทางเกษตรร่วมกัน เป็นหมู่เป็นคณะ ดำเนินธุรกิจขนาดย่อม นอกเหนือจากความรู้และเทคโนโลยีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ด้วยความตระหนักว่า ยุวเกษตรกรจะเป็นผู้รับช่วงงานเกษตรกรทุกอย่างจากเกษตรกร พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย มีความสามารถสร้างสรรค์ มีศรัทธามั่นในคุณภาพความดี มีความประพฤติเรียบร้อยสุจริต เป็นเกษตรกรที่มีคุณภาพทางด้านเกษตรซึ่งมีกิจกรรม อาชีพทางเกษตรให้เลือกทำได้อย่างกว้างขวางมากมาย ตามความสามารถ ความถนัด ยุวเกษตรกรได้สร้างอาหารเลี้ยงคนในชาติ ส่งไปขายต่างประเทศนำเงินเข้าประเทศ ช่วยแก้ดุลย์การค้าของประเทศ

กลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๒๗

สมาชิกรยุวเกษตรกรคงจะทราบกันดีแล้วว่านอกจากการประกวดสมาชิกรยุวเกษตรกรที่มีผลงานดีเด่นระดับประเทศแล้ว ยังมีการประกวดกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศด้วยวิธีการประกวดก็เช่นเดียวกับการประกวดสมาชิกรยุวเกษตรกรระดับประเทศกล่าวคือ จะพิจารณาจากกลุ่มยุวเกษตรกร ที่มีผลงานดีเด่นระดับภาคจำนวน ๖ กลุ่ม จาก ๖ ภาคส่งเสริมการเกษตรสำหรับวัตถุประสงค์ของการประกวดกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศนั้นก็เพื่อจะเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มยุวเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๕,๓๖๒ กลุ่มสถิติเมื่อสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๒๗ ได้ปรับปรุงและพัฒนาของกลุ่มของตนเองให้ดียิ่งขึ้นโดยศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ชนะการประกวดในระดับประเทศ สำหรับการประกวดประจำปี ๒๕๒๗ นี้ กลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศไทยได้แก่กลุ่มยุวเกษตรกร บาง-

สระแก้วพัฒนา ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี การพิจารณาตัดสินว่า กลุ่มใดสมควรที่จะเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศนั้นมีได้พิจารณาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่จะพิจารณาในทุกด้าน ซึ่งได้แก่ งาน กิจกรรม การดำเนินกลุ่มและการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ตลอดจนติดตามดูชีวว่ากลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มนี้มีความเป็นมาอย่างไรจึงได้เป็นที่ ๑ ในจำนวนกลุ่มยุวเกษตรกรทั้งหมดทั่วประเทศ

กลุ่มยุวเกษตรกรบางสระแก้วพัฒนา จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๐ ปัจจุบันมีสมาชิก ๒๗ คน ชาย ๑๕ คน หญิง ๑๒ คน มีที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร ๖ คน ที่ทำการกลุ่มอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลบาง-สระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

งานรวม ปลุกถั่วลิสงหลังนา ๓ ไร่ เพาะเห็ดฟาง ๑๐๐ กอง ปุ๋ยหมัก ๑ กอง ปลุกข้าวพันธุ์ดี ๓ ไร่ เลี้ยงปลาตะเพียน ๑ บ่อ ปลุกผัก ๒ งาน เพาะพันธุ์ไม้จำหน่าย ปลุกข้าวโพดฝักอ่อน ๑ ไร่ นาหว่าน (นาปรัง) ๒ งาน ปลุกถั่วเขียวปรับปรุงดิน ๑ ไร่ บริการจัดซื้อ บริการจัดขายสินค้าระยะสั้น ประกันภัยพืชผล (เห็ด)

งานกลุ่มย่อย นาหว่านน้ำตม (นาปรัง) ๑ แปลง เพาะเห็ดฟาง ๑๐ แปลง ปลุกข้าวโพดฝักอ่อน (หลังนา) ๑ แปลง

งานส่วนบุคคล เลี้ยงไก่ไข่รายละ

๑๐-๒๐ ตัว ปลุกถั่วลิสงหลังนารายละ ๑ งาน เพาะเห็ดฟางรายละ ๑๐ แปลง ปลุกพืชผักสวนครัวรายละ ๕ ชนิด ทอเสื้อเพื่อการออมทรัพย์ ปลุกไม้ผลเพื่อบริโภค ปุ๋ยหมักคนละ ๑ กอง ปลุกไม้ดอกไม้ประดับ ปลุกข้าวพันธุ์ดี ปลุกผักเพื่อจำหน่ายคนละ ๕ แปลง ออมทรัพย์เพื่ออนาคต ๑ ครั้ง/เดือน จัดบ้านเรือนเลี้ยงเปิดเนื้อคนละ ๑๐ ตัว ปลุกปอกระเจาคนละ ๑ งาน ปลุกกก คนละ ๑ งาน สิ่งประดิษฐ์จากมะพร้าวคนละ ๒ ชิ้น ข้าวโพดอ่อนคนละ ๑ แปลง

การดำเนินงานกลุ่มและการมีส่วนร่วมต่อชุมชน กลุ่มมีการประชุมที่สมบูรณ์ ครบทุกขั้นตอน สมาชิกมีความพร้อมเพรียงมีส่วนร่วมในงานสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเกษตร เช่น การกำจัดหนูนา พัฒนาร่องส่งน้ำ ด้านศาสนา เช่น ช่วยขายของหารายได้เข้าวัด การปฏิบัติผู้รักษาอุโบสถศีล

จากความสำเร็จครั้งนี้ทำให้ประธานกลุ่มได้มีโอกาสเข้ารับพระราชทานโล่รางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่งานพระราชพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๘ และรองประธานกลุ่มได้มีโอกาสเดินทางไปฝักอบรมด้านนครเกษตร ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อที่จะได้นำความรู้กลับมาพัฒนากลุ่ม และท้องถิ่นต่อไป

เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล
จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ
ด้วยชนกชนนี้มีพระเดช
ได้ปกเกศเกษมามาจนใหญ่
อุ้มอุทรป้อนข้าวเป็นเท่าไร
หมายจะได้ฟังพาริตาดวง

สุนทรภู่

กฎหมายสำหรับประชาชน

เยาวชนผู้กระทำความผิด อาญาแผ่นดิน

พลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา

ด้วยปีนี้เป็นปีแรกที่รัฐบาลกำหนดให้มี วันเยาวชนแห่งชาติ ขึ้น โดยให้ถือเอาวันที่ ๒๐ กันยายน เป็นวันเยาวชนแห่งชาติ ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากคำประกาศขององค์การสหประชาชาติที่กำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นปีเยาวชนสากล โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ เพื่อให้เยาวชนช่วงอายุ ๑๕-๒๕ ปี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลมีคุณภาพและพัฒนาประเทศ และเพื่อให้นโยบายส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดเอาวันที่ ๒๐ กันยายนของทุกปีว่าเป็นวันเยาวชนแห่งชาติเพราะเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ซึ่งทั้งสองพระองค์ได้เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

การที่รัฐบาลไทยกำหนดให้มีวันเยาวชนแห่งชาติขึ้นนี้ นับว่ารัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของเยาวชนอย่างยิ่ง

ในเรื่องอายุของเยาวชนในที่นี้ถือเอาช่วงอายุระหว่าง ๑๕ ปี ถึง ๒๕ ปี ซึ่งกำลังอยู่ในวัยการศึกษาเล่าเรียนในระดับตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับมหาวิทยาลัย จึงแตกต่างกับการกำหนดอายุของบุคคลตามกฎหมายว่าอายุเท่าใดจึงจะบรรลุนิติภาวะ หรืออายุในการรับผิดชอบทางอาญา หากได้กระทำความผิดขึ้น

เมื่อเยาวชนเป็นบุคคลที่รัฐบาลเห็นความสำคัญเป็นพิเศษเช่นนี้ เยาวชนเองก็คงภาคภูมิใจประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี ไม่กระทำความผิดกฎหมายของบ้านเมือง ไม่สนับสนุนการกระทำความผิดใด ๆ อันจะทำให้เกิดความไม่สงบสุขขึ้นในบ้านเมืองของเรา

เยาวชนจะอ้างว่าตนไม่รู้จักกฎหมาย ยังอ่อนเยาว์ทางความคิดสติปัญญาอยู่ เพื่อให้หลุดพ้นเงื้อมมือกฎหมายไม่ได้ แต่กฎหมายมีอยู่มากมายเหลือเกิน เกินกว่าที่เยาวชนจะรู้จะเข้าใจ จึงมักจะกระทำความผิดกฎหมายเสมอ เข้าทำนองกว่าจะรู้ก็สายเสียแล้ว หมดอนาคตกลายเป็นคนขี้คุกขี้ตะรางไป

จึงอยากจะนำเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนซึ่งมีการกระทำความผิดอยู่เสมอ ๆ มาเล่าให้เยาวชนฟัง เพื่อเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องกันต่อไป

เรื่องที่นำมาเล่าเวลานี้มาจากคำถามและคำตอบส่วนหนึ่งที่บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ตลอดจนตัวเด็กและเยาวชนถามผู้เขียนในระหว่างไปบรรยายความรู้กฎหมายเบื้องต้นให้ครูบาอาจารย์ นักเรียน และนักศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนการไปให้ความรู้กฎหมายแก่ผู้นำท้องถิ่น

ด้วย โดยคัดเลือกมาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนและมีชักถามอยู่เสมอ

ถาม ในเรื่องเด็กและเยาวชนกระทำความผิดนี้ คุณพลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา อยากจะเน้นในทางไหนครับ

ตอบ ในการกล่าวถึงเด็กและเยาวชนกับการกระทำความผิดนั้น ผมอยากจะชี้ให้เห็นเรื่องการกระทำความผิดทางอาญานั้นเอง และที่มีอยู่เป็นประจำ เช่น กลุ่มมั่วทำร้ายซึ่งกันและกัน ลักทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา และเกณฑ์อายุของเด็กและเยาวชน ความผิดที่เด็กหรือเยาวชนกระทำอยู่เสมอ รวมทั้งอัตราโทษด้วยว่าหนักเบาแค่ไหน เพียงใด ต้องถึงจำคุกติดตะรางหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อท่านผู้เป็นบิดามารดาและผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนนั้นจะได้ทราบไว้และเพื่อเป็นการเตือนสติและให้ข้อคิดกับเด็กและเยาวชนทั้งหลายจะได้รู้ว่าอะไรที่ควรหรือไม่ควร

ถาม ประการแรกผมอยากทราบเกี่ยวกับอายุของบุคคลว่าอายุเท่าไรเรียกว่าเด็ก และเท่าไรเรียกว่าเยาวชน

ตอบ มีบุคคลส่วนใหญ่ไม่รู้ในเรื่องนี้ ในเบื้องต้นน่าจะต้องพิจารณาว่าการกำหนดเกณฑ์อายุของเขาเหล่านี้ก็เพื่อการปฏิบัติต่อเขาเมื่อเขากระทำความผิดทางอาญา เช่น ทำร้ายร่างกายเขา ลักทรัพย์เขาหรือกระทำความผิดที่ร้ายแรงกว่านั้น เช่น ฆ่าผู้อื่น ข่มขืนกระทำชำเรา หรือปล้นทรัพย์เขา เป็นต้น ซึ่งอาจได้รับการปฏิบัติแตกต่างจากผู้ใหญ่กระทำความผิด และในเรื่องของการลงโทษก็อาจมีแตกต่างกันบ้างและที่นี้เราลองมาทำความเข้าใจเรื่องอายุแค่ไหน เพียงใด ถือว่า

เป็นเด็กหรือเยาวชน

เด็ก คือ บุคคลอายุเกินกว่า ๗ ปี บริบูรณ์ ขอให้สังเกตไว้ด้วยหากอายุ ๗ ปี พอดีก็ไม่ใช่เด็กตามความหมายของกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก

เยาวชน คือ บุคคลอายุเกินกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส เช่น นาย ก. ชายอายุ ๑๗ ปี ๖ เดือน สมรสกับนางสาว ข. อายุ ๑๗ ปี ๓ เดือน ดังนี้ บุคคลทั้งสองบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสทั้งที่เขายังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ ฉะนั้น แม้เขายังไม่ครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ก็ไม่ถือว่าเขาเป็นเยาวชน

มีข้อสังเกตว่าแม้จะเป็นเยาวชน แต่หากกระทำผิดเมื่ออายุเกินกว่า ๑๖ ปี กระทำผิดร้ายแรง เช่น ฆ่าผู้อื่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ และเรียกค่าไถ่ และกระทำผิดในเขตศาลคดีเด็กฯ แต่ก็ต้องขึ้นศาลธรรมดา ศาลคดีเด็กและเยาวชนไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

ถาม บุคคลอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์พอดีโดยเขายังไม่สมรสตามกฎหมายอาญาถือว่าเด็กกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กก็ได้กำหนดให้เป็นบุคคลประเภทใดเมื่อเขาไม่อยู่ในความหมายของเยาวชน

ตอบ กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดไว้ เพียงแต่กำหนดว่าบุคคลเหล่านั้น จะต้องรับโทษเล็กน้อยเพียงใดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เรามักจะเรียกบุคคลประเภทนี้ว่าผู้ใหญ่ เพราะในการรับโทษทางอาญานั้น อาจต้องรับโทษเต็มอัตราตามกฎหมายโดยไม่ต้องลดมาตราส่วนโทษให้เลยก็ได้ โดยเขาจะต้องถูกดำเนินคดีในศาลธรรมดา เช่น ในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด แล้วแต่กรณี

ถาม มีกฎหมายกำหนดว่าหากบุคคลอายุประมาณ ๑๘-๒๐ ปี หรืออายุกว่า ๒๐ ปี ถึง ๒๕ กระทำความผิดอาญาแล้วเขาต้องรับโทษอย่างไร เพราะถ้าเป็นเยาวชนตามความหมายของเยาวชนสากลแล้วคือช่วง

อายุระหว่าง ๑๕ ปี ถึง ๒๕ ปีด้วย

ตอบ เป็นเรื่องที่น่าวุ้ เพราะบุคคลเหล่านี้เรามักจะพูดกันว่า พวกวัยรุ่นที่จะเป็นผู้ใหญ่แต่ในส่วนเกี่ยวกับเขานั้นเขายังนึกว่าเขาเป็นเด็กอยู่ ทำผิดก็ไม่กลัว ผู้ใหญ่ยังเอ็นดูศาลก็เมตตาเพราะยังไม่ใช่ผู้ใหญ่จริง ๆ กฎหมายกำหนดการลงโทษไม่มาก อันนี้เป็นเรื่องเข้าใจผิด เราต้องดูเสียก่อนว่ากฎหมายได้กำหนดไว้อย่างไรบ้าง ก็มีว่าบุคคลที่อายุกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำความผิดอาญา เช่น ทำร้ายร่างกาย ฆ่าผู้อื่น ลักทรัพย์ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

ฉะนั้น บุคคลประเภทนี้ก็อาจต้องรับโทษเต็มอัตราก็ได้ แม้ว่าจะเป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษาก็ตาม ศาลอาจไม่ลดมาตราส่วนโทษให้ก็ได้ อย่างนี้เขาเองว่าอยู่ในเครื่องแบบอยู่ศาลจะต้องลดอัตราโทษหรือมาตราส่วนโทษให้หนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งเลยอย่ามัวใจระทำความผิดเสียใหญ่

สำหรับบุคคลอายุกว่า ๒๐ ปีถึง ๒๕ ปีนั้นถือว่าพ้นภาวะการเป็นผู้เยาว์หรือเยาวชนตามกฎหมายไทย เป็นผู้ใหญ่มากทีเดียว ดังนั้น ตามกฎหมายของเราต้องให้บุคคลดังกล่าวรับผิดชอบเต็มที่ ไม่มียกเว้นเรื่องอายุไว้เลย

ถาม เด็กชกต่อยกับผู้ใหญ่ เด็กไม่เจ็บแต่ผู้ใหญ่บาดเจ็บ เช่น ศีรษะแตก ดังนี้ เด็กจะมีความผิดหรือไม่

ตอบ เด็กในที่นี้ไม่ได้บอกว่าเด็กอายุเท่าไร เพราะโดยทั่ว ๆ ไป คนอายุ ๕ ปี ๑๐ ปี ๑๕ ปี ๑๗ ปี เราก็เรียกกันว่าเด็ก อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลใดไม่ว่าจะอายุเท่าไร หากพอรู้เรื่องราวแล้ว รู้ว่าทำอะไรลงไปไม่ใช่คนบ้าวิกลจริต ไม่ใช่เด็กทารกไร้เดียงสา หากไปทำร้ายเขาก็เป็นความผิดทั้งสิ้น เพียงแต่กฎหมายบอกว่า

ถ้าเด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปีกระทำความผิดอาญา เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่

ก็ยังเป็นความผิดอยู่ เพียงแต่นำไปเพ่งลงโทษเช่นจำคุกหรือปรับไม่ได้เท่านั้น

ถ้าอายุกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีกระทำความผิดอาญา เด็กนั้นก็ไม่ต้องรับโทษอีกเช่นกัน แต่ก็ยังเป็นความผิดอยู่ กรณีนี้กฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจหลายประการ เช่นว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป หรือเรียกบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วยมาตักเตือนด้วยก็ได้ เช่น ตักเตือนว่าให้ดูแลเด็กใกล้ชิดอย่าปล่อยเด็กไปไหนตามลำพัง เมื่อเด็กหิบนอยของคนอื่นต้องลงโทษหรือตักเตือนเด็กว่าทำอย่างนั้นไม่ถูกอย่ากระทำอีก เป็นต้น หรืออาจมีคำสั่งมอบเด็กนั้นให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองดูแลให้ดีโดยมีข้อกำหนดว่าต้องระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุร้ายภายในเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสามปี โดยกำหนดเงินที่ต้องชำระค่าศาลด้วยหากเด็กก่อเหตุร้าย ครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือศาลมีอำนาจที่จะส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกอบรมได้

ถ้าอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ไม่เกินสิบเจ็ดปีกระทำความผิดอาญา ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้ แต่ก็ต้องใช้วิธีเช่นที่กล่าวมาในเรื่องเด็กอายุเกินกว่าเจ็ดปีแต่ไม่เกินสิบสี่ปีกระทำความผิดหรือจะลงโทษก็ได้ แต่ให้ศาลลดมาตราส่วนโทษให้ครึ่งหนึ่ง

สรุปแล้วเด็กมีความผิด ส่วนจะถูกลงโทษหรือไม่ต้องดูตามเกณฑ์อายุดังกล่าวแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายเขาถึงบาดเจ็บ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถาม นักศึกษากระทำความผิดอาญาซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี ศาลจะรอการลงโทษให้ได้หรือไม่

ตอบ การที่ศาลจะพิจารณาว่าสมควรจะรอการลงโทษหรือไม่นั้น คงต้องพิจารณาหลายอย่าง เช่น ความประพฤติ อายุ การศึกษาอบรม สุขภาพ อาชีพ สิ่งแวดล้อม

ของผู้กระทำผิดหรือสภาพของความผิดว่าร้ายแรง กระทบกระเทือนต่อสังคมหรือไม่ ฉะนั้น ตามปัญหาที่ถามศาลก็ต้องพิจารณาถึงเรื่องดังกล่าวนี้ ลำพังเป็นนักศึกษาอย่างเดียวศาลอาจไม่รอการลงโทษก็ได้

ถาม อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา เช่น คัทเตอร์ เป็นอาวุธหรือไม่

ตอบ โดยสภาพของเครื่องมือดังกล่าว เป็นอุปกรณ์ในการศึกษา เมื่อดูตามคำอธิบายทางกฎหมายแล้ว ก็ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ก็อาจจะกลายเป็นอาวุธได้หากได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ เช่น นักเรียนสองโรงเรียนมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันก็นัดกันเพื่อจะทำร้ายกัน โดยเตรียมคัทเตอร์บ้าง มีท่อนบ้าง มีไม้และเครื่องมือโรงเรียนข้างอื่น ๆ ในลักษณะเพื่อจะนำไปทำร้ายกันถึงเป็นถึงตาย ให้รับอันตรายสาหัส เช่น แขนหัก ขาหัก ดาบอด เป็นต้น ฉะนั้น พวกคัทเตอร์ มีท่อน ก็อาจเป็นอาวุธได้ เมื่อเป็นอาวุธก็อาจจะมีคุณสมบัติจนพกอาวุธไปในเมืองฯ ซึ่งมีบทลงโทษทางอาญาไว้ และศาลก็มีอำนาจรับอาชุนั้นได้

ถาม เด็กนักเรียนโดนรถเมล์จะกลับบ้าน แล้วมีนักเรียนอื่นมาทำร้าย จึงป้องกันตัวเป็นเหตุให้นักเรียนอื่นได้รับบาดเจ็บ นักเรียนคนแรกจะมีความผิดหรือไม่

ตอบ การป้องกันตัวนั้นหากพอสมควรก็ย่อมไม่มีความผิด เช่น อยู่ ๆ เรานั่งอยู่บนรถเมล์ก็มีคนมาชกทำร้ายเราก็ได้ตอบป้องกันไปโดยชกไปบ้าง ปรากฏว่าเขาได้รับบาดเจ็บโดยเราไม่ได้ใช้อาวุธเลย เพียงเท่านั้นก็คงเป็นเรื่องป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุ จึงไม่มีความผิดเลย แต่ในเบื้องต้นหากมีการจับกุมกัน ก็อาจถูกตั้งข้อหาทำร้ายซึ่งกันและกันจนอีกฝ่ายหนึ่งได้รับอันตรายแก่กายหรือถึงบาดเจ็บเป็นต้น ซึ่งก็ต้องถูกส่งฟ้องศาล โดยเราก็จะต้องต่อสู้ว่าเป็นการป้องกันตัวและหาพยานมาสืบเพื่อให้ศาลเห็นว่าเราป้องกันพอสมควรแก่เหตุ

ตามปัญหาเห็นได้ว่าเป็นการป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุ จึงไม่มีความผิด

ถาม เด็กนักเรียนชกต่อยกันโดยไม่ใช้อาวุธเลย จะมีความผิดหรือไม่

ตอบ การชกต่อยกันหากเป็นเรื่องทะเลาะวิวาทกัน หรือทำร้ายเขาฝ่ายเดียวก็เป็นเรื่องเจตนาทำร้าย อันเป็นความผิดทางอาญาและอาจเป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ก็ได้หากมีคนตาย ซึ่งมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี หากเขาได้รับอันตรายแก่กาย เช่น บาดเจ็บมีแผลรักษา ๑๐ วัน หาย ก็มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าหากเขาได้รับอันตรายสาหัส เช่น ดาบอด หูหนวก แขนหัก ขาหัก หน้าเสียโฉมอย่างติดตัวหรือเขาต้องป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวันหรือจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน ก็ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี หากเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่ถึงบาดเจ็บ เช่น ทำร้ายเขามีแผลเพียงฟกช้ำดำเขียวรักษา ๒-๓ วันหาย ก็เป็นเรื่องเพียงความผิดเบา ๆ เรียกว่าลหุโทษ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

สรุปแล้วต่างคนชกต่อยทำร้ายซึ่งกันและกัน ก็เป็นความผิดทางอาญา ส่วนระวางโทษก็เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดว่าผิดเรื่องอะไรหนักเบาแค่ไหน และอาจถูกลงโทษทั้งสองฝ่าย

ถาม การขู่ลงมือต่อสู้กัน เป็นความผิดอย่างไรบ้าง

ตอบ ที่ถือว่าขู่ลงมือต่อสู้ต้องสามคนขึ้นไป เป็นเรื่องจับมือใครดมไม่ได้ว่าใครทำร้ายใคร หากรู้ว่าใครทำร้ายใครก็คงลงโทษได้ในความผิดต่าง ๆ ดังข้างต้นนั้น สำหรับเรื่องความผิดฐานขู่ลงมือสู้กันนั้นมือคู่สองเรื่อง คือหากมีคนตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือ

ทั้งจำทั้งปรับ หากมีคนรับอันตรายสาหัสก็ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ปัญหาเรื่องขู่ลงมือสู้กันเกิดบ่อยที่สุด นักเรียนนักศึกษาประเภทไทยมุงเฮโลตามเพื่อนไปไหนไปกัน มักเป็นแพะรับบาป ส่วนคนผิดจริง ๆ หนีทันเสมอเสียด้วย ข้อหานี้ นักเรียนนักศึกษาจะได้ยินเสมอ

ถาม มีความผิดอะไรบ้างที่เด็กหรือเยาวชนมักกระทำกันอยู่เสมอ

ตอบ เด็กและเยาวชนมักกระทำผิดในเรื่องต่อไปนี้ คือ ชกต่อยทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ลักทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับเพศและยาเสพติด โดยเฉพาะเรื่องเสพยาจะมีมาก ความผิดที่ร้ายแรง เช่น ฆ่า จิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ก็มีอยู่บ้าง แต่มักจะเป็นอายุตั้งแต่ ๑๗ ปีเป็นต้นไป

ถาม อยากทราบอัตราโทษพวกนี้ไว้บ้าง เด็กและเยาวชนทั้งหลายตลอดจนบิดามารดา ผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน นักศึกษา จะได้รับบ้างว่าโทษนั้นหนักเบาแค่ไหน ถึงจำคุกหรือไม่

ตอบ เรื่องนี้น่าสนใจมาก ผมจะยกมาเป็นตัวอย่างเฉพาะจากประมวลกฎหมายอาญา ส่วนพวกยาเสพติดต่าง ๆ นั้น โทษถึงจำคุกอาจตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือถึงประหารชีวิตแล้วแต่กรณี สำหรับเด็กหรือเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเรื่องเสพยา เช่น เสพเฮโรอีน เสพกัญชา การเสพก็อาจสูบตามธรรมดาหรือฉีดเข้าไปในร่างกายโดยวิธีต่าง ๆ

โปรดดูตารางแสดงความผิดและอัตราโทษ

ความผิดเหล่านี้ระวางโทษหรืออัตราโทษที่บอกมาก็เฉพาะแต่ความผิดธรรมดาเท่านั้น แต่บางกรณีก็มีโทษหนักขึ้น เช่น ลักทรัพย์ธรรมดา โทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท แต่ถ้าเป็นลักทรัพย์สำคัญ เช่น ลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป ซึ่งเป็นที่สักการบูชาของประชาชนต้อง

ความผิดที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอยู่เสมอ

ความผิด	อัตราโทษ
๑. ลักทรัพย์ ลักทรัพย์ในเวลากลางวัน หรือมีอาวุธหรือร่วมกัน ตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือในเคหสถาน หรือในสถานที่ ราชการ	จำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกินหกพันบาท จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่น บาท
๒. วิ่งราวทรัพย์	จำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
๓. ชิงทรัพย์	จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่น บาท
๔. ปล้นทรัพย์	จำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึง สามหมื่นบาท
๕. ทำร้ายร่างกายถึงบาดเจ็บ	จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำคุกและ ปรับ
๖. ทำร้ายร่างกายถึงบาดเจ็บสาหัส	จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี
๗. เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ตั้งแต่สามคนขึ้นไป มีคนตาย	จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
๘. ไม่มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายเป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย (ฆ่าคนตาย โดยไม่เจตนา)	จำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี
๙. ฆ่าผู้อื่น	ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบ ปี
๑๐. กระทำอนาจาร	จำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ
๑๑. ข่มขืนกระทำชำเรา	จำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่น บาท
๑๒. พรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี เพื่อ หากำไรหรือเพื่อการอนาจาร แม้ผู้เยาว์เต็มใจ	จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่น บาท

ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับ
ตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือวิ่งราว
ทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่
หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท เป็นราย-
ละเอียดที่จะต้องดูเป็นเรื่อง ๆ ไป ฉะนั้น
ตามตารางตัวอย่างข้างต้นเป็นเพียงระวาง
โทษความผิดที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความ
เสมอเท่านั้น ยังมีอีกมากมายหลายเรื่องที่
กฎหมายระบุว่าเป็นการกระทำความผิด

ถาม จะมีอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่ครับ

ตอบ เรื่องเด็กและเยาวชนกระทำความผิด

อาญานั้น มีอยู่เสมอ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง
ตามเพื่อนบ้าง ช่วยเพื่อนเพราะเพื่อนถูก
รังแกบ้าง ทั้งที่บางครั้งยังไม่ทราบสาเหตุ
ที่แท้จริงเลย เป็นเหตุให้ตนเองถูกทำร้าย
หรือถูกจับเพราะอยู่ในกลุ่มที่มีการทะเลาะ
วิวาทกัน ทั้งที่อาจไม่ได้ทำอะไรเลย

ฉะนั้นเด็กและเยาวชนทั้งหลาย ควร
จะได้พิจารณาให้ดี หากเพื่อนชักชวนไปที่
ไหน ๆ ต้องคิดพิจารณาให้ดีก่อนและเน้น
ว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับเคราะห์ เช่น ถูก
ทำร้ายจนบาดเจ็บ หรือถึงตายหรือถูกจับ
มักจะเป็นผู้มีความประพฤติดี ทั้งนี้เพราะ
ความรักเพื่อนเกรงใจเพื่อนจึงติดตามเพื่อน

ไป จงพยายามหลีกเลี่ยง เพราะอนาคตของ
ประเทศชาตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน
ที่มีความประพฤติดี มีความสามารถในวิชา
ความรู้และมีศีลธรรมประจำใจ และเหนือ
สิ่งใดขอฝากไว้กับท่านผู้ซึ่งเป็นบิดามารดา
หรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน ได้ให้
ความรู้ความรักและความเห็นอกเห็นใจเด็ก
ของท่าน และพร้อมกันนั้นก็เป็นตัวอย่าง
และปลูกฝังให้เด็กเคารพและปฏิบัติตาม
กฎหมายบ้านเมือง หลีกเลี่ยงจากทะเลาะ
วิวาทต่าง ๆ แล้วปัญหาที่ท่านหนักใจก็
จะหมดไป และนับว่าท่านได้ช่วยเหลือ
บ้านเมืองของเราทางหนึ่งแล้ว

ปัญหากฎหมายครอบครัวและมรดก

(ต่อ)

ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

๕. หนี้สินของสามีภริยา

ถาม ทว่าหนี้ของสามีภริยามี ๒ ประเภทนั้น คือหนี้อะไรบ้าง

ตอบ หนี้ของสามีภริยาได้แก่หนี้ส่วนตัว และหนี้ร่วม

ถาม หนี้ส่วนตัวคืออะไร

ตอบ หนี้ส่วนตัวคือหนี้ที่สามีหรือภริยาจะต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้เป็นส่วนตัว และเวลาจะใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้จะต้องเอาสินส่วนตัวไปใช้ก่อน เมื่อไม่พอจึงให้ใช้จากสินสมรสที่เป็นส่วนของตน เช่น ภริยามีหนี้ส่วนตัวอยู่หนึ่งแสนบาท มีสินส่วนตัวเป็นแหวนเพชรและเครื่องทองรูปพรรณ คิดเป็นเงินสองแสนบาท ดังนี้ ภริยาต้องใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้ด้วยทรัพย์สินที่เป็นสินส่วนตัวของตนเสียก่อน แต่ถ้าสมมติว่าภริยา มีหนี้ส่วนตัวอยู่สามแสนบาท มีสินส่วนตัวคิดเป็นเงินได้เพียงสองแสนบาท เมื่อเอาสินส่วนตัวใช้หนี้แล้วยังขาดอยู่อีกหนึ่งแสนบาท ดังนี้ ภริยาจะเอาเงินสินสมรสส่วนที่เป็นของตนไปใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้

แต่อย่างไรก็ตาม เงินสินสมรสที่จะเอามาใช้หนี้ส่วนตัวนี้ ต้องไม่เกินกว่าส่วนที่ตนมีสิทธิอยู่

ถาม หนี้ส่วนตัวเกิดขึ้นได้อย่างไร

ตอบ - ประการแรกเกิดขึ้นจากหนี้สินที่สามีหรือภริยาได้ก่อขึ้นก่อนที่จะสมรสกัน เช่น สามีเป็นลูกหนี้บริษัทให้เข้าซื้อรถยนต์เป็นเงินหนึ่งแสนบาท หรือภริยาเป็นลูกหนี้ร้านขายเครื่องเพชรเป็นเงินห้าหมื่นบาท โดยหนี้เหล่านี้ได้ทำขึ้นก่อนการสมรส หนี้นั้นจึงตกเป็นหนี้ส่วนตัวของแต่ละฝ่าย หมายความว่าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องร่วมรับผิดชอบ

- ประการที่สอง หนี้ส่วนตัวอาจจะเกิดขึ้นในระหว่างสมรสก็ได้ ถ้าหนี้ที่ได้ทำขึ้นนั้นไม่ใช่เป็นหนี้ร่วมกันตามกฎหมาย

ถาม หนี้ร่วม คืออะไร

ตอบ หนี้ร่วม คือหนี้ที่สามีภริยาต้องร่วมกันรับผิดชอบหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ และเจ้าหนี้สามารถเอาชำระหนี้ได้จากทั้งสินสมรสทั้งหมด รวมทั้งจากสินส่วนตัวของสามีภริยาได้ด้วย หนี้ของสามีภริยาที่ก่อขึ้นระหว่างสมรส และถือเป็นหนี้ร่วมได้แก่

๑. หนี้เกี่ยวกับการจัดการอันจำเป็นในครอบครัว

การอุปการะเลี้ยงดูตลอดถึงการรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวและการศึกษาของบุตรโดยควรแก่อัธยาศัย

๒. หนี้ที่เกี่ยวข้องกับสินสมรส

๓. หนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการงานซึ่งสามีภริยาทำด้วยกัน

๔. หนี้ที่สามีภริยาก่อขึ้นเพื่อประโยชน์คนฝ่ายเดียว แต่อีกฝ่ายหนึ่งได้ให้สัตยาบัน

ถาม โปรดยกตัวอย่างพอสังเขปสำหรับหนี้ที่ถือว่าเป็นหนี้ร่วม

ตอบ หนี้ต่อไปนี้ถือว่าเป็นหนี้ร่วม เช่น

๑. สามีทุบตีขี้บไล้ภริยา ภริยาหนีไปอยู่ที่อื่น และได้พาเอาสินสมรสไปด้วย ภริยาขอมิสิทธิเอาทรัพย์สินนั้นจำหน่ายเพื่ออุปการะเลี้ยงดู และการศึกษาของบุตรได้ หนี้ที่เกิดขึ้นจากการนี้ ขอมถือเป็นหนี้ร่วม

๒. สามีกู้เงินมาเลี้ยงครอบครัว ขอมถือเป็นหนี้ร่วม

๓. มีผู้มาขอกู้เงินจากสามี สามีให้ภริยาจัดการและลงนามในสัญญากู้ โดยผู้กู้วางหลักทรัพย์ไว้เป็นประกัน เช่นนี้ สามีและภริยาต้องรับผิดชอบที่จะต้องคืนหลักทรัพย์ประกันนั้นให้ผู้กู้ เพราะเป็นหนี้ร่วม

๔. ภริยากู้เงินบุคคลอื่น มาซื้อเครื่องอุปกรณ์การก่อสร้าง ซึ่งสามีทำการก่อสร้างอยู่เป็นหนี้ร่วม

๕. สามีภริยาร่วมกันประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร โดยสามีเป็นผู้เลี้ยง อยู่ต่างจังหวัดแล้วส่งมาให้ภริยาซึ่งอยู่กรุงเทพฯ เป็นผู้ขาย สามีเป็นผู้ได้รับค่าสุกรล่วงหน้าไปจากผู้ซื้ออย่างที่เคยปฏิบัติมา ครั้นหักบัญชีกันกับผู้ซื้อแล้วปรากฏว่าเงินค่าสุกรที่สามีรับไปล่วงหน้ายังสูงกว่าราคาสุกรที่ขายไป ซึ่งจะต้องส่งคืนให้แก่ผู้ซื้อ เงินจำนวนที่จะต้องคืนนี้ ถือว่าเป็นหนี้ร่วม

๖. ภริยาเอาที่ดินสินสมรสไปจำนองโดยไม่ได้รับอนุญาตของสามี ครั้นสามีรู้แล้วได้ให้สัตยาบัน สัญญาจำนองยอมสมบูรณ์ และผูกพันสินสมรสทั้งหมด สามีจะขอให้ศาลเพิกถอนการจำนองในภายหลังไม่ได้

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ประชาธิปไตย

สิทธิและหน้าที่ของเด็ก และเยาวชนที่ควรรู้

—สุพิชญ์ เล็งไธย

เช้าวันหนึ่ง เป็นวันอาทิตย์ ปลายฤดูฝน คุณปัญญานั่งเล่นอยู่กับนัยนา บุตรสาว อายุ ๑๒ ปี ที่ม้าหินใต้ต้นชมพู่หน้าบ้าน ลมเย็นกระโชกเป็นครั้งคราว ดวงอาทิตย์ยังไม่โผล่ยอดไม้ดี นกกาเบ่นผัวเมียกำลังส่งเสียงร้องจ้อแจ้ตามประสาอยู่เหนือศีรษะ ฟอลูก สูงขึ้นไปไม่กี่ศอก

“นกมันน่ามีความสุขนะคะคุณพ่อ” นัยนาเอ่ยปากพูดกับบิดาขณะที่ตาของเธอ จ้องอยู่ที่นกตัวผู้ ซึ่งกำลังสะบัดหาง ขยับปีกเหมือนกับเกี้ยวตัวเมีย

“จะลูก นกมันอยู่ตามธรรมชาติ มีความสันโดษ ไม่โลกโมโหสัน มันจึงมีความสุข พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ผู้มีสันโดษเป็นสุขอย่างยิ่ง มันทำรังก็ทำแต่พอตัว หากินตามประสา ลูกรู้ไหมว่า นกมันมันช่วยจับกินตัวหนอนและแมลง ถ้าไม่มีมัน เราก็คงจืดจางฆ่าแมลงกันแย่เหมือนกัน อย่างเวลานี้ก็จืดกันไม่น้อยแล้ว เพราะนกและสัตว์กินแมลงน้อยลง เท่ากับฆ่าตัวเราเองแบบผ่อนส่ง เพราะยาฆ่าแมลงมันเข้าไปสะสมในตัวเรา เมื่อถึงขีดสุดมันก็จะทำลายเรา ทำให้ตายได้”

นัยนานิ่งฟังบิดาพูด แต่ใจกล้ายกำลังครุ่นคิดอะไรสักอย่างหนึ่ง เธอเอื้อมมือไปหยิบขนมถ้วยที่มีมารดาเพิ่งนำมาวาง แล้วพูดขึ้นว่า

“คุณพ่อคะ ที่โรงเรียนจัดประกวด

เรียงความเรื่อง ความสำคัญของเด็กและเยาวชน นาเขียนไปบ้างแล้วละ ตอนนี้นำมาถึงสิทธิและหน้าที่ของเด็กและเยาวชน หน้าที่นาพอรู้ แต่สิทธินึกคิดไม่ออกว่ามีอะไรบ้าง คุณพ่อช่วยแนะนำหน่อยได้ไหมคะ”

“ที่ลูกว่ารู้หน้าที่นั้นก็มีอะไรบ้าง ลองว่าให้พ่อฟังซิ”

นัยนาจึงร้องขึ้นเป็นเพลงว่า “หนึ่ง นับถือศาสนา สอง รักษาทรัพย์ให้มั่น สาม ซื่อพ่อแม่ครูอาจารย์ สี่ว่าจ้านต้องสุภาพอ่อนหวาน ห้ารักมั่นกตัญญู หกเป็นผู้รักการงาน เจ็ดหมั่นศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่นไม่เกียจไม่คร้าน แปดรู้จักออมประหยัด เก้าซื่อสัตย์ตลอดกาล น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา สิบทำตนให้เป็นประโยชน์ รัฐบาลบุญคุณไทยสมบัติชาติต้องรักษา เด็กสมัยชาติพัฒนาจะเป็นเด็กที่พาชาติไทยให้เจริญ”

เธอร้องจบลงพร้อมกับขมิ้มมือให้บิดา คุณกนกกาเบ่นผัวเมียที่ขยับปีกอยู่บนกิ่งชมพู่ซึ่งกำลังโอบเอนไปมา เอียงคางมาทางสองฟอลูก คล้ายกับว่ามันรู้จักฟัง คุณปัญญาเอื้อมมือไปลูบศีรษะบุตรสาวด้วยความเอ็นดู แล้วพูดว่า “พ่อเกรงว่ารู้แต่ปาก พ่อจะพูดถึงสิทธิก่อนแล้วจะขยายความหน้าที่ที่ลูกท่องมาทีหลัง ลูกรู้หรือยังว่าสิทธิกับหน้าที่ต่างกันอย่างไร”

“ไม่ค่อยจะรู้เท่าไรหรอกคะ คุณพ่อช่วยอธิบายหน่อยซิคะ”

“สิทธินั้นเป็นประโยชน์ที่เราจะพึงได้รับ ส่วนหน้าที่เป็นสิ่งที่เราจะต้องให้หรือต้องปฏิบัติ”

นาารู้สึกว่าสังคมเอาใจใส่เด็กดี หมาย-

ความว่าเด็กมีสิทธิต่อสังคมไร้ไหมคะคุณพ่อ”

“จะว่าไร้ก็ถูก ที่พ่อพูดอย่างนี้ก็เพราะมันเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ ไม่ใช่สิทธิตามกฎหมายที่จะไปฟ้องร้องให้สังคมทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ ลูกรู้ไหมว่าเยาวชนนั้นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่งของชาติ สังคมจะเจริญหรือเสื่อมก็ขึ้นอยู่กับเยาวชนนี้แหละ ถ้าเยาวชนเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ มีมันสมอง มีวินัย ก็จะช่วยชาติพัฒนา แต่ถ้าโตแต่ตัว ส่วนมันสมองไม่เจริญ เป็นคนโง่ ไม่มีระเบียบวินัย คนพวกนี้ก็จะสร้างแต่ปัญหาให้สังคมแก่ ลูกเห็นไหมคนขับรถเมล์เล็กกว่าโกลั้ๆ บ้านเรา นั่นก็เพราะแกโง่ขาดความรู้ก็รับผิดชอบต่อสังคม จึงทำอะไรห้ามๆ ขับรถขณะเมาสุรา เพราะฉะนั้นสังคมจึงต้องเอาใจใส่เด็กให้ดี เวลานี้เรามีสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งมีฐานะระดับกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เอาใจใส่เยาวชน นอกจากนั้นยังมีสมาคม มูลนิธิ และองค์กรเอกชนทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนอยู่มากมาย โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขกำลังเร่งมือส่งเสริมให้เด็กมีอนามัยดี เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันกิน คือเด็กนี่นะลูกนะ ตั้งแต่เกิดจนเข้าเรียนนั้น ต้องการโปรตีน อาหารจำพวกไข่ เนื้อ และถั่วมาก เพื่อบำรุงมันสมองให้เจริญเต็มที่ โตขึ้นจะได้ฉลาด”

“ที่โรงเรียนเขามีนมถั่วเหลืองให้ดื่มทุกวัน เพราะอะไรคะ”

“ถั่วเหลือง และถั่วอื่น ๆ มีโปรตีนมาก เด็ก ๆ ต้องการ อย่างที่พ่อพูดมาแล้วนั่นแหละ ไม่เหมือนผู้ใหญ่ โดยเฉพาะผู้สูงอายุควรกินโปรตีนให้น้อยลง เพื่อถนอม

ปวดข้อ”

“หนูไปที่ธนาคารก็เห็นเขามีก่อง
บริจาคเพื่ออาหารกลางวันเด็กนักเรียนด้วย”

“ถูกจำได้ไหม คุณป้าศรีสว่างจัด
ประกวดเด็กวาดภาพ”

“จำได้ดีค่ะ เพราะหนูก็ได้รับรางวัล”

“นั่นก็ทำเพื่อเด็กทั้งสิน”

“เห็นว่ามีศาลเด็กด้วยมิใช่หรือคะ
คุณพ่อ ผู้พิพากษาเป็นเด็กด้วยหรือเปล่าคะ”

“เขาเรียกว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนจะ
ผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาธรรมดา
กับผู้พิพากษาสมทบ ผู้พิพากษาสมทบนี้
ไม่รู้กฎหมายก็เป็นได้ แต่ต้องเคยเป็นนัก
สังคมสงเคราะห์ หรือพ่อแม่ของเด็ก ผู้พิ
พากษาสมทบนี้ร่วมพิจารณาคดีเด็กและ
เยาวชน ซึ่งอย่างน้อยจะต้องเป็นผู้พิพากษา
สมทบหญิงคนหนึ่งเสมอไป สำหรับการ
พิจารณาแต่ละครั้ง ศาลคดีเด็กและเยาวชน
นี้ มีไว้เพื่อช่วยเหลือเด็กฯ ให้เขาเป็นพลเมือง
ดีของชาติ ไม่ใช่มีไว้เพื่อลงโทษเด็ก แต่มี
ไว้เพื่ออบรมเด็ก โดยมีสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กเป็นผู้ทำหน้าที่อบรม เรามีแพทย์
ตรวจร่างกาย รักษาพยาบาลโรคภัยไข้เจ็บ
และมีจิตแพทย์เอาใจใส่ให้ความอบอุ่นใน
ด้านจิตใจด้วย”

“แล้วมีสิทธิอะไรอีกคะคุณพ่อ”

“ที่ควรรู้ไว้บ้างก็คือสิทธิตามกฎหมาย”

“ก็มีกันทุกคนมิใช่หรือคะ”

“ไม่หรอกลูก สำหรับเด็กมีบัญญัติ
ไว้ต่างหาก”

“มีอะไรบ้างคะ”

“ในทางแพ่ง เด็กตั้งแต่แรกเกิดจน
บรรลุนิติภาวะมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดู
และที่จะได้รับการศึกษาจากบิดามารดา
และผู้ปกครอง”

“ถ้าพ่อแม่ยากจนจะทำยังไงคะ”

“ยากจนก็เลี้ยงดูกันไปตามจน ไม่มี
ก็อดด้วยกัน อย่าลืมว่าพ่อแม่เฒ่า อดเพื่อลูก
สมัยพ่อรวยได้น้อย พ่อไม่ได้รับประทาน
อาหารกลางวันหรอก เพื่อจะได้ซื้อขนมมา

ฝากลูก ส่วนการศึกษานั้นรัฐจัดให้เรียนภาค
บังคับ พ่อแม่เป็นผู้ส่งเสริม ซึ่งไม่มากนัก”

“เด็กน่าจะมีสิทธิน้อยกว่าผู้ใหญ่จะ
คุณพ่อ เพราะยังไม่โต ใช้ไม่ค่อยจะเป็น”

“สิทธิที่จะได้รับนั้น เด็กมีมากกว่า
ผู้ใหญ่ แต่ถ้าจะเสียแล้วละก็จำกัด เพื่อคุ้มครอง
เป็นพิเศษ ไม่ให้เด็กต้องเสียหาย เช่น ระหว่าง
เป็นผู้เยาว์ เด็กจะทำความผิดกรรมซื้อขายหยาบมือ
ไม่ได้ ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา
ก่อน แต่ถ้ามีใครยกทรัพย์สินให้เปล่า ๆ แม้
จะมากมายยังไ้รับเอาได้โดยไม่ต้องถาม
ใคร”

“ถ้าไม่ได้รับความยินยอมผลจะเป็น
อย่างไรคะ”

“พ่อแม่หรือผู้ปกครองบอกได้ว่า
ซึ่งก็คือบอกเลิกนั่นเอง ภาษากฎหมายเรียกว่า
เป็นโมฆียะ บางอย่างกฎหมายห้ามขาดเลย
เช่น อายุไม่ถึง ๑๕ ปีบริบูรณ์ ทำพินัยกรรม
ไม่ได้เลย ทำไปก็เท่ากับไม่ได้ทำ เขาเรียก
ว่าเป็นโมฆะ โมฆะกับโมฆียะ ไม่เหมือนกัน
นะ โมฆียะนั้นยังใช้ได้อยู่ แต่อาจถูกบอก
เลิกบอกล้างได้ ส่วนโมฆะนั้นใช้ไม่ได้เลย”

“แล้วสิทธิที่จะถูกตีละคะ” หนูนาน
พูดพลางกำมือบิดาหัวเราะกึก ๆ

“อันนั้นกฎหมายให้แต่พ่อแม่ผู้ปกครอง
ตี ทำโทษเมื่อเด็กทำผิด เพื่อว่ากล่าวสั่งสอน”

ขณะนั้นมีบ่วงตัวหนึ่งได้มาใกล้ ๆ
ที่หนูนานนั่งอยู่ เธอร้องเกียจตัวบึ้ง จึงพูด
กับบิดาว่า “บ่วงนี้ ไม่มีประโยชน์อะไรเลย
นะคะคุณพ่อ ตีแต่กัดกินใบไม้ของเรา” พ่อ
ต้องอธิบายให้ฟังว่า “มันมีประโยชน์อยู่
บ้างตามธรรมชาติ เป็นอาหารของนก เป็น
ผีเสื้อประดับโลก ถ้าไม่มีบ่วงนี้ก็ไม่มีอาหาร
จะกิน ธรรมชาติทุกอย่างมีประโยชน์ทั้งสิ้น
เราต้องช่วยกันรักษา ยิ่งป่าแล้วยิ่งมีประโยชน์
ที่สุด เพราะเป็นที่อยู่ของสรรพสัตว์และ
แมลง ทั้งยังเป็นปุยหมักโรงใหญ่อีกด้วย
ถ้าเรามีป่าแล้ว ใบของมันจะเป็นปุยหมัก
ไหลลงไปในนาในไร่ทำให้ข้าวกล้าพืชผัก
งอกงามดี กบเขียด แม่น้ำจึงจืดจาง แล มัน

ก็ช่วยเราปราบแมลง อย่างคางคกตัวหนึ่งนี่
วันหนึ่งมันกินแมลงตั้งหลายร้อยหลายพัน
ตัว เวลานั้นคนกินกบกันโดยไม่ยั้งคิด พ่อเป็น
ห่วงจึงเลย”

“คุณครูสอนว่า ป่าไม้ของเราจะหมด
อยู่แล้ว เราต้องช่วยกันปลูก”

“นั่นเป็นหน้าที่ ปราบกฏอยู่ในเพลง
ของลูกที่ร้องเมื่อกี้ มันเป็นสมบัติของชาติ
ที่สำคัญยิ่งเวลานี้ ซึ่งเราจะต้องช่วยกันรักษา
พ่อจึงว่าไงว่า ลูกดีแต่ร้องนั่นแหละ แท้จริง
แล้วไม่เข้าใจสักเท่าไรหรอก”

“คุณพ่อเล่าเรื่องสิทธิให้จบก่อนดีกว่า
นะคะ นากำลังสนใจ เมื่อกี้คุณพ่อพูดถึง
สิทธิทางแพ่งแล้วสิทธิทางอาญามีอะไรน่า
รู้บ้างคะ”

“ประการแรกก็เห็นจะได้แก่สิทธิที่
จะไม่ถูกทอดทิ้ง ใครก็ตามทอดทิ้งเด็กอายุ
ไม่เกิน ๕ ปี ไว้ ณ ที่ใดก็ตามเพื่อให้เด็กพ้น
ไปเสียจากตน โดยการที่ทำให้เด็กนั้นปราศจาก
ผู้ดูแล เช่น รับลูกเขาไปเลี้ยงแล้วหนีไป
เที่ยวต่างจังหวัดเสีย ปลอมให้เด็กอยู่คน
เดียว หรือพ่อแม่ทอดทิ้งลูก ก็ผิดเหมือนกัน
อาจถูกจำคุกถึง ๓ ปี”

“ที่เขาว่าเด็กมีสิทธิยิงคนจริงแค่ไหนคะ”

“เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๖ ปี ทำผิดไม่
ต้องรับโทษเลย เพราะฉะนั้นก็อาจจะยิง
ใครตายฟรี ๆ ได้ ถ้าอายุกว่า ๑๖ ปี แต่
ไม่เกิน ๑๘ ปี ทำผิด ก็ไม่ต้องรับโทษเหมือน
กัน แต่ศาลจะว่ากล่าวสั่งสอนก่อนปล่อย
ตัวไป อาจจะเรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
เด็กมารับคำตักเตือนและรับตัวเด็กไปดูแล
ตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดให้ก็ได้ ถ้าอายุ
เกิน ๑๘ แต่ไม่เกิน ๑๙ ปี ทำผิด อาจ
ต้องรับโทษ แต่เพียงกึ่งหนึ่งของผู้ใหญ่ และ
ถ้าเกิน ๑๙ แต่ไม่เกิน ๒๐ ปี ทำผิด ก็
อาจจะได้ลดมาตราส่วนโทษกึ่งหนึ่งเหมือน
เด็กอายุไม่เกิน ๑๙ ปี โดยมากศาลลด
ให้หนึ่งในสามของโทษผู้ใหญ่ แต่ถ้าเห็น
ว่ามีความรู้สึกผิดชอบดีแล้วก็อาจไม่ลด
เลยก็ได้”

“สิทธิอื่น ๆ มีบ้างไหมคะ”

“มีสิลูก เด็กย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายเป็นพิเศษยิ่งกว่าผู้ใหญ่ เด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปีนี้เนาะ ใครจะมาทำมิดิมีร้าย เช่น กอดจูบลูบลำทำอนาจารข่มขืนไม่ได้เด็ดขาด แม่เด็กจะยินยอมก็ผิด ทำกับเด็กผู้ชายก็ผิด”

“นาเห็นเขาลงหนังสือพิมพ์ว่า เด็กสาว ๆ ถูกล่อลวงไปขายช่อง พวกนี้คงจะต้องรับโทษจำคุกหนัก ๆ ทั้งนั้น ไซ้ไหมคะคุณพ่อ”

“ต้องดูลูก บางทีเด็กก็เต็มใจไปกับเขา แต่ถ้าเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี แม่เด็กจะยินยอมพร้อมใจไปด้วย ผู้พาก็ยังผิดอยู่ดีติดคุกหัวโต”

“ถ้าเด็กอายุกว่า ๑๘ ปี คนพาไปก็ไม่ผิดซินะคะ”

“ไซ้ ถ้าเขาเต็มใจไปด้วย แต่ถ้าหลอกหรือใช้อำนาจข่มขืนให้เขาไปผิดทั้งนั้น”

“อย่างพี่อ้อยข้างบ้านเรานี้เนะคะคุณพ่อผู้ชายพาไป ๓ คืน แล้วกลับมา เขาไม่ได้ไปขายช่อง ผู้ชายคนนั้นมีความผิดหรือเปล่า”

“อ้อยอายุกว่า ๑๘ ปีแล้ว เอมผิดกับผู้ชายเขายาก แต่ถ้าอายุอ้อยยังไม่ถึง ๑๘ ปี ผู้ชายก็ผิด แม้อ้อยจะเต็มใจไปด้วย”

“นาคิดว่า เรื่องสิทธิเท่าที่คุณพอล่าวมากี่มากแล้ว นาจำไม่หมดแน่ เวลาเขียนจริง ๆ จะต้องขทวนกับคุณพ่ออีก นาใครจะให้คุณพ่อพูดถึงหน้าที่ที่คุณพ่อว่าจะขยายความเพลงที่นาร้องนะคะ”

“อันแรกให้นับถือศาสนาไซ้ไหมลูก อันนี้สำคัญ หมายถึงเด็กจะต้องยึดคุณธรรมทางศาสนา ไม่ใช่เพียงแค่ไหว้พระสวดมนต์”

“คุณพ่อก็คงมีอะไรที่สำคัญบ้างละคะ”

“พ่อก็คงว่าความสามัคคีหนึ่งละ โดยเฉพาะความสามัคคีระหว่างศาสนา ลูกคงได้ยินข่าววุ่นวายที่อินเดียซินะ นั่นก็เพราะขาดความสามัคคีระหว่างศาสนา แยกเป็นซิก เป็นฮินดู จนอินทรีาถูกฆ่า พ่อก็คงว่าเราจะต้องนับถือศาสนาทุกศาสนา และศึกษา

ธรรมะของทุกศาสนาด้วย จะได้ว่าดีเหมือนกัน อย่างโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยนี้ควรจะเป็นโรงเรียนศึกษาศาสนามากกว่า คือ สอนเด็กให้รู้ทุกศาสนา แล้วความสามัคคีมันก็เกิด และเป็นวิทย์าแก่เด็กด้วย พ่อเห็นในพระคัมภีร์ของชาวคริสต์บทยหนึ่งกล่าวไว้ว่า “เจ้าจะมีข้าวกินก็ด้วยหยาดเหงื่อของเจ้า” พ่อชอบจังเลย สอนให้คนทำงาน ซึ่งชาวคริสต์ตั้งถือเป็นปรัชญาการศึกษาอยู่ทุกวันนี้ ลูกจะเห็นได้ว่า เขาสอนเด็กให้ช่วยตัวเอง ก่อร่างสร้างตัว ไม่ต้องพึ่งราชการหรือนายจ้าง อีกข้อหนึ่ง ในพระคัมภีร์เหมือนกัน บอกให้รักเพื่อนบ้านเหมือนรักตัวเอง แหมข้อนี้กินใจพ่อเหลือเกิน เพื่อนบ้านนี้สำคัญนะลูก บางคนที่ชอบอวดเพื่อนบ้านไม่เท่าไรก็ทะเลาะกัน แล้วมันจะมีความสุขได้อย่างไร พระพุทธองค์สอนว่า ความสามัคคีทำให้เกิดสุข ลูกต้องอดกลั้นเวลา มีสิ่งที่มากระทบจากเพื่อนบ้าน อย่าให้มันกระเทือน”

“ก็ที่ต้องขับรตชนอีเลซี่ (สุนัข) ของเรา คุณพ่อก็ก็นั่งโกรธ หมาข้างบ้านกัดน้องคุณพ่อก็ก็นั่งพูดสัปดาห์ ทั้ง ๆ ที่เขาควรจะพาน้องไปโรงพยาบาล เสียค่ายาให้เรา ก็เปล่า”

“อีกข้อหนึ่งซึ่งสำคัญสำหรับลูกก็คือการคบเพื่อน พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า คบคนเช่นไรเป็นไปเช่นนั้น เพราะฉะนั้น เพื่อนที่ไม่ดีนี่เนะลูกนะ อย่าเข้าใกล้เป็นอันขาด ยิ่งคนพาลแล้วให้หลีกเลี่ยงให้ลับตาเสีย”

“อีกข้อหนึ่ง ก็กฎแห่งกรรม อันนี้เป็นสิ่งแน่นอน ว่าใครทำกรรมอันใดไว้ คนนั้นจะได้รับผลของกรรมนั้น มันให้ผลแรงเหลือเกินนะลูก ผิดแต่จะช้าหรือเร็วต่างกรรมกัน คุณพ่อจะว่าให้ฟังย่อ ๆ นะว่า คนมักโกรธนี้ เกิดชาติหน้าจะเป็นคนขี้ริ้วขี้เหร่ คนอิจฉาริษยาคนอื่นจะไม่ก้าวหน้า มักจะพบกับความผิดหวังอยู่เสมอ คนตะหนี่ไม่ให้ทานก็จะเป็นคนยากจน ไร้ทรัพย์ คนกระด้างถือตัว ไม่รู้จักอ่อนน้อมก็จะไปเกิด

ในตระกูลต่ำ คนไม่ชอบศึกษา ก็จะเป็นคนปัญญาทึบ คนที่ชอบให้ทานก็จะเป็นคนร่ำรวย คนรักชาติมีเมตตาธรรมก็จะเป็นผู้มีรูปร่างผิวพรรณดี พ่อเองก็จำไม่ค่อยได้ พุดง่าย ๆ ก็คือว่า ทำดีก็ได้รับผลดี แต่ถ้าทำชั่วก็ได้รับผลชั่ว นี่คือน้ำที่นับถือศาสนา”

“เออ คุณพ่อขา เขาว่าสังกะหะวัตถุอะไรนั่นดิฉัน มีอะไรบ้างคะ”

“อันแรกได้แก่ ทาน ได้แก่การให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่พิเศษเหลือเกิน เพราะมันก่อให้เกิดความรัก ลูกจำได้ไหมในสมุดที่พ่อบอกให้ท่องนะ ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก ไซ้หรือเปล่า”

หนูน้อยรีบตอบพ่อว่าไซ้ ๆ ค่ะ

“อันที่สองได้แก่ ปิยาจา คือพูดจาไพเราะอ่อนหวาน อย่าพูดห้วน ๆ พูดให้มีหางเสียง คนเรานั้นคือผู้ที่ปาก อันที่สามได้แก่ อัตถจริยา คือทำตนให้เป็นประโยชน์ที่ถูกร้องในเพลงข้อ ๑๐ นั้นแหละ เวลาเห็นคนอื่นถือของหนัก ๆ โดยเฉพาะบนรถเมล์ ต้องช่วยเขาถือนะลูกนะ อันสุดท้ายคือ สมานัตตตา การทำตนเสมอกับบุคคลอื่น เป็นกันเองกับผู้อื่นอย่างเสมอดันเสมอ ปลายก็เข้าข้อนี้ เวลาไปไหน ใครเขาแต่งตัวอย่างไรเราก็ควรจะแต่งให้เหมือน ๆ เขา อย่าอวดอย่าโอ้อวดตนดีกว่าคนอื่น มันจะก่อให้เกิดความแตกร้าง และตนเองก็ไม่เจริญอีกด้วย”

“แล้วที่พระบรมราชาพาให้อดกลั้นอะไรนั่นเป็นหลักศาสนาไซ้หรือคะ”

“ไซ้ลูก ในหลวงทรงสัถยมาจากฆราวาสธรรมของพระพุทธองค์ ลูกจำได้ไหม มีอะไรบ้าง”

“จำได้แต่ตัวแปล ตัวบาลีไม่จำ ไม่รู้เลยคะ”

“ก็มี ขันติ ได้แก่ความอดทน สัจจะ มีความจริงใจและความสัตย์ซื่อต่อผู้อื่น คนขาดความจริงใจคบไม่ได้เนะลูก ทมะ คือความข่มใจ คู่กับขันติ อันนี้สำคัญ เพราะ

วันหนึ่ง ๆ มีสิ่งทีมากกระทบอารมณ์ของเราเรื่อยเปื่อย และอันสุดท้ายได้แก่ จาคะ คือ ความเสียดสี ให้อับแก่ผู้อื่น สักคมจะอยู่ได้ก็ด้วยความเสียดสีของทุกคนเพื่อส่วนรวม พอลึกว่าพอแล้วมั่งลูก”

“แล้วการกินการโง่งในวงราชการ นั้นละคะคุณพ่อ อาศัยสังจะหรือเปล่า”

“ข้าราชการต้องมีความซื่อสัตย์จะลูก ก็อยู่ในความหมายคำว่าสังจะนี้เหมือนกัน แต่นั่นอยู่นอกขอบเขตของเด็กไปแล้ว”

“นาได้ยืมวิทยุออกอากาศให้เยาวชน ประหยัดกับปลุกดันไม้”

“นั่นก็เป็นหน้าที่สำคัญยิ่งเวลานี้ ดันไม้เป็นสมบัติของชาตินี้จ๊ะลูก ส่วนเรื่องประหยัดนั้น เป็นหัวใจของทุกคน ทั้งรัฐบาลและเอกชน”

หนูน้อยอดนอนหายใจแล้วแฉะปากพูดขึ้นว่า

“มันต้องร่วมมือกันทุกคนคะคุณพ่อ รวมทั้งรัฐบาลด้วย เมื่อวานนี้คุณพ่อให้นาไปถามน้ำตึกตาเรื่องเด็กเลี้ยงน้อง นาเสียเวลา ๕ ชั่วโมงในการเดินทาง รถมันติดชะมัดเลย คิดที่ที่นานกว่าจะไปได้ เหนื่อยมันไปไม่รู้เท่าไร หนูคิดว่าเพราะคนนำรถส่วนตัวออกใช้กันมากเกินไป ทำให้ถนนไม่พอกับจำนวนรถ ถ้าคนนั่งรถเมล์กันอย่างเรามาก ๆ หนูคิดว่ารถคงไม่ติด ความเปลี่ยนแปลงก็จะน้อย นาคิดว่าทุกคนจะต้องมีความสำนึก”

“ลูกคิดใหม่ว่า ถ้าเรามีโทรศัพท์กันทั่วถึง เรายกหูถามน้ำตึกตา ๒ นาทีก็รู้เรื่องแล้ว ไม่ต้องเสียเวลาถึง ๕ ชั่วโมง เศรษฐกิจก็จะดีขึ้นอีกเยอะ เอ๊ะนี่ เราพูดการเมืองไปแล้วซินะ เราไปเดินเล่นกันเถอะลูก”

จากนั้นคุณปัญญากับบุตรภักกันเดินออกจากบ้านไป ระหว่างทางคุณปัญญาได้ชี้ให้บุตรสาวดูเศษตัวรถเมล์ เศษกระดาด ห้อยาทัมใจ และกองขยะข้างถนน พูดว่า

“ลูกเห็นเศษสิ่งของเหล่านี้ไหม ถ้าเราถือเป็นหน้าที่ช่วยกันกำจัด ไม่ช่วยกันทิ้ง นอกจากจะทำให้ทางการไม่ต้องจ้างคนเก็บกวาดแล้ว ยังทำให้บ้านเมืองสะอาด ปราศจาก

โรคภัยอีกด้วย ที่ญี่ปุ่นนะ เขาถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน เขาช่วยกันจริงจัง ๆ เวลาไปรถไฟด้วยกัน เรากินอาหารกลางวัน พอลงสถานีปลายทาง พวกญี่ปุ่นเขาหอบเศษกระดาดห่อ ขวดเบียร์ ที่เรากินทิ้งไว้บนรถไฟลงไปถึงที่ถึงขยะข้างล่าง เขาก็ทิ้งด้วย มันน่ารักจริง ๆ พอลึกว่า สิ่งง่าย ๆ เหล่านี้ ถ้าทุกคนมีจิตสำนึก ย่อมจะทำได้ ไม่ต้องอาศัยความฉลาดอะไรนักหนา ลูกจะเห็นว่าญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ทั้งที่เขาก็เป็นชาวเอเชียด้วยกันกับเรา”

“คำว่าออมกับประหยัดต่างกันหรือเปล่าคะคุณพ่อ”

“ออมก็คือรู้จักเก็บหอมรอมริบ ส่วนประหยัดนั้นหมายถึงการใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย การหาได้ก็สำคัญ แต่การเก็บนี้สำคัญกว่า” คุณปัญญาชี้มือไปที่แจกขามแล้วพูดว่า

“ลูกรู้ไหม แจกขามพวกนี้เงินเดือนไม่กี่สตางค์ แต่เขารู้จักเก็บออม มีเงินให้กู้ มีเงินค่าเรียนไปเยี่ยมบ้านที่อินเดีย ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ผิดกับไทยยาม ซึ่งเงินเดือนเท่ากัน แต่ยากจนอยู่ตลอดไป”

“คุณครูสอนว่า ต้องรู้จักซ่อมแซมของเก่าด้วย” หนูน้อยพูดขึ้น

“ใช่แล้วลูก นั่นเป็นคำสอนของพระพุทธองค์เลยทีเดียว ศาสดาทุกองค์สอนอย่างนั้น พระองค์ตรัสสอนไว้ว่า ถ้าใครได้แม่บ้านพอเรือนที่ไม่รู้จักซ่อมแซมของเก่า คนนั้นก็แย่ การใช้สิ่งของก็สำคัญ พระองค์ให้ใช้ให้ได้ประโยชน์ถึงขีดสุด ผ้าจีวรขาดก็ให้พับเย็บเข้าเป็นผ้ารองนั่ง ถ้ารองนั่งขาดจนนั่งต่อไปไม่ได้แล้วก็ให้ใช้เป็นผ้าเช็ดเท้า หรือถูเรือนแล้วแต่ควร”

“ถ้ามันขาดจนเช็ดทำไม่ได้ จะใช้ทำอะไรต่อไปละคะคุณพ่อ”

“ท่านให้ผสมกับมูลโคฉาบฝาภูมิ คือชาวอินเดียในสมัยนั้น ทำที่พักด้วยดินบ้าง มูลโคบ้าง เวลานั้นก็ยังมียูบ้าง”

พอเดินไปถึงปากซอย มีคนรอตม

อยู่หลายคน คุณปัญญาชี้มือให้ลูกสาวดู แล้วพูดว่า “ลูกเห็นไหมคนพวกนี้เขาไม่ใช่เวลาให้เป็นประโยชน์ ขณะคอยรถเมล์เขาน่าจะอ่านหนังสือได้”

“บนรถเมล์ก็อ่านได้ใช่ไหมคะคุณพ่อ”

บุตรสาวพูดเสริม

“ได้ลูก แต่ระวังความกระเทือน จะทำให้เสียสายตาได้ เวลากระเทือนต้องยกหนังสือขึ้นจากตัก แล้วความกระเทือนจะน้อยลง”

ไม่นานรถเมล์แล่นมาจอด ประชาชนหลุมุนแย่งกันขึ้นลง คุณปัญญาได้ชี้ให้ลูกสาวดู พลาญพูดว่า

“ลูกเห็นไหม นั่น คนแย่งกันขึ้นรถเมล์ คนลงยังไม่ทันจะลงเลย คนขึ้นก็แย่งกันขึ้นเสียแล้ว อย่างนั้นลูกไหมลูก เด็กนักเรียนก็แย่งกับเขาด้วย เป็นการกระทำที่ไม่มีระเบียบ วินัย พอถึงว่า พวกเขาก็ได้แต่ท้อง แต่แท้จริงแล้วไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติตามทั้ง ๆ ที่บางคนอาจจะเข้าใจ แล้วมันจะได้ประโยชน์อะไร”

“คุณครูสอนว่า คนในชาติต้องมีวินัย และให้รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วย” หนูนัยนาพูดเสริมบิดา

“เขาน่าจะเข้าแถวกันขึ้นรถเมื่อคนลงหมดแล้ว การเคารพสิทธิของผู้อื่นที่เขามาก่อนนั้น เป็นการรักษาระเบียบ และเป็นวินัยของชาติที่เจริญ ในอเมริกานะลูกนะ แม้แต่เวลาจะเดินแซงขึ้นหน้าคนอื่นเขาต้องขอโทษก่อน คนไทยทำผิดกฎหมายกันมาก เห็นการทำผิดกฎหมายเป็นของสนุก เป็นของท้าทาย ชาติเราจึงไม่เจริญ มีแต่ปัญหา ความร่นวาย ให้สังคมแก่ เสียเวลาในการพัฒนาบ้านเมือง ลูกได้ยินข่าวคนเหยียบกันตายที่ปทุมธานีในโอกาสที่เขาแจกของไหม”

“นาจาได้ค๊ะคุณพ่อ”

“นั่นแหละ ลูกลองคิดดูซิว่า ตำรวจเสียเวลาสอบสวนก็เดือน ถ้าเราใช้เวลานั้นมาพัฒนาบ้านเมืองก็จะได้ประโยชน์นอกแยะ ตั้งเยอะ แล้วปัญหาทำนองเดียวกันเกิดขึ้น

ทุกหนแห่งของประเทศ ลูกลองคิดดูซิว่า เราใช้เวลาในการแก้ปัญหามากมายเพียงใด”

หนูนัยนาฟังบิดาพูด แล้วพะยักหน้าแสดงความเห็นด้วย

“ลูกเห็นไหม คนนั่งก็นั่งเฉย แทนที่จะช่วยคนอื่นถือกระเป๋ และสิ่งของในมือหนัก ๆ เรียกว่าเขาทำตนให้เป็นประโยชน์ตามเพลงข้อ ๑๐ ไหมลูก”

“ไม่ได้ค่ะคุณพ่อ เรียกว่าเขาไม่มีอัตถจริยาซินะคะคุณพ่อ” คุณปัญญารู้สึกหน้าร้อนแล้วพาลูกเดินต่อไป ถึงตู้โทรศัพท์แห่งหนึ่ง ฝาตู้ถูกทำลายไปด้านหนึ่ง คุณปัญญาได้ชี้มือให้ลูกดู แล้วพูดว่า

“นั่นก็ฝีมือของเยาวชนมือบอน เป็นการกระทำที่ชั่วร้ายมาก เพลงข้อ ๑๐ บอกให้เด็กรักษาสสมบัติของชาติด้วยมิใช่หรือ มันสำคัญยิ่งกว่าทรัพย์สินส่วนตัวหลายร้อยเท่า呢 ถ้าเมื่อมีเหตุร้าย ราษฎรก็ไม่สามารถจะโทรศัพท์บอกตำรวจได้ทันทั่วทั้งที่ ถ้าเกิดพ่อแม่ของเขาเจ็บหนัก จะโทรเรียกรถพยาบาลก็คงไม่ทัน ดันไม้ก็เป็นสมบัติของชาติ เพราะมันเป็นปูโรงใหญ่ อย่างที่พ่อพูดมาแล้วปีหนึ่ง ๆ เวลาที่เราซื้อปูจากต่างประเทศนับแสนตัน”

“คุณพ่อเห็นไหมโน่น คนเดินข้ามถนนกันแฟนฟาน เหยียบหลุมกลางถนนตายหมด” หนูน้อยพูดพร้อมกับส่ายศีรษะด้วยความระอาใจ

“เราต้องช่วยกันบอกเขาจะลูก ในสิงคโปร์นะ ถ้าใครทิ้งอะไรลงบนถนน ประชาชนเขาจะพากันชี้หน้าคนทิ้งทันทีไปดูเถอะ บ้านเมืองเขาสะอาดเหมือนกับพื้นเรือนของเราทีเดียว ตอนอยู่อเมริกา พ่อจะทิ้งกระดาษห่อทอฟฟี่ออกจากหน้าต่างรถ ซึ่งขณะนั้นเล่นอยู่ในป่า เด็กอายุ ๓ ขวบมันเห็นยวแซนพ่อไว้ พร้อมกับร้องห้ามมิให้ทิ้งออกไป การกระทำอย่างนี้ได้ชื่อว่าเราช่วยกันรักษาสสมบัติของชาติ ซึ่งปรากฏอยู่ในเพลงที่ลูกร้อง”

คุณปัญญาพาลูกสาวแะคิมโอวัลติน

ที่ร้านกาแฟที่น้ำ นั่งยังไม่ทันกันอุ่น หนูน้อยวิ่งลาออกไปที่แม่ค้าคนหนึ่ง ที่สะพานทาน้ำนั้น ยกมือไหว้แม่ค้าแล้วเข้าไปกระซิบที่ข้างหูแม่ค้า แล้วรีบวิ่งกลับมาหาบิดา เมื่อมาถึง คุณปัญญาถามลูกว่าไปหาแม่ค้าคนนั้นทำไม หนูน้อยตอบพ่อว่า

“คุณพ่อไม่เห็นหรือคะ แม่ค้าคนนั้นโกยเศษขยะ ไปตองอะไรต่อมิอะไรลงน้ำ น้ำก็สกปรกแยช๊ะคะ แล้วปลามันจะอยู่ได้อย่างไร”

คุณปัญญาเอื้อมมือไปลูบหลังบุตรสาว บอกให้นั่งลงค้มนม เสร็จแล้วพาลูกสาวเดินกลับบ้าน ระหว่างทาง หนูน้อยเหลือบไปเห็นแมลงทับตัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่งมะขามเทศข้างถนน จึงบอกบิดาช่วยจับให้เพื่อนำมาฝากเพ็ญจันทร์ น้องสาวของนัยนาที่บ้าน สองพ่อลูกเดินสนทนากันมาเรื่อย ๆ อย่างมีความสุข ภายได้ท้องฟ้าสีคราม ประดับด้วยปูเมฆสีขาว ประดุจดังกลีฟองกระจายสุดขอบฟ้า บดบังแสงอาทิตย์ทำให้แสงแดดอ่อนให้ความอบอุ่นแต่พอดี หนูน้อยกุมแมลงทับไว้แน่นด้วยเกรงว่ามันจะหลุดจากมือบินหนีไป ทำให้ไม่มีของที่ถูกใจฝากน้อง ก่อนย่างเท้าเข้าบ้าน หนูน้อยเอ่ยปากพูดกับบิดาว่า

“สังคมโอบอุ้มเยาวชนจนเหลืออุ่นอยู่แล้ว นะคุณพ่อ เราไม่ต้องไปเรียกร้องสิทธิอันใดอีก ข้อสำคัญก็คือ เยาวชนต้องทำหน้าที่ช่วยพัฒนาสังคม ไม่สร้างปัญหาให้กับบ้านเมือง ลูกไหมคะคุณพ่อ”

“ลูกแล้วลูก” คุณปัญญาตอบบุตรสาวด้วยความภูมิใจ ขณะเดินเข้าประตูบ้าน คุณปัญญาพูดประโยคสุดท้ายว่า

“มีอีกข้อหนึ่งซึ่งพ่อคิดว่าน่าทบทวนจากเพลงของลูก คือข้อที่ ๕ ที่ว่า รักมันกตัญญู มีสุภาษิตอยู่บทหนึ่ง ความว่า นิมิตตัง สาธูปานัง กตัญญูกตเวทิตา แปลว่า กตัญญู-กตเวทิตาเป็นเครื่องหมายแห่งคนดี ผู้ใดมีคุณแก่ลูก ลูกจะต้องระลึกถึง และหาโอกาสตอบแทน ผู้ที่มีบุญคุณมากที่สุด ได้แก่บิดา

มารดา ถัดจากนั้นก็ให้แก่ครูอาจารย์ ขอให้ลูกกราบไหว้ระลึกถึงทุกวัน โตขึ้นค่อยเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่เฒ่า นะลูกนะ

ศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด

(ต่อจากหน้า ๖๗)

ซึ่งถ้าหากไม่มีมาตรการในการอนุรักษ์ที่ดีแล้วก็อาจจะสูญพันธุ์ไปทั้งหมดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้เกิดความไม่เหมาะสมต่อการขยายพันธุ์ หรือการทำลายศัตรูธรรมชาติอันเนื่องมาจากการใช้ยาฆ่าแมลงมากเกินไป และผิดวิธี ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นวิธีการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติที่ดีที่สุดได้แก่การใช้ยาฆ่าแมลงอย่างถูกต้อง เมื่อจำเป็น ในปริมาณและพื้นที่ที่จำเป็นเท่านั้น หรือหลีกเลี่ยงการใช้ยาฆ่าแมลงโดยการใช้วิธีการควบคุมวิธีอื่นทดแทน การใช้ยาฆ่าแมลงมากเกินไปดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เป็นวิธีการที่ช่วยทำลายศัตรูธรรมชาติที่ดีที่สุด และด้วยเหตุนี้เมื่อการระบาดของแมลงศัตรูพืชชนิดนั้นจึงสูงและรุนแรงกับแพร่กระจายออกเป็นพื้นที่ และอาณาบริเวณที่กว้างขวางออกไปอีก การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี ซึ่งเป็นวิธีที่เข้ากับธรรมชาติได้ดีที่สุด ถ้าสำเร็จจะได้ผลในการควบคุมที่ถาวร และรักษาสภาพสมดุลย์ธรรมชาติได้ตลอดไป

“ผู้ที่คิดเอาแต่ประโยชน์

ขาดการเสียสละ

ผู้นับขาดเกียรติและคุณธรรม”

เศรษฐกิจ

“สมุดปกขาว : บทพิสูจน์ความจริงใจ การค้ากับญี่ปุ่น”

วิระชัย แก้วพันธุ์

ในบรรดาประเทศพัฒนาที่มีความ
ร่ำรวยมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง ได้เปรียบ
ดุลการค้ากับประเทศทั่วโลก ต้องยกให้
“ประเทศญี่ปุ่น” และเป็นประเทศเดียวที่
รัฐบาลพยายามรณรงค์ให้ประชาชนของ
ตนหันมาใช้ของต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหา
การได้เปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศ แต่
ก็ปรากฏว่าประชาชนญี่ปุ่นยังไม่นิยมใช้ของ
ต่างประเทศ นิยมใช้แต่ของผลิตในญี่ปุ่นเอง
เมื่อเป็นเช่นนี้ความได้เปรียบทางดุลการค้า
กับต่างประเทศจึงมีอยู่มหาศาล ทั้งนี้ทั้งนั้น
ก็มีผลมาจากความร่วมมือร่วมใจของคนทั้ง
ชาติญี่ปุ่นเป็นสำคัญ

กรณีที่นำเอาการได้เปรียบทางดุลการค้า
ของญี่ปุ่นมากล่าวหาข้างต้นนั้น ก็เพื่อแสดง
ให้เห็นว่า “พลังของประชาชน” มีส่วนช่วย
เสริมสร้างฐานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อหันมาดูแลการแก้
ปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยเรา ซึ่ง
รัฐบาลก็พยายามอย่างยิ่งที่จะลดการขาดดุล
การค้ากับทุกประเทศให้ได้ ดังจะเห็นได้
จากการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจอย่าง
เด่นชัด นั่นก็คือ “การประหยัด การใช้ของ

ไทย และร่วมมือกันส่งออก” ซึ่งหลายหน่วย
งานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็ขานรับนโยบาย
แก้ปัญหาเศรษฐกิจกันอย่างจริงจัง มุ่งเน้น
หนักการลดการขาดดุลการค้า และการนิยม
ไทย โดยจัดกิจกรรมสัปดาห์นิยมไทยใน
รูปแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้คนไทยมีจิต
สำนึกในความนิยมไทยให้เกิดเป็นรูปธรรม
การตื่นตัวของคนไทยมีมากขึ้น เพราะ
ตระหนักดีว่า สินค้าไทยของเรามีคุณภาพ
มาตรฐานไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าของต่างประเทศ
เลย การจัดสัปดาห์ “เมดอินไทยแลนด์”
ได้สร้างภาพพจน์ให้แก่คนไทยได้อย่างดี
ยิ่ง ทำให้มีความภาคภูมิใจไทยทำมากขึ้น
กว่าแต่ก่อน ช่วยให้เกิดดุลการค้า นิยมใช้
ของต่างประเทศน้อยลง และจากการเปิดเผย
ของท่านอธิบดีกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์
ได้กล่าวว่าภาวะการส่งสินค้าออกในระยะ
๔ เดือนแรกของปี ๒๕๒๘ มีมูลค่าทั้งสิ้น
ประมาณ ๖๖,๓๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก
ระดับเดียวกันของปี ๒๕๒๗ ประมาณ
ร้อยละ ๒๐

อย่างไรก็ดี การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
ของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการขาดดุล
การค้าประเทศที่เราต้องขาดดุลมากนั้น เห็น
จะได้แก่ ญี่ปุ่น สินค้าของญี่ปุ่นได้เข้ามา
มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยเรา
อย่างมาก ทำให้หนักเศรษฐกิจหลายท่าน

ให้ฉายาญี่ปุ่นว่าเป็น “สัตว์เศรษฐกิจ” กลยุทธ์
ในเชิงการค้าทำให้ได้เปรียบประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลกการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นอย่างมากมาย
นี้ ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องศึกษาปัญหานี้
อย่างใกล้ชิด จะเห็นได้จากการพยายาม
เจรจาแก้ปัญหาเศรษฐกิจกับญี่ปุ่นอยู่เสมอมา
เพื่อจะให้ญี่ปุ่นซื้อสินค้าของไทยเราให้มาก
ขึ้น เป็นการลดการขาดดุลการค้า แต่การ
เจรจาที่ผ่านมาก็ไม่ค่อยจะสำเร็จนัก ทำให้
ของญี่ปุ่นไม่ค่อยจะปฏิบัติตามข้อเรียกร้อง
ของไทยเราเท่าที่ควร ท่านที่สนใจข่าวสาร
ทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองก็คงจะทราบ
กันดี ไทยเรายังขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น
มากมายทุกปี การกีดกันทางการค้าหลาย
รูปแบบของญี่ปุ่นก็ไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลง
ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยจึงได้จัดทำสมุดปกขาว
เรื่อง “การปรับโครงสร้างความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจระหว่างไทย-ญี่ปุ่น” ขึ้นเพื่อใช้
เป็นแนวทางในการเจรจาและแผนปฏิบัติงาน
กับฝ่ายญี่ปุ่นให้เป็นแนวเดียวกัน จากการ
เปิดเผยของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

สาระสำคัญของแนวทางการปรับปรุง
โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง
ไทย-ญี่ปุ่นในสมุดปกขาว มีทั้งแนวทาง
ระยะเร่งด่วน และแนวทางระยะยาว อัน
ได้แก่ การแก้ปัญหาโครงสร้างทางการค้า

“ญี่ปุ่นจะเป็นประเทศเดียว ที่รัฐบาลพยายามรณรงค์ให้ประชาชน
ของตนหันมาใช้ของต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาการได้เปรียบดุลการค้า
กับต่างประเทศ แต่คนญี่ปุ่นก็ยังนิยมใช้ของที่ผลิตในญี่ปุ่นอยู่”

การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ มีปัญหาเฉพาะหน้าดังนี้

ด้านการค้า ลดการขาดดุลการค้า ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น โดยการเร่งรัดการส่งออก กระจายสินค้าส่งออกของไทยไป ญี่ปุ่น เพิ่มสัดส่วนสินค้าอุตสาหกรรมส่งออก ไปญี่ปุ่นโดยมีเรื่องที่จะต้องดำเนินการเจรจา ดังนี้

๑. ด้านภาษี ขอให้ญี่ปุ่นพิจารณา ปรับปรุงอัตราภาษีนำเข้าสินค้าบางชนิดที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายการนำเข้าจาก ไทย รวมทั้งปรับปรุงระบบอัตราภาษีที่สูงขึ้น ตามขั้นตอนการผลิต

๒. ด้านโควตา ปรับปรุงผ่อนคลาย ระบบโควตาที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้า และพิจารณาเพิ่มโควตาสินค้านำเข้าบาง ชนิดที่ไทยผลิตและส่งออก

๓. ผ่อนคลายมาตรการจำกัดการ นำเข้าอื่น ๆ เช่น ด้านมาตรฐานและสุข- อนามัย มิให้เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าใน ระยะเฉพาะหน้าให้ญี่ปุ่นส่งเจ้าหน้าที่มา แนะนำให้ฝ่ายไทยทราบถึงมาตรฐานของ ญี่ปุ่นและควบคุมสินค้าส่งออกให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลไทย ต้องดำเนินการควบคุมการส่งออกสินค้า ภายใต้อีกกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ในระยะยาว จะต้องเสริมสร้างบทบาท ด้านการตลาดต่างประเทศของบริษัทการค้า ต่างประเทศของไทย เพิ่มขีดความสามารถ ของบริษัทเหล่านี้ ทั้งในด้านการจัดการและ การตลาด โดยให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทางด้านการบริหาร การจัดการ และโครงข่าย การปฏิบัติงานจากญี่ปุ่นสู่ไทย

ด้านการลงทุน ทบทวนเงื่อนไขสัญญา การร่วมลงทุน โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุง เงื่อนไขต่าง ๆ ในสัญญา การร่วมลงทุน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าของประเทศทั้งสอง ขอให้ฝ่าย ญี่ปุ่นร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายไทย ในการศึกษาและทบทวนเงื่อนไขในสัญญา

การลงทุนในประเด็นหลัก เช่น ด้านการ ผลิต และด้านการจำหน่าย เป็นต้น

ในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการ ทบทวนและขยายขอบเขต ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการให้ สอดคล้องและประสานกับนโยบายปรับ โครงสร้างด้านการค้า การลงทุนและแผนการ ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศ ไทย เพื่อกระจายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง โครงสร้างการผลิตของภาคเอกชนในประเทศ ไทย โดยจะต้องดำเนินการทันที

อนึ่ง ในระยะยาวนั้น ฝ่ายไทยและ ฝ่ายญี่ปุ่นจะทำการประเมินผล และผลกระทบ ของความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ ที่ผ่านมา เพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งในรูปแบบ ของความร่วมมือสำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติ ในความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ ระหว่างประเทศทั้งสองในอนาคต

จะเห็นได้ว่า รัฐบาลพยายามอย่างยิ่ง ที่จะแก้ปัญหาคาขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น อย่างจริงจัง สาระสำคัญจากสมุดปกขาว โดยสังเขปที่นำมากล่าวข้างต้น ล้วนแต่ เป็นประเด็นที่จะต้องเจรจาเกี่ยวกับญี่ปุ่น ทั้งสิ้น และสมุดปกขาวนี้จะเป็นบทพิสูจน์ ความจริงใจทางการค้ากับญี่ปุ่น ในการแก้ ปัญหาการขาดดุลการค้ากับไทยเรา การ เอรัดเอาเปรียบกันมากเกินไป มิใช่วิสัย การค้าที่ดี ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลัง พัฒนา ประเทศที่พัฒนาแล้วควรจะช่วยเหลือ ผ่อนปรนให้มีโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจให้ มั่นคงบ้าง ตามวิถีทางการค้าที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ญี่ปุ่นก็เป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ อันดีกับประเทศไทยมาเป็นเวลาช้านาน สินค้าของญี่ปุ่นก็มีมากมายในบ้านเมือง เรา ถ้าหากญี่ปุ่นมีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาคาขาดดุลการค้าบนพื้นฐานแห่งความยุติธรรม แล้ว ปัญหาการขาดดุลการค้าที่ขาดดุลกับ ญี่ปุ่นมาเป็นเวลาหลายปีนั้น จะต้องลดลง อย่างแน่นอน

ลดต้นทุนการผลิตไม้ผลฯ

(ต่อจากหน้า ๖๔)

ที่จะขยายตลาดในต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อ นำเงินเข้ามาช่วยลดการขาดดุลการค้าของ ไทยเราได้อีกมากมาย ถ้าหากท่านผู้สนใจ ทั้งหลาย จะได้ร่วมมือช่วยกันทุกฝ่าย ทั้ง ผู้ผลิต ผู้ค้าส่งออก รวมทั้งเยาวชนในครอบ- กรัวของเกษตรกรทั้งหลายด้วย ช่วยกัน ปรับปรุงผลไม้มากมายของไทยเราให้มีคุณภาพที่ดี ยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย ก็จะช่วยให้ความสำเร็จสมหวัง เป็นของเมืองไทยเราได้ดีขึ้น

ทั้งนโยบายการลดขั้นตอนการส่ง ออก การปรับปรุงระบบภาษีอากร และ ระบบการขนส่งสินค้าทางอากาศที่ทันสมัย รวมทั้งการขยายอุตสาหกรรมย่อยในต่าง จังหวัดให้มีมากขึ้น ตามนโยบายที่ กรอ. กำลังเร่งรัดดำเนินการอยู่นี้ ย่อมจะเป็นผลดี ทั้งในการส่งสินค้าออก และการสร้างงาน ให้แรงงานไทยที่ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากนั้น ได้มีโอกาสใช้ประโยชน์และเป็นผลดีต่อ เศรษฐกิจส่วนรวมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการ ผลิตไม้ผลก็จะมีบทบาทสำคัญในการนี้อยู่ ด้วย

เท่าที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ก็เป็นเพียง แนวทางกว้าง ๆ ประกอบในการพิจารณา เท่านั้นเอง เพราะการสร้างสวนผลไม้ให้ ประสบผลสำเร็จ ในการลดต้นทุนและผลิต ได้ผลกำไรดีขึ้นด้วยนั้น ยังมีส่วนปลีกย่อย อีกมากมายที่จะต้องศึกษากันอยู่ ดังนั้น ถ้า ท่านผู้อ่านหรือพี่น้องเกษตรกรรายได้ มี ปัญหาสงสัยประการใดก็ขอเชิญสอบถามมายัง “วารสารไทย” ของเราได้เสมอ

หรือหากท่านผู้ใดมีความประสงค์ ที่จะได้รับคำแนะนำเรื่องใดเพิ่มเติมเป็น พิเศษในการนี้ก็จะเขียนจดหมายติดต่อ ไปที่ “ชาคริต จุลกะเสรี” รายการ “เพื่อชีวิต ที่ดีขึ้น” สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กทม. ๑๐๕๐๓ ก็ได้เนะครับ เรายินดีที่จะให้บริการ แก่ทุกท่านที่สนใจได้เสมอ

หน้าตาสุขภาพ

การบาดเจ็บจากการวิ่ง (ตอนจบ)

นพ.เสก อักษรานุเคราะห์

หัวเข่า

๑. กระดูกสะบ้าเข่าอ่อน จัดว่าเป็นการบาดเจ็บที่พบบ่อยที่สุดจากการวิ่ง ในขณะหัวเข่างออยู่ แล้วเหยียดออก กระดูกสะบ้าจะวิ่งไถลขึ้นลงในร่องซึ่งอยู่ระหว่างปุ่มปลายกระดูกโคนขา เมื่อหัวเข่าเหยียดเต็มที่ กระดูกสะบ้าจะอยู่เหนือระดับปุ่มปลายกระดูก ส่วนบนของสะบ้าจะขึ้นไปติดกับแผ่นไขมันที่ช่องเหนือลูกสะบ้า ในขณะที่หัวเข่างอ กระดูกสะบ้าจะเข้าไปชิดแน่นกับร่องระหว่างปุ่มปลายกระดูกโคนขามากขึ้น และความตึงเครียดในเอ็นสะบ้าจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำให้แรงอัดในข้อระหว่างกระดูกสะบ้ากับกระดูกโคนขาเพิ่มขึ้น

โดยปกติกระดูกสะบ้าวิ่งขึ้นลงอยู่ในร่องระหว่างปุ่มปลายกระดูกโคนขาได้ก็เพราะขอบสูงของปุ่มปลายกระดูกทั้งสองข้าง และเพราะความสมดุลย์ของแรงดึงกล้ามเนื้อโคนขาด้านหน้า ระหว่างด้านในกับด้านนอกของกระดูกสะบ้า และความสมดุลย์ระหว่างพังผืดที่ยึดด้านในและด้านนอก และกล้ามเนื้อโอลิโอทิเบียลที่เกาะอยู่ระหว่างด้านนอกของกระดูกเชิงกรานกับกระดูก

หน้าแข้ง

มีเหตุบางอย่างเกี่ยวกับกายวิภาคและชีวกล ทำให้การเคลื่อนตัวของกระดูกสะบ้าเข้าผิดไป เช่น กล้ามเนื้อและพังผืดด้านนอกของสะบ้าและกล้ามเนื้อโอลิโอทิเบียลตึงและตึงแรงขึ้น ในขณะที่กล้ามเนื้อทางด้านในของสะบ้ากลับอ่อนแรงลง ทำให้ทิศทางการเคลื่อนตัวของกระดูกสะบ้าเบนไปทางด้านนอกในขณะงอเข่า บางรายเป็นมากจนกระดูกสะบ้าหลุดออกไปจากร่องของมันได้ บ่อย ๆ เข้าเกิดการอักเสบขึ้นที่ข้อระหว่างกระดูกสะบ้ากับกระดูกโคนขา และสุดท้ายเกิดการอ่อนตัวของกระดูกสะบ้าได้ ฉะนั้นถ้าคน ๆ นี้อังว้าง การบาดเจ็บชนิดนี้ยังเกิดเร็วขึ้นและมากขึ้นตามตัว พวกนี้จะมีความเจ็บปวดเวลาขึ้นเท้ากระแทก เพราะกล้ามเนื้อโคนขาด้านหน้าหดตัวดึงกระดูกสะบ้า

การบาดเจ็บชนิดนี้มักพบกับพวกที่เริ่มหัดวิ่ง หรือพวกที่เพิ่มระยะทางวิ่ง

๒. กล้ามเนื้อโอลิโอทิเบียลอักเสบ กล้ามเนื้อมัดนี้ทอดข้ามข้อเข่ามาเกาะที่ด้านนอกของส่วนบนของกระดูกหน้าแข้ง ขณะที่วิ่งอยู่จะมีการงอและเหยียดหัวเข่า กล้ามเนื้อมัดนี้จะเสียดสีกับปุ่มปลายกระดูกโคนขาด้านนอกมาก ๆ เข้า เกิดการอักเสบของกล้ามเนื้อนี้ได้ ทำให้เจ็บบริเวณเหนือเข่าด้านนอก พบได้บ่อยในพวกเริ่มหัดวิ่ง หรือในรายที่มีกระดูกหน้าแข้งโก่งเป็นคันทู และเท้าหมุนคว่ำ หรือเกิดกับนักวิ่งที่มีการสึกของพื้นรองเท้าด้านนอก

๓. เอ็นกล้ามเนื้อบริเวณข้อพับเข่าอักเสบ เกี่ยวข้องโดยตรงกับพวกที่วิ่งเท้า

หมุนคว่ำมากเกินไป หรือวิ่งลงเนินเป็นประจำ หรือวิ่งตามหาดทรายหรือพื้นทรายฝั่งน้ำ ซึ่งจะเพิ่มการหมุนคว่ำของเท้าข้างที่อยู่ด้านบนของพื้นเทให้มากขึ้นอีก ในสภาพเช่นนี้จะทำให้กระดูกขาหมุนไปทางด้านใน จึงไปยึดเอ็นกล้ามเนื้อมัดนี้ เพราะเกาะอยู่ที่ปุ่มปลายกระดูกด้านนอกของกระดูกโคนขา ทำให้เกิดการอักเสบได้

๔. เอ็นสะบ้าอักเสบ พบได้ไม่บ่อยนัก

๕. กระดูกหักจากแรงอัด ที่ด้านในของกระดูกขาส่วนบน พบได้น้อยมาก

๖. ถุงน้ำบริเวณใต้กล้ามเนื้อเพสแอนเซอร์อินสอกเสบ พบได้น้อย

ขาและข้อเท้า

๑. ปวดสันหน้าแข้งด้านใน ส่วนล่าง เกิดจากการวิ่งมากเกินไป และนักวิ่งมีร่างกายสมบูรณ์ไม่เพียงพอ หรือพวกเริ่มหัดวิ่ง หรือวิ่งบนพื้นแข็งมาก หรืออาจเกิดกับผู้ที่ใส่รองเท้าไม่เหมาะสม หรือพวกวิ่งตามชายฝั่งน้ำหรือไหลถนน สาเหตุเพราะพวกนี้มีข้อสะโพกหมุนออกไปทางด้านนอกมากเกินไป เป็นผลให้กระดูกขาหมุนออกนอกตามไปด้วย จึงทำให้สันเท้าหมุนคว่ำมาก และปวดสันหน้าแข้งด้านใน ส่วนล่างได้ พวกนี้ถ้ายังใช้รองเท้าที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม และวิ่งบนพื้นแข็งด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เอ็นทางด้านหลังของกระดูกขาถูกดึงมาก ๆ ซ้ำ ๆ จนในที่สุดเอ็นนี้จะอักเสบและถ้ายังวิ่งต่อ ๆ ไป การอักเสบจะลุกลามจนถึงเชื้อหุ้มกระดูกได้

๒. ปวดสันหน้าแข้งด้านนอก บริเวณด้านนอกของสันหน้าแข้งจะเป็นที่อยู่ของ

กลุ่มกล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่กระดกข้อเท้าขึ้น
ฉะนั้นเมื่อนักวิ่งเปลี่ยนแบบการวิ่งจากวิ่ง
เต็มฝ่าเท้ามาเป็นวิ่งปลายเท้า หรือเริ่มหัด
วิ่งในอุ้งหรือวิ่งบนเนิน หรือสวมรองเท้าที่
มีช่วงฝ่าเท้าอ่อนเกินไป จะทำให้กล้ามเนื้อ
มัดนี้ต้องทำงานมากขึ้น ทำให้เกิดความ
เจ็บปวดได้

๓. ปวดบริเวณด้านนอกของข้อเท้า
พวกนักวิ่งที่มีจุดอ่อน เท้าหมุนคว้างเกินไป
ร่วมกับข้อเท้าหลวม มักจะทำให้เกิดความ
เจ็บปวดที่บริเวณด้านนอกของข้อเท้าและ
ข้อเท้าอ่อนหมดแรง ซึ่งจะเกิดเมื่อฝึกวิ่งทน

๔. เอ็นร้อยหวายอักเสบ อาจเกิดจาก
การฝึกผิดวิธี คือวิ่งบนเนิน และสวมรองเท้า
ที่มีฝ่าเท้าแข็งเกินไป ทำให้มีแรงเครียดเพิ่ม
ขึ้นในเอ็นร้อยหวาย ในขณะที่วิ่งลงเนินตอน
ลงส้นหนัก และในขณะที่วิ่งขึ้นเนินตอนเท้า
จาก นอกจากนี้ยังอาจเกิดกับพวกสวมรองเท้า
ที่ไม่มีแผ่นหยุนรองที่ส้นเท้า หรือมีส่วนที่
หุ้มส้นอ่อนเกินไป และยังเกิดกับพวกที่มี
ความผิดปกติทางชีวกลได้ เช่น กระดูกขา
โก่ง เท้าปุก เท้าโก่ง กล้ามเนื้อโคนขาด้าน
หลังและกล้ามเนื้อน่องตึง ความพิการเหล่านี้
เพิ่มแรงดึงแรงเครียดให้กับเอ็นร้อยหวาย
ฉะนั้น เอ็นร้อยหวายจะฉีกขาดทีละน้อย ๆ
สะสมกันในที่สุดเกิดการอักเสบขึ้นมาได้

๕. อุ้งน้ำใต้กระดูกสันหลังอักเสบ
รองเท้าที่ไม่เหมาะสม อาจไปกระตุ้นให้
กระดูกสันหลังค่อมด้านหลังของส้นเท้า ซึ่ง
มีอุ้งน้ำวางกันอยู่ จนเกิดการอักเสบได้
และเนื่องจากบริเวณนี้เป็นที่เกาะของเอ็น
ร้อยหวาย จึงอาจเรียกว่าอุ้งน้ำรองรับเอ็น
ร้อยหวายอักเสบ

๖. ฟังผิติดกระดูกได้ฝ่าเท้าอักเสบ
เป็นสาเหตุที่พบบ่อยที่สุด สำหรับความ
เจ็บปวดบริเวณส้นเท้าของนักวิ่ง เกิดจาก
ฟังผิติดถูกใช้งานมากเกินไป จนทำให้บริเวณ
ที่ฟังผิติดที่เกาะกับกระดูกสันหลังเกิดการ
อักเสบ ถ้าเป็นมาก ๆ จะมีหินปูนเกาะ
บริเวณกระดูกสันหลังด้วย พวกที่มีความ

“วิ่ง เป็นการออกกำลังกายที่วิเศษสุด แต่ถ้าวิ่ง
ไม่ถูกวิธีอาจได้รับบาดเจ็บ ข้อเขียนนี้แนะนำ
ผู้สนใจทั้งหลายให้วิ่งได้โดยปลอดภัย”

พิการอยู่แล้ว เช่น เท้าโก่ง เท้าแบน มักจะ
พบการอักเสบนี้เสมอ

๗. อุ้งน้ำด้านข้างของเอ็นร้อยหวาย
อักเสบ เกิดจากรองเท้าที่ใส่ไม่มีแผ่นรองรับ
บริเวณหุ้มส้นดีพอ ทำให้เกิดการระคายเคือง
อักเสบได้

สะโพก ก้น และหลัง

๑. อุ้งน้ำบริเวณปุ่มกระดูกโคนขา
อันใหญ่อักเสบ เกิดจากความไม่สมดุลย์
ของกล้ามเนื้อกลางข้อสะโพกกับกล้ามเนื้อ
ขาหนีบ ร่วมกับมีกระดูกเชิงกรานกว้าง
และมุมคิวกเพิ่มขึ้น หรือขาทั้ง ๒ ข้างยาว
ไม่เท่ากัน ทำให้กระดูกเชิงกรานเอียง หรือ
มีปัญหาเกี่ยวกับท่าวิ่งโดยเฉพาะในผู้หญิง
ที่วิ่งเท้าชิดข้ามเส้นกึ่งกลางหรือพวกวิ่ง
บนไหล่ถนน หรือพื้นทรายฝั่ง

๒. อุ้งน้ำบริเวณกระดูกก้นกบอักเสบ
มักเกิดกับนักวิ่งวัยรุ่น ขณะเร่งความเร็ว
บางรายการบาดเจ็บรุนแรง จึงทำให้กระดูก
บริเวณนี้ร้าว ซึ่งจะเป็นเหตุให้กล้ามเนื้อ
โคนขาด้านหลังหดตัวอย่างรุนแรงได้

๓. บาดเจ็บต่อกล้ามเนื้อโคนขาด้าน
หลัง มักเป็นการถูกยัดหรือการฉีกขาดบาง
ส่วนของกล้ามเนื้อส่วนต้น เกิดขึ้นโดย
กะทันหัน ถ้าการบาดเจ็บเกิดจากการวิ่ง
เร่งอัตราความเร็ว หรือฝึกวิ่งขึ้นเนิน แต่
ที่พบน้อยกว่าคือพวกที่ค่อย ๆ เกิดขึ้น ซึ่ง
มาจากการเตรียมตัวไม่เพียงพอ (ยึดกล้ามเนื้อ
นี้ก่อนและหลังวิ่ง)

๔. ปวดหลังและก้นย้อยจากการ
บาดเจ็บของหมอนกระดูก หมอนกระดูก
ที่สันหลังระดับเอวกดทับรากประสาท ทำ
ให้ปวดมากตามเส้นประสาทได้ นักวิ่งที่มี

อาการนี้มักพบว่า มีโรคหมอนกระดูกเคลื่อน
ทับประสาทอยู่ก่อนแล้ว โดยมีประวัติปวด
หลังมาก่อน เมื่อเริ่มหัดวิ่งอาการกำเริบขึ้น
อีก บางรายเอกซเรย์พบมีหินปูนเกาะกระดูก
สันหลังทับรากประสาทได้เช่นกัน หรือ
พบมีกระดูกสันหลังเคลื่อนจากกัน หรือมี
การเสื่อมของข้อกระดูกสันหลังพร้อมทั้ง
มีช่องประสาทตีบ และบางรายซ้อมวิ่งมาก ๆ
อาจเกิดกระดูกสันหลังระดับเอวหักเพราะ
แรงอัดได้

๕. กล้ามเนื้อโพพฟอร์มีสกดทับ
ประสาทไขสันหลัง ตรงที่ประสาทออกจาก
กระดูกเชิงกราน ทำให้เกิดอาการกดเจ็บ
บริเวณก้นย้อย พบได้น้อยมาก

กระดูกหักจากแรงอัด พบได้บ่อย
ที่สุดจากการวิ่งมากเกินไป วิ่งเร็วเกินไป
รองเท้าไม่ถูกต้องและทางวิ่งแข็ง โดยเฉพาะ
ในรายที่เริ่มหัดวิ่ง และมีร่างกายไม่สมบูรณ์
พอ จะมีโอกาสเท่า ๆ กับพวกวิ่งหนักขึ้น ๆ
โดยการเพิ่มระยะทางและความเร็ว เช่น
เคยวิ่งอาทิตย์ละ ๔๐ ไมล์ เพิ่มเป็น ๗๐
ไมล์ ในช่วงระยะเวลา ๑-๒ อาทิตย์ เท่านั้น

กระดูกที่หักแบบนี้เพราะเกิดจาก
การวิ่ง มักเป็นที่กระดูกสันหลังระดับเอว
ข้อระหว่างกระดูกเชิงกรานกับกระดูกก้นกบ
กระดูกหัวเข่า ปลายกระดูกโคนขา โคน
และปลายกระดูกหน้าแข้ง ปลายกระดูก
ขาอันเล็ก ตาตุ่มนอก และกระดูกฝ่าเท้า
ที่พบบ่อยที่สุดคือ กระดูกฝ่าเท้า ปลายกระดูก
ขาอันเล็ก โคนกระดูกหน้าแข้ง และกระดูก
หัวเข่า

๑. กระดูกฝ่าเท้า มักเกิดกับก้าน
กระดูกที่ ๒, ๓ และ ๔ เกิดจากการวิ่ง

ด้วยปลายเท้า หรือวิ่งขึ้นเนินที่มีพื้นแข็ง

๒. กระดูกขาทั้ง ๒ กระดูก พวกเริ่มหัดวิ่งมีโอกาสหักที่ปลายกระดูกขาอันเล็ก เกิดจากวิ่งเท้าหมุนคว่ำมาก และฝึกวิ่งมากเกินไป พวกนักวิ่งขาโค้งมักจะเริ่มหักที่บริเวณเปลือกกระดูกด้านเดียวเท่านั้น จึงทำให้เอเขยไถ่ไม่พบ มักจะเป็นที่โคนกระดูกหน้าแข้ง

กระดูกเชิงกราน

๑. กระดูกหัวเหน่าอักเสบ นักวิ่งที่เพิ่มระยะวิ่ง หรือฝึกวิ่งเร็วสลับในช่วงพัก โดยทันทีทันใด อาจทำให้เกิดการอักเสบนี้ได้ ในขณะที่เท้าข้างหนึ่งยืนอยู่บนพื้น กระดูกเชิงกรานด้านตรงข้ามจะตกลง ทำให้เกิดแรงเฉือนบนกระดูกหัวเหน่าเป็นจังหวะติดต่อกันไป สุดท้ายอาจทำให้เกิดการฉีกขาด พร้อมกระดูกหักชิ้นเล็ก ๆ ที่บริเวณกล้ามเนื้อขาหนีบเกาะกับกระดูกหัวเหน่าได้

๒. ข้อกระดูกเชิงกรานต่อกับกระดูกก้นกบอักเสบ กลไกคล้ายกับกระดูกหัวเหน่าอักเสบ โดยเกิดแรงเฉือนที่ข้อนี้ นอกจากนี้ยังพบการอักเสบที่บริเวณกระดูกไอเลียม และเกิดฝีที่กระดูก ๒ ข้างของข้อกระดูกนี้ได้

๓. สันกระดูกส่วนบนของกระดูกเชิงกรานอักเสบและหักจากแรงอัด เกิดจากนักวิ่งวิ่งวิ่งแกว่งแขนไขว้ไปด้านหลัง ข้าม พบการอักเสบกับส่วนหน้ามากกว่าส่วนหลัง

การบาดเจ็บชนิดอื่น

๑. การบาดเจ็บจากความร้อน ร่างกายของนักวิ่งสามารถจะรักษาระดับอุณหภูมิให้คงที่ไว้ได้โดยการทำให้เกิดสมดุลระหว่างความร้อนที่เกิดจากการเผาผลาญให้เกิดพลังงาน กับความร้อนที่เสียไปจากการแผ่กระจาย หรือการพา หรือการระเหยของเหงื่อ เมื่อระดับการวิ่ง อุณหภูมิของอากาศและความชื้นของอากาศเพิ่มขึ้น การระเหยทางเหงื่อจะเป็นทางระบายความร้อนที่สำคัญ

ที่สุด ฉะนั้นความร้อนจะขึ้นสูงกว่าปกติได้ก็ต่อเมื่อนักวิ่งมักอยู่ในสภาวะขาดน้ำหรือเหงื่อออกไม่เพียงพอ

๑.๑ ตะคริวจากความร้อน การที่เหงื่อออกมาก ๆ นาน ๆ และทดแทนด้วยการดื่มน้ำและกินเกลือไม่เพียงพอ พร้อมทั้งอากาศร้อนจัดด้วย อาจจะเป็นเหตุให้กล้ามเนื้อกระดูก ตะคริวและเกร็งที่บริเวณขา แขน หรือหลัง

๑.๒ อ่อนเพลียจากความร้อน เป็นสภาวะที่รุนแรงกว่าตะคริว แต่ไม่ถึงตาย ถ้าไม่รักษาอาจจะเป็นมากถึงขั้นเป็นลมจากความร้อนได้ อาการของพวกนี้มีปวดหัว วิงเวียน งง กระสับกระส่าย คลื่นไส้ อาเจียน และเป็นตะคริว ผิวหน้าเย็น ชีตชีพจรอ่อนและเร็ว

๑.๓ เป็นลมจากความร้อน ถ้าศูนย์ควบคุมความร้อนของร่างกายเสียโดยฉับพลัน จะทำให้เกิดสภาวะ “ตัวร้อน” มากขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้เป็นลม ซึ่งจะต้องถือเป็นเรื่องฉุกเฉิน เพราะถึงตายได้ สภาวะนี้เกิดขึ้นได้เมื่อนักวิ่งมีอาการเข้าระยะอ่อนเพลียแล้ว แต่ยังไม่ยอมเลิกวิ่ง ถึงตอนนี้เหงื่อจะหยุดออก ผิวหนังกลับร้อนแห้งอุณหภูมิร่างกายจะขึ้นเกิน ๑๐๕° F อาการมีตัวสั่น สติสัมปชัญญะเสื่อมเสีย แขนขาเคลื่อนไหวเปะปะ ชัก เขียวคล้ำ อาเจียน ถ่ายท้อง และที่สุดถึงตายได้

๒. การบาดเจ็บจากความเย็น เป็นสภาวะที่อุณหภูมิของร่างกายลดต่ำมาก ไม่ค่อยเป็นปัญหากับพวกเริ่มหัดวิ่ง แต่จะเป็นปัญหากับพวกวิ่งทน และวิ่งในสภาวะอากาศหนาว ลมแรง และความชื้นสูง ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๕๐° F สติจะฟั่นเฟือน งุนงง และการเคลื่อนไหวไม่ประสานกัน

๓. ปัสสาวะเป็นเลือด มีผู้รายงานว่า การวิ่งมีส่วนทำให้ปัสสาวะเป็นเลือดได้ แต่จะหาเอง ไม่นิยมนิยราย เลือดออกมาก ๆ ไม่ค่อยพบ มีการศึกษาในนักวิ่งมาราธอนที่บอสตัน พบ ๑๘% มีเลือดออกในปัสสาวะ

หลังการแข่งขัน แต่มีเพียงรายเดียวที่เลือดออกมากจนเห็นด้วยตาเปล่า สาเหตุยังไม่ทราบชัด อาจจะเป็นได้อักเสบหรือการบาดเจ็บต่อกระเพาะปัสสาวะ พวกนี้จะตรวจหาเลือดในปัสสาวะได้นานถึง ๔๘-๗๒ ชั่วโมง ถ้าเลือดออกมากกว่านี้ควรจะตรวจพิเศษต่อไป

รองเท้าสำหรับนักวิ่ง ไม่มีรองเท้าคู่ไหนที่จะเหมาะสมสำหรับนักวิ่งทุกคน เพราะสิ่งสำคัญที่สุดรองเท้าจะต้องพอเหมาะกับเท้าพอดีและใส่แล้วต้องรู้สึกสบายด้วย นักวิ่งคนใดถ้าพบรองเท้าที่พอเหมาะกับตนแล้วไม่ควรเปลี่ยนรองเท้าแบบอื่นโดยเด็ดขาด

ส่วนประกอบของรองเท้านักวิ่ง

๑. บริเวณส่วนบนของหุ้มส้น จะต้องสูงขึ้นและมีแผ่นนุ่มรองรับบริเวณที่ตรงกับเอ็นร้อยหวาย เพื่อป้องกันมิให้ระคายเคืองต่อเอ็นนี้

๒. ด้านข้างของบริเวณหุ้มส้น ทั้งสองด้านจะต้องแข็งแรงที่จะป้องกันการบิดหมุนของส้นเท้า ทำให้บริเวณส้นเกิดความมั่นคงขึ้น

๓. ด้านหน้าของรองเท้าตรงบริเวณตรงกับนิ้วหัวแม่เท้า จะต้องนูนสูงขึ้น (อย่างน้อย ๑ นิ้ว) เพื่อป้องกันมิให้นิ้วและเล็บหัวแม่เท้าถูกกดเบียด ซึ่งจะนำไปสู่การมีเลือดออกใต้เล็บได้

๔. ล้นรองเท้าต้องนุ่ม และปิดส่วนบนฝ่าเท้าได้หมด เพื่อป้องกันเอ็นของกล้ามเนื้อกระดูกนิ้วเท้าขึ้น ถูกเสียดสีและระคายเคืองจนเกิดอักเสบได้

๕. เชือกผูกรองเท้า ไม่ควรยาวจนเกินไป

๖. บริเวณสันรองเท้า จะต้องผ่านให้เป็นรูปมน เพื่อช่วยให้การลงของเท้าภายหลังช่วงสันกระแทกเป็นไปได้อย่างสะดวกและเร็วขึ้น

๗. ที่สันรองเท้า จะต้องมียูรีเทนที่นุ่มพอสมควรเสริมในสัน เพื่อที่จะช่วยกลืน

แรงขณะสั่นกระแทก

๘. แขนยาวของรองเท้าต้องเป็นเส้นตรง

๙. พื้นรองเท้าบริเวณกึ่งกลางจะต้องหักงอได้เพื่อช่วยป้องกันการบาดเจ็บบริเวณร้อยหวาย

๑๐. พื้นรองเท้าครึ่งหลังต้องแข็งแรงพอเพื่อช่วยรองรับอุ้งเท้าได้

๑๑. พื้นรองเท้าจะต้องมีปุ่มสะดุดเพื่อไม่ให้ลื่นและช่วยกลืนแรงสะท้อน

๑๒. พื้นภายในรองเท้าตรงกับบริเวณอุ้งเท้าต้องเสริมให้สูงขึ้นทางด้านครึ่งใน ให้เข้ารูปกับอุ้งเท้า เพื่อช่วยป้องกันการบาดเจ็บบริเวณสันเท้า และการอักเสบของพังผืดกระดูกฝ่าเท้า

๑๓. ส่วนประกอบอื่น ๆ เพื่อแก้ไขความผิดปกติทางกายวิภาคและชีวกลที่มักจะมี ซึ่งไม่สามารถจะบรรยายในที่นี้ได้ แล้วแต่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาสั่งทำ

สรุป การออกกำลังกายเช่นเดียวกับยา จำเป็นต้องมีขนาดที่เหมาะสม ถ้าออกกำลังกายบ่อยเกินไป ร่างกายจะไม่แข็งแรงเท่าที่ควร หรือออกกำลังกายมากเกินไป จะเกิดอันตรายหรือบาดเจ็บได้ ซึ่งคล้ายกับหลักของพระพุทธศาสนา คือ เดินสายกลาง จึงจะกำลังดี

การออกกำลังกายด้วยการวิ่งเหยาะนั้น จัดอยู่ในประเภทมากเกินไป เกินความจำเป็น ระบบไหลเวียนของเลือด จะได้รับผลดีมากที่สุดจริง แต่การบาดเจ็บนี้ได้รับจะมากเป็นเงาตามตัวด้วย จึงอาจจะพูดได้ว่า “ถ้าท่านออกกำลังกายด้วยวิธีวิ่งเหยาะ ท่านอาจจะมีอายุยืนยาว แต่ท่านจะอยู่ด้วยความทรมาน” จึงไม่อาจยอมรับได้ว่าวิ่งแล้วสุขภาพแข็งแรง ฉะนั้นถ้าสามารถหาวิธีการออกกำลังกายด้วยวิธีอื่นที่เบากว่าการวิ่งหรือให้พอเหมาะกับตัวท่าน จะได้ทั้งชีวิตที่ยืนยาวและไม่ต้องอยู่ด้วยความทรมานสุขภาพของท่านก็จะแข็งแรง

ข้อเสนอแนะ ในการเลือกวิธีออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง (การออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน) มีดังนี้

๑. ต้องเป็นการออกกำลังกายที่มีการเคลื่อนไหวมาก ๆ

๒. ต้องเป็นการออกกำลังกายที่เป็นจังหวะ

๓. ต้องเป็นการออกกำลังกายติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๒๐ นาที ถึง ๖๐ นาที สำหรับจะออกกำลังกายมากน้อยเท่าใด ให้ใช้ชีพจรเป็นตัวกำหนด ดังนี้ชีพจรที่เหมาะสม = (220 - อายุ) - ชีพจรขณะพัก + ชีพจรขณะพัก

เมื่อเริ่มออกกำลังกายให้อุ่นเครื่องก่อนประมาณ ๕ นาที จากจุดนี้ต้องออกกำลังกายให้มากพอที่ชีพจรจะเต้นเท่ากับชีพจรที่เหมาะสมที่คำนวณได้เป็นเวลาประมาณ ๒๐-๕๕ นาที จากนั้นค่อย ๆ ผ่อนการออกกำลังกายให้เบาลง ๆ จนหยุดสนิทในเวลาประมาณ ๕ นาที

ตัวอย่างการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน มีวิ่งเหยาะและโคดเชือก เดิน ว่ายน้ำ ขี่จักรยาน เต้นแอโรบิก รำมวยจีน แกว่งแขน และการบริหารกายด้วยมือเปล่า ส่วนการกีฬา เช่น เทนนิส แบดมินตัน กอล์ฟ ไม่นับว่าเป็นการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน

น้ำใจคนไทย

ท่านผู้อ่านอาจไม่ทราบว่าผมเป็นคนรตมภ์ คือผมไปไหนโดยรถประจำทาง เพราะผมเห็นว่า มันเป็นการประหยัด ผมไม่ได้นึกถึงการประหยัดส่วนตัวเท่าไรหรอก แต่มาคิดว่า ถ้าเราต่างใช้รถประจำทางแล้วจะทำให้การใช้รถส่วนตัวน้อยลง ถนนก็จะว่างรถไม่ติด วิ่งได้เร็ว หลายเที่ยว ขนผู้โดยสารได้มากขึ้น ผู้โดยสารก็ไม่แออัด นานั่ง สะดวก ความสิ้นเปลืองก็น้อย โดยเฉพาะเชื้อเพลิงสำหรับรถส่วนตัวเราจะประหยัดได้มาก นั่นหมายถึงการประหยัดของชาติ ผมจึงขึ้นรถมภ์เป็นประจำ

เมื่อ ๒ วันก่อนหน้านั้นผมไปทำงานโดยรถประจำทางเหมือนอย่างเคย วันนั้นรถแน่นผิดปกติ ผมขึ้นต้นทางที่อำเภอ บางกรวยก็ได้นั่งสบาย

ปกติเวลาได้นั่งบนรถมภ์ ถ้าไม่อ่านหนังสือ ผมก็ต้องนั่งหลับ ได้พักผ่อนไปในตัว เพราะเวลานอนที่บ้านผมไม่ค่อยมากนัก ต้องตื่นก่อนตี ๓ ทุกคืน พังพระระสว่างใจของหลวงพ่อดอนวัดสังฆทานทางสถานี ททท. ตั้งแต่ตี ๓ ถึงตี ๕ พังไปทำงานไป ต้องอาศัยพักผ่อนบนรถมภ์ วันนั้นผมก็กำลังนั่งหลับตาอยู่ที่นั่งด้านในสุดภาพสตรีสาวคนหนึ่งนั่งที่นั่งด้านนอกตัวเดียวกัน ถูกผู้โดยสารอื่นซึ่งโยกไปโยมาเบียดตลอดเวลา โดยเฉพาะเวลาเด็กเก็บค่าโดยสารแหวกผ่านคนจะเบียดเธอมาก

จนศีรษะเธอเอียงมาถูกหน้าผมได้กลิ่นศีรษะผมจึงลืมตาขึ้นเห็นเธอกำลังเอื้อมมือไปรับเอกระเป๋ากับคนข้างเคียงจากชายผู้โดยสารซึ่งแต่งตัวปอน ๆ ถูกเบียดขึ้นโยมาเบียดเธอ มือหนึ่งถือกระเป๋ากับที่กำลงส่งให้หญิงสาวผู้นั้น ส่วนอีกมือหนึ่งถือวัตถุแบน ๆ ห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ ผมเข้าใจว่าเป็นเกลือ ชายผู้นั้นต้องเป็นช่างไม้กำลังเดินทางไปทำงาน นัยน์ตาของแกเปี่ยมไปด้วยความขอบคุณต่อหญิงสาวผู้มีน้ำใจช่วยเหลือเธอทันที ผมรีบขอกระเป๋ากับเธอมาถือ เพื่อเธอจะได้ช่วยเหลือกระเป๋ากับเด็กนักเรียนที่ยืนตัวสั่นอยู่ใกล้ ๆ ชายผู้นั้น

ท่านผู้อ่านที่รัก ที่ผมสาธกมานี้ชี้ให้เห็นแง่คิด ๒ ประเด็น ข้อแรกก็คือความสำนึกของประชาชนในการช่วยชาติประหยัดซึ่งผมสังเกตดูรู้สึกว่ายังขาดอยู่มากในบ้านเรา ผมไปอยู่ญี่ปุ่น ๒ เดือนเห็นคนที่นั่นเขาคิดถึงส่วนรวมแล้วทำให้คิดถึงบ้าน อยากจะมาจูงแขนพี่น้องคนไทยไปดู จะได้มีจิตสำนึกอย่างเขาบ้าง ที่เมืองฟูกู ซึ่งไม่ห่างจากโตเกียวนัก เขาใช้จักรยานเป็นพาหนะจักรยานเป็นของหลวงจอดไว้ข้างถนนจนคสาตา ใครต้องการขี่ก็หยิบฉวยขี่ไปได้ ไข่แล้วนำมาจอดไว้ที่เดิม เขาไม่ใช้รถส่วนตัวกัน ถ้าไปทางไกลหน่อยก็ไปรถไฟ ซึ่งมีทั้งใต้ดินและบนดิน ถ้าทางไกลก็เดินหรือมีจะนั้นก็ใช้จักรยาน การจราจรของเขาไม่ติดเหมือนในบ้านเมืองของเรา เขาประหยัดเงินได้มหาศาลในแต่ละปี

เมื่อสิบปีเศษมาแล้ว หลานสาวของผมมาสมัครสอบเข้าเป็นนักเรียนพยาบาลที่โรงพยาบาลใหญ่แห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ทาง

โรงพยาบาลนัดวันประกาศผล และให้ผู้สอบมาฟังผลถ้าได้จะได้สอบปากเปล่าเลย แต่มันสอบไม่ได้ ท่านลองนึกดูเถิดว่าผู้สมัครที่สอบไม่ได้มันมีน้อยเสียเงินและเวลามาฟัง มันจะสิ้นเปลืองสักเพียงใด ถ้าทางการแจ้งผลการสอบทางอื่นแล้วก็จะประหยัดทุกฝ่าย แต่เราไม่ค่อยคิดกัน

วันหนึ่งผมไปตลาด ผมเห็นแม่ค้าตักน้ำคลองขึ้นมาล้างผักเสี้ยนดองเพื่อให้น้ำนเลสวย จะได้ขายคล่อง ท่านลองคิดดูเถิดว่า คนกินความสกปรกเข้าไปแล้ว ต้องปวดท้อง ไปโรงพยาบาล เสียเวลาทำมาหากินสารพัด เป็นการสร้างปัญหาให้สังคมแก้ไขไหม แต่เราก็ไม่ค่อยคิดกัน

จิตสำนึกจึงเป็นของสำคัญที่ชาติกำลังต้องการเวลานี้ เป็นน้ำใจที่ท่านมีให้ชาติและส่วนรวม

อีกประการหนึ่งคือน้ำใจ ซึ่งเราควรมีให้แก่ประชาชนด้วยกัน ด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลในสิ่งที่เราพอช่วยได้โดยไม่เสียหยาอะไร ดังตัวอย่างหญิงสาวผู้ใจอารีย์ที่ผมยกมาให้ดูข้างต้น มันเป็นการเผยแพร่เมตตาธรรมซึ่งค่าจุนโลก ผู้รับมีความซาบซึ้งและคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป ผู้ให้ได้กุศล ได้ความขอบคุณ และกุศลกรรมจะส่งผลให้ท่านมีความปิติอิ่มเอิบ ไปทางไหนจะมีแต่ความโอบอ้อมช่วยเหลือไม่ลำบากอับจน ทั้งเป็นการส่งเสริมภราดรภาพตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย

— สติธย์ เล็งไธสง —

ข้าวอบสามเดือนที่น่าสนใจ

ขอให้ภาคเอกชนสนใจมันสำปะหลังพันธุ์ใหม่

ขณะนี้กรมวิชาการเกษตร มีมันสำปะหลังพันธุ์ระยอง ๒ สำหรับคุณภาพโลกซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกับมันฝรั่งทอดที่ตลาดของโลกอยู่ในขณะนี้ โดยมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีคุณภาพทางอาหารสูงมีแคลอรีสูง (เนื้อสีเหลือง) ๕๐๒.๐๔ ไมโครกรัม/๑๐๐ กรัม นอกจากนี้ ยังมีคุณสมบัติที่ดีเหมาะสำหรับทำเป็นมันทอด คือ หั่นเป็นชิ้นบาง ๆ ได้ง่าย มันที่ทอดก็กรอบไม่แข็ง มีรสชาติดี สีสวย ไวตามินเอสูง และใช้ทำขนมชนิดต่าง ๆ ได้ดี ผลผลิตหัวสดก็ใกล้เคียงกับพันธุ์ระยอง ๑ ซึ่งให้ผลผลิตสูงสุดในขณะนี้

หากผู้ใดสนใจ ติดต่อพันธุ์ได้จากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งก็เป็นการช่วยลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเพื่อการเลี้ยงสัตว์ลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

อันตรายของยาจุดกันยุง

เนื่องด้วยในขณะนี้ยังมียาจุดกันยุงที่ไม่ได้มาตรฐานจำหน่ายในท้องตลาด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากำลังดำเนินการกับผู้ผลิตอยู่ เพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอแนะนำให้เลือกซื้อยากันยุงที่มีเลขทะเบียนวัตถุมีพิษ ส่วนเวลาใช้ก็ใช้ด้วยความระมัดระวัง ไม่จุดในที่ที่ไม่มีอากาศถ่ายเท ไม่จุดใกล้เด็กทารก และควรใช้ในที่จำเป็น ไม่ใช่เป็นประจำ พิษ

จากควันยาจุดกันยุงแม้จะน้อยแต่ถ้าได้รับเป็นประจำเป็นเวลานาน ก็อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ สำหรับการใช้อย่างถูกต้องที่ไม่ได้มาตรฐานผู้ซื้อจะได้รับอันตรายจากสิ่งเจือปนที่เป็นพิษเพิ่มขึ้นจากอันตรายที่อาจได้รับจากยาจุดกันยุงทั่วไป

วอนอย่าใส่สารที่มีพิษภัยในอาหาร

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พบว่า สารโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์หรือโซเดียมไดไทโอไนท์ ซึ่งเป็นสารฟอกสีใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และไม่อนุญาตให้นำมาใช้กับอาหาร ได้มีผู้ผลิตบางรายนำไปใส่น้ำตาลโตนด น้ำตาลมะพร้าว และใช้เป็นสารกันบูดในอาหารเค็มหลายชนิด เช่น หอยแมลงภู่ ผู้ที่ได้รับสารนี้อาจทำให้เป็นโรคโลหิตจาง เยื่อสิริษะ หน้ามืด ในรายที่เป็นโรคหืดอยู่แล้วก็อาจแพ้สารนี้ได้มาก

จึงขอเตือนผู้ผลิตรายย่อย และรายใหญ่ ให้เลิกใช้สารนี้ในอาหารเพราะเป็นกรทำผิดต่อกฎหมาย พรบ.อาหาร และยังเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคอย่างยิ่ง

เตือนภัยจากกระดาษสิ่งพิมพ์ห่ออาหาร

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ให้ประชาชนระมัดระวังการบริโภคอาหารที่บรรจุด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาหารสำเร็จรูป เช่น ผลไม้ดอง ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยเตี๋ยวทอด ปาท่องโก๋ กล้วย เป็นต้น อาหารเหล่านี้มักจะมีกลิ่นสูง หรือมีน้ำมันมาก เมื่อสัมผัสกับกระดาษสิ่งพิมพ์โดยตรง สารโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม ปะรอท สารหนู

แคดเมียม ที่อยู่ในสีของหมึกพิมพ์จะออกมาปนกับเนื้ออาหารเมื่อเข้าสู่ร่างกายก็จะเกิดการสะสมของสารพิษ และเป็นสาเหตุของโรคร้ายต่าง ๆ ฉะนั้น เพื่อความปลอดภัย จึงไม่ควรใช้กระดาษสิ่งพิมพ์ในการห่อหรือบรรจุอาหาร แต่หากจำเป็นต้องใช้ก็ควรมีวัสดุกันระหว่างกระดาษกับอาหารได้ด้วยเสมอ

อันตรายจากหม้อเถื่อน

กระทรวงสาธารณสุข เผยมีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ได้รับอันตรายจากการใช้บริการสถานพยาบาลของหม้อเถื่อนโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางรายถึงกับเสียชีวิตหรือพิการไป จึงเร่งดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้ดำเนินงานสถานพยาบาลที่ไม่ถูกต้องทั้งนี้ให้มีพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และพระราชบัญญัติสถานพยาบาลดำเนินการแก่ผู้กระทำความผิดอยู่แล้ว และกระทรวงสาธารณสุขจะดำเนินการอย่างเข้มงวด โดยส่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และขอให้ประชาชนที่พบสถานพยาบาลที่ไม่ถูกต้องได้แจ้งให้กระทรวงฯ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดต่าง ๆ ได้ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป ตลอดจนจะเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงอันตรายจากการไปรับบริการของสถานพยาบาลที่ไม่ถูกต้องต่อไป

วีระชัย แก้วพันธุ์

กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

การผลิตสื่อทางวิชาการ
ของ
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของชาติ

(ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๘)

ผลิตหนังสือภาษาไทย จำนวน ๙ เล่ม

๑. เฉลิมพระเกียรติราชวงศ์ฝ่ายใน เล่ม ๒
๒. พจนานุกรมราชาศัพท์
๓. ศดฺธิบุคคคคคคคคคค เล่ม ๔
๔. วารสารไทย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๕
๕. วารสารไทย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒๐
๖. รายงานการสัมมนาเรื่อง “เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย”
๗. สมเด็จพระปิยมหาราชพระองค์น้อย

ผลิตหนังสือภาษาอังกฤษ จำนวน ๓ เล่ม

๑. THAI CUISINE
๒. THAILAND EXOTIC FRUITS
๓. CHILDREN STORIES FROM THAILAND

ผลิตภาพโปสเตอร์ จำนวน ๓ ชุด

๑. ภาพโปสเตอร์พระราชกรณียกิจสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
๒. ภาพโปสเตอร์พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
๓. ภาพโปสเตอร์ “รักสะอาด”

ผลิตเทปโทรทัศน์ จำนวน ๒ เรื่อง

๑. เรื่อง ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี
๒. เรื่อง นางเรณู โชติคคคค

ข่าวเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

สอช. (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดเตรียมการประชุมพิเศษข้าราชการที่จะเดินทางไปต่างประเทศ) จัดประชุมพิเศษ

ไปต่างประเทศในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และสำนักงาน ก.พ. จัดประชุมพิเศษ รุ่นที่ ๓ จำนวน ๑๕๒ คน ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการเหล่านั้นได้รับความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยเกี่ยวกับประเทศไทยอย่างสั้น ๆ กระชับ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวต่างประเทศ และเพื่อให้ชาวต่างประเทศได้เข้าใจและรู้จักประเทศไทยดีขึ้น

ในการอบรมครั้งนี้ นอกจากการบรรยายเชิงวิชาการแล้ว ยังได้นำผู้เข้ารับการอบรมไปดูงานนอกสถานที่ที่บริษัทไทยเทิน จำกัด บริษัทไทยเอโรการ์เมนต์ จำกัด บริษัทเทินโพลิเอสเตอร์ จำกัด และบริษัทบางกอกฟลาวเวอร์เซ็นเตอร์ จำกัด ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการส่งออกและการลงทุนของประเทศไทยด้วย

ศิริวัลย์ เหมะจันทร์

ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	สถานที่/เวลา
ทุกวัน	เผยแพร่บทความเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติเป็นภาษาอังกฤษ ชุด “Thai Way Of Life”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๖.๕๕-๗.๐๐ น.
๑ ต.ค. ๒๕๒๕	เผยแพร่เทปโทรทัศน์พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาสคล้ายวันเสด็จสวรรคต	สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ เวลา ๒๐.๔๕ น.
๓ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการวิทยุ “จากฟ้าสู่ดิน” เรื่อง “มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐-๑๕.๔๕ น.
๕ ต.ค. ๒๕๒๕	ผอ.สอช.บรรยายเรื่อง “การแก้ภาพพจน์ของประเทศไทย ในสายตาของชาวต่างประเทศ” ให้แก่นักเรียนไทยที่จะไปศึกษาต่อต่างประเทศ	สำนักงาน ก.พ. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น.
๑๐ ต.ค. ๒๕๒๕	นายเย็นใจ เลหาวิช กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ให้สัมภาษณ์เรื่อง “เอกลักษณ์ไทย” ในรายการโทรทัศน์ “สมบัติของท่าน”	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ เวลา ๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น.
๑๐ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง “เวชในไตรมาส”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐-๑๕.๕๕ น.
๑๑-๑๒ ต.ค. ๒๕๒๕	สอช.ร่วมกับสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระปิยะมหาราชาเจ้า	บริเวณชั้นล่างของกรมประชาสัมพันธ์
๑๓ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการวิทยุ “จากฟ้าสู่ดิน” เรื่อง “โครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐-๑๕.๔๕ น.
๑๕ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการโทรทัศน์ “รักแผ่นดินไทย” เรื่อง “ประวัติและผลงานดีเด่นของ ศ.นายแพทย์ประเวศ วะสี”	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ เวลา ๑๙.๓๐-๑๙.๐๐ น.
๒๑ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการวิทยุ “สดุดีบุคคลสำคัญ” เรื่อง “อาศิรวาทสดุดีสมาเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น.
๒๑ ต.ค. ๒๕๒๕	รายการโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง “ไปสุสานสมเด็จพระเจ้า”	สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ เวลา ๑๗.๓๐-๑๘.๐๐ น.
๒๑ ต.ค. ๒๕๒๕	เผยแพร่เทปโทรทัศน์พระราชกรณียกิจสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวโรกาสคล้ายวันพระราชสมภพ	สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ เวลา ๒๐.๔๕ น.
๒๑ ต.ค. ๒๕๒๕	ให้ความร่วมมือในด้านเอกสารและรูปภาพแก่สภาสังคมสงเคราะห์ ในการจัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในโอกาส “วันสังคมสงเคราะห์”	บริเวณตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
๒๒-๒๓ ต.ค. ๒๕๒๕	สอช.ร่วมกับสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาส “วันปิยมหาราช”	บริเวณอาคารใหม่ สวนอัมพร

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	สถานที่/เวลา
๒๓ ต.ค. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “สุดดีบุคคลสำคัญ” เรื่อง “สมเด็จพระปิยะมหาราช”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น.
๒๓ ต.ค. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง “ปิยะมหาราชรังสรรค์”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๗.๕๕ น.
๒๓ ต.ค. ๒๕๒๘	รายการโทรทัศน์ “รักแผ่นดินไทย” เรื่อง “ประวัติและผลงานดีเด่นของ ศ.นายแพทย์ประเวศ วะสี”	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ เวลา ๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.
๓๑ ต.ค. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “จากฟ้าสู่ดิน” เรื่อง “โครงการพระดาบส ตามพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐-๑๕.๔๕ น.
๔-๗ พ.ย. ๒๕๒๘	สอช.ร่วมกับคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดเตรียมการปฐมนิเทศข้าราชการที่จะเดินทางไปต่างประเทศและสำนักงาน ก.พ. จัดปฐมนิเทศข้าราชการ	อาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการสำนักงาน ก.พ.
๕ พ.ย. ๒๕๒๘	สอช.นำผู้เข้ารับการอบรมปฐมนิเทศดูงานนอกสถานที่	บริษัทไทยเทียน จำกัด บริษัทไทยเอโรการ์เมนต์ จำกัด บริษัทเทียนโพลิเอสเตอร์ จำกัด และบริษัทบางกอกฟลาวเวอร์เซนเตอร์ จำกัด
๑๔ พ.ย. ๒๕๒๘	ร้อยโทสุวิทย์ ยอดมณี ให้สัมภาษณ์เรื่อง “การเผยแพร่เอกลักษณ์ไทยในต่างประเทศ”	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ เวลา ๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น.
๑๔ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง “ปรีดิ์ปราศรัยไทย”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๗.๓๐-๑๘.๐๐ น.
๑๗ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการโทรทัศน์ “รักแผ่นดินไทย” เรื่อง “ประวัติและผลงานดีเด่นของผู้ใหญ่เจolim แก้วศรีงาม”	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ เวลา ๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.
๑๕ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “สุดดีบุคคลสำคัญ” เรื่อง “นายถนอม นาควัชร”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น.
๒๔ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง “กัลยาณไมตรี”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น.
๒๔ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการโทรทัศน์ “รักแผ่นดินไทย” เรื่อง “ประวัติและผลงานดีเด่นของผู้ใหญ่เจolim แก้วศรีงาม”	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ เวลา ๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.
๒๔ พ.ย.- ๗ ธ.ค. ๒๕๒๘	สอช.ร่วมกับหน่วยเผยแพร่เคลื่อนที่ของททท. จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงรายจัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา	บริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย
๒๗ พ.ย. ๒๕๒๘	รายการวิทยุ “สุดดีบุคคลสำคัญ” เรื่อง “พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว”	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น.

หมายเหตุ เอกสารที่ สอช.ผลิตขึ้นนี้ ท่านจะหาอ่านได้ที่หอสมุดแห่งชาติ หอสมุด ร.ร.มัธยม ร.ร.เทศบาล วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย หอสมุดประชาชน ที่อ่าน น.ส.พ.ประจำหมู่บ้าน วัดพัฒนา ธนาคารบางแห่ง ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์บริการการศึกษา ม.สุโขทัยฯ สนง.การประถมศึกษาจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ศาลากลางจังหวัด ตลอดจนหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจทั่วประเทศ ฯลฯ ที่ใกล้บ้านท่าน

หุ่นขี้ผึ้ง ฝีมือคนไทย

(ต่อจากหน้า ๔๘)

วารสารไทย อย่างนี้ทุกบ้านต้องมีเครื่อง ไม่เครื่องมือตามที่ตนถนัด
ซิคะ

คุณดวงแก้ว ใช่ครับ

วารสารไทย ขณะนี้ คิดว่ายังไม่ค่อยมีใครรู้จักผลงานของคุณดวงแก้ว
ใช่ไหมคะ

คุณดวงแก้ว น้อยมากครับ เพราะเราไม่เคยโฆษณาเลย

วารสารไทย สมมติว่า มีใครมาว่าจ้าง ให้คุณดวงแก้วสร้างหุ่น
เข่าขึ้นมาคุณดวงแก้วคิดว่าจะรับ ไหมคะ

คุณดวงแก้ว ไม่รับครับ เพราะผมและเพื่อนไม่ได้ทำเพื่อการค้า
เป็นจุดใหญ่ แต่เราทำด้วยใจรักด้านนี้จริง ๆ และอยาก
จะพิสูจน์สิ่งที่เราศึกษาค้นคว้าว่าเราจะทำได้สำเร็จ
ตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ ซึ่งนั่นก็คือ เราค้นไทยก็มี
ฝีมือไม่แพ้ต่างชาติเหมือนกัน ผลตามมาก็คือความ
ภาคภูมิใจของพวกผมครับ และอีกประการหนึ่ง
ค่าใช้จ่ายในการสร้างหุ่นแต่ละตัวประมาณค่ามิได้
ครับ และตามความเห็นของผมงานด้านนี้จะมายึดเป็น
อาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพโดยตรงนั้นยากครับ

วารสารไทย คุณดวงแก้ว เคยคิดสอนคนอื่น ๆ ให้ถ่ายทอดวิชา
อันมีค่านี้บ้าง ไหมคะ

คุณดวงแก้ว ผมไม่หวังวิชาเลยครับ ผมยินดีที่จะสอน แต่ความ
จริงในขณะนี้ผมยังไม่พร้อม ผมคิดว่าผมรู้เพียงบางส่วน
เท่านั้น ยังไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามก็คิดสอน ผมก็ถ่ายทอด
วิชาให้ลูกหลานทั้งของผมและเพื่อน โดยให้เขา
เป็นลูกมือช่วยก่อน เพราะงานนี้จะทำได้ต้องมีใจรัก
และละเอียดทุกส่วน แต่เด็ก ๆ มักจะกลัวหุ่นกัน
ครับ

วารสารไทย เมื่อตอนเริ่มทำ คุณดวงแก้วบอกว่ามีผู้ร่วมงาน ๔
คน แล้วปัจจุบันนี้ล่ะคะ มีเพิ่มขึ้นกี่คนแล้วคะ

คุณดวงแก้ว ครับ มีเพิ่มอีก เช่น คุณบุญชู อินทรวงศ์ คุณสุธิ
ศรีเบญจโชติ และอีกหลายฝ่ายที่ต้องกระจายงานกัน
ในการลงกำลังแรง กำลังความรู้ กำลังความสามารถ
และกำลังเงิน

วารสารไทย แล้วโครงการในอนาคตล่ะคะ คุณดวงแก้วคิดว่า
จะสร้างหุ่นแบบไหน และถ้าจำนวนมากขึ้น จะทำ
อย่างไรต่อไปคะ

คุณดวงแก้ว ต่อไป เราคิดว่าเราจะสร้างหุ่น ชุดคล้าย ๆ ชุดเล่น
หมากรุกหลาย ๆ ชุด อาจจะเป็นนั่งคุยกัน นั่ง

รับประทานอาหาร แสดงอารมณ์ความรู้สึกเรื่องนั้น
เรื่องนี้ ก็จัดเป็นห้องเป็นบ้าน ให้เป็นธรรมชาติเหมือน
ของจริง ไม่ใช่จัดเป็นฉากใช้หุ่นยืนแบบไม่มีชีวิต
ชีวาของต่างประเทศ และที่สำคัญ ผมและเพื่อน ๆ
มีโครงการว่าในปี ๒๕๓๐ เราจะสร้างพิพิธภัณฑ์
หุ่นขี้ผึ้งขึ้นมา เพื่อให้ประชาชนได้ชมได้ศึกษา โดย
จะมีพระบรมรูปพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์
เกื้ออาจารย์ของไทยที่มีชื่อเสียง บุคคลสำคัญต่าง ๆ
ตลอดจนบุคคลที่สร้างขึ้นจากจินตนาการ คือ
จะจัดหุ่นเป็นกลุ่ม ๆ ให้มีครบทั้งด้านวรรณคดี
ประวัติศาสตร์ วิชาการและบันเทิง และมีเป้าหมาย
ที่ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

วารสารไทย เลือกสถานที่ไว้หรือยังคะ

คุณดวงแก้ว ยังไม่แน่นอนครับ จำนวนหุ่นก็ยังกำหนดไม่ได้
แต่เราต้องรีบดำเนินการให้เร็วที่สุด

วารสารไทย ในการดำเนินการโครงการนี้ คุณดวงแก้ว ได้ติดต่อกับ
ทางการอย่างไรหรือ ไหมคะ

คุณดวงแก้ว ยังเลยครับ แต่คิดว่าถ้ามีโอกาสก็คงต้องปรึกษา
กับทางการด้วยครับ เพราะเป็นโครงการใหญ่มากและ
ทำเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ซึ่งผมเองก็ยัง
ไม่แน่ใจว่าจะได้รับความสนับสนุนอย่างใดบ้างหรือไม่

วารสารไทย ยิ่งคุยกับคุณดวงแก้ว ก็ยิ่งทั้งในความสามารถและ
ความอดทนของคุณดวงแก้วและเพื่อน ๆ ค่ะ ตอน
แรกที่พบกัน คุณดวงแก้วบอกว่าสาเหตุที่ทำหุ่นขึ้น
มาได้ก็เพราะ “ความขม” ของคุณดวงแก้วที่ไปเล่นกับ
วัสดุขี้ผึ้ง (ขี้ผึ้ง) มารยะหนึ่ง แต่เท่าที่คุยกับคุณ
ดวงแก้วมาแล้วก็ทราบว่า ขนอย่างเดียวกันไม่ได้
ต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทุน มีประสบการณ์
และที่สำคัญต้องมีใจรักและมีกำลังใจมั่นคง การ
สร้างหุ่นขี้ผึ้งจึงประสบผลสำเร็จอย่างที่พวกเราได้
เห็น พวกเราขอเอาใจช่วยคุณดวงแก้วและเพื่อน ๆ
ขอให้โครงการสร้างพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งในปี ๒๕๓๐
จงประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายนะคะ ในที่สุด
นี้พวกเราขอขอบพระคุณคุณดวงแก้ว คุณไพโรจน์
และเพื่อน ๆ ที่กรุณาสละเวลาอธิบายให้เราได้ทราบ
ถึงขั้นตอนและวิธีการสร้างหุ่นตลอดจนอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่งค่ะ

คุณดวงแก้ว ไม่เป็นไรครับ ยินดีครับ

แล้วพวกเราถือลาคุณดวงแก้วและคณะกลับ

ในเวลาประมาณ ๑๒.๔๕ นาฬิกา

คุยกับ วารสารไทย

คนบริสุทธิติดคุก เด็กหญิงวันดี โกศายานนท์ เขียนมาจากราชบุรีรณะ กรุงเทพฯ นี่เอง ถามว่า ทำไมผู้บริสุทธิ์ต้องติดคุก และอยากได้หนังสือกฎหมายประชาชนไว้ประดับความรู้

ตอบ คนบริสุทธิติดคุกนั้น แม่หากจะมีก็น้อยมาก เพราะศาลไม่ลงโทษคนง่าย ๆ ถ้ามีความสงสัยตามสมควรศาลจะยกประโยชน์ให้จำเลยเสมอ ผู้ไม่ได้ทำผิดอาจติดคุกได้ถ้ารับสารภาพ แต่ถ้าเป็นคดีมีโทษหนักจำคุกอย่างต่ำห้าปีขึ้นไปเช่น ความผิดฐานฆ่าคน, ปล้นทรัพย์, ฆ่าข่มขืน หรือวางเพลิงเหล่านี้เป็นต้น แม้จำเลยจะรับสารภาพศาลก็จะผลิผลามลงโทษไม่ได้ โจทก์ต้องสืบพยานให้ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำผิดตามฟ้องจริง ๆ เคยมีตัวอย่างเป็นจำนวนมาก เมื่อสืบพยานไปแล้วปรากฏว่าจำเลยไม่ได้ทำผิดดังจำเลยรับ มีอยู่คดีหนึ่ง ดำรวจไปค้นบ้านจำเลย จำเลยกระโดดเรือนหนีและยิงปืน ๑ นัด แต่ตำรวจตะครุบตัวไว้ได้ แล้วตั้งข้อหาต่อผู้ชักชวนเจ้าพนักงานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาต จำเลยรับสารภาพมาตั้งแต่ชั้นจับกุมจนกระทั่งชั้นศาล แต่พอสืบพยานเข้ากลับได้ความแต่เพียงว่าจำเลยยิงปืนขณะกระโดดหนี ไม่ได้ความชัดว่ายิงไปทางตำรวจหรือไม่ อย่างนี้ศาลจะลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานตำรวจไม่ได้ เพราะโทษฐานถึงประหารชีวิต ศาลลงโทษจำเลยได้แค่ฐานมีอาวุธปืน กับต่อผู้ชักชวนเจ้าพนักงาน ซึ่งจำคุกไม่กี่ปี บางคดีสืบพยานไปอาจได้ความว่าจำเลยรับจ้างคนอื่นมา

ติดคุกก็ได้ ถ้าอย่างนี้ศาลจะลงโทษจำเลยไม่ได้

คนติดคุกมักจะว่าตนเองไม่ได้ทำผิด โดยปกปิดปมด้อยของตัวเอง

ในกรณีผู้บริสุทธิ์ติดคุก กฎหมายให้สิทธิแก่ผู้นั้นได้รับค่าทดแทน แต่ต้องมีการฟ้องพยานในคดีนั้นว่าได้เบิกความเท็จทำให้เขาต้องติดคุกเสียก่อน และศาลพิพากษาว่าพยานเบิกความเท็จด้วย

การตั้งมูลนิธิต พระภิกษุคำพันธ์ ธมฺโม เขียนมาจากวัดดำรงธรรมาราม (ไม่ปรากฏว่าจังหวัดใด) ถามว่า มีโยมชายคนหนึ่งจะบริจาคเงินจำนวนหนึ่งจัดตั้งมูลนิธิตให้วัดเก็บดอกผลบูรณะซ่อมแซมวัดและเพื่อรักษาพยาบาลพระเณรอาพาธ ขอทราบระเบียบว่าจะทำอย่างไร

ตอบ ก่อนอื่นวารสารไทยขออนุโมทนาในกุศลเจตนา สำหรับระเบียบนั้นมิว่าจะต้องมีเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทเป็นอย่างต่ำจึงจะตั้งมูลนิธิตได้ และจะต้องได้รับอนุญาตจากทางการ รายละเอียดขอให้ติดต่อกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในบริเวณสนามกีฬา ปทุมวัน หรือที่ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร หรือสอบถามที่เขตก็ได้ สำหรับผู้ที่อยู่ในกรุงเทพฯ นะครับ เจ้าหน้าที่เขาจะแจกเอกสารให้ รวมทั้งแบบฟอร์มสำหรับที่ตราสารมูลนิธิด้วย ไม่เข้าใจอะไรก็ให้ถามเจ้าหน้าที่ ส่วนผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดให้ติดต่อที่อำเภอ

คนดูถูกศาสนา คุณไพโรจน์ เกตุยงเลลา เขียนมาจากโรงเรียนคณานุสรณ์วิทยา วาปีปทุม มหาสารคาม ถามว่า คนที่ดูถูกศาสนาพุทธมีความผิดมาตราอะไร

ตอบ การดูถูกศาสนานั้นมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๐๖ ถึงมาตรา ๒๐๘ ไม่จำเป็นต้องเป็นศาสนาพุทธ ดูถูกศาสนาใดก็ผิดได้

มาตรา ๒๐๖ เป็นการกระทำใด ๆ แต่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทาง

ศาสนาของหมู่ชนหนึ่งหมู่ชนใด เช่น พระพุทธรูป โบสถ์คริสต์หรือสุเหร่า เป็นต้น อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น เช่น ใช้เท้าเหยียบเศียรเทวรูปของศาสนาอะไรก็ได้ด้วยความดูหมิ่นถิ่นแคลนศาสนานั้น อย่างนี้ย่อมมีความผิดมาตรานี้วางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๓ ปี ทั้งนี้ต้องได้ความว่าบุคคลผู้กระทำให้เจตนา เคยมีคดีพระภิกษุร่วมประเวณีกับหญิงต่อหน้าพระพุทธรูปบนเขาวังจังหวัดเพชรบุรี ศาลฎีกาตัดสินว่าไม่มีเจตนาดูถูกศาสนา ไม่มีผิด

มาตรา ๒๐๗ เอาผิดกับบุคคลที่ก่อการยุยงขึ้นในที่ชุมนุมศาสนิกชนเวลาประชุมกัน นมัสการ หรือเวลาที่เขาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มาตรานี้โทษน้อยจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท มีคดีหนึ่ง เกิดขึ้นเมื่อสิบปีเศษมานี้ วันเกิดเหตุมีการชุมนุมสวดมนต์ทำบุญฉลองกระดูกผู้ตายจำเลยขึ้นมาส่งเสียงอะอะอ้อฉาวซ้ำยังกล่าวว่า พระนี้ยุ่งจริง พระไม่มีความหมาย แล้วนั่งลงใช้มือตบพื้น ๓-๔ ครั้ง และชักปืนออกมาจากเอว หันปากกระบอกไปทางพระ และเป็นตกลอยถึงพื้น แม้ไม่มีผู้ใดแตกตื่น จำเลยก็มีความผิดตามมาตรา ๒๐๗

มาตรา ๒๐๘ เอาผิดกับผู้ซึ่งแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช ในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นนั้น มาตรานี้จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท พุดง่าย ๆ ก็คือเป็นนักบวชปลอม คือมิได้ตั้งใจรักษาศีลประพฤติธรรมเลย แต่พระที่บวชเพื่อประพฤติพรหมจรรย์ แม้จะมีได้บวชโดยถูกต้องตามกฎหมายของสงฆ์ เช่นพระในวัดบวชให้ชาวบ้านโดยไม่ใช้พระอุปัชฌาย์บวช เพราะบวชเพื่อเก็บเงินชั่วคราวนั้นไม่เป็นความผิด

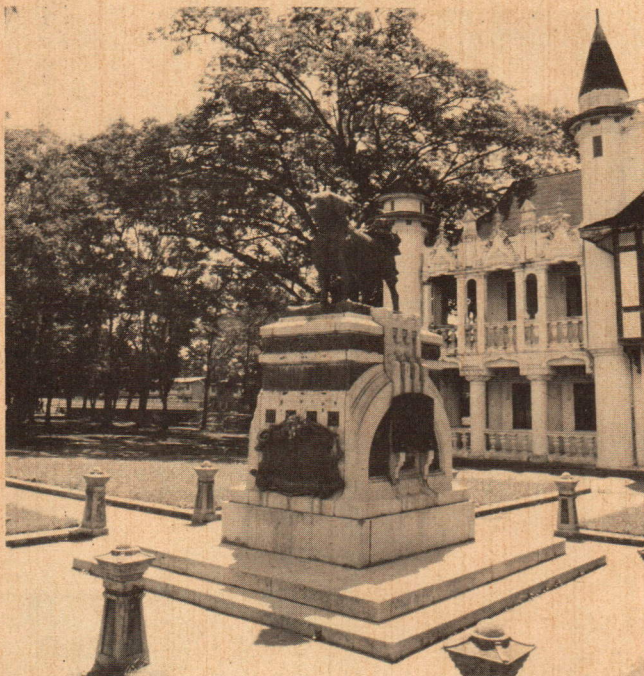
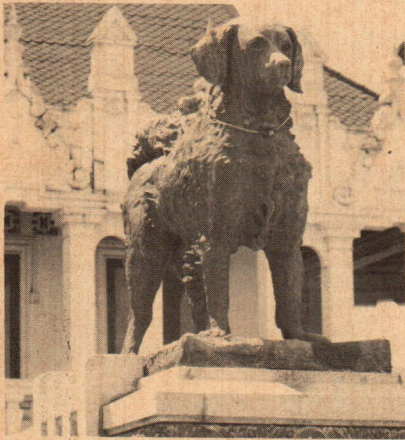
สถิตย์ เล็งไธสง

อนุสาวรีย์ “ย่าเหล”

อนุสาวรีย์แห่งนี้ เป็นอนุสาวรีย์รูปสุนัขที่มีชื่อว่า “ย่าเหล” ยืนอยู่บนฐาน หน้าพระที่นั่งชาลิมงคลอาสน์ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ โปรดเกล้าฯ ให้ช่างหล่อขึ้นด้วยโลหะทองแดงรมดำ เพื่อเป็นที่ระลึกถึง “ย่าเหล” สุนัขที่พระองค์โปรดปรานซึ่งได้ถูกยิงตาย

ย่าเหลเป็นสุนัขตัวผู้ พันธุ์ที่เรียกว่า “หมาจู” รูปร่างสวย สีด่างขาวดำ ขนยาว ขนที่คอและหางเป็นพวงฟูเหมือนขนสิงโต เกิดในกำแพงคุกจังหวัดนครปฐม พระพุทธเกษตรานุรักษ์ (โพธิ์ เกษะนันท์) เมื่อยังเป็นหลวงชัยอาญา ผู้บัญชาการเรือนจำนำถวาย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จประทับแรมเพื่อทรงศึกษาค้นคว้าโบราณสถาน จังหวัดนครปฐม ประมาณ พ.ศ. ๒๔๔๗-๒๔๔๘ และได้เสด็จตรวจราชการเรือนจำ นครปฐมด้วย พระองค์โปรดปรานย่าเหลมาก และพระราชทานชื่อให้ว่า “ย่าเหล” โดยทรงนำชื่อตัวเอกชื่อ “ยาร์เลต” ในบทพระราชนิพนธ์ละครเรื่อง “มิตรแท้” ที่ทรงแปลมาดัดแปลงเป็นชื่ออย่างไทย ๆ พระราชทานให้

ที่ฐานอนุสาวรีย์มีพระราชนิพนธ์คำกลอนจารึกไว้เสมือนประกาศความในพระราชหฤทัยที่มีต่อ “ย่าเหล” ว่า

“อนุสาวรีย์นี้เดือนจันทร
โอดาลัยใจอยู่ไม่วาย
ยากที่ใครเขาจะเห็นหัวอกกู
เขาดูแต่เปลือกนอกแห่งกายา
เพื่อนเป็นมิตรชิดอยู่เนื่องนิตย์
ทุกทิวาราตรีไม่มีไกล
ช่างจงรักภักดีไม่มีหย่อน
ถึงยามกินเคยกินกับกูปกลาง
อันตัวเพื่อนเหมือนมนุษย์สุจริต
แต่เมื่อกูใคร่รู้ความในใจ
โอ้ออกกูดูเพื่อนอยู่หลัง ๆ
กูเผลอ ๆ ก็เซ่งเพื่อเพื่อนมา
อันความตายเป็นธรรมดาโลก
นี่เพื่อนตายเพราะผู้ร้ายมันมุ่งปอง
เพื่อนมอดม้วยด้วยมือทรชน
เป็นคนจริงฤจะปราศซึ่งปรานี
มันยิ่งเพื่อนเหมือนกูปพลอยถูกด้วย
จะหาเพื่อนเหมือนเจ้าที่ไหนมา
เมื่อยามมีชีวิตร์สนิทใจ
ด้วยอำนาจจงรักภักดีนั้น
ถึงจะมีหมาอื่นมาแทนที่
ที่ไหนเล่าจะสนิทและชิดชม
ถึงแม้จะไม่มีรูปนี้ไว้
แต่รูปนี้ไว้เป็นพยานรัก
เพื่อนเป็นเชื่องอย่างมิตรสนิทยิ่ง
แม้คนใดเป็นไฉด้อย่างเพื่อนนี้

ให้กูคิดรำพึงถึงสหาย
กูเจ็บคล้ายศรศักดิ์ปักอุรา
เพราะเขาดูเพื่อนเห็นแต่เป็นหมา
ไม่เห็นกุกกรีกคราถึงดวงใจ
จะหามิตรเหมือนเจ้าที่ไหนได้
กูไปไหนเจ้าเคยเป็นเพื่อนทาง
จะนั่งนอนยืนเดินไม่เห็นห่าง
ถึงยามนอน ๆ ข้างไม่ห่างไกล
จะผิออยู่แต่เพียงพุดไม้ไผ่
ก็มองดูรู้ได้ในดวงตา
เพื่อนมาพลัดพรากไปไม่เห็นหน้า
เสียงกุกกักก็ผวาตั้งตามอง
กูกอยากตัดความโศรกกระมลหมอง
เอาเป็นจ้องสังหารผลาญชีวิต
เอารูปคนสรวนใส่กลุมใจผี
นี่รากษสอัปปริปราศเมตตา
แทบจะม้วยชีวันสิ้นสังขาร
ข้าอุราอาลัยไม่วายวัน
ยามบรรลัยลับลวงดวงใจสัน
ขอให้เพื่อนขึ้นสวรรค์สำราญรมย์
กูก็รักเพื่อนนี้เป็นปฐม
ที่ไหนเล่าจะนิยมเท่าเพื่อนรัก
รูปเพื่อนฝังดวงใจกูตระหนก
ให้ประจักษ์แก่คนผู้ไม่ตรี
ภักดีจริงต่ออยู่เต็มที
ก็ควรนับว่าดีที่สุดเคย”

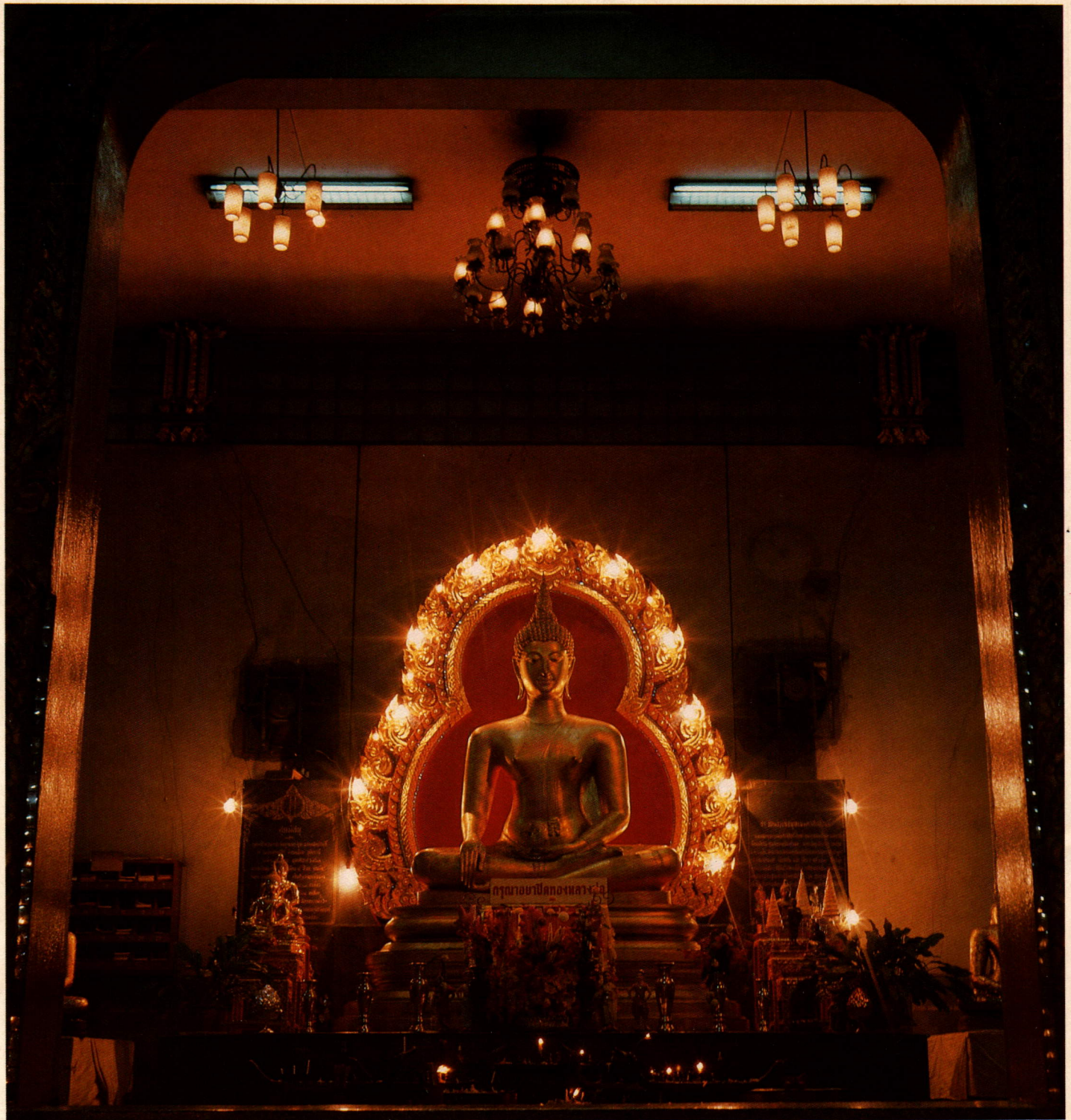
เรื่อง : ประพัฒน์ ตริณรงค์

พิธีตักบาตรเทโว

จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๘

ภาพ : คณะวารสารไทย

พระพุทธรูปมงคลศักดิ์สิทธิ์ หรือ พระพุทธรูปมงคลสุโขทัย (พระนามเดิม) เป็นพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุทัยธานี หล่อด้วยทองสำริด ปางมารวิชัย ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารวัดสังกัสรัตนคีรี เชิงภูเขาสะแกกรัง ตำบลน้ำซึม อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี เดิมประดิษฐานอยู่ที่จังหวัดสุโขทัย ถึงสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปสำคัญในส่วนภูมิภาคลงมากรุงเทพฯ แต่พระพุทธรูปมงคลสุโขทัยโปรดให้ประดิษฐานไว้ ณ วัดขวิด ซึ่งอยู่ทางฝั่งขวาแม่น้ำสะแกกรัง เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๔๒-๒๓๔๕ แต่ท่านเจ้าคุณพระราชา-อุทัยกวี เจ้าคณะจังหวัดอุทัยธานี อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่พระวิหารวัดสังกัสรัตนคีรีนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๑ เพื่อเป็นมิ่งขวัญของชาวอุทัยธานี และพุทธศาสนิกชนทั่วไป

เรื่อง : ประพัฒน์ ตวีณรงค์
ภาพ : ชนุกา หงษ์สุวรรณ